

EVALUERING AF UNGEPAKKE II

De unges vej til ungdomsuddannelserne –
uddannelsessystemets vej til de 95 pct.

BILAGSRAPPORT: METODE, ANALYSER, TABELLER

Til Ministeriet for Børn og Undervisning

September 2012

INDHOLD

1. DATAGRUNDLAG OG EVALUERINGSFORLØB	7
1.1 Registerdata	8
1.2 Institutionssurvey	10
1.3 Ungesurvey	14
1.4 Casestudier	14
1.4.1 Udvælgelse	14
1.4.2 Konkret tilrettelæggelse	15
ANALYSE AF DE ENKELTE INITIATIVER	17
2. ALLE 15-17-ÅRIGE SKAL FØLGE UDDANNELSESPLANEN, OG KOMMUNERNE SKAL FØLGE OP HERPÅ	17
2.1 Implementering og organisering	17
2.1.1 Vejlednings- og placeringsperiode	17
2.2 Resultater og effekter	17
2.2.1 Unges sammenlagte tid uden uddannelse eller beskæftigelse	18
2.2.2 Uddannelsesplanen som værktøj	21
2.2.3 Overholdelse af uddannelsesplanen	25
3. VURDERING AF DEN UNGES UDDANNELSESPARATHED (UPV)	27
3.1 Implementering og organisering	27
3.1.1 Vejledningsprocessen frem til vurderingen	27
3.1.2 Reduktion i omfanget af omstødelser af UPV	29

3.2	Resultater og effekter	33
3.2.1	De 15-17-åriges vurdering	33
3.2.2	Forløbsanalyse af parathedsvurderede unge	34
3.3	Hvordan oplever de professionelle UPV'en i 2012?	36
3.3.1	UPV'en generelt	36
3.3.2	Er UPV'en et redskab til at forhindre frafald og sikre en fremtidig gennemførelse?	37
3.3.3	Ungdomsuddannelsernes perspektiver på UPV'en	38
4.	OVERGANG TIL UNGDOMSUDDANNELSERNE	40
4.1	Implementering og organisering	40
4.1.1	Aktørernes indsatser og procedurer	40
4.2	Resultater og effekter	44
4.2.1	Afbrud på ungdomsuddannelserne	44
4.2.2	Fastholdelsesindsatserne	45
4.2.3	Udviklingsbehov	46
5.	ETABLERING AF KOMMUNALE TILBUD FOR 15-17-ÅRIGE	49
5.1	Implementering og organisering	49
5.2	Resultater og effekter	51
5.2.1	Hvordan oplever de unge tilbuddene som hjælp til videre uddannelse?	51
5.2.2	Mangler der tilbud særligt rettet mod de ikke-uddannelsesparate unge?	53
5.2.3	Hvad vurderer aktørerne der mangler i tilbudsviften?	55
5.2.4	Tilbud til unge som erklæres ikke-uddannelsesparate efter 10. klasse	56
5.2.5	Tilbud til de unge som har brug for en pause fra skolen	57
5.2.6	Hvad efterspørger de unge?	57
5.2.7	Hvad er årsagerne til, at der mangler tilbud særligt rettet til de ikke-uddannelsesparate?	59

5.2.8 Er det muligt at give den unge tilbud om ny, relevant aktivitet inden for den berammede periode (30 dage)? 59

6. NYE MULIGHEDER FOR 10. KLASSE 60

6.1 Implementering og organisering 60

6.1.1 20/20-modellen 60

6.1.2 10. klasse på erhvervsskole 62

6.2 Resultater og effekter 62

6.2.1 20/20-modellen 62

6.2.2 10. klasse på erhvervsskole 63

7. BORTFALD AF KRAV OM ANVENDELSE AF INTRODUKTIONSKURSER, NEDSAT OBLIGATORISK BROBYGNING I 10. KLASSE, BORTFALD AF KRAV OM VEJLEDNING I 6. KLASSE OG GENETABLERING AF MULIGHEDEN FOR ERHVERVSPRAKTIK I 8. KLASSE 64

7.1 Implementering og organisering 64

7.1.1 Introduktionskurser 64

7.1.2 Brobygning 66

7.1.3 Erhvervspraktik i 8. klasse 68

7.1.4 Vejledning i 6. og 7. klasse 68

7.2 Resultater og effekter 69

8. ETABLERING AF EVEJLEDNING 71

8.1 Implementering og organisering 71

8.1.1 Volumen i eVejledning 71

8.1.2 Synlighed og relationen til andre vejledningsenheder 74

8.2 Resultater og effekter 74

8.2.1	Ventetid og frafald i 'systemet'	75
8.2.2	Brugernes vurdering	76
8.2.3	Samarbejdspartnerne vurdering	79

9. UDVIKLING OG DRIFT AF SYSTEM TIL SAMKØRING AF DATA (UNGEDATABASEN) 83

10.MÅLRETNING AF RESSOURCER TIL INSTITUTIONERNES INDSATSER FOR FRAFALDSTRUDEDE 85

10.1	Implementering og organisering	85
10.1.1	Strategier for fastholdelse	85
10.1.2	Samarbejdet mellem aktørerne	87
10.1.3	Overlappende vejledningsindsatser	89
10.2	Resultater og effekter	93
10.2.1	Aktørernes vurdering	93

11.FLEKSIBLE EUD-FORLØB (EUX) 96

11.1	ORGANISERING OG IMPLEMENTERING	96
11.1.1	EUX i tal	96
11.1.2	Vurdering af organisering og implementering	100
11.2	Resultater og effekter	102
11.2.1	Særligt for de fagligt stærke elever?	102
11.2.2	Hvilke unge tiltrækkes af EUX – og hvorfor?	104

12.PRODUKTIONSSKOLEBASERET ERHVERVSUDDANNELSE 108

12.1	Implementering og organisering	108
12.2	Resultater og effekter	110

13.DEN LOKALE IMPLEMENTERING 112

13.1	Implementering og organisering	112
13.2	Resultater og effekter	114
13.2.1	Samarbejde mellem aktørerne	114
13.2.2	Administrative byrder	117
13.3	Oversigtsfigurer med samarbejdsrelationer	118
TVÆRGÅENDE ANALYSER		124
14.EFFEKTANALYSE		125
14.1	Restgruppen	125
14.1.1	Socioøkonomiske forhold i kommunerne	127
14.1.2	Implementeringsstatus i kommunerne	129
14.2	Ungdomsuddannelse	132
14.3	Uddybende om den statistiske analyse	137
14.3.1	Multilevel analyse	137
14.3.2	Socioøkonomisk belastning	138
15.INTERESSENTERNES SAMLEDE VURDERING		140
15.1	Implementering, organisering og forankring	140
15.2	Resultater af den samlede indsats	144
TABELLER		145
16.TABELBILAG		145
16.1	Alle 15-17-årige skal følge uddannelsesplanen, og kommunerne skal følge op	145

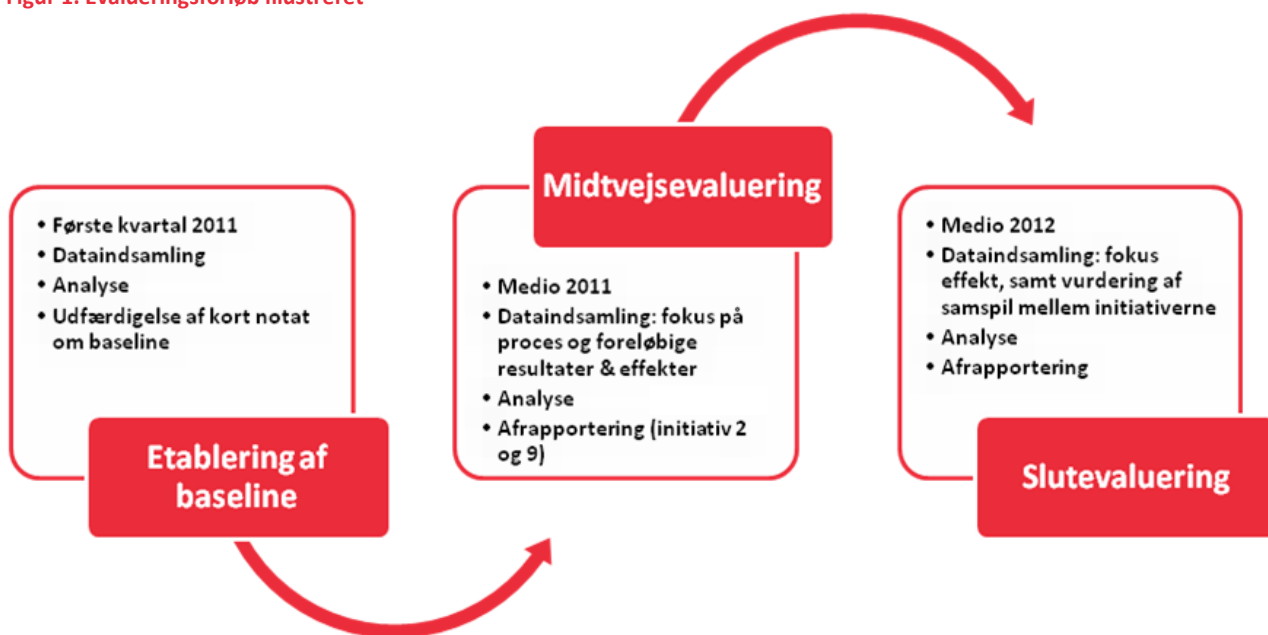
16.2	Vurdering af de unges uddannelsesparathed (UPV)	148
16.3	Etablering af kommunale tilbud for 15-17-årige	152
16.4	Nye muligheder for 10. klasse	153
16.5	Bortfald af krav	154
16.6	Målretning af ressourcer til institutionernes indsatser for frafaldstruede	157
16.7	Fleksible EUD-forløb (EUX)	157
16.8	Produktionsskolebaseret erhvervsuddannelse	160

1. DATAGRUNDLAG OG EVALUERINGSFORLØB

Dataindsamlingen i forbindelse med proces- og effektevalueringen af Ungepakke II er gennemført i tre faser: Baselinemålingen blev gennemført i maj-juni 2011, midtvejsmålingen i oktober-november 2011 og slutmålingen i april-maj 2012. Denne terminologi vil blive anvendt under analysegennemgangen.

Evalueringen afrapporteres her samlet i 'slutevalueringen september 2012'. Initiativerne vedr. 'Uddannelsesparathedsvurdering' og 'Frafaldstruede – målretning af ressourcer' blev også midtvejsvalueret og af-rapporteret i efteråret 2011 baseret på baselinemålingen. Processen og elementerne er illustreret opsummerende i figuren neden for.

Figur 1. Evalueringsforløb illustreret

Evalueringen er baseret på følgende dataindsamlingsmetoder:

- Registerdata fra Ungedatabasen
- Spørgeskemaundersøgelse blandt de involverede institutionelle aktører (Institutionssurvey)
- Spørgeskemaundersøgelse blandt unge i alderen 15-17 år, som ikke er i gang med en ordinær kompetencebaseret ungdomsuddannelse. I Baselinemålingen er denne desuden suppleret med spørgeskemaundersøgelse blandt 9. og 10. klasse elever i udvalgte kommuner i forbindelse med baselinemålingen for at sikre data om uddannelsesparathedsvurderingen (Ungesurvey), mens den i midtvejs- og slutmålingen er suppleret med spørgeskemaundersøgelse blandt 18-20-årige, som ikke er i gang med eller har gennemført en ordinær kompetencebaseret ungdomsuddannelse.
- Casestudier i seks udvalgte kommuner, herunder interview med både institutionelle aktører og unge.

Nedenfor præsenteres disse nærmere.

1.1 Registerdata

I tabel 1 præsenteres de anvendte registerdata opdelt på initiativ, indhold og kilde.

Tabel 1. Registerdata – oversigt

INITIATIV	DATA/INDHOLD	KILDE
BASELINE	<ul style="list-style-type: none"> - Personer fordelt på uddannelse, beskæftigelsesstatus eller anden aktivitet pr. 1. januar 2011. - Størrelsen af gruppen, som hverken er i uddannelse, job eller anden aktivitet. 	UNI•C på basis af Ungedatabasen
	<ul style="list-style-type: none"> - Uddannelses- og beskæftigelsesmæssig status. - Restgruppens størrelse. - Opdatering efter samme metodik som data anvendt ved udarbejdelse af lovforslaget fordelt på de to aldersafhængige målgrupper. 	UNI•C særkørsel på basis af data fra DST
Uddannelsesplan	<ul style="list-style-type: none"> - Personer fordelt på uddannelse, beskæftigelsesstatus og anden aktivitet ultimo forrige måned (opdeling på kommuneniveau). - Kontaktperiode samt placeringsperiode fordelt på UU-center. 	UNI•C på basis af Ungedatabasen
	<ul style="list-style-type: none"> - Antal personer, hvor ungedyden tilbageholdes og eventuelt efterfølgende tildes på ny, fordelt på kommuner. - Antal tilfælde hvor ydelsen udbetales til den unge selv fordelt på kommuner. 	UNI•C på baggrund af data modtaget fra SKAT
	<ul style="list-style-type: none"> - I den udstrækning det er muligt skal data tilrettelægges, så det er muligt at gennemføre forløbsundersøgelser og måle på videre uddannelses- eller beskæftigelsesforløb. Evaluator bestiller forløbsundersøgelser hos UNI-C. 	UNI-C særkørsel på basis af Ungedatabasen
	<ul style="list-style-type: none"> - Karakteristika for de unge der ikke følger pligten (UU's begrundelser + socioøkonomiske data) - Antal skift mellem tilbud samt type af tilbud 	Ungedatabasen + ad hoc registersamkørsel via UNI-C
Uddannelsesparathed	<ul style="list-style-type: none"> - Statistik 1. marts over 9.- og 10.-klasses førsteprioritetsønsker til ungdomsuddannelser (FTU-stat.), samt uddannelsesparathedsvurdering på grundlag af data fra optagelse.dk. 	UNI•C på basis af data fra optagelse.dk.
	<ul style="list-style-type: none"> - Uddannelses- og beskæftigelsesmæssig status 1. oktober 2011 og 1. januar 2012, fordelt på uddannelsesparathedsvurderingen pr. 30. april. 	UNI•C på basis af Ungedatabasen og data fra optagelse.dk

INITIATIV	DATA/INDHOLD	KILDE
	<ul style="list-style-type: none"> - Alle ændringerne af uddannelsesparathedsvurderingerne (ikke-parat/parat) 1. marts – 30. april, fordelt på både afgivende og modtagende institutioner Dvs. upv fra 1) efterskoler og visse friskoler, 2) UU (såvel dem fra efterskoler og visse friskoler som egne) og 3) ungdomsuddannelsesinstitutioner, - Fritekstfelterne med begrundelser for vurderingen 'ikke-uddannelsesparat'. 	UNI•C på basis af data fra optagelse.dk
	<ul style="list-style-type: none"> - Antal unge, som er vurderet ikke-uddannelsesparat, der modtager tilbud om forberedende og udviklende forløb. 	UNI•C på basis af Ungedatabasen og data fra optagelse.dk 30. april.
Overgang til ungdomsuddannelse	<ul style="list-style-type: none"> - Sammenhængen mellem elevernes førsteprioritetsønske til ungdomsuddannelse 1. marts og elevens faktiske placering 1. oktober samme år - Heraf følgende statistik over overgangsfrekvenser fra grundskole eller 10. klasse til ungdomsuddannelser eller 10. klasse på grundlag af faktiske uddannelsesstatus 1. oktober i forhold til faktiske status 1. marts. Grundskole fordeles på folke-, fri- og efterskoler. Ungdomsuddannelser fordeles på indgange og gymnasiale uddannelser. 	UNI•C på basis af Ungedatabasen, data fra optagelse.dk
Kommunale tilbud	<ul style="list-style-type: none"> - Data over hvilke tilbud, der gives til de ikke-uddannelsesparate fordelt på ungedatabasens koder og kommuner. 	UNI•C på basis af Ungedatabasen og data fra optagelse.dk
Bortfald af krav	<ul style="list-style-type: none"> - Antal årselever på henholdsvis introduktionskurser og brobygning fordelt på uddannelsesinstitutioner og om muligt de unges bopælskommuner. 	CØSA
Frafaldstruede - målretning af ressourcer	<ul style="list-style-type: none"> - Frafaldsstatistik, herunder frafaldet på uddannelse, fordelt på ungdomsuddannelsesinstitution medio 2009, 2010 (EAK perspektiv) - Frafaldsstatistik, herunder frafaldet på uddannelse, fordelt på ungdomsuddannelsesinstitution medio 2011, 2012 (ungedatabasen) 	UNI•C på basis af EAK perspektiv og ungedatabasen
Produktions-skolebaseret erhvervsuddannelse	<ul style="list-style-type: none"> - Antal institutioner og elever der anvender ordningen - Antal elever som kommer (overgår) fra ordinære eud-forløb 	UNI•C på basis af EASY-S og EASY P (findes via supplerende aftaletype 1041, 1042 eller 1043).

1.2 Institutionssurvey

Med baselinemåling i maj-juni 2011, midtvejsmåling i oktober-november 2011 og slutmåling i april-maj 2012 gennemførtes en websurvey med de institutionelle aktører involveret i Ungepakke II. Der er tale om en bred række meget forskellige aktører, da Ungepakken samlet spænder bredt. Nedenfor fremgår tre tabeller, som hver indeholder en liste over de adspurgte aktører, beskrivelse af hvilken leder/medarbejdertype, der har besvaret surveyen hos de forskellige aktører samt antal svar og svarprocent for henholdsvis baseline-, midtvejs- og slutmåling.

Tabel 2. Institutionssurvey – beskrivelse af fordelingen af besvarelser fra de forskellige aktørtyper i baselinemålingen (svarprocent i parentes)

AKTØR	LEDER/MEDARBEJDERTYPE	ANTAL SVAR OG (SVARPROCENT)
UU-centre: <i>Både UU-ledere og UU-vejledere</i>	UU-ledere UU-vejledere	45 (94 %) 52 (108 % ¹)
Studievalgscentre: <i>Lederen af studievalgscenteret</i>		6 (86 %)
Kommunale forvaltninger: <i>En person som har ansvar for indsatsen over for de 15-17-årige og som samarbejder med andre aktører, fx UU</i>	Arbejdsmarked-/Beskæftigelsesforvaltning 34 % Børn og Unge-forvaltning 27 % Skoleforvaltning 21 % Social og Sundhedsforvaltning 6 % Andet 11 %	108 (62 %)
Folkeskoler med 0.-9. klasse: <i>En person som har indblik i skolens rolle i arbejdet med uddannelsesparathedsvurderinger (i samarbejde med UU) og skolens muligheder for at give støtte til elever, der skønnes at få vanskeligheder ved at påbegynde en ungdomsuddannelse.</i>		80 (89 %)
10. klassecentre eller folkeskole m. 10. klasse <i>Lederen af 10. klassecentret/en person med ansvar for 10. klasserne</i>		111 (33 % ²)
Produktionsskoler: <i>En leder/medarbejder med ansvar for de produktions-skolebaserede lærlingeforløb på den pågældende skole</i>	Leder 75 % Lærer 2 % Vejleder 2 % Fuldmægtig 2 % Andet 19 %	53 (68 %)
Gymnasier: <i>En leder/medarbejder med viden om/ansvar for uddannelsesparathedsvurdering og fastholdelsesindsatsen på skolen</i>	Leder 72 % Vejleder 7 % Lærer 3 % Projektmedarbejder 1 % Fuldmægtig 1 % Andet 17 %	113 (74 %)
Erhvervsuddannelse: <i>En leder/medarbejder med viden om/ansvar for uddannelsesparathedsvurdering og fastholdelsesindsatsen på skolen</i>	Leder 77 % Vejleder 5 % Andet 18 %	44 (44 %)
De frie skoler (Frie/private grundskoler, efterskoler og husholdnings- og håndarbejds-skoler): <i>En (studie/uddannelses/skole) vejleder på skolen eller alternativt en person på skolen med viden om uddannelsesparathedsvurderinger og uddannelsesplaner</i>	Leder 43 % Vejleder 27 % Lærer 14 % Andet 16 %	207 (48 %)
Total		819 (56 %)

¹ En svarprocent på over 100 kan skyldes, at enkelte skoler fejlagtigt har videresendt deres spørgeskema til deres UU-vejleder.

² Den relativt lave svarprocent skyldes, at der blev udtrukket en del folkeskoler u. 10. kl. til denne gruppe.

Tabel 3. Institutionssurvey – beskrivelse af fordelingen af besvarelser fra de forskellige aktørtyper i midtvejsmålingen (svarprocent i parentes)

AKTØR	LEDER/MEDARBEJDERTYPE	ANTAL SVAR OG (SVARPROCENT)
UU-centre: <i>Både UU-ledere og UU-vejledere</i>	UU-ledere UU-vejledere	41 (80 %) 45 (88 %)
Studievalgscentre: <i>Lederen af studievalgscenteret</i>		7 (100 %)
Kommunale forvaltninger: <i>En person som har ansvar for indsatsen over for de 15-17-årige og som samarbejder med andre aktører, fx UU</i>	Arbejdsmarked-/Beskæftigelsesforvaltning 39 % Børn og Unge-forvaltning 24 % Skoleforvaltning 31 % Social og Sundhedsforvaltning 3 % Andet 4 %	83 (49 %)
Folkeskoler med 0.-9. klasse: <i>En person som har indblik i skolens rolle i arbejdet med uddannelsesparathedsvurderinger (i samarbejde med UU) og skolens muligheder for at give støtte til elever, der skønnes at få vanskeligheder ved at påbegynde en ungdomsuddannelse.</i>	Leder 92 % Lærer 3 % Vejleder 1 % Konsulent 3 % Andet 1 %	78 (91 %)
10. klassecentre eller folkeskole m. 10. klasse <i>Lederen af 10. klassecentret/en person med ansvar for 10. klasserne</i>	Leder 88 % Lærer 8 % Andet 4 %	98 (34 %)
Produktionsskoler: <i>En leder/medarbejder med ansvar for de produktions-skolebaserede lærlingeforløb på den pågældende skole</i>	Leder 76 % Vejleder 15 % Fuldmægtig 2 % Andet 7 %	59 (76 %)
Gymnasier: <i>En leder/medarbejder med viden om/ansvar for uddannelsesparathedsvurdering og fastholdelsesindsatsen på skolen</i>	Leder 89 % Vejleder 4 % Andet 6 %	112 (74 %)
Erhvervsuddannelse: <i>En leder/medarbejder med viden om/ansvar for uddannelsesparathedsvurdering og fastholdelsesindsatsen på skolen</i>	Leder 84 % Vejleder 9 % Konsulent 2 % Andet 4 %	45 (46 %)
De frie skoler (Frie/private grundskoler, efterskoler og husholdnings- og håndarbejds-skoler): <i>En (studie/uddannelses/skole) vejleder på skolen eller alternativt en person på skolen med viden om uddannelsesparathedsvurderinger og uddannelsesplaner</i>	Leder 54 % Vejleder 38 % Lærer 2 % Fuldmægtig 1 % Andet 5 %	190 (45 %)
Total		758 (54 %)

Table 4. Institutionssurvey – beskrivelse af fordelingen af besvarelser fra de forskellige aktørtyper i slutmålingen (svarprocent i parentes)

AKTØR	LEDER/MEDARBEJDERTYPE	ANTAL SVAR OG (SVARPROCENT)
UU-centre: <i>Både UU-ledere og UU-vejledere</i>	UU-ledere UU-vejledere	44 (88 %) 37 (74 %)
Studievalgscentre: <i>Lederen af studievalgscenteret</i>		7 (100 %)
Kommunale forvaltninger: <i>En person som har ansvar for indsatsen over for de 15-17-årige og som samarbejder med andre aktører, fx UU</i>	Arbejdsmarked-/Beskæftigelsesforvaltning 39 % Børn og Unge-forvaltning 24 % Skoleforvaltning 31 % Social og Sundhedsforvaltning 3 % Andet 4 %	72 (43 %)
Folkeskoler med 0.-9. klasse: <i>En person som har indblik i skolens rolle i arbejdet med uddannelsesparathedsvurderinger (i samarbejde med UU) og skolens muligheder for at give støtte til elever, der skønnes at få vanskeligheder ved at påbegynde en ungdomsuddannelse.</i>	Leder 93 % Lærer 3 % Vejleder 2 % Andet 2 %	58 (68 %)
10. klassecentre eller folkeskole m. 10. klasse <i>Lederen af 10. klassecentret/en person med ansvar for 10. klasserne</i>	Leder 87 % Lærer 10 % Konsulent 1 % Andet 2 %	89 (31 %)
Produktionsskoler: <i>En leder/medarbejder med ansvar for de produktions-skolebaserede lærlingeforløb på den pågældende skole</i>	Leder 85 % Lærer 2 % Vejleder 9 % Andet 4 %	53 (68 %)
Gymnasier: <i>En leder/medarbejder med viden om/ansvar for uddannelsesparathedsvurdering og fastholdelsesindsatsen på skolen</i>	Leder 83 % Vejleder 6 % Andet 11 %	116 (77 %)
Erhvervsuddannelse: <i>En leder/medarbejder med viden om/ansvar for uddannelsesparathedsvurdering og fastholdelsesindsatsen på skolen</i>	Leder 88 % Vejleder 4 % Konsulent 2 % Andet 6 %	48 (49 %)
De frie skoler (Frie/private grundskoler, efterskoler og husholdnings- og håndarbejds-skoler): <i>En (studie/uddannelses/skole) vejleder på skolen eller alternativt en person på skolen med viden om uddannelsesparathedsvurderinger og uddannelsesplaner</i>	Leder 54 % Vejleder 33 % Lærer 7 % Andet 6 %	194 (46 %)
Total		718 (52 %)

1.3 Ungesurvey

Med baselinemåling i maj-juni 2011, midtvejsmåling i oktober-november 2011 og slutmåling i april-maj 2012 gennemførtes en telefonisk survey med unge, som ikke var i gang med en ordinær, kompetencegivende ungdomsuddannelse. Hovedfokus har været på unge i alderen 15-17 år, men er i baselinemålingen suppleret med elever i 9. og 10.klasse og i midtvejs- og slutmålingen med unge i alderen 18-20-årige.

Samlet har 3.882 unge deltaget i spørgeskemaundersøgelsen i forbindelse med evalueringen. Af tabellen nedenfor fremgår antal besvarelser for de tre dataindsamlingsrunder.

Table 5. Ungesurvey – beskrivelse af fordelingen af besvarelser i henholdsvis baseline-, midtvejs- og slutmåling

	BASELINEMÅLING	MIDTVEJSMÅLING	SLUTMÅLING
9. klasse	1536		
10. klasse	130 ³		
15-17-årige	834	417	384
18-20-årige		183	398
I alt	2500	600	782

1.4 Casestudier

1.4.1 Udvalgelse

Der er udvalgt 6 kommuner til casestudiet. For at sikre en geografisk fordeling af kommuner, er der valgt 2 storbykommuner, 2 provinskommuner og 2 kommuner i yderområder. Ønsket med denne fordeling er at sikre, en bredde i de erfaringer, muligheder og udfordringer der tegner sig for kommuner af forskellig størrelse og beliggenhed. Nedenfor ses en nærmere indkredsning af, hvad der definerer særligt kommuner i yderområderne:

Kommunerne i yderområderne udgøres af Bornholm, Brønderslev, Frederikshavn, Faaborg-Midtfyn, Guldborgsund, Hjørring, Langeland, Lolland, Læsø, Morsø, Norddjurs, Samsø, Svendborg, Tønder, Vesthimmerland og Ærø. Kommunerne er karakteriseret ved lav erhvervsindkomst i forhold til landsgennemsnittet og

³ Som det fremgår af tabellen er det kun 8 % af de samlede besvarelser, der udgøres af 10. klasseelever. Det betyder, at krydstabulering med klasstrin skal fortolkes med forsigtighed, da de vil være forbundet med en vis usikkerhed.

svag befolkningsudvikling. Men også når man ser på uddannelsesniveau og beskæftigelsesomfang klarer yderområderne sig dårligere end resten af landet.⁴

Kommunernes konkrete erfaringer med – og strategier for – at arbejde med målsætningen om at skaffe flere unge i uddannelse har ligeledes været et centralt kriterium for udvælgelse af casekommuner. Der er således udvalgt tre kommuner, der har gjort sig en række erfaringer i forhold til målsætningen om uddannelse til alle unge og tre kommuner, som er mindre erfarne med at arbejde med målsætningen.

Vurderingen og udvælgelsen af kommuner, der er langt fremme eller ej i forhold til målsætningen, har bygget på følgende:

1. Om kommunen har en vedtaget strategi for arbejdet med målsætningen om flere unge i uddannelse, og hvor længe en sådan har været gjort gældende
2. Erfaringsopsamlingen fra UTA modelkommuneforsøgene (Katznelson, Murning og Pless, 2010)
3. Om kommunen kan fremvise foreløbige resultater i forhold til målsætningen

Jf. 1 og 2. Konkret er de erfarne casekommuner udvalgt på baggrund af, om de har deltaget i KL's modelkommuneforsøg UTA (2007-2009), og om de har en børne-/ungepolitik, der indeholder en strategi og handplan for arbejdet med UTA-målsætningen.

Jf. 3. Der er anvendt data fra UNI-C's profilmodel for den ungdomsårgang der afsluttede 9. klasse i 2008 (UNI-C, 2010). Opgørelsen viser, at 28 kommuner forventes at ligge under landsgennemsnittet for gennemførelse (under 78,2), 52 kommuner forventes at ligger omkring landsgennemsnittet (78,2-83,2), mens 18 kommuner forventes at ligge over landsgennemsnittet (over 83,2). Kommunernes performance har således ikke mulighed for at indfange mulige resultater af UTA-indsatsen, der, som det fremgår ovenfor, først igangsattes i 2007.

1.4.2 Konkret tilrettelæggelse

Casestudierne er forløbet over 3 runder og er gennemført i henholdsvis maj 2011, november/december 2011 og april/maj 2012. Casestudierne er gennemført i de 6 casekommuner. Nedenfor et overblik over de konkrete dataindsamlingsmetoder:

Maj 2011

1. 6 fokusgruppe interviews med deltagelse af ledere fra UU, grundskoler/10.klassescentre, uddannelsesinstitutioner og forvaltninger
2. 6 fokusgruppeinterviews med UU-vejledere og folkeskolelærere

⁴ Jf. Servicestyrelsen: <http://www.servicestyrelsen.dk/udgivelser/socialt-fokus-alle-udgivelser/tekstudtraek/social-fokus-udsat-august-2010/kort-om-tema>).

3. 6 fokusgruppeinterviews med unge mellem 15-17 år som ikke er i gang med kompetencegivende uddannelse og arbejde*
4. 6 fokusgruppeinterviews med unge i 9. og 10. klasse som er blevet uddannelsesparathedsvurderet

November 2011

1. 6 interviews med UU-ledere
2. 9 individuelle gen-interviews med unge fra casestudiet maj 2011 (interviews mærket *)
3. 6 fokusgruppeinterviews med unge mellem 15-17 år som var i gang med forberedende tilbud

April/maj 2012

1. 6 fokusgruppeinterviews med deltagelse af ledere af UU, grundskoler/10.klassescentre, produktionskoler, uddannelsesinstitutioner og forvaltninger
2. 6 fokusgruppeinterviews med deltagelse af vejledere fra UU og ungdomsuddannelser
3. 9 telefoniske gen-interviews med unge fra de tidligere casestudie-runder (interviews mærket *)
4. 3 fokusgruppeinterviews med unge på EUX-uddannelsen⁵
5. 3 fokusgruppeinterviews med unge i gang med overgangsforløb på ungdomsuddannelserne

⁵ Da EUX-uddannelsen ikke udbydes i alle kommunerne, har vi været nødsaget til at interviewe elever på EUX-uddannelser, der ikke er tilknyttet case-kommunerne. EUX-evalueringen indgår således ikke som en egentlig del af casestudierne.

ANALYSE AF DE ENKELTE INITIATIVER

2. ALLE 15-17-ÅRIGE SKAL FØLGE UDDANNELSESPLANEN, OG KOMMUNERNE SKAL FØLGE OP HERPÅ

2.1 Implementering og organisering

Alle unge mellem 15 og 17 år skal udforme og følge en uddannelsesplan. Den unge kan naturligvis ændre sine uddannelses- og fremtidsplaner, og uddannelsesplanen kan og skal således løbende tilpasses og justeres. I det følgende afsnit ser vi på implementeringen og organiseringen af indsatsen.

2.1.1 Vejlednings- og placeringsperiode

UU skal tage kontakt til den unge, hvis den unge falder fra uddannelse eller anden aftalt aktivitet, og revidere uddannelsesplanen. Vejledningsperioden er antallet af dage, fra UU bliver bekendt med en ung skal have vejledning, og indtil den unge kontaktes. Placeringsperioden er antallet af dage fra den unge afviger fra at følge uddannelsesplanen, og indtil den unge følger en ny uddannelsesplan, fx i forbindelse med skifte fra én uddannelse til en anden uddannelse. Fra den unge falder fra, og indtil UU tager kontakt til den pågældende, skal der gå så kort tid som muligt og maksimalt 5 dage. Inden 30 dage skal den unges uddannelsesplan revideres, og den unge skal have fået et tilbud om ny aktivitet.

Som udgangspunkt oplever alle UU-lederne i høj eller i meget høj grad, at vejlederne er fortrolige med at bruge og følge op på uddannelsesplanerne. Rent statistisk er det dog ikke muligt at give et retvisende billede af UU's vejlednings- og placeringsperioder grundet tekniske problemer og manglende registreringspraksis. På det foreliggende datagrundlag er det ikke muligt at konkludere entydigt på denne del af implementeringen.

2.2 Resultater og effekter

I det følgende ser vi på tilgængelige registerdata samt aktørernes vurdering af uddannelsesplanen som værktøj og effekten af pligten til at følge uddannelsesplanen.

2.2.1 Unges sammenlagte tid uden uddannelse eller beskæftigelse

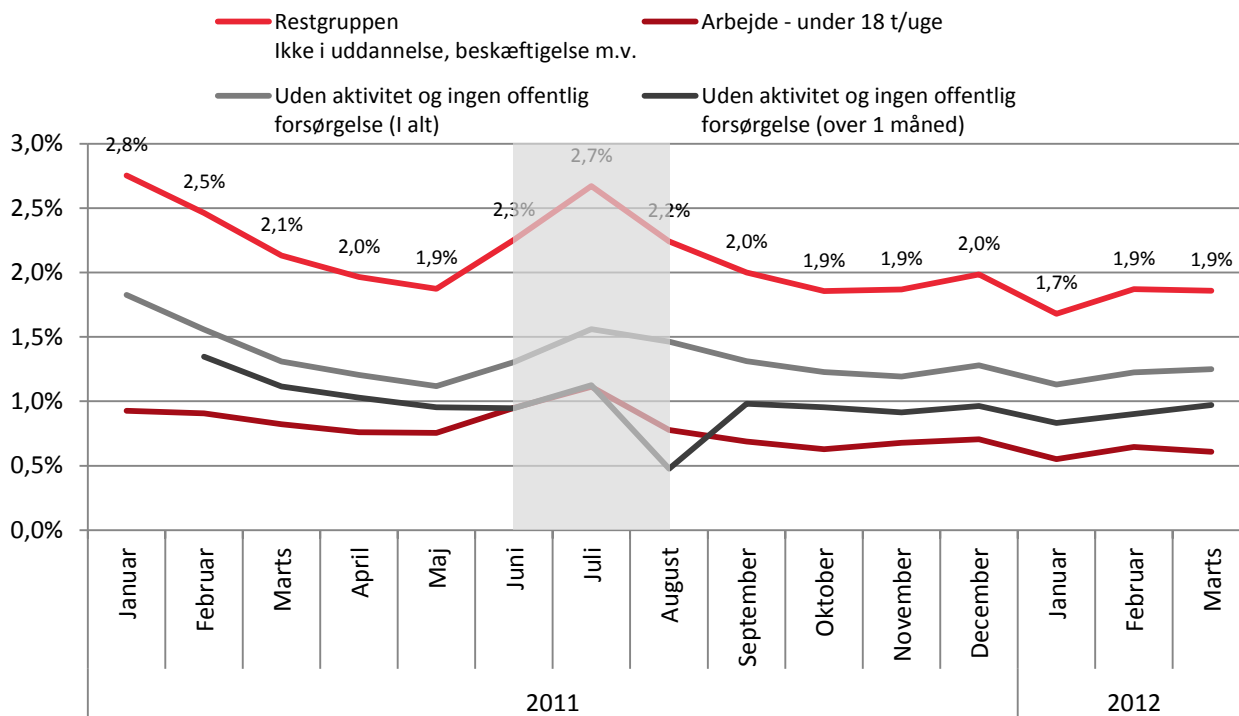
I det følgende analyseres den såkaldte restgruppe. Restgruppen er defineret som unge i alderen 15-17 år, som ikke følger pligten til at være i uddannelse, beskæftigelse eller anden aktivitet. I januar 2011 er der 5.946 unge, som hverken er i uddannelse eller beskæftigelse. Antallet af unge i denne gruppe falder til 4.011 i marts 2012⁶, hvilket svarer til et fald fra 2,8 % til 1,9 % af alle unge i alderen 15 til 17 år. I analysen bruges vendingerne 'restgruppen', 'følger ikke pligten' og 'uden for uddannelse, beskæftigelse eller anden aktivitet' om samme fænomen.

Figuren nedenfor viser udviklingen i andelen af de 15-17-årige, som ikke følger pligten og derfor betragtes som restgruppen. Restgruppen kan deles op i to undergrupper – dem, der arbejder under 18 timer om ugen, og dem, som er uden aktivitet og ikke får offentlig forsørgelse. De unge, som har været uden aktivitet og ikke får offentlig forsørgelse i mere end en måned, antages at være særligt marginaliserede, der foretages en særskilt analyse af dem nedenfor.

Figuren viser tydelige sæsonvariationer. Det ses således, at restgruppens størrelse falder fra januar til maj 2011, hvilket skyldes, at de unge gradvist finder uddannelse eller beskæftigelse. En del af faldet kan også forklares med den måde, som Ungedatabasen fungerer på. Der vil således være en overrepræsentation af personer i restgruppen blandt de 17-årige, som bliver 18 i løbet af foråret, mens antallet af personer i restgruppen blandt de 14-årige, som bliver 15 i løbet af foråret, er relativt beskedent, da de fleste stadig går i grundskolen. Fra maj til juli 2011 vokser restgruppen igen, hvilket skyldes frafald i forbindelse med prøver og eksamener i juni. Derudover skyldes det, at mange bliver færdige med grundskolen og ikke finder noget nyt at lave lige med det samme. Det sker dog i løbet af sensommeren og efteråret, hvor en større og større andel af de unge finder beskæftigelse eller starter på en ungdomsuddannelse. Det fald, der sker i andelen af unge, som er uden for aktivitet og offentlig forsørgelse i mere end en måned, fra juli til august skyldes, at mange unge starter på en ungdomsuddannelse. Denne periode er desuden markeret i figuren da tallene skal tolkes varsomt, fordi registreringerne kan være påvirket af sommerferieperioden og derfor være forbundet med usikkerhed.

⁶ Jf. afsnit 1.2.2 og 2.1.2 i hovedrapporten opererer vi i disse afsnit med mere opdaterede tal (juni 2012), hvor faldet er endnu mere markant. Pga. forsinket flow i dataleverancer har det ikke været muligt at udarbejde denne analyse på juni-tal. Dette har dog ingen betydning for fortolkning af resultaterne i forhold til Ungepakkens resultater og effekt – jf. at den positive udvikling er accelereret yderligere i perioden marts-juni 2012. Det bemærkes, at alle månedstal justeres/korrigeres bagud i forbindelse med hver opgørelse.

Figur 2. Månedlig udvikling i andelen af unge mellem 15 og 17 år i restgruppen. Januar 2011 til marts 2012.

Tabellen nedenfor sammenligner størrelsen på restgruppen i de tre første måneder af 2011 og 2012. Denne sammenligning giver en indikation af Ungepakkens effekt, idet en lavere andel af unge i 2012 sammenlignet med 2011 delvist kan tilskrives de initiativer, som er gennemført i forbindelse med Ungepakken. Når der foretages en sammenligning af de samme måneder i forskellige år, er der implicit taget højde for sæsonudsving, hvilket giver et reelt billede af udviklingen over tid.

Tabellen viser, hvordan andelen af unge, som ikke følger pligten til at være i uddannelse eller beskæftigelse, udvikler sig i januar, februar og marts i 2011 og 2012 opdelt på region, samt forskellen mellem andelen for hver måned. Restgruppens størrelse som andel af alle unge falder med 1,1 procent point fra januar 2011 til januar 2012 (fra 2,8 % til 1,7 %), hvilket svarer til et fald på 40 %. I marts er forskellen 0,3 procentpoint, når 2011 og 2012 sammenlignes.

Udviklingen i regionerne er relativt forskelligartet. Andelen af unge, som ikke følger pligten, i Region Hovedstaden falder lidt og ligger konstant på et højere niveau end de øvrige regioner. Region Syddanmark oplever en stigning i andelen af unge, som ikke er i uddannelse eller beskæftigelse, fra marts 2011 til 2012. Stigningen hænger dog i høj grad sammen med Region Syddanmarks udgangspunkt med en meget lav andel af unge i restgruppen, og stigningen bringer så at sige andelen af unge i restgruppen i Region Syddanmark op på niveau med de øvrige regioner.

Tabel 6. Andel som ikke følger pligten (restgruppen), opdelt på region. Sammenligning mellem januar, februar og marts i 2011 og 2012.

	2011			2012			Forskel*		
	Januar	Februar	Marts	Januar	Februar	Marts	Januar	Februar	Marts
Hovedstaden	2,9 %	2,8 %	2,5 %	2,3 %	2,4 %	2,4 %	-0,6 %	-0,4 %	-0,1 %
Midtjylland	2,9 %	2,5 %	2,1 %	1,4 %	1,6 %	1,6 %	-1,5 %	-0,9 %	-0,6 %
Nordjylland	2,7 %	2,5 %	2,0 %	1,2 %	1,5 %	1,5 %	-1,5 %	-1,0 %	-0,5 %
Sjælland	2,9 %	2,5 %	2,3 %	1,7 %	1,8 %	1,9 %	-1,2 %	-0,6 %	-0,4 %
Syddanmark	2,4 %	2,0 %	1,6 %	1,6 %	1,7 %	1,7 %	-0,8 %	-0,3 %	0,1 %
Total	2,8 %	2,5 %	2,1 %	1,7 %	1,9 %	1,9 %	-1,1 %	-0,6 %	-0,3 %

* Regneeksempel. Hovedstaden i januar. $2,3 - 2,9 = -0,6$.

For at analysere problemstillingen yderligere er der gennemført en analyse af de unge, som var 15 år ved analyseperiodens starttidspunkt i januar 2011, og som fra januar 2011 til marts 2012 har været i restgruppen i 30 dage eller mere. Analysen har til formål at vise, hvor lang tid de unge er i restgruppen, og hvor mange skift mellem tilbud de foretager. Dette skal give et indblik i denne gruppe og deres udfordringer.

I løbet af hele undersøgelsesperioden fra januar 2011 til marts 2012 har i alt 16.370 unge mellem 15 og 17 år været i restgruppe i 30 dage eller mere, heraf var 5.970 unge 15 år ved undersøgelsesperiodens start. Tabellen nedenfor angiver, hvor lang tid de unge har været uden for uddannelse eller beskæftigelse. En ung kan godt have været i restgruppen af flere omgang. Hvis det er tilfældet, bliver perioderne lagt sammen (målt i antal dage). 31 % af de unge har været i restgruppen i 90 dage eller mindre, 21 % i 91-180 dage, 34 % i 181-360 dage, mens de resterende 15 % har været i restgruppen i mere end et år.

Tabel 7. Sammenlagt tid uden at være i uddannelse eller beskæftigelse for unge, der var 15 år ved undersøgelsesperiodens start i januar 2011. Opgjort i antal, procent og akkumuleret procent.

	Antal	Pct.	Pct. akkumuleret
30 dage	231	4 %	4 %
31-60 dage	1001	17 %	21 %
61-90 dage	636	11 %	31 %
91-120 dage	446	7 %	39 %
121-150 dage	415	7 %	46 %
151-180 dage	374	6 %	52 %
181-360 dage	2019	34 %	86 %
361-540 dage	689	12 %	97 %
541 dage eller mere	159	3 %	100 %
Total	5970	100 %	100 %

De unge, som kun har haft relativt kort tid i restgruppen i undersøgelsesperioden, har typisk heller ikke foretaget ret mange skift mellem forskellige uddannelses tilbud, forberedende aktiviteter mv. Mange af de unge i denne gruppe er ikke kommet i gang med noget lige efter folkeskolen og har derfor deltaget i en forberedende aktiviteter eller startet i 10. klasse og derefter kommet videre. Den gruppe af unge, som har

været uden for uddannelse og beskæftigelse i mere end 90 dage, har i gennemsnit foretaget flere skift mellem tilbud og har altså haft svært ved at finde sig tilrette i systemet.

41 % af UU-lederne vurderer i høj eller meget høj grad, at unges sammenlagte tid uden et uddannelses-/beskæftigelsestilbud er mindsket efter ændringerne af uddannelsesplanen. Det gælder for 22 % af respondenterne fra den kommunale forvaltning. Halvdelen af respondenterne svarer i nogen grad.

Tablet 8. I hvilken grad vurderer du, at unges sammenlagte tid uden et uddannelses/beskæftigelsestilbud er mindsket efter ændringerne af uddannelsesplanen?

	UU-leder	Kommunal forvaltning
I meget høj grad	18 %	4 %
I høj grad	23 %	18 %
I nogen grad	50 %	50 %
I ringe grad	2 %	7 %
Slet ikke	0 %	0 %
Ved ikke/ ikke relevant at besvare	7 %	21 %
Total	100 % (44)	100 % (72)

2.2.2 Uddannelsesplanen som værktøj

Uddannelsesplanen har flere formål. Planen er et administrativt redskab, der giver UU overblik over de unges aktiviteter og uddannelsesvalg og sikrer, at de unges aktiviteter kan følges tæt. Konkret fungerer planen desuden som den unges tilmelding til en uddannelse og som samarbejds- og overleveringsværktøj for de professionelle, idet ungdomsuddannelserne kan bruge dem i forbindelse med optagelse og tilrettelæggelse af eventuel støtte.

Endelig har planerne også et andet formål; at være afklarende i relation til de unges valgprocesser. Uddannelsesplanen er den unges plan. I selve uddannelsesplanen er det formuleret således *”Uddannelsesplanen er din plan for fremtiden. Du skal bruge den til at finde ud af, hvad du vil efter skolen”*. Et mål der også tydeligt afspejler sig i flere af de formuleringer, der er i planerne – eksempelvis formuleringer som den følgende: *”Det er vigtigt, at du har et klart billede af dig selv, når du skal vælge uddannelse og erhverv. Fortæl om, hvem du er, og hvad du kan! Hvad er dine stærke sider? Hvad er du mindre god til?”*⁷

I det følgende ser vi nærmere på aktørernes vurderinger af uddannelsesplanen som værktøj på de forskellige områder.

Casestudierne viser, at er det i særlig grad er UU samt lærerne i grundskolen, der prioriterer uddannelsesplanerne og oplever planerne som et godt redskab. De aftagende institutioner (både ledere og vejledere)

⁷ Bidrag til uddannelsesplanen for elever i 9. klasse 2011-12, optagelse.dk

forholder sig gennemgående mere skeptiske og mere ligegyldige over for uddannelsesplanernes anvendelse, men understreger samtidig, at "uddannelsesplanerne er blevet bedre".

For UU og frie/private skoler med vejledningsansvar er der tale om et helt centralt værktøj, som også i overvejende grad opleves positivt af forældre. 70 % af UU-vejlederne og 39 % af respondenterne fra frie/private skoler med vejledningsansvar oplever, at samtalerne med forældre om justeringer af uddannelsesplanen er præget af, at forældrene oplever det som en hjælp og støtte i forbindelse med de unges uddannelsesvalg og gennemførelse af uddannelse, jf. tabel 9 nedenfor. En relativt stor del af respondenterne fra frie/private skoler med vejledningsansvar svarer i nogen grad (40 %), mens meget få (9 %) svarer i ringe grad eller slet ikke.

Tabel 9. I hvilken grad oplever du, at samtalerne med forældre om justeringer af uddannelsesplanen, er præget af at forældrene oplever det som hjælp og støtte i forbindelse med de unges uddannelsesvalg og gennemførelse af uddannelse?

	UU-vejleder	Frie skoler m. vejledningsansvar	Frie skoler u. vejledningsansvar	Total
I meget høj grad	11 %	5 %	7 %	6 %
I høj grad	59 %	34 %	43 %	40 %
I nogen grad	27 %	40 %	27 %	35 %
I ringe grad	0 %	8 %	7 %	6 %
Slet ikke	3 %	1 %	0 %	1 %
Ved ikke	0 %	12 %	16 %	11 %
Total	100 % (37)	100 % (150)	100 % (44)	100 % (231)

Planerne kan udover de ordinære tilbud indeholde udviklende aktiviteter såsom beskæftigelse, virksomhedspraktik, højskole- eller udlandsophold, frivilligt arbejde, særlige talentudviklingsforløb (herunder elitesport, musik mv.) eller alternative undervisnings- eller beskæftigelsesforløb, der efter en konkret drøftelse er aftalt mellem den unge, forældrene og kommunen i uddannelsesplanen.⁸

Særligt UU-vejlederne og vejlederne på erhvervsuddannelserne peger i den sammenhæng på fleksibiliteten i relation til, hvilke aktiviteter uddannelsesplanen må indeholde, som en stor styrke. En lang række af disse respondenter fremhæver, at både beskæftigelse og andre former for 'heller' fra uddannelsessystemet for nogle unge er den eneste vej til uddannelse på sigt.

⁸ <http://uvm.dk/Aktuelt/~/UVM-DK/Content/News/Udd/Vejl/2009/Okt/091007-Unge-skal-vaere-i-job-uddannelse-eller-anden-udviklende-aktivitet>

I relation til planerne som redskab til overlevering oplever mange UU-vejledere samt ledere og vejledere på ungdomsuddannelserne, at uddannelsesplanen er forbedret, men at planen fortsat ikke er tilstrækkelig til at sikre overlevering i overgangen fra grundskole til ungdomsuddannelse. De aftagende institutioner efterlyser ofte yderligere viden fra de afgivende institutioner og ofte en hel anden type viden end den unges egne ord og vejlederens begrænsede kommentarer, som ofte reelt er intetsigende pga. begrænsningerne i, hvad der kan skrives i et dokument som uddannelsesplanen. "Hvad vil det sige at have "behov for støtte?", som en vejleder på en erhvervsuddannelse pointerer.

I nogle tilfælde må institutionerne ringe rundt for at indhente supplerende informationer – primært af praktisk karakter, og ift. udsatte unge suppleres planerne ofte af overleveringsmøder, hvor vejlederens kommentarer vedrørende mere personlige forhold kan udfoldes. Det gælder ikke mindst den unges historik – både ift. tidligere uddannelsesvalg, støttebehov, indsatser og barrierer/udfordringer.

De aftagende institutioner forklarer:

"Ofte ville vi gerne havde vidst noget mere." (Ansats produktionskole)

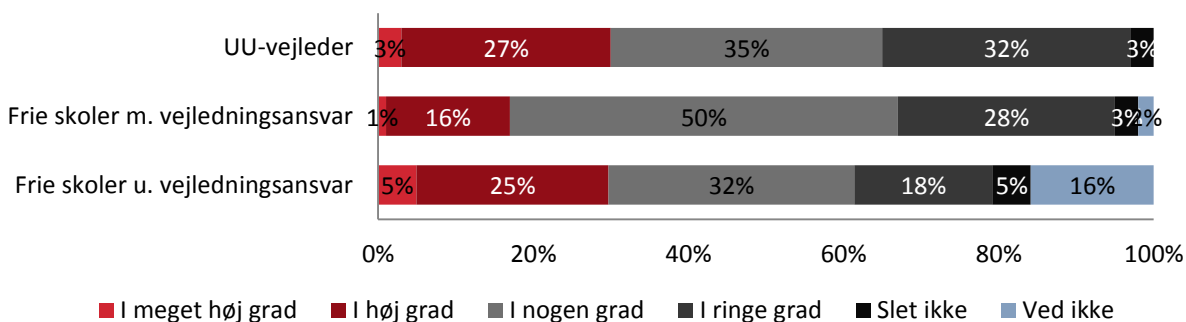
"Det er den konkrete historik, der er interessant – de unges tidligere ønsker og uddannelsesvalg, ikke de unges egne ord." (Vejleder erhvervsuddannelse)

"Det er blevet bedre. Men der er ting, som vi ikke kan aflæse i uddannelsesplanen. Vi bruger tid på at ringe rundt og følge op. Fx når den unge går på efterskole, så mister vi viden. Har de eksempelvis haft tysk eller fransk?" (Studievejleder gymnasial uddannelse)

De manglende oplysninger af både personlig og praktisk karakter fører nogle steder til, at de aftagende institutioner slet ikke gør brug af planerne. Som en leder på en erhvervsuddannelse formulerer det: "Vi bruger uddannelsesplanen meget sporadisk. Vi laver vores egen, og denne danner så grundlaget. Vi benytter bemærkningerne fra vejlederne for at danne et forhåndsindtryk."

UU-vejledere og lærere/vejledere på frie/private skoler er desuden delte i deres vurdering af, om de unge selv bruger uddannelsesplanerne som et aktivt redskab til at afklare og vælge uddannelse. I gennemsnit vurderer ca. hver tredje, at de unge i høj eller meget høj grad bruger uddannelsesplanen, mens en anden tredjedel vurderer, at de unge slet ikke eller i ringe grad bruger uddannelsesplanen som aktivt redskab (se figur 3 nedenfor).

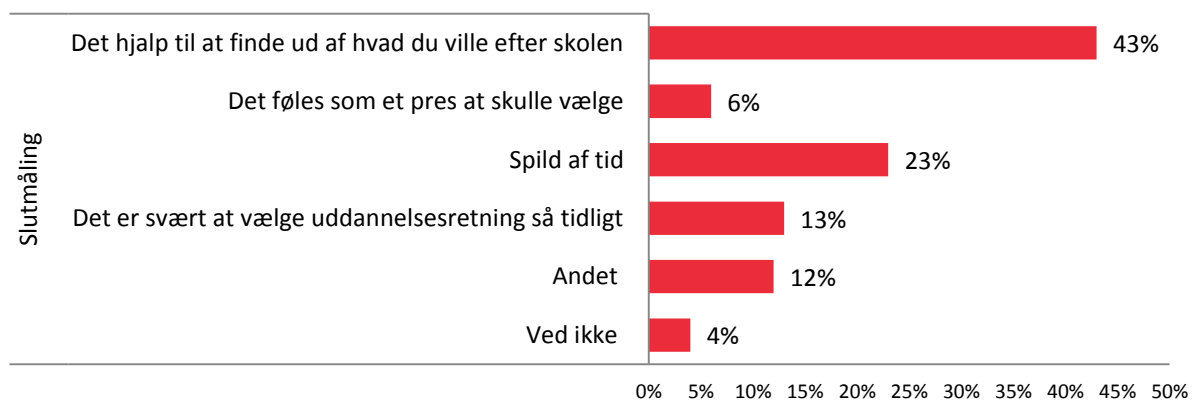
Figur 3. I hvilken grad oplever du, at de unge bruger uddannelsesplanen som et aktivt redskab til at afklare og vælge uddannelse?

De unges egne oplevelser af uddannelsesplanerne spænder vidt fra unge, der oplever dem som afklarende, til unge, der oplever det som spild af tid. Ser vi på de unge i 9. og 10. klasse (data fra foråret 2011), vurderer 17 %, at arbejdet med planen har *hjulpet meget* til at finde ud af, hvilken uddannelse eller arbejde de skal vælge, mens 60 % vurderer, at det har *hjulpet lidt* – og endelig oplever 23 %, at det *slet ikke har hjulpet* dem.

På et mere generelt spørgsmål om, hvad de unge synes om at lave en uddannelsesplan, svarer knap halvdelen af de unge mellem 15-17 år, der ikke er i gang med en ungdomsuddannelse, at uddannelsesplanen kan hjælpe til at afklare, hvad det er, man skal efter skolen. Knap en fjerdedel af de unge oplever hele øvelsen som spild af tid, og en andel på knap hver femte ung oplever det som enten svært eller et pres. Eller som nogle af de unge kort formulerer det i spørgeskemaets åbne besvarelser: *”God ide, men man aner jo ikke, hvad man vil, når man laver den, så det er lidt spild af tid, føler jeg.”* *”Det har bare sådan været sådan et skema, man skulle udfylde, så.”*

Figur 4. Hvad synes du om at lave en uddannelsesplan? Unge i alderen 15-17 år som ikke er i gang med ordinær uddannelse.

Flere af de unge oplever også, at uddannelsesplanen har flere formål. Som det fremgår af en diskussion blandt nogle af de unge:

”A: Altså, det var fint, men øh, jeg ved ikke lige, hvad jeg skal bruge det til sådan... sådan helt. Altså, det snakker jeg jo med vejlederen om ligesom sådan... mest synes jeg. Men der jo andre, der skal bruge den, tror jeg, til at læse og kigge på dem og sådan noget.

I: Hvem er de andre?

A: Eller det ved jeg ikke om der er. Er der egentlig det?

B: Ja, det er der. Fordi jeg kan huske, jeg blev ikke erklæret uddannelsesparat af min klasselærer og min UU-vejleder. Så rektor nede på STX, hun kiggede så min uddannelsesplan igennem og mine karakterer og sådan noget, og så erklærede hun mig så uddannelsesparat. Så der er folk, der kigger, hvis de gider.

A: Okay, det vidste jeg så ikke, at der var.

C: Det vidste jeg heller ikke."

Der tegner sig et billede af, at en stor gruppe unge oplever arbejdet med uddannelsesplanen som afklarende, men også at der både blandt de unge i 9. -10. klasse og de 15-17-årige (som ikke er i ordinær uddannelse) er en vis usikkerhed omkring, hvad uddannelsesplanen mere konkret skal bruges til.

Det er interessant, at de unges vurdering af uddannelsesplanen som afklaringsredskab er mere positiv end de professionelle. Mens kun hver femte professionelle vurderer, at de unge i høj eller meget høj grad har glæde af uddannelsesplanen som et redskab til afklaring, angiver lidt under halvdelen af de unge selv, at uddannelsesplanen har hjulpet dem til at finde ud af, hvad de ville efter folkeskolen.

En mulig forklaring kan være, at uddannelsesplanerne virker meget forskelligt på forskellige unges afklaringsprocesser. Som en lærer i grundskolen anfører: *"Det er ofte de unge, der i forvejen er afklarede, som er glade for uddannelsesplanen."* Flere data i undersøgelsen understøtter denne oplevelse, og meget tyder på, at de unge, for hvem uddannelsesplanen i særlig grad burde være et redskab til refleksion – nemlig de uafklarede unge – er dem, der i mindst omfang oplever planerne som sådan.

2.2.3 Overholdelse af uddannelsesplanen

Årsagerne til, at nogle unge ikke følger deres uddannelsesplan, er mange og spænder over alt fra psykiske problemer til venten på en praktikplads og behovet for en 'time out' fra uddannelsessystemets krav. I de følgende citater sætter nogle af de unge ord på, hvad der ligger til grund for, at de – som det hedder sig i den offentlige debat – hører til blandt gruppen af unge 'på sofaen'. For en stor del af de unge er det psykiske problemer, der gør det vanskeligt at komme hjemmefra:

"A: Jeg har været psykisk nede en gang. Men da lukkede jeg bare mig selv inde på værelset. Det er nok også derfor, jeg ikke har haft så meget kontakt til..."

I: Var det det, der skete i de fem måneder, hvor du gik hjemme?

A: Ja, de fleste af de fem måneder. Da var jeg helt nede og kunne slet ingenting. Bare sad derhjemme, ikke."

For andre unge er det udefrakommende forhold såsom manglende praktikpladser, der er årsagen:

"Jeg gik ud af folkeskolen i 9. sidste år og er i gang med en uddannelse til tømrer, og der var jeg færdig i februar. Og så har jeg ellers bare ikke lavet noget siden, for jeg har ikke fået nogen læreplads. Det går jeg og venter på."

Det er således unge, der søger og søger efter en praktikplads og ikke ønsker at gå i gang med nogen anden aktivitet, da dette ikke synes relevant i forhold til deres uddannelsesforløb. De oplever sig selv som afklarede og afventende. Men der er også unge, der i kortere perioder oplever det, ikke at være i gang, som en tiltrængt pause.

Nogle af de unge, som ikke har psykiske problemer, fremhæver, at de oplever behov for en tænkepause – eller time out fra uddannelsessystemet, og at det i starten kan være rart at gå derhjemme og slappe af. Denne følelse ebber dog hurtigt ud, som det fremgår her:

"I: Hvad laver man, når man går hjemme?"

A: Sover, ser TV, spiser. Går ud og ryger. De første par måneder der var det jo sådan meget fedt, det er jo ligesom sommerferie, men når der går længere tid, så begynder man at blive lidt irriteret, og man bliver sådan lidt nervøs, for kommer man nogensinde i gang med noget. Så hjælper det sådan lidt på det, kan man godt sige, når det er sådan, at man får snakket med nogle andre."

Samtidig fører længerevarende perioder, hvor den unge ikke er i gang med uddannelse eller arbejde, ofte til konflikter med forældrene, som det fremgår her:

"I: Hvordan havde dine forældre det med, at du gik hjemme i en periode?"

A: Det syntes, de ikke var fedt altså, de sagde, at de gerne ville have, at jeg stod op med dem om morgenen, og at jeg ikke bare lå og sov hele dagen, og det synes jeg jo også er en god ting, altså fordi så kommer man op ikke, så ligger man ikke bare der hele dagen, så øhm, så altså ja, de var ikke så glade."

Mange giver som den unge ovenfor udtryk for, at 'feriefornemmelsen' hurtigt afløses af en oplevelse af stilstand og bekymring for, om man nogensinde kommer i gang med uddannelse/arbejde igen. Med oplevelsen af 'ikke at være i gang' følger også hurtigt en oplevelse af social isolation og stigmatisering i kraft af, at de unge står uden for de legitime (uddannelses)fællesskaber, som langt de fleste andre unge er en del af. Samtidig oplever de unge, at det er vigtigt, at den aktivitet, de kommer i gang med, opleves som meningsfuld i forhold til deres egne ønsker og interesser, ligesom flere fremhæver betydningen af at have nogle andre at snakke med om sine bekymringer. Enten andre unge i samme situation eller voksne, som kan hjælpe en på vej videre.

Det er således gennemgående, at det for størstedelen af de unge ikke er et tilvalg *ikke* at være i gang, men at de oplever at støde på en række barrierer – enten i form af personlige problematikker eller strukturelle barrierer som manglende praktikpladser.

3. VURDERING AF DEN UNGES UDDANNELSESPARATHED (UPV)

3.1 Implementering og organisering

I afsnittet tegnes et samlet billede af implementeringen, herunder processen op til vurderingen og i aftagerinstitutionernes omgørelser.

3.1.1 Vejledningsprocessen frem til vurderingen

Tallene i relation til antallet af unge, der er vurderet henholdsvis parate/ikke-parate til en ungdomsuddannelse, tegner imidlertid ikke det fulde billede af implementeringen. Tallene afspejler nemlig ikke – af gode grunde – antallet af unge, hvis uddannelsesvalg har ændret sig som følge af processen op til parathedsvurderingen. Det vil sige alle de unge, der til en start ønskede at begynde på en uddannelse, men som gennem processen i forbindelse med parathedsvurderingen har ændret deres uddannelsesvalg, således at udfaldet er blevet en parathedserklæring til en anden ungdomsuddannelse eller til et alternativt forløb – fx 10. klasse. Som en vejleder formulerer det: *”Vi får jo snakket nogen fra deres urealistiske uddannelsesvalg.”* Dette perspektiv underbygges af de kvantitative resultater. Således vurderer hele 86 % af UU-vejlederne og UU-lederne, at den primære grund til, at en forholdsvis lille andel af ungegruppen vurderes ikke-parate (i 2011), skyldes, at de unge i løbet af processen vejledes hen på uddannelsesforløb og tilbud, de vurderes at kunne magte, eller som kan gøre dem uddannelsesparate på længere sigt (tabelbilag 16.2, tabel 56).

Tabellen nedenfor viser søgningen/tilmeldingen til ungdomsuddannelserne i marts 2010, 2011 og 2012. Tilmeldingen til erhvervsuddannelserne fortsatte i 2012 sin støt faldende tendens, mens tilmeldingen til de gymnasiale uddannelser igen steg fra et i forvejen højt niveau. Samlet set er der i 2012 sket en svag stigning i andelen af unge, som tilmelder sig en ungdomsuddannelse – fra 61,6 % i 2011 til 62,3 % i 2012. Niveauet er dog lavere end de 63 % i 2010. Tilmeldingen til 10. klasse ligger fortsat på et højt niveau, idet godt halvdelen af de unge fra 9. klasse ønsker at fortsætte i 10. klasse.

Tabel 10. Tilmelding til 10. kl. og ungdomsuddannelse fra hhv. 9. og 10. kl.

Fra-uddannelse	Tilmelding	Antal			Pct.		
		2010	2011	2012	2010	2011	2012
9. klasse	10. klasse	31.358	33.320	32.040	47,6%	49,1%	48,8%
	Erhvervsuddannelser	6.985	6.120	5.367	10,6%	9,0%	8,2%
	Gymnasiale uddannelser	25.288	25.800	25.703	38,4%	38,0%	39,1%
	Særligt tilrettelagte ungdomsuddannelser	160	243	215	0,2%	0,4%	0,3%
	Uoplyst/ukendt				0,0%	0,0%	0,0%
	Øvrigt	2.069	2.365	2.392	3,1%	3,5%	3,6%
	Total		65.860	67.848	65.717	100,0%	100,0%
10. klasse	10. klasse	551	585	546	1,7%	1,7%	1,6%
	Erhvervsuddannelser	8.633	8.604	8.575	27,1%	25,5%	24,5%
	Gymnasiale uddannelser	20.635	22.043	23.097	64,7%	65,3%	65,9%
	Særligt tilrettelagte ungdomsuddannelser	407	646	779	1,3%	1,9%	2,2%
	Uoplyst/ukendt				0,0%	0,0%	0,0%
	Øvrigt	1.665	1.857	2.066	5,2%	5,5%	5,9%
	Total		31.891	33.735	35.063	100%	100%
Total		97.751	101.589	100.786			

Som nævnt peger flere professionelle på, at 10. klasse af mange unge bruges som et redskab til at øge uddannelsesparathed, og for en del af de unge lykkedes det. Men samtidig er vurderingen (som i midtvejs-evalueringen), at der mangler tilbud til de unge, som efter 10. klasse stadig ikke er uddannelsesparate, hvilket fremgår af følgende udtalelser fra UU-vejledere:

"Jeg er sikker på, at flere unge i vores område kunne have gavn af et tilbud mellem især 10. klasse og starten på en ungdomsuddannelse. Men vi har meget få alternativer, hvilket jeg ser som en stor ulempe."

"Mange vejledes til et tilbud, de kan magte, men der mangler også tilbud til de ikke-uddannelsesparate."

3.1.2 Reduktion i omfanget af omstødelser af UPV

Fra 2011 til 2012 er der både sket en stigning i antallet af unge, som vurderes ikke-uddannelsesparate, men et faldt i omfanget af omstødelser. I 2011 blev 2.738 unge vurderet ikke-uddannelsesparate, hvilket er steget til 3.164 i 2012. Andelen af omstødelser er derimod faldet – fra 52,2 % i 2011 til 43,2 % i 2012.

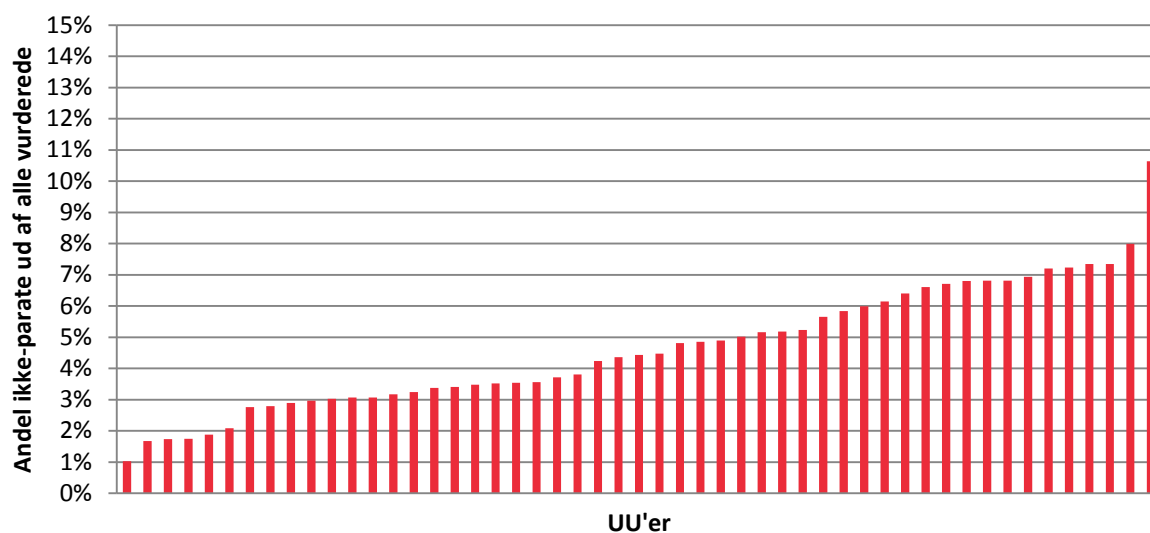
Tabel 11. Ikke-uddannelsesparate unge. Omstødelser opdelt på uddannelse og år.

Ikke-uddannelsesparate unge	2011	2012
Total	2738	3164
Omstødt	1428	1366
Omstødt (pct.)	52,2%	43,2%
Gymnasiale uddannelser	2578	2965
Omstødt	1352	1267
Omstødt (pct.)	52,4%	42,7%
Erhvervsuddannelser	160	199
Omstødt	76	99
Omstødt (pct.)	47,5%	49,7%

Faldet i antallet og andelen af omstødelser kan hænge sammen med, dels at der generelt er større klarhed omkring kriterierne for det at være uddannelsesparat, dels at parathedsvurderingen i højere grad anerkendes og accepteres af modtagerinstitutionerne.

Der er stor forskel mellem UU-center-områderne i forhold til andelen af unge, som vurderes ikke-uddannelsesparate. I den tunge ende af grafen, hvor andelen af ikke-uddannelsesparate unge er mere end 7 % af alle unge, er eksempelvis UU København, UU Århus-Samsø og UU Tårnby repræsenteret, som er socioøkonomisk relativt belastede områder. Tendensen er den samme i 2012, som den var i 2011.

Figur 5. Ikke-uddannelsesparate unge som andel af alle unge, der parathedsvurderes.

I tabellen nedenfor ses antallet af ikke-uddannelsesparate og omstødelser i forhold til de afgivende institutioner i 2011 og 2012. Andelen af omstødelser er faldet for alle typer af afgivende institutioner.

Tabel 12. Uddannelsesparathedsvurdering opdelt på afgivende institution. 2011 og 2012.

Afgivende institution	2011			2012		
	Vejleder - ikke parat	Omstødelser af mod- tagerinstitution		Vejleder - ikke parat	Omstødelser af modtagerinstitution	
		Antal	Andel		Antal	Andel
Dagbehandlingstilbud og behandlings- hjem				6	1	17 %
Efterskoler	167	92	55 %	235	105	45 %
Efterskoler med samlet særligt tilbud	1		0 %	9	4	44 %
Folkeskoler	1593	786	49 %	2134	886	42 %
Friskoler og private grundskoler	218	129	59 %	338	181	54 %
Husholdnings- og håndarbejdsskoler	9	4	44 %	12	5	42 %
Kommunale ungdomsskoler og ung- domskostskoler	164	81	49 %	228	87	38 %
Specialskoler for børn				5	2	40 %
Uoplyst/ukendt	586	336	57 %	197	95	48 %
Total	2738	1428	52 %	3164	1366	43 %

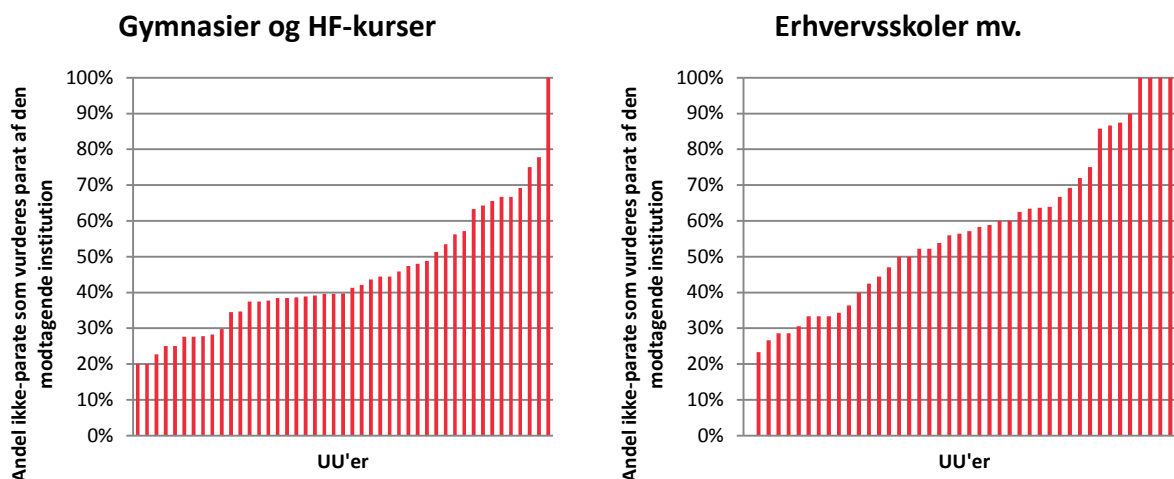
Det er modtagerinstitutionen, der foretager omstødelsen af uddannelsesparathedsvurderingen. Tabellen nedenfor viser antallet af ikke-uddannelsesparate og omstødelser i forhold til modtagerinstitution i 2011 og 2012, og her ses store forskelle i udviklingen mellem institutionstyperne. For erhvervsskolerne er andelen af omstødelser således faldet fra 56 % (398 ud af 705) til 52 % (409 ud af 783), mens gymnasierne har foretaget en kraftig reduktion i andelen af omstødelser, hvilket ses i et fald fra 52 % i 2011 til 38 % i 2012.

Tabel 13. Uddannelsesparathedsvurdering opdelt på modtagerinstitution. 2011 og 2012.

Modtagerinstitution	2011			2012		
	Vejleder - ikke parat	Omstødelser af mod- tagerinstitution		Vejleder - ikke parat	Omstødelser af mod- tagerinstitution	
		Antal	Andel		Antal	Andel
Erhvervsskoler mv.	705	398	56 %	783	409	52 %
Gymnasier og HF-kurser	1670	868	52 %	1882	723	38 %
Private gymnasier og HF-kurser	33	20	61 %	51	27	53 %
Studenterkurser	6		0 %	7	4	57 %
Voksenuddannelsescentre	41	15	37 %	67	27	40 %
Uoplyst/ukendt	283	127	45 %	374	176	47 %
Total	2738	1428	52 %	3164	1366	43 %

Omfanget af omstødelser varierer meget mellem UU-centrene, hvilket er illustreret i figuren nedenfor. Andelen af omstødelser blandt gymnasier og HF-kurser ligger i de fleste UU-center-områder mellem 30 % og 50 %. For erhvervsskolerne er spændet væsentligt større, idet der flere steder er 100 % som bliver omstødt, men det skyldes dog, at der er UU-center-områder med meget få unge med relevant parathedsvurdering.

Figur 6. Omstødelser af parathedsvurdering ift. de to væsentligste modtagerinstitutioner i 2012, opdelt på UU-center-områder.

Forskellene mellem UU-center-områderne kan skyldes forskellig praksis på UU-centrene eller uddannelsesinstitutionerne. Tendensen er den samme i 2012, som den var i 2011.

3.2 Resultater og effekter

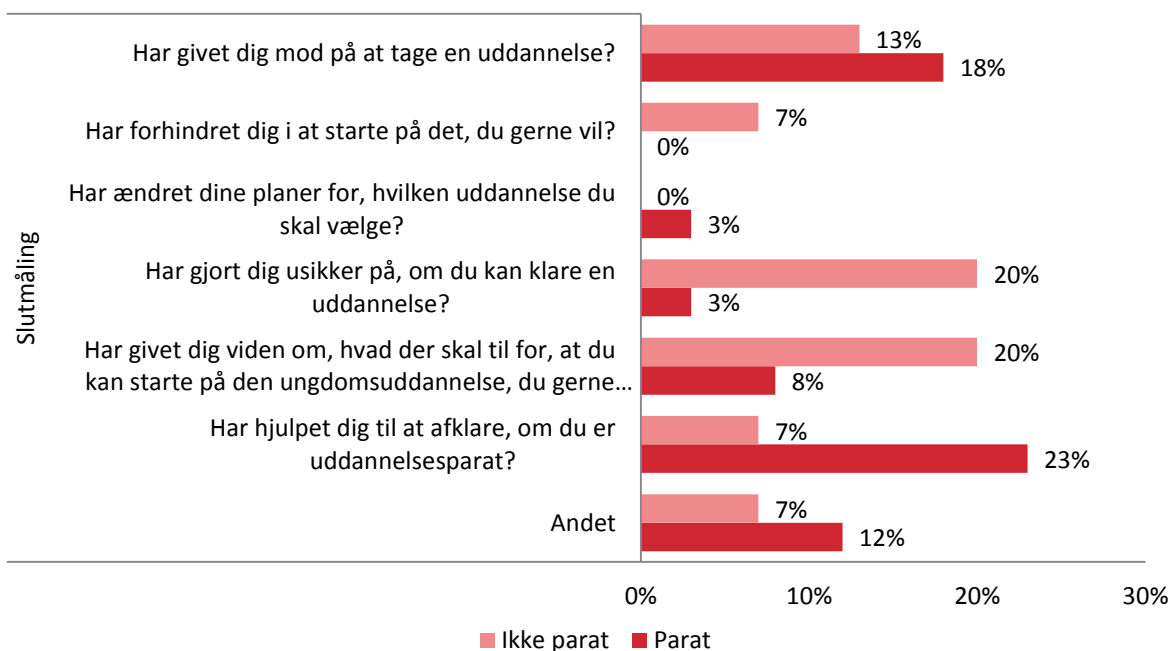
I kapitlet ser vi på resultater og effekter i form af aktørernes vurderinger samt en forløbsanalyse af uddannelsesparathedsvurderede unge.

3.2.1 De 15-17-åriges vurdering⁹

Nedenstående figur viser de 15-17-åriges vurdering af UPV'en. Som det ses, vurderer 7 % af de ikke-uddannelsesparate, at UPV'en har hindret dem i at starte på det, de gerne vil (mens det ikke gælder for nogen af de uddannelsesparate), og 20 % oplever, at UPV'en har gjort dem usikre på, om de kan klare en uddannelse mod 3 % af de uddannelsesparate. Langt færre af de ikke-uddannelsesparate end de uddannelsesparate oplever, at UPV'en har hjulpet dem til at afklare, om de er uddannelsesparate eller ej.

⁹ Analysen bygger på kvantitative interviews med unge mellem 15 og 17 år, der ikke er i gang med en godkendt aktivitet. I midtvejsevalueringen belyses uddannelsesparathedsvurderingen desuden ud fra kvantitative og kvalitative interviews med unge i 9. og 10. klasse.

Figur 7. Oplever du, at uddannelsesparathedsvurderingen...

Ser vi på de unges svar i de åbne besvarelser, går det igen, at oplevelsen af parathedserklæringerne – retrospektivt – for mange bærer præg af ligegyldighed og af, at vurderingerne ikke har haft den store betydning for dem. Som en formulerer det: *"Det er bare papirarbejde."*

Spørger vi de unge mere generelt, om de er enige i den vurdering, de har fået, svarer 60 % af de ikke-uddannelsesparate unge i foråret 2012, at de er enige – 40 % at de ikke er (tabelbilag 16.2, tabel 57). Da der er tale om en anden ungegruppe end i foråret 2011, skal sammenligningen læses forsigtigt, men tendentielt peger undersøgelsen i retning af en stigende forståelse blandt de unge for UPV-afgørelserne. En mulig forklaring herpå kunne være, at vejlederne og de samarbejdende parter omkring UPV har fået gennemført processen i 2012 på en måde, så en væsentligt større andel af de unge er enig i den vurdering, de har fået. Der er fortsat 40 %, der er uenig, så der er endnu plads til forbedringer, men data antyder, at arbejdet med processen går i den rigtige retning.

3.2.2 Forløbsanalyse af parathedsvurderede unge

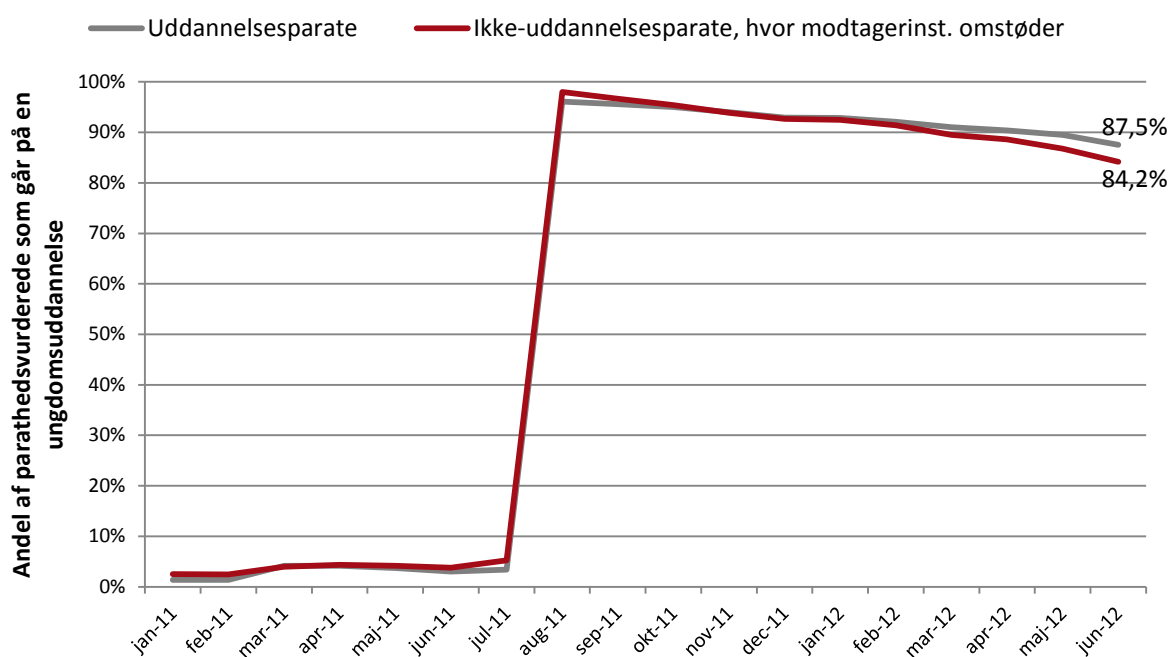
Forløbsanalysen har til formål at afdække forskellen mellem parate unge og ikke-parate unge, hvor modtagerinstitutionen omstøder parathedsvurderingen. Forløbsanalysen giver mulighed for at følge de unges uddannelses- og beskæftigelsesadfærd på månedsbasis fra januar 2011 til juni 2012.

Figuren nedenfor viser andelen af uddannelsesparate og ikke-uddannelsesparate unge, hvor modtagerinstitutionen omstøder, som går på en ungdomsuddannelse. De uddannelsesparate er vurderet parate af deres vejleder i foråret 2011. De ikke-uddannelsesparate er vurderet ikke-parate af deres vejleder i foråret 2011, men denne vurdering er blevet omstødt af modtagerinstitutionen – typisk et gymnasium eller en erhvervs-

skole. Når disse to gruppers uddannelsesadfærd følges parallelt over tid, kan det undersøges, om den ene gruppe har en større tilbøjelighed til at falde fra ungdomsuddannelsen end den anden.

På baggrund af denne analyse kan det konstateres, at 87,5 % af de uddannelsesparate unge er i gang med en ungdomsuddannelse ved skoleårets slutning i juni 2012, hvilket skal ses i forhold til, at 96,1 % var i gang ved skoleårets start i august 2011. Til sammenligning ses det, at 84,2 % af de ikke-uddannelsesparate unge, som fik deres parathedsvurdering omstødt, er i gang med en ungdomsuddannelse ved skoleårets slutning i juni 2012, hvilket skal ses i forhold til, at 98,0 % var i gang ved skoleårets start i august 2011. Frafaldet i løbet af det første skoleår blandt de uddannelsesparate er altså lavere end frafaldet blandt de ikke-uddannelsesparate, som fik deres parathedsvurdering omstødt.

Figur 8. Andel af uddannelsesparate og ikke-uddannelsesparate, hvor modtagerinstitutionen omstøder, som går på en ungdomsuddannelse. Vejleders parathedsvurdering 2011.

Når man sammenligner disse to grupper, fremkommer der en række interessante forskelle, som gør det muligt at analysere adfærd blandt de ikke-uddannelsesparate – hvis parathedsvurdering omstødes – nærmere.

Det er karakteristisk for de ikke-uddannelsesparate unge, hvor modtagerinstitutionen omstøder parathedsvurderingen, at de i højere grad påbegynder en gymnasial uddannelse end en erhvervsfaglig uddannelse.

Mange af de unge i denne gruppe, som gerne vil have en erhvervsfaglig uddannelse, bruger efteråret til at opkvalificere sig gennem deltagelse i forberedende aktiviteter, arbejde eller andet. Det resulterer i en stigning i andelen af unge fra denne gruppe, som påbegynder en erhvervsuddannelse i begyndelsen af 2012. Der kan på baggrund af det foreliggende datamateriale ikke konstateres nogen forskel i tilbøjeligheden til at

falde fra en erhvervsuddannelse, når man sammenligner de uddannelsesparate og ikke-uddannelsesparate, hvor en erhvervsskole har omstødt parathedsvurderingen.

Samtidig kan det konstateres, at de unge i denne gruppe, som påbegynder en gymnasial uddannelse, er betydeligt mere tilbøjelige til at falde fra i løbet af det første skoleår end de uddannelsesparate. Det er således frafaldet blandt de ikke-uddannelsesparate, der fik deres parathedsvurdering omstødt af en gymnasial modtagerinstitution, som forklarer, hvorfor den grønne kurve falder kraftigere end den røde kurve i figuren ovenfor.

Det skal dog nævnes, at der blandt de ikke-uddannelsesparate, hvor modtagerinstitutionen omstøder parathedsvurderingen, er en overrepræsentation af unge fra 10. klasse (og dermed en underrepræsentation af unge fra 9. klasse), som generelt har et større frafald i ungdomsuddannelsessystemet.

Samlet set peger resultaterne på, at omstødelser af UPV primært sker i forbindelse med ansøgning om optag på de gymnasiale uddannelser. Dog peger evalueringen i retning af, at erhvervsuddannelserne i højere grad end de gymnasiale uddannelser har mulighed for at tilbyde særlige forberedende tilbud og mere fleksibelt optag til de unge, som optages trods en ikke-parathedsvurdering fra UU-vejlederen. På baggrund af at de ikke-parate, som starter på en gymnasial uddannelse (efter en omstødelsesproces), har større tilbøjelighed til at falde fra end de uddannelsesparate, er det således evalueringsteamets vurdering, at man med fordel også kan igangsætte sådanne forberedende tilbud til unge 'på vippen' til at blive uddannelsesparathedsvurderet på de gymnasiale uddannelser.

3.3 Hvordan oplever de professionelle UPV'en i 2012?

Som med de unge har vi i forbindelse med midtvejsevalueringen af uddannelsesparathedsvurderingerne indkredset de professionelle oplevelser og vurderinger af initiativet. Siden dette arbejde har vi som nævnt gennemført yderligere en række dataindsamlinger blandt de professionelle og vil i denne her sammenhæng fremdrage de steder, hvor der er sket væsentlige skift i de professionelle besvarelser sammenlignet med sidste år.

3.3.1 UPV'en generelt

Blandt de professionelle er der fortsat meget stor tilfredshed med UPV'en, om end er også er forskel på de forskellige grupper af professionelle grad af tilfredshed.

UU'erne oplever i særlig grad UPV'en som et procesværktøj, og mange lærere og vejledere er bevidste om at italesætte begrebet tidligt, så man sikrer løbende dialog med eleverne om, hvad det vil sige at være uddannelsesparat.

I forhold til spørgsmålet om, i hvilken grad alle parter (vejledere, uddannelsesinstitutioner og grundskoler/frie skoler) har en fælles forståelse af uddannelsesparathed og de faglige, sociale og personlige forudsætninger, der indgår i vurderingen, kan der registreres en svag stigning fra 2011 til 2012 (i 2012 oplever 40

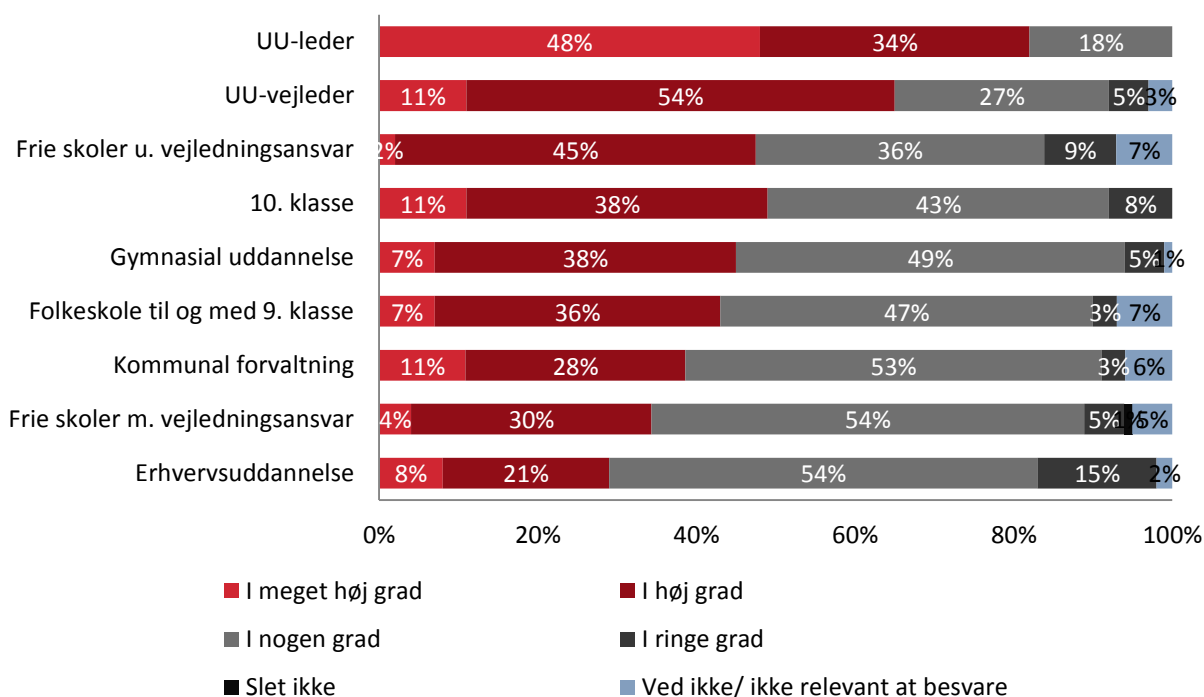
%, at der i høj og meget høj grad er en fælles forståelse, mens det i 2011 var 33 %, der var af denne opfattelse (tabelbilag 16.2, tabel 59 og tabel 60).

Der er samtidig sket en udvikling af, i hvor høj grad UU-vejlederne oplever at have overblik over den samlede proces i forbindelse med UPV'en. Således peger 62 % i 2012 på, at de i meget høj grad har overblik over den samlede UPV-proces mod 40 % i 2011 (tabelbilag 16.2, tabel 61 og tabel 62).

3.3.2 Er UPV'en et redskab til at forhindre frafald og sikre en fremtidig gennemførelse?

Et af de væsentlige formål med UPV'en er at sikre, at det alene er de unge, der er i stand til at gennemføre en ungdomsuddannelse, der også påbegynder en. Det er i den forbindelse vigtigt at dvæle lidt ved de forskellige aktørers vurdering af parathedsvurderingerne som redskab til at løfte netop den opgave. Spørger man de forskellige professionelle aktører, er deres bud som følger:

Figur 9. I hvilken grad vurderer du, at uddannelsesparathedsvurderingerne er et konstruktivt redskab i forhold til at øge de unges chancer for at påbegynde og gennemføre en ungdomsuddannelse?

Det er her bemærkelsesværdigt, at der er meget store forskelle mellem de forskellige parter vurderinger – hvilket også i et vist omfang afspejler graden af 'tæthed' på processerne omkring UPV'en. Hvis man ser på, hvem der i meget høj og høj grad vurderer, at UPV'en er et godt redskab til at øge de unges chancer for at påbegynde og gennemføre en uddannelse, så er det hele 82 % af UU-ledderne, der har denne vurdering,

mens det i ringest grad opleves som sådan af respondenter (leder eller ansat) fra erhvervsuddannelserne, hvor 29 % har denne vurdering. Det generelle billede er dog, at arbejdet med vurderingerne fungerer som redskab til at nærme sig det overordnede mål, men at der samtidig er plads til forbedringer.

3.3.3 Ungdomsuddannelsernes perspektiver på UPV'en

Det er som nævnt særligt ungdomsuddannelserne, der har kritiske vurderinger af UPV'en som et redskab til at sikre, at flere unge gennemfører en ungdomsuddannelse.

Respondenter (leder eller ansat) fra de gymnasiale uddannelser fremhæver følgende kritik:

"Vurderingerne bliver ikke brugt!"

"Man burde i høj grad lægge vægt på resultaterne af afgangsprøverne i 9. og 10. klasse."

Respondenter (leder eller ansat) fra erhvervsuddannelserne fremhæver følgende:

"Mange af dem, der er erklæret parate i grundskolen, er det ikke."

"Der mangler ordentlige alternativer til de elever, der erklæres ikke-uddannelsesparate."

"UPV'en er dobbeltarbejde, fordi når eleven starter på en erhvervsuddannelse, bliver eleven alligevel real-kompetencevurderet."

Endelig oplever mange på erhvervsuddannelserne, at UU-vejledere har et for begrænset kendskab til erhvervsuddannelserne og derfor ikke er tilstrækkeligt kompetente til at foretage vurderingerne.

Det konkrete mål med parathedsvurderingerne er selvsagt også at sikre, at der ikke i for høj grad starter unge på ungdomsuddannelserne, som man på forhånd vurderer, vil have vanskeligt ved at gennemføre – om end disse vurderinger kan være uhyre vanskelige og delikate at foretage. Og her synes flere på ungdomsuddannelserne at opleve, at man fra grundskolen vægrer sig ved at ikke-parathedsvurdere de unge og så at sige sender 'problemet' videre i systemet. Som én formulerer det *"Vi får elever, som er vurderet parate, men som reelt ikke er det, selvom det burde være folkeskolen, som skulle have haft ansvaret, så lander den hos os."*

Dette synes særligt at gøre sig gældende for erhvervsuddannelserne, som vi derfor vil fokusere på i det følgende. De forskellige professionelle i undersøgelsen er blevet bedt om at vurdere, hvor mange af de unge, der er blevet erklæret parate til EUD, de tror, rent faktisk vil kunne gennemføre. De svarer som følger:

Tabel 14. Hvor mange af de unge, der erklæres uddannelsesparate til EUD vurderer du vil kunne gennemføre ungdomsuddannelsen? (BASELINE (delvist), SLUTMÅLING)

	UU-VEJLEDER		FRIE SKOLER M. VEJLEDNINGSANSVAR	FRIE SKOLER U. VEJLEDNINGSANSVAR	ERHVERVSUDD.	
	Baseline	Slutmåling	Slutmåling	Slutmåling	Baseline	Slutmåling
Over 75 %	73 %	89 %	72 %	75 %	66 %	60 %
50-75 %	13 %	8 %	16 %	2 %	23 %	29 %
25-49 %	2 %	0 %	0 %	2 %	2 %	4 %
Mindre end 25 %	2 %	0 %	1 %	0 %	2 %	0 %
Ved ikke	10 %	3 %	11 %	20 %	7 %	6 %
Total	100 % (52)	100 % (37)	100 % (150)	100 % (44)	100 % (44)	100 % (48)

Uden at kunne sige, om dette hænger sammen med uddannelsesparathedsvurderingerne, så er der igen forskel på, hvordan de forskellige parter vurderer, chancerne er for, at de unge gennemfører. Og her er de adspurgte (ledere eller ansatte) fra erhvervsuddannelserne særligt skeptiske, idet kun 60 % herfra vurderer, at over 75 % af de unge vil kunne gennemføre, mens hele 89 % af UU-vejlederne er af denne opfattelse (slutmåling). Respondenterne fra erhvervsuddannelserne nærer således tvivl, hvad angår en relativt stor andel af deres elevers chance for at gennemføre uddannelsen. Og som en leder på EUD formulerer det: *"Ingen bliver erklæret ikke-parate til erhvervsuddannelserne – vi bliver skraldespanden. Dermed bliver vi devalueret."* Der er således en stor skepsis at spore hos ledere og ansatte fra erhvervsuddannelserne over for mulighederne for at indfri den overordnede uddannelsespolitiske målsætning om at sikre 95 % af en ungdomsårgang en ungdomsuddannelse.

Sammenligner vi med baseline, synes uenigheden mellem UU og erhvervsuddannelserne omkring elevernes mulighed for at gennemføre, at være øget markant i perioden. Ved baselinemålingen mente 66 % af respondenterne fra erhvervsuddannelserne og 73 % af UU-vejlederne, at over 75 % af eleverne ville kunne gennemføre uddannelsen.

Uden at kunne knytte dette entydigt til uddannelsesparathedsvurderingerne, tegner der sig et billede af, at erhvervsuddannelserne fortsat modtager en del elever, som de vurderer, ikke kan gennemføre uddannelsen. Samtidig synes uenigheden mellem erhvervsuddannelserne og UU omkring elevernes uddannelsesparathed og evne til at gennemføre uddannelsen at være taget til over perioden.

Ser vi på vurderingerne i forhold til de gymnasiale uddannelser, så vurderer 84 % af de adspurgte (ledere eller ansatte) fra de gymnasiale uddannelser, at over 75 % af de unge kan gennemføre uddannelsen, hvilket ligger meget i tråd med UU-vejledernes vurdering (89 % er af samme overbevisning). Og ser vi på udviklingen i forhold til baselinemålingen, er mønstret det samme, om end lidt flere respondenter fra de gymnasiale uddannelser er positive omkring elevernes chance for at gennemføre (tabelbilag 16.2, tabel 63 og tabel 64).

4. OVERGANG TIL UNGDOMSUDDANNELSERNE

4.1 Implementering og organisering

I dette afsnit fokuseres på evalueringskriterierne implementering og organisering med fokus på aktørernes indsatser og procedurer.

4.1.1 Aktørernes indsatser og procedurer

I bekendtgørelse om vejledning om valg af ungdomsuddannelse og erhverv kapitel 6, § 10 om Vejledningsinitiativer ved overgangen til ungdomsuddannelse fremgår:

Hvis Ungdommens Uddannelsesvejledning og skolen vurderer, at en elev har øget risiko for ikke at påbegynde eller gennemføre en ungdomsuddannelse, skal der tilbydes personlig støtte gennem særlige vejlednings- og undervisningsforløb ved overgangen til ungdomsuddannelse.

Stk. 2. Indsatsen efter stk. 1 har til formål at sikre den unges forankring i ungdomsuddannelse og gennemføres i samarbejde mellem Ungdommens Uddannelsesvejledning og uddannelsesinstitutionen.

Stk. 3. Ungdommens Uddannelsesvejledning tager initiativ til planlægningen af indsatsen, jf. stk. 1 og 2, i samarbejde med skolen, uddannelsesinstitutionen og forældremyndighedens indehaver.

Identificering af de unge, der vurderes at have øget risiko for frafald, er dermed helt centralt i initiativet. Det er, jf. nedenstående

tabel 15, dog kun lidt under halvdelen (43 %) af U- lederne, der angiver, at man sammen med uddannelsesinstitutionerne har opstillet fælles kriterier for, hvornår en ung er udsat i overgangen. Over halvdelen (57 %) har ikke opstillet fælles kriterier. Tilsvarende tal for uddannelsesinstitutionerne indikerer, at udarbejdelsen af fælles kriterier primært gælder erhvervsuddannelserne, hvor 31 % af respondenterne angiver, at man har opstillet fælles kriterier sammen med UU – overfor 12 % af respondenterne på de gymnasiale uddannelser.

Tabel 15. Har I sammen med UU/uddannelsesinstitutionerne opstillet fælles kriterier for, hvornår en ung er udsat i overgangen til ungdomsuddannelse?

	UU-LEDER	GYMNASIAL UDD.	ERHVERVSUDD.
Ja	43 %	12 %	31 %
Nej	57 %	73 %	56 %
Ved ikke	0 %	15 %	13 %
Total	100 %	100 %	100 %

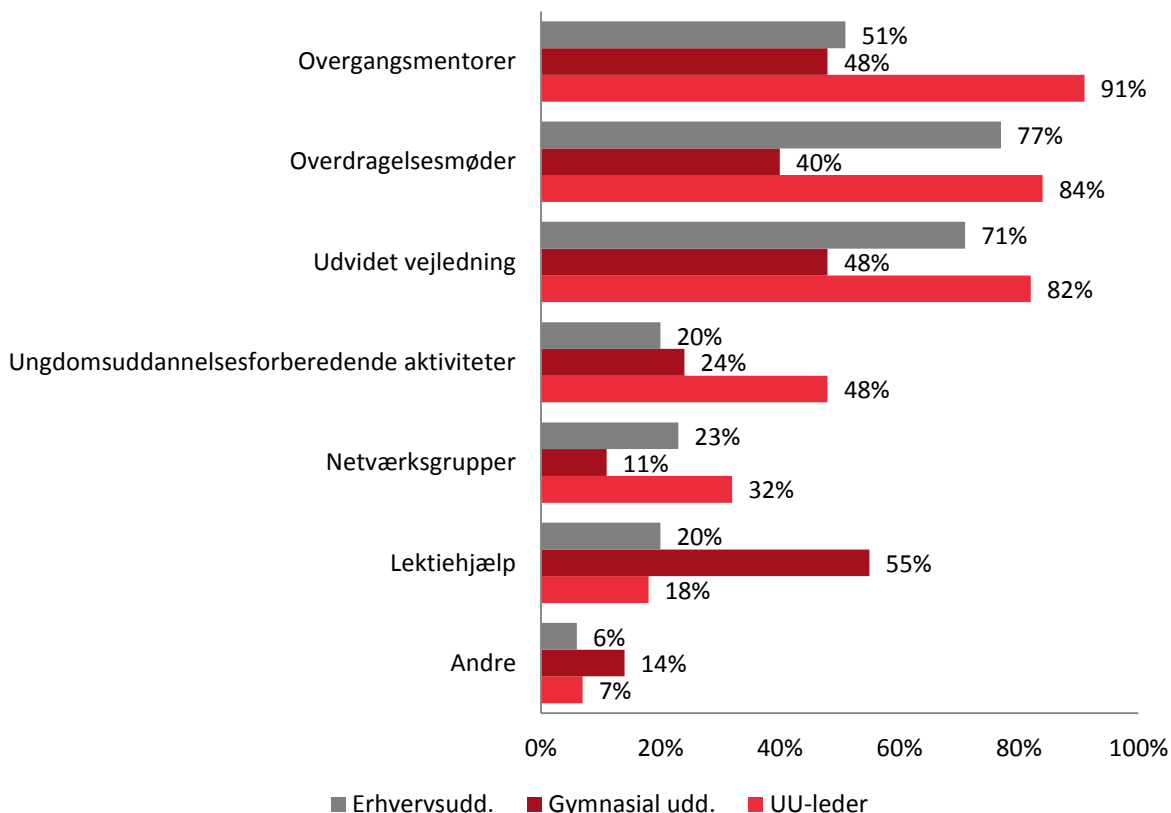
Langt hovedparten af UU-lederne (80 %) angiver dog, at der er udviklet og implementeret redskaber og aktiviteter til fastholdelse (for eksempel overgangsmentorer, overdragelsesmøder) i overgangen fra grundskole til ungdomsuddannelse (tabel 16 nedenfor). Tilsvarende angiver i gennemsnit 38 % af respondenterne fra ungdomsuddannelserne, at man har udviklet og implementeret særlige redskaber og aktiviteter, mens 34 % angiver, at redskaberne er udviklet, men ikke fuldt ud implementeret. 24 % af respondenterne fra ungdomsuddannelserne svarer, at redskaberne hverken er udviklet eller implementeret. Den procentvise fordeling er stort set ens for hhv. gymnasiale- og erhvervsuddannelser, som det ses i tabel 16 nedenfor.

Tabel 16. Har UU eller andre aktører/I udviklet og implementeret redskaber og aktiviteter (fx overgangsmentorer, overdragelsesmøder, udvidet vejledning) til fastholdelse i overgangen fra grundskole til ungdomsuddannelse?

	UU-LEDER	GYMNASIAL UDD.	ERHVERVSUDD.
Ja, udviklet og implementeret	80 %	39 %	40 %
Ja, udviklet men ikke fuldt implementeret	20 %	34 %	33 %
Nej, hverken udviklet eller implementeret	0 %	25 %	23 %
Ved ikke	0 %	3 %	4 %
Total	100 %	100 %	100 %

Helt konkret fremhæves overgangsmentorer, overdragelsesmøder og udvidet vejledning som de mest udbredte redskaber. De gymnasiale uddannelser adskiller sig dog ved større fokus på lektiehjælp og udvidet vejledning. Herudover er der stor sammenhæng til institutionernes generelle fastholdelsesindsatser. Et overblik over de anvendte redskaber fremgår af figur 10 nedenfor.

Figur 10. Hvilke særlige redskaber og aktiviteter?

De kvalitative studier viser, at der er store forskelle på, hvordan og hvor systematisk overgangen mellem grundskole og ungdomsdannelser gribes an i de enkelte kommuner. I praksis identificerer UU helt naturligt udsatte unge i forbindelse med UPV-processen, men med mere eller mindre eksplicit fokus på opfølgning i overgangen. Der er således stor forskel på, i hvilken udstrækning der følges op over for den enkelte unge i perioden inden uddannelsesstart og på organiseringen af indsatsen efter uddannelsesstart.

I nogle UU-centre taler man allerede i forbindelse med UPV-processen om "fokuselever" eller "røde unge", jf. en rød, gul, grøn skala, hvor grøn er udtryk for "uproblematiske unge", mens rød er udtryk for behov for særlig opmærksomhed. Der er flere UU-centre og kommuner, der benytter en sådan form for kategorisering, men der er forskel på, hvordan man definerer de enkelte kategorier af unge, hvordan man forstår begrebet "udsat i overgangen", og i hvor høj grad kategoriseringen foregår i dialog med ungdomsuddannelserne. Dette kan også ses afspejlet i

tabel 15 om opstilling af fælles kriterier for, hvornår en ung er udsat i overgangen.

I nogle UU'ere og kommuner følger man de unge meget tæt – fx med mentorer, opringninger og sms'er inden skolestart, overdragelsesmøder, fremmøde på uddannelsesinstitutionerne ved skolestart, løbende personlig kontakt mellem UU, den unge og/eller studievejledere og i flere tilfælde fast kontor for UU på den enkelte (erhvervs)uddannelsesinstitution. I andre kommuner er opfølgningen meget op til den enkelte vejleder, og ofte afventer man ungdomsuddannelsernes tilbagemelding – enten gennem vejlederen (fx ved bekymrende fravær) eller via automatisk besked ved elevens udmelding (tilbagemelding.dk).

Citaterne nedenfor illustrerer spændvidden i tilgangene.

"Når de starter hos os, slipper UU dem." (Studievejleder erhvervsuddannelse)

"Nogle gange kan vi se, at de er faldet fra – andre gange får vi besked, inden det sker." (UU-vejleder)

"Personen og stedet har meget betydning. Der er en procedure fra vores side. Selvfølgelig er uddannelsesplanen et værktøj til overgangen. Men vi sidder gerne med ved førstegangssamtaler, hvis eleven ønsker det. Nogle gange fungerer det - andre gange er der ingen kommunikation. På HG siger vi fx, at de skal holde øje med XX. Men hver vejleder gør det meget forskelligt." (UU-vejleder)

"Vi følger dem til døren, og så er der enkelte, som vi følger tættere. En vejleder eller en tidligere lærer er med til at følge dem intenst." (UU-vejleder)

"Vi har "den røde tråd". Vejledningen i skolen markerer en elev, som ikke er uddannelsesparat. Det er systematiseret. Vejledningssystemet markerer, hvilke elever der skal følges tæt. Derudover er der forskellige typer af mentorer ift., hvor tæt de følger de unge. Ringer til dem: Ved du, at du skal starte efter sommerferien, hvor er det henne, hvordan kommer du derhen? Det hjælper til i overgangen. Ungevejlederne vender tilbage efter 3-4 mdr. og fortæller, hvordan det er gået. Vejlederne i ungeteamet har et tæt samarbejde, hvor de kan slå op, hvilke fokuselever der er, fx specifikt på xx handelsskole." (UU-leder)

4.2 Resultater og effekter

I afsnittet fokuseres på evalueringskriterierne resultater og effekter samt væsentlige udviklingsperspektiver og forbedringsmuligheder i forbindelse med initiativet. Der er tale om analyser baseret på registerdata for afbrudsprocenter på ungdomsuddannelserne samt aktørernes *vurderede* resultater og effekter.

4.2.1 Afbrud på ungdomsuddannelserne

Af de 61.174 unge, som påbegyndte en ungdomsuddannelse efter sommerferien 2011, afbrød 648 uddannelsen inden første oktober, hvilket svarer til en afbrudsprocent på 1,1 %. Heraf afbrød 240 gymnasiet og 408 en erhvervsfaglig uddannelse, hvilket svarer til henholdsvis 0,5 % og 2,7 %. Til sammenligning hermed påbegyndte 55.370 en ungdomsuddannelse i 2009, hvoraf 865 afbrød inden første oktober, hvilket svarer til en afbrudsprocent på 0,9 %. Heraf afbrød 207 gymnasiet og 654 en erhvervsfaglig uddannelse, hvilket svarer til henholdsvis 0,5 % og 4,3 %. Der er altså sket et ganske stort fald i afbrudsprocenten for de er-

hvervsfaglige uddannelser (i overgangen fra grundskole til ungdomsuddannelse) på trods af, at tilgangen er relativt stabil. Tabellen nedenfor uddyber afbrudsprocenten i 2011.

Tabel 17: Antal afbrud og afbrudsprocent i forhold til parathedsvurdering, tilmelding via FTU i marts (rækker) og faktisk placering i oktober 2011 (kolonne).

Parathedsvurdering og ungdomsudd. tilmeldt via FTU.	Erhvervsfaglige uddannelser		Gymnasiale uddannelser		Total	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Ikke parat	32	4,1%	25	1,5%	57	2,3%
Erhvervsuddannelser	9	6,7%		0,0%	9	6,6%
Gymnasiale uddannelser	23	3,5%	25	1,5%	48	2,0%
Parat	341	2,5%	209	0,5%	550	1,0%
Erhvervsuddannelser	340	2,6%	2	0,5%	342	2,5%
Gymnasiale uddannelser	1	0,6%	207	0,5%	208	0,5%
Ikke parathedsvurderede	35	3,8%	6	0,9%	41	2,6%
Total	408	2,7%	240	0,5%	648	1,1%

Af tabellen ses det, at 1,1 % af dem, der påbegyndte en ungdomsuddannelse i 2011, havde afbrudt den i oktober 2011. Afbrudsprocenten er 1,0 % for unge, som er vurderet parate, og 2,3 % for unge, som er vurderet ikke-parate. De unge, der ikke er parathedsvurderede, men som alligevel påbegyndte en ungdomsuddannelse, har enten tilmeldt sig den særligt tilrettelagte ungdomsuddannelse eller slet ikke tilmeldt sig noget i forbindelse med FTU tilmeldingen. For denne gruppe er afbrudsprocenten 2,6 %.

Samlet set er der i antal tale om et begrænset frafald i overgangen på landsplan, men samtidig et relativt stort fald i frafaldet specifikt for erhvervsuddannelserne. Tallene indikerer således, at uddannelsesparathedsvurderingerne og indsatserne i overgangen har en reel effekt og kan hindre uhensigtsmæssige omvalg og hurtige frafald.

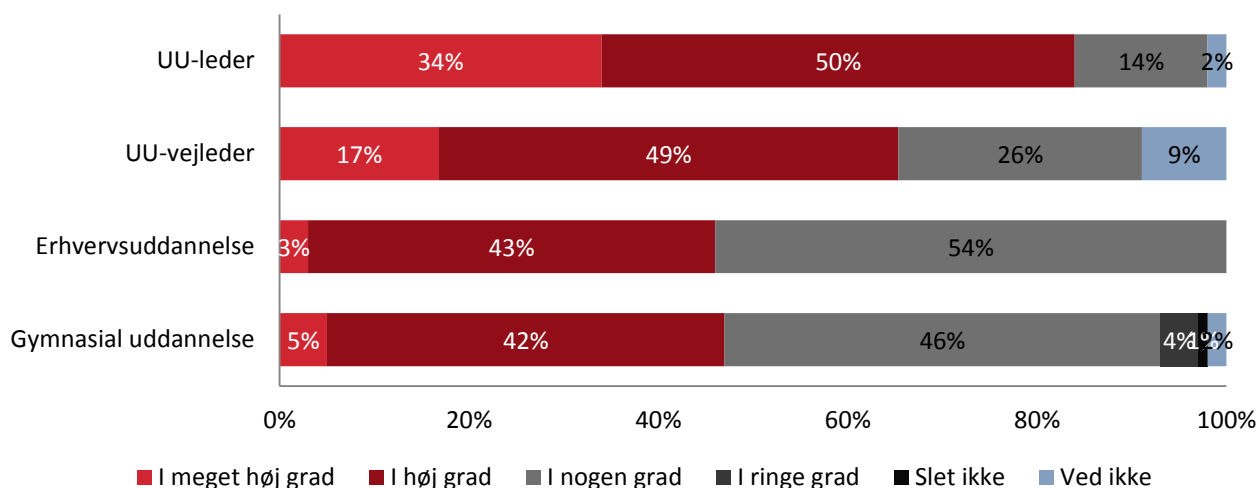
4.2.2 Fastholdelsesindsatserne

Som nævnt anvendes primært mentorer, overdragelsesmøder og udvidet vejledning som redskaber i overgangen.

Langt hovedparten (84 %) af UU-lederne og to tredjedele (66 %) af UU-vejlederne vurderer, at de anvendte redskaber/aktiviteter i høj eller meget høj grad bidrager til fastholdelse i overgangen. Forskellen mellem ledere og vejledere afspejler en generel tendens til, at UU-lederne er mest positive i deres vurderinger af effekterne af indsatser, mens vejlederne, der har den tætte kontakt til den enkelte unge, er mere skeptiske.

Som det fremgår af nedenstående figur er respondenterne på ungdomsuddannelserne delte i deres vurdering af de eksisterende redskabers effekt. Næsten halvdelen (47 %) af respondenterne fra de gymnasiale uddannelser og erhvervsuddannelserne (46 %) vurderer, at redskaberne i høj eller meget høj grad bidrager til fastholdelse. En stor del (hhv. 46 % og 54 %) svarer i nogen grad.

Figur 11. I hvilken grad vurderer du, at redskaberne/aktiviteterne bidrager til fastholdelse i overgangen?

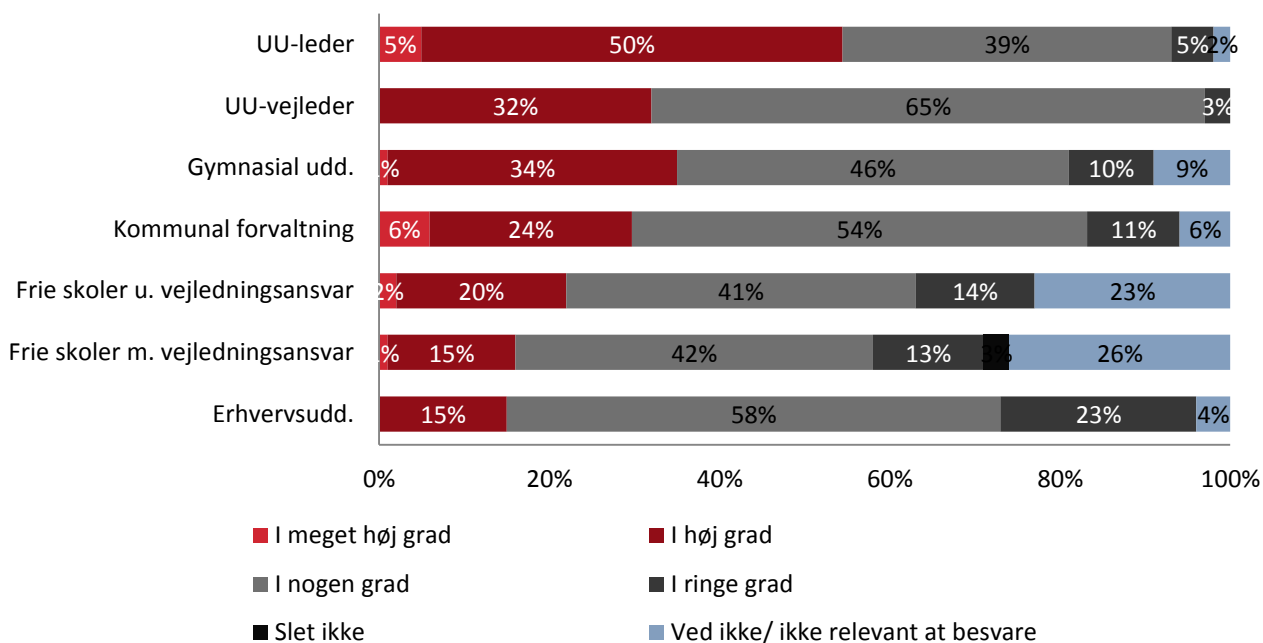
Den blandede vurdering af redskabernes effekt kan hænge sammen med indsatsernes meget forskellige karakter og omfang samt aktørernes generelle oplevelse af fastholdelsesindsatserne på uddannelserne. Det er således en udbredt opfattelse, at nogle unges sociale og personlige problemer er af en sådan karakter, at effekten af fastholdelsesindsatsen per definition er begrænset. Problematikken gør sig både gældende for erhvervsuddannelser og gymnasiale uddannelser og er beskrevet nærmere i kapitlet om målretning af institutionernes indsats for frafaldstruede.

4.2.3 Udviklingsbehov

Der er markant forskel på, om erhvervsuddannelserne og de gymnasiale uddannelser vurderer, at der i dag findes de rette støttemuligheder. 35 % af respondenterne på de gymnasiale uddannelser vurderer i høj eller meget høj grad, at der er de rette støttemuligheder i overgangen. Det gælder kun 15 % af respondenterne fra erhvervsuddannelserne, hvor 23 % omvendt mener, at der i ringe grad er de rigtige tilbud/støttemuligheder for unge i overgangen. Det sidste gælder 10 % af de gymnasiale uddannelser.

Halvdelen af UU-lederne og 32 % af UU-vejlederne oplever, at der i høj eller meget høj grad er de rette støttemuligheder for unge i overgangen. En meget stor del af aktørerne på tværs (mellem 39 og 65 %) svarer i nogen grad. Se fordelingen i figur 12 nedenfor.

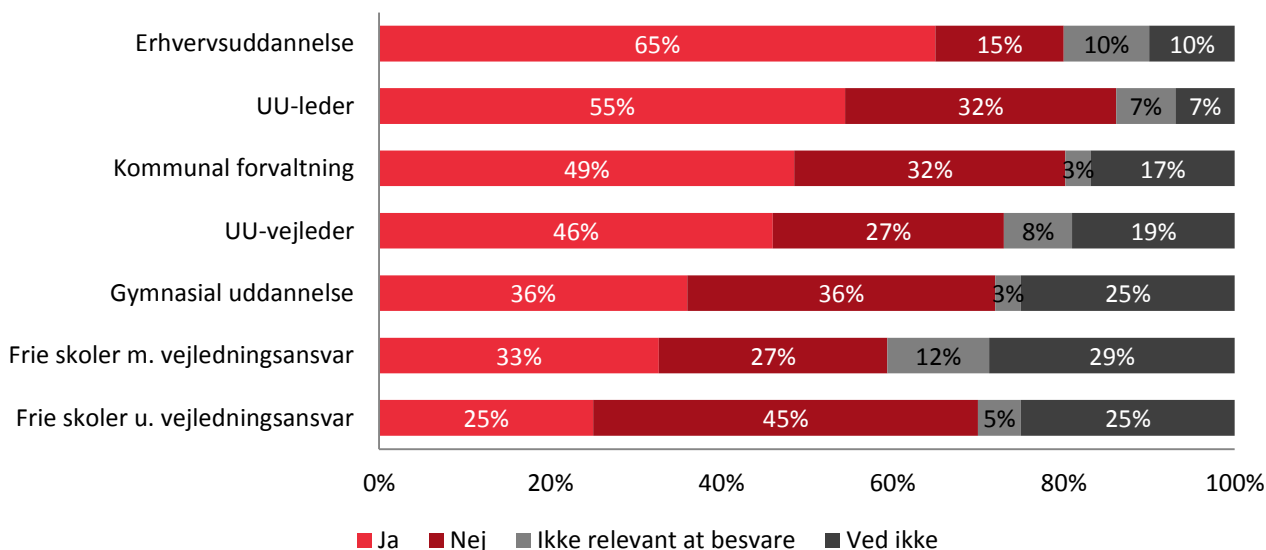
Figur 12. I hvilken grad oplever du, at der er de rette tilbud/støttemuligheder til de unge i overgangen fra grundskole til ungdomsuddannelse?

Særligt UU-lederne (55 %) og respondenterne på erhvervsuddannelserne (65 %) oplever, at der mangler yderligere redskaber i overgangen til ungdomsuddannelserne (figur 13 nedenfor). Tallene indikerer en tiltro til, at man med yderligere redskaber rent faktisk *kan* styrke fastholdelsen i overgangen, hvilket registerdataene understøtter. Både UU-ledere og respondenter på erhvervsuddannelserne vurderer således, at der er behov for flere afklaringsforløb og øget fokus på faglig opkvalificering. Det kunne fx være særlige indslusningsforløb eller fagligt kvalificerende forløb – på ungdomsuddannelserne.

Særligt en stor efterspørgsel på afklaringsforløb på erhvervsuddannelserne peger på en vigtig udfordring i relation til både uddannelsesparathed og overgange/fastholdelse på ungdomsuddannelserne. Evalueringen af både UPV (kapitel 3) og indsatserne for frafaldstruede på ungdomsuddannelserne (kapitel 10) tyder således på, at en del af de unge, der søger optagelse på erhvervsuddannelserne, reelt er uafklarede. Dette har naturligvis stor betydning for effekten af fastholdelsesindsatsen.

Figur 13. Vurderer du, at der mangler yderligere redskaber i overgangen til ungdomsuddannelserne?

Aktørerne på tværs fremhæver desuden følgende opmærksomhedspunkter i forbindelse med en styrkelse af overgangen:

- Det er afgørende med et fokus på bedre overlevering af informationer, herunder styrket brug af overleveringsmøder og bedre anvendelse af uddannelsesplanen
- Der er behov for yderligere fokus på personlige og sociale problematikker (misbrug, sygdom, familiære kriser mv.), som ikke løses med de eksisterende redskaber
- For de udsatte unge er der behov for faste kontaktpersoner/mentorer i længerevarende, kontinuerlige forløb.

I relation til det sidste punkt påpeger flere aktører en særlig problemstilling i relation til både brugen af mentorordninger, diverse fastholdelsesprojekter og involveringen af nye medarbejdertyper i de generelle fastholdelsesindsatser. Med de mange tilbud og nye muligheder i fastholdelsesindsatsen, bliver de unge mødt af mange tilbud og mange forskellige fagpersoner, som i værste fald forvirrer og gør mulighederne for hjælp uigennemskuelige. Særligt i overgangen møder de unge af og op til flere UU-vejledere i overgangen til unge-vejledning, mentorer, studievejledere, lektie-vejledere, coaches, psykologer mv. En række respondenter fra særligt erhvervsuddannelserne påpeger, at projekterne og ordningerne kan have utilsigtede konsekvenser:

"Vi er lidt kritiske over for mentorordningen, fordi de unge får en voksen ind, som de ikke kender, og som forsvinder efter et par måneder. Vi har brug for, at mentoren bliver der. At den viden bliver." (Vejleder erhvervsuddannelse)

"Der er mange projekter. De unge ved ikke, hvem der gør hvad, og hvem der kan hjælpe. De oplever, at de støder fast det samme sted hver gang. Men når der bliver for mange tilbud, som de ikke kan navigere i, bliver de forvirrede. Måske man kunne gøre det mere gennemskueligt med personerne. Vi har nu person nr. 4 på vores skole i forbindelse med projektet [XX]. Der er mange personer inde over." (Vejleder erhvervsuddannelse)

5. ETABLERING AF KOMMUNALE TILBUD FOR 15-17-ÅRIGE

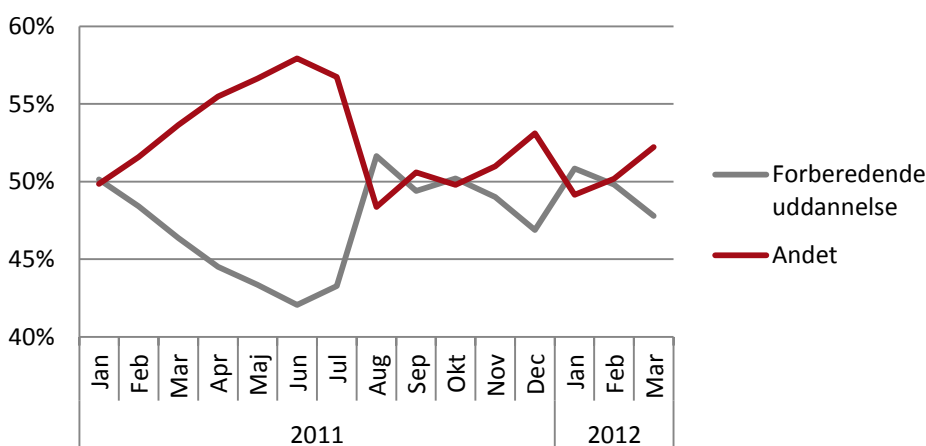
5.1 Implementering og organisering

Som nævnt indledningsvis skal kommunerne med kort varsel kunne give unge mellem 15 og 17 år, som ikke er i gang med uddannelse/arbejde et tilbud om en aktivitet. Men hvilke tilbud til de unge mellem 15 og 17 år benyttes hyppigst i kommunerne? Det ser vi nærmere på i det følgende.

Ser vi nærmere på gruppen af unge, som er i gang med forberedende aktiviteter mv. (dvs. gruppen af unge mellem 15-17 år, som ikke er i gang med 9. klasse og/eller ungdomsuddannelse), er der samlet set tale om, at denne gruppe unge i hele undersøgelsesperioden udgør omkring 3 % af den samlede ungegruppe.

I løbet af hele undersøgelsesperioden (dog med sæsonudsving) er omkring halvdelen af denne gruppe unge i gang med *forberedende uddannelse* (10.-13. skoleår, øvrige forløb, højskoler, voksenundervisning, produktionsskoler), mens en tilsvarende gruppe unge er i gang med *andet* (herunder andre udviklende aktiviteter, midlertidige aktiviteter eller beskæftigelse).

Figur 14. Udviklingen i andel unge 15-17-årige i forberedende uddannelse og andet.

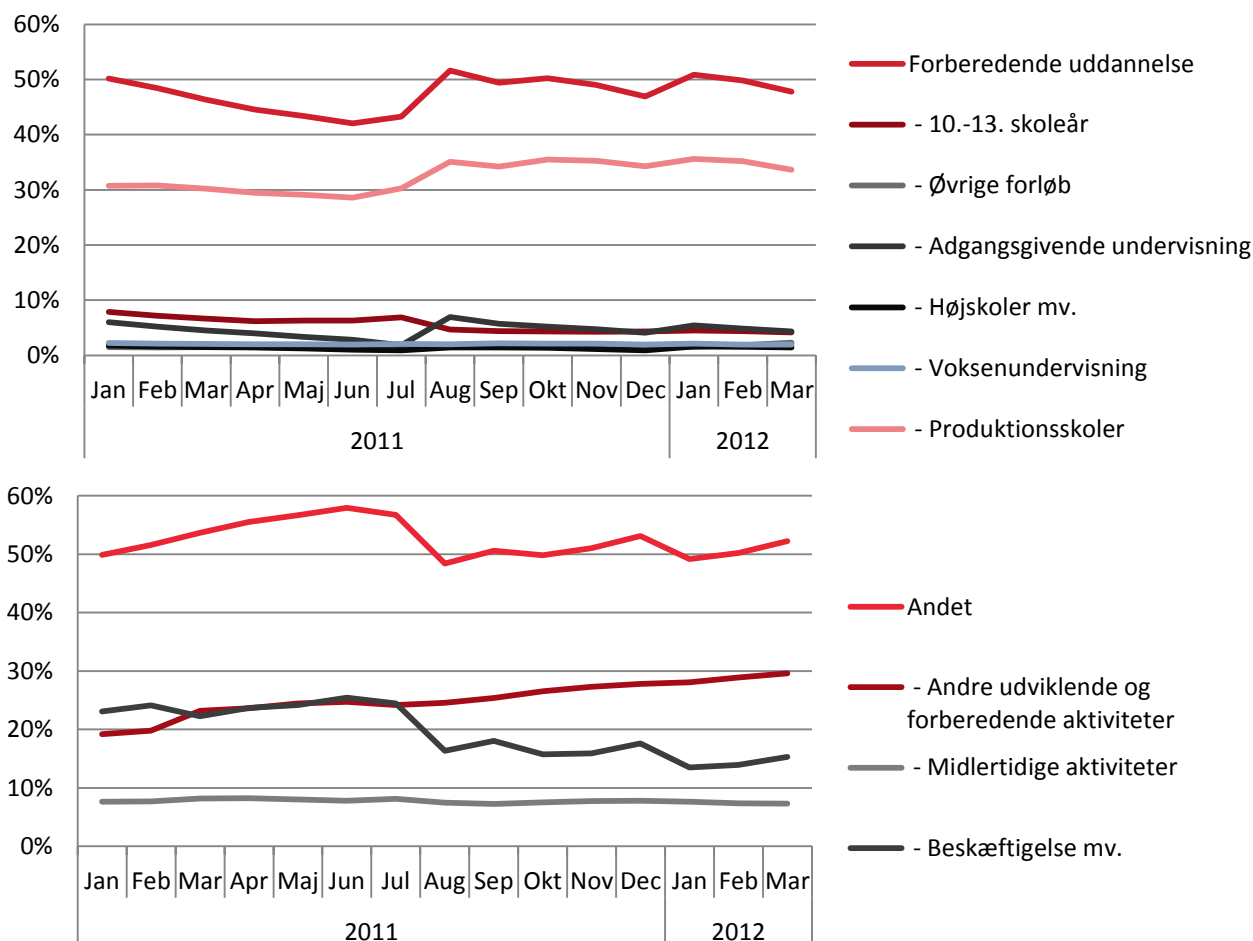

Går vi tættere på de forberedende aktiviteter, fremgår det af nedenstående figur 15, at produktionsskolerne er det mest benyttede tilbud af de forberedende aktiviteter. Brugen af produktionsskoletilbud er stigende i løbet af perioden og udgør således 30,7 % af de samlede forberedende aktiviteter i januar 2011, mens det i januar 2012 er steget til 35,6 %¹⁰. Omvendt falder andelen af unge i 10.-13. skoleår, fra 7,9 % (januar 2011) til 4,5 % (januar 2012) i samme periode, ligesom brugen af ungdomsskoletilbud falder fra 4,9 % i januar 2011 til 1,8 % i januar 2012 (figur 15). Faldet i brugen af 10. klasse skal dog læses med et stærkt forbehold, idet gruppen af unge i disse tilbud generelt er stigende gennem perioden. At de falder som andel af de forberedende aktiviteter har givetvis sammenhæng med, at et 'ordinært' 10.-klassesforløb og et 10.-

¹⁰ I tabellerne, der viser udviklingen over tid, henvises til tal fra januar 2011 og januar 2012 for at undgå, at sæsonudsving skævrider en given udvikling.

klasesforløb som forberedende aktivitet må formodes at være overlappende og svært afgrænselige. Denne uklarhed omkring grænserne mellem de 'særlige' tilbud og øvrige initiativer rettet mod denne gruppe unge afspejler en generel tendens, hvilket adresseres i efterfølgende afsnit.

Figur 15. Andel unge 15-17-årige i de forskellige typer kommunale tilbud/forberedende aktiviteter, beskæftigelse m.v.

Figuren viser samtidig, at antallet af unge i *andre udviklende og forberedende aktiviteter* har været stigende gennem hele perioden. Fra 19,2 % i januar 2011 til 28 % i januar 2012. Det skyldes særligt en stigning i andre udviklende og forberedende aktiviteter aftalt med UU, som stiger fra 2,2 % i januar 2011 til 9,5 % i januar 2012.

Figuren peger på, at der sker en gradvis udbredelse af brugen af særlige kommunale tilbud i løbet af perioden og en tendens i retning af, at man rundt omkring i kommunerne er i gang med udvikling og implementering af tilbud til denne målgruppe. Samtidig synes stigningen af unge i forberedende aktiviteter at have tæt sammenhæng med udviklingen på arbejdsmarkedet og den stigende ungdomsarbejdsløshed i forbindelse med finanskrisen. Således falder gruppen af unge, som er i beskæftigelse mere end 18 timer om ugen, markant fra 23 % i januar 2011 til 13,5 % i januar 2012.

Samlet set tager de kommunale tilbud til ikke-parate primært udgangspunkt i allerede eksisterende tilbud – særligt produktionsskolen. Særlige tilbud udviklet i kommunen udgør en mindre (om end voksende) del, og

resultaterne fra survey-undersøgelsen med de professionelle aktører peger på, at disse oftest har form af skræddersyede, individuelle tilbud rettet mod en mindre gruppe unge udviklet i samarbejde med produktionskoler, ungdomsskoler og erhvervsskoler. Dette perspektiv underbygges af undersøgelsens kvalitative materiale. Her peger særligt UU-vejlederne på produktionsskolen som et vigtigt tilbud, som én vejleder bemærker: *"Vi har produktionsskolen. Men så er vi ved at være der". [ift. tilbud til denne målgruppe, red.]*

Der tegner sig samtidig et billede af en vis uklarhed omkring, hvilke aktiviteter der hører under 'særlige tilbud'. Det kan hænge sammen med, at der i løbet af det seneste årti er igangsat en række forskellige initiativer, som har været målrettet unge uden uddannelse. Initiativer som ofte overlapper (fokus og tidsrammemæssigt) med nye initiativer igangsat som en del af Ungepakke 2. Tilbuddene lader sig dermed tilsyneladende vanskeligt adskilles i det daglige arbejde med disse unge i kommunerne, som det fx fremgår her i en af de åbne besvarelser fra spørgeskemaet, på spørgsmålet om hvilke særlige tilbud, der er udviklet i kommunen.

- individuelle kompetenceudviklingsforløb for ikke-uddannelsesparate, frafaldstruede i ungdomsuddannelserne og produktionsskolen.
- Samarbejde med Jobcenteret omkring de unge ved overgang til Voksenforvaltningen.
- Samarbejde med Jobcenteret omkring de unge ved overgang til Voksenforvaltningen.
- Center for uddannelse, beskæftigelse og aktivitet - på det specialiserede område - herunder hører STU, som er hjemtaget til kommunen pr. 1. januar 2012. 4. Tidlig indsats i skolernes 7. - 9. klasse. 10. Obligatorisk UEA i 10. klasse centeret.
- Fritidstilbud til unge, Plads til Alle med midler fra Socialministeriet.
- Sæt skub i EGU 2 deltager i projekt med tilskud fra KL og Ministeriet.
- Koordinationsgruppe for udvikling af området er nedsat i 2010 og består af personale fra Ungeforvaltningen, 10.kl. centeret og repræsentanter fra folkeskolerne

5.2 Resultater og effekter

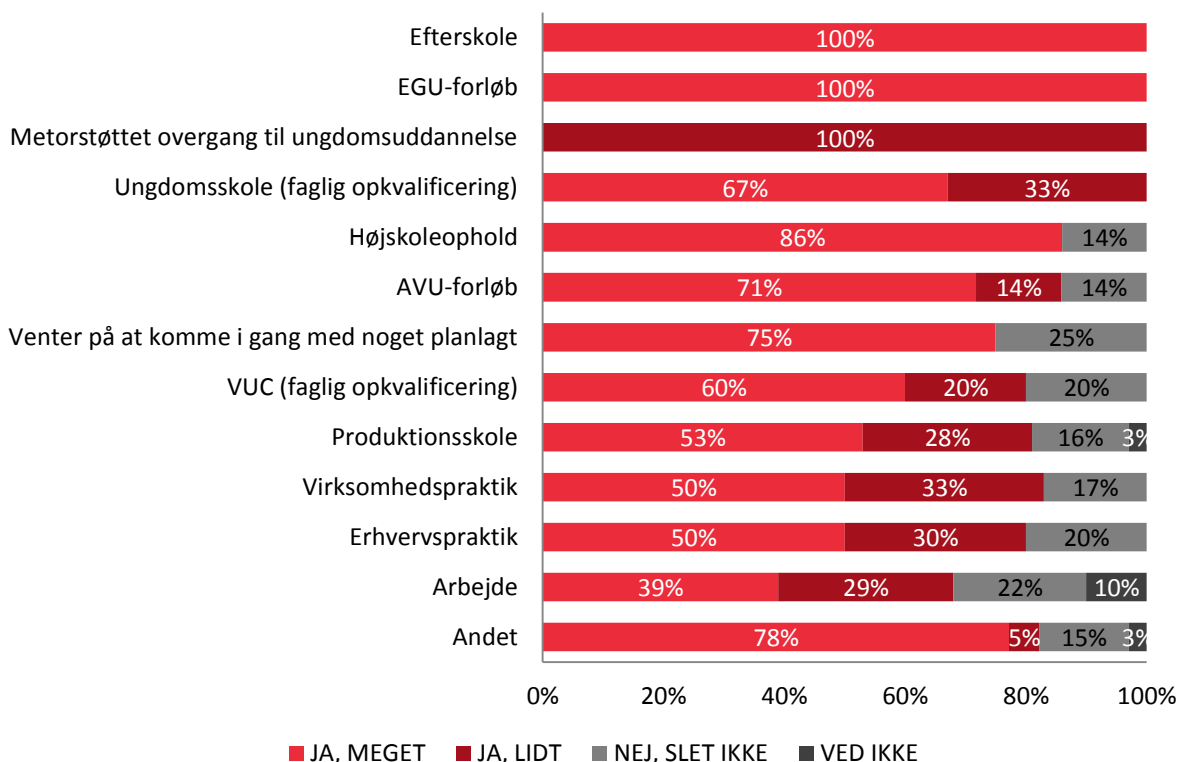
I de følgende afsnit vil vi udfolde henholdsvis de professionelles og de unges vurdering og tilfredshed med de eksisterende forløb og se nærmere på, om tilbuddene dækker de unges behov, og hvilke tilbud der eventuelt mangler.

5.2.1 Hvordan oplever de unge tilbuddene som hjælp til videre uddannelse?

Hvordan ser de unge, som er i fokus (dvs. gruppen af unge mellem 15-17 år, som ikke er i gang med ordinær uddannelse), på tilbuddene? Overordnet set er mange af de unge tilfredse med tilbuddene (tabelbilag **Fejl! Henvisningskilde ikke fundet.**, tabel 65). Omkring halvdelen af de unge (53 %) vurderer, at de tilbud, de er i gang med, hjælper dem *meget* videre mod uddannelse, mens hver femte (20 %) oplever, at tilbud-

dene *slet ikke* hjælper dem videre. Ser vi på, hvordan de unge vurderer de konkrete tilbud, de er i gang med, bekræftes det generelle billede: hvis man ser bort fra 'arbejde' og 'andet', som de unge i lidt mindre grad vurderer, hjælper dem videre mod uddannelse, så vurderer de unge generelt, at det, de er i gang med, hjælper dem videre (mellem 78 % og 100 %, vurderer, at den aktivitet, de er i gang med, hjælper dem meget eller lidt videre mod uddannelse). Det skal dog nævnes, at procentsatserne i nedenstående figur dækker over meget store udsving i antallet af unge, som er i gang med de anførte aktiviteter (eksempelvis drejer det sig om 2 unge på efterskoleophold og 1 ung i mentorstøttet overgang til ungdomsuddannelse). Således udgør produktionsskoleophold og arbejde de aktiviteter, som flest unge angiver at være i gang med (figur 16) og bekræfter således langt hen ad vejen det mønster, som tegner sig i registerkørslerne, jf. ovenfor.

Figur 16. Hvad er du i gang med i øjeblikket?" krydset med "Synes du, det hjælper dig videre mod uddannelse?"

Som nævnt udgør produktionsskoletilbud et helt centralt tilbud for unge mellem 15-17 år, og under evalueringen af initiativet *Produktionsskolebaseret erhvervsuddannelse* udfolder vi nærmere, hvordan de unge på produktionsskolerne oplever det at være på skolerne. Her vil vi fremhæve nogle af de unges oplevelser af at være på de særlige kommunale tilbud. Det skal dog i den forbindelse nævnes, at casestudierne bekræfter registerkørslerne. Også i casekommunerne giver de professionelle udtryk for, at det har været vanskeligt at stable egentlige kommunale (hold) tilbud på benene, fordi gruppen af unge mellem 15 og 17 år, som ikke er i gang med ordinær uddannelse, mange steder er relativt lille og har forskellige behov. Vi har dog besøgt enkelte projekter, og de unges udsagn vidner – for manges vedkommende – om stor tilfredshed med projektforløbene og deres indhold. På et forløb for unge med lavt selvværd fortæller nogle unge kvinder følgende:

"Jeg synes, at kurset er lærerigt, forbedrende og fantastisk. Også det der "lær igennem leg". For jeg kan da mærke på mig selv, at det har da forbedret mig. Det har givet mig en form for bevidsthed, som jeg ikke havde før. Fx troede jeg ikke på, at jeg kunne få en skole til at fungere. Men jeg går stadig i skole, jeg får gode karakterer, jeg har næsten ikke noget fravær. Det er en sejr. Sådan noget med, at jeg kan se mig selv i spejlet og tænke 'Ja, du er lidt morgengrim, men jeg kan sgu godt lide dig alligevel'. Det er jo også en sejr. Små ting, der er blevet rykket. Hvis man oplever fire negative ting på en dag, men tyve positive, så i stedet for at blive nedtrykt over de fire negative, så fokusere på de tyve positive. Det er også en sejr, for det har jeg i hvert fald lært. Rykke fokus hen på noget bedre." (ung kvinde på vejledningsprojekt)

En anden af de unge kvinder fortæller, hvordan hendes selvtillid er blevet meget bedre gennem forløbet:

"Jeg var jo overbevist om, at jeg var rigtig, rigtig dum, fordi faglig viden er jeg ikke så forfærdelig stærk i. Det er bare ikke der, jeg har mine stærke sider overhovedet. Det faglige; matematik, dansk – alle de der standpunktskarakterer man får i skolen. Hvis det er der, man halter bagefter, så bliver man sådan lidt 'nå okay, det kan jeg ikke finde ud af, så er jeg da bare heller ikke særlig klog, vel'. Men jeg fandt jo ud af, at sådan noget som social intelligens, som intet har med skole og arbejde at gøre, at jeg havde rimeligt høje tal alligevel. Så blev jeg selvfølgelig glad, for det er jo en intelligens, som jeg ikke selv lægger mærke til. Det falder mig bare naturligt. Altså. Så det er dejligt lige at få det løft op; 'hey, du er altså ikke så dårlig som du går og tror'." (ung kvinde på vejledningsprojekt)

Samlet set betyder voksenkontakten meget for disse unge. Og på flere af forløbene er det lykkedes at opnå den tilstrækkelige tillid i relationen mellem de professionelle og de unge – ligesom der flere steder er opstået et stærkt fællesskab blandt de unge, som de fremhæver som centralt. Det er imidlertid karakteristisk for en del forløb, at de er relativt kortvarige, ligesom de også i begrænset omfang bygger bro til forudgående og ikke mindst efterfølgende aktiviteter. Flere af de unge beskriver da også, hvordan de har været rigtig glade for deres forløb, men at de, efter projektet er løbet ud, har stået tilbage uden at have noget klart billede af, hvilke skridt de kan tage fremadrettet i relation til uddannelse mv. På trods af positive erfaringer på et konkret projekt er flere således ikke blevet hjulpet videre, ligesom de ikke har fået den nødvendige hjælp til at skabe sammenhæng i deres videre (uddannelses)forløb.

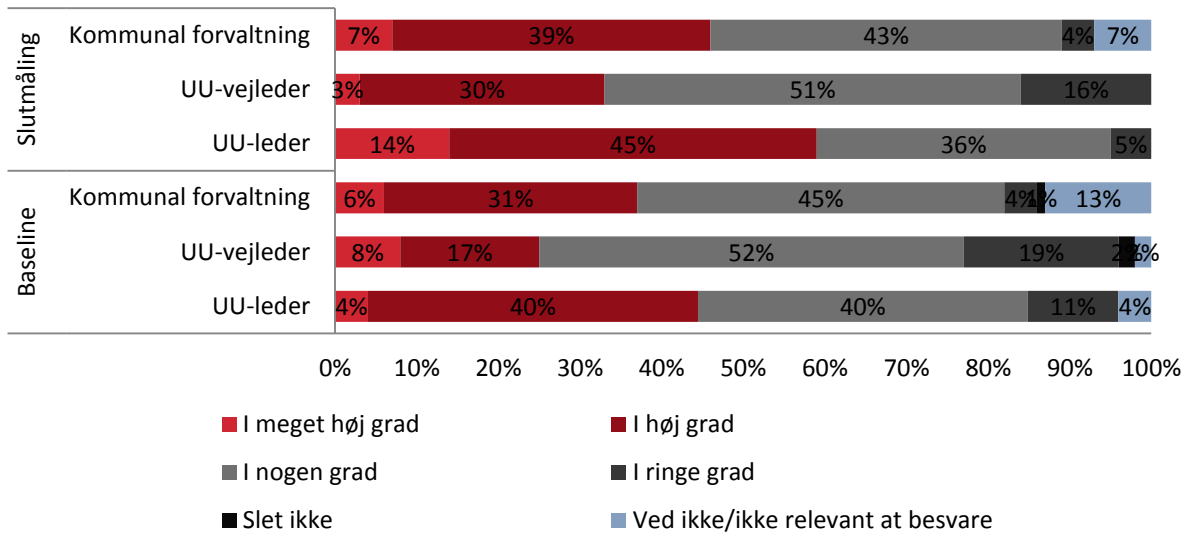
5.2.2 Mangler der tilbud særligt rettet mod de ikke-uddannelsesparate unge?

Ser vi på UU-ledernes og UU-vejledernes vurderinger af, om der er tilstrækkeligt med tilbud særligt rettet mod de ikke-uddannelsesparate unge (figur 17) er tendensen klar; vurderingen er, at der mangler tilbud. Omkring halvdelen af UU-lederne (52 %) mener, at dette gør sig gældende, mens det gælder for hele 76 % af UU-vejlederne. UU-lederne er således mere positive omkring tilbudsviften til denne gruppe unge (figur 17)

Samme billede tegner sig, når vi ser på, i hvilken grad de forskellige aktører vurderer, at den samlede tilbudsvifte dækker de unges behov. Også her er vurderingen, at der mangler tilbud, før tilbudsviften kan siges at dække de unges behov. UU-lederne er dog (igen) mest positive – mens UU-vejlederne er mest kritiske. 59 % af UU-lederne mener, at den samlede tilbudsvifte *i meget høj eller høj grad* dækker de unges behov, mens det gælder for 46 % af de ansatte i den kommunale forvaltning og 33 % af UU-vejlederne, ligesom 16 % af UU-vejlederne mener, at det kun gør sig gældende *i ringe grad eller slet ikke*. Vurderinger-

ne er dog en smule mere positive end i baseline-surveyen, hvilket peger i retning af, at der i forbindelse med implementeringen af Ungepakke 2 er igangsat flere tilbud rettet mod denne gruppe unge.

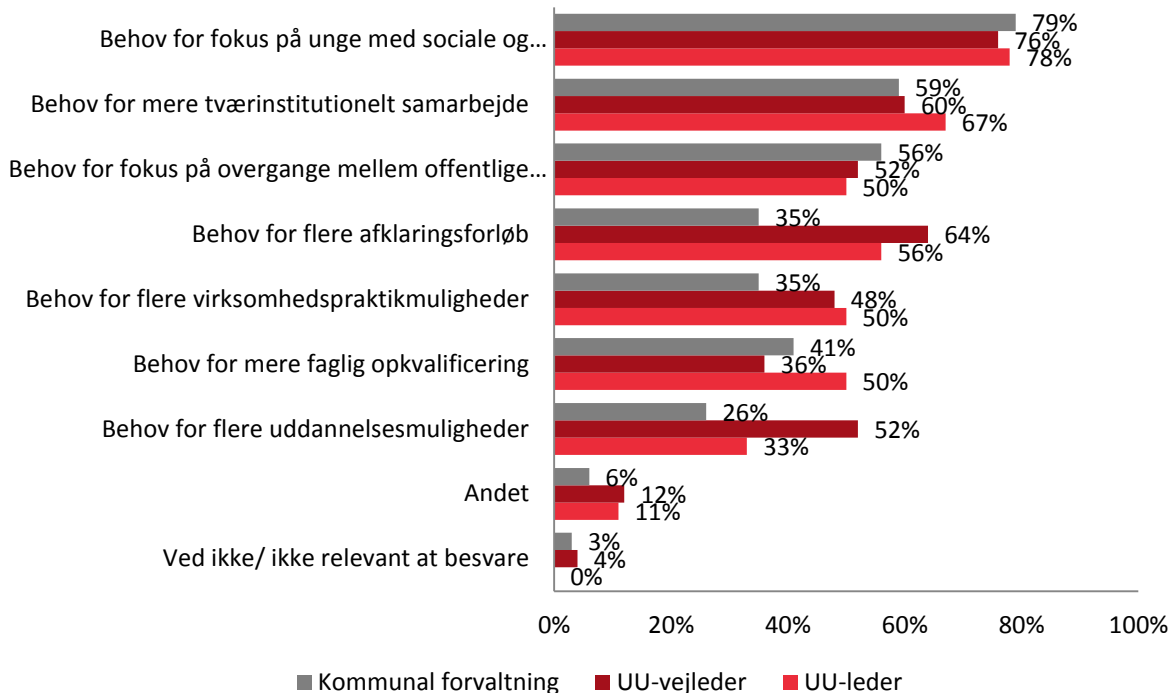
Figur 17. I hvilken grad vurderer du, at den samlede tilbudsvifte dækker de unges behov? (baseline og slutmåling)

5.2.3 Hvad vurderer aktørerne der mangler i tilbudsviften?

Ser vi på, hvad de professionelle aktører vurderer, mangler i tilbudsviften, ser billedet således ud:

Figur 18. Hvad mangler efter din vurdering i tilbudsviften?

Der er bred enighed blandt de professionelle aktører om, at der mangler *fokus på unge med sociale og personlige problemer*. Det peger 78 % af de professionelle aktører på. En stor gruppe mener tilsvarende, at der er behov for *mere fokus på det tværinstitutionelle samarbejde*. Det gælder 61 % af aktørerne samlet set. Ligesom der er en stor gruppe (omkring halvdelen), der mener, at der behov for *fokus på overgange mellem offentlige systemer/forvaltninger*. Det gælder 53 % af aktørerne.

Behovet for flere *afklaringsforløb* (49 %), flere *virksomhedspraktikmuligheder* (43 %) samt behov for *faglig opkvalificering* (41 %) fylder dog også en del.

Disse perspektiver går igen i det kvalitative materiale, hvor mange peger på, at der er behov for fokus på psykisk og personligt sårbare unge, som en UU-vejleder peger på:

”Der mangler noget til de mange unge, som har ondt i sjælen. De er ikke parate til noget, før disse problemer er løst. De kan være parate til gymnasiet på et senere tidspunkt, men i mellem tiden er der ikke et alternativ til dem. Til de 15-17-årige bør der være bedre samarbejde med familiecentrene, UU og folkeskolen. Medarbejderne i familiecentrene har ikke kompetencer eller tilbud til at varetage disse elever. De venter stort set bare på, at de bliver 18 år, så de kan sende dem i jobcenteret. Jeg tror, vi kører rimeligt fornuftigt, men det fungerer slet ikke ordenligt.” (UU-vejleder)

Flere aktører fremhæver desuden, at det er et problem, at der er så stort fokus på at få de unge hurtigt videre i uddannelsessystemet, da erfaringen er, at en del er uafklarede efter grundskolen og har brug for tid til at finde et fremtids- og uddannelsesperspektiv. De fremhæver derfor behovet for etableringen af afklaringsforløb for denne gruppe unge:

"Et tilbud, vi skal tænke i, er tid, og vi skal finde en ø, hvor eleverne kan være i fred, men samtidig et sted hvor de ikke bare går rundt og 'ser efter skibe'. Hvordan det skal organiseres? Det ved jeg ikke. Men i uddannelsessystemet er vi nødt til at vælge, om de unge skal hurtigt igennem eller flere igennem." (UU-vejleder)

Som det er nu, befinder en del af disse unge sig på de ordinære uddannelser, da oplevelsen er, at der ikke er alternative muligheder til rådighed. Det gælder særligt HG (og VUC), som bliver brugt som en form for afklaringsforløb, som det fremgår tydeligt at følgende citater fra en række professionelle aktører fra ungdomsuddannelserne:

"Hvis de kun synes, det er for hårdt bogligt, benyttes også HG. Det er det eneste sted i uddannelsessystemet, hvor der ikke er et "mål" med uddannelsen. Det er en legal uddannelsesplan, hvor de unge kan holde fri. De unges mål er oftest ikke at benytte HG ift. det, der står i uddannelsesplanen. Fjernes denne, vil det skabe endnu flere problemer med de unge, idet den giver dem mulighed for at tænke." (Leder på ungdomsuddannelse)

"Vi kan hurtigt finde ud af, hvem der ikke er klar. Men vi har ikke noget alternativ til dem, derfor kan vi ikke lige smide dem ud. Nogle blomstrer også op, derfor holder vi på nogle. Der mangler et tilbud til dem." (HG-lærer)

5.2.4 Tilbud til unge som erklæres ikke-uddannelsesparate efter 10. klasse

En særlig problematik, som fremhæves af flere aktører, er, at der særligt mangler tilbud til de unge, som efter 10. klasse ikke erklæres uddannelsesparate. En UU-vejleder peger således lakonisk på, at intensionen med UPV'en er ok. Men...

"... operationen lykkes, patienten døde"! Vi mangler blot mange tilbud til dem, som ikke er vurderet uddannelsesparate efter 10. Klasse: De elever, som har svært ved at komme i gang eller gennemføre, kan det være svært at sætte noget i gang for." (UU-vejleder)

Nogle lærere og vejledere peger på, at det får den konsekvens, at de unge erklæres uddannelsesparate alligevel, fordi der ikke er reelle muligheder til denne gruppe, som det fremgår af nedenstående:

"De fra 10. klasse, som er erklæret ikke-uddannelsesparate, er det i kraft af dårlige sociale forhold. Jeg har 27 i klassen, hvoraf kun de 5 af dem egentlig er uddannelsesparate. Men de er alle erklæret parate. For hvad skal de, hvis de ikke bliver erklæret uddannelsesparate? Intet. Derfor bliver de erklæret uddannelsesparate. Hvad skulle de ellers gøre? Og de har et potentiale. Når de er til stede, så er de dygtige. Mange bliver erklæret parate, fordi de er klar inde i hovedet. Men de har ingen hjælp fra baglandet. Bare det at have en taske med. Det er svært at lave afvejningen, når man sidder med en godt begavet ung, som ingen ballast har." [med hjemmefra, red.] (10. kl. lærer)

5.2.5 Tilbud til de unge som har brug for en pause fra skolen

En anden problematik, som en del aktører peger på, er, at et entydigt fokus på uddannelse som eneste legitime aktivitet for de 15-17-årige, som ikke er i gang med ordinær uddannelse og arbejde, kan virke kontraproduktivt. De understreger vigtigheden af at fastholde et bredt fokus på, hvad man kan tilbyde de unge mellem 15 og 17 år. Flere understreger således, at en gruppe unge har brug for arbejds erfaringer frem for mere skole – i hvert fald i en periode:

”Mange af dem har brug for noget bogligt. Men det er ikke, hvad de vil have. Ofte er det vejlederne, som træffer beslutningen for dem om, hvor de skal være. De stopper, når det er sådan. De har brug for noget praktisk.” (10. kl. lærer)

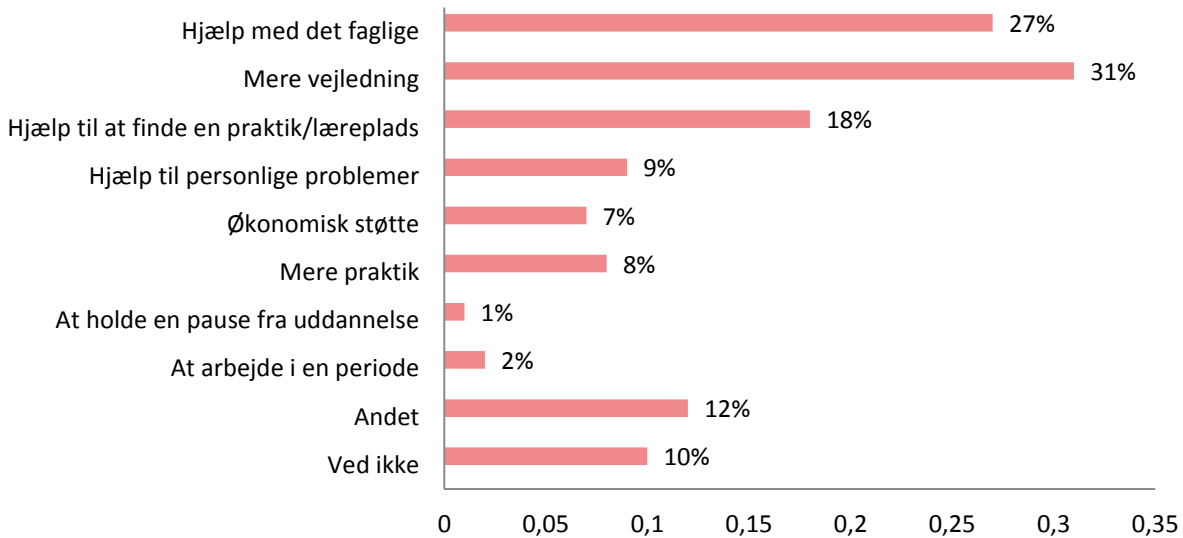
”Tag fx Erik, som skal være lastbilchauffør. Han er træt af skolen. Han vil arbejde. At sende han på 10. klassecenter ville være tortur. Han bliver friskrevet til fuldtidsarbejde, hvor han kan få lidt luft. Derfor er jeg også sikker på, at han bliver en fantastisk arbejdskraft senere hen. Men at tvinge han i skole, er spild af penge. Vi har netværk til at finde et job – så hvorfor ikke bruge dette. Og dem er der en del flere af. De skal dog holdes i snor, og det skal være tidsbegrænset.” (UU-vejleder)

5.2.6 Hvad efterspørger de unge?

En relativt stor gruppe af de unge i surveyen (40 %) giver udtryk for, at de gerne vil have hjælp til at komme videre i uddannelse (tabelbilag **Fejl! Henvisningskilde ikke fundet.**, tabel 66). Og knap hver tredje (32 %) synes ikke, de får hjælp nok til at håndtere deres problemer med uddannelse (tabelbilag **Fejl! Henvisningskilde ikke fundet.**, tabel 67). Men samtidig betyder det dog også, at hovedparten (omkring 60 %) ikke umiddelbart oplever behov for yderligere hjælp. De unges tilbagemeldinger skal dog læses med det forbehold, at de ikke nødvendigvis har det fulde overblik over egne udfordringer og problematikker i relation til uddannelse mv.

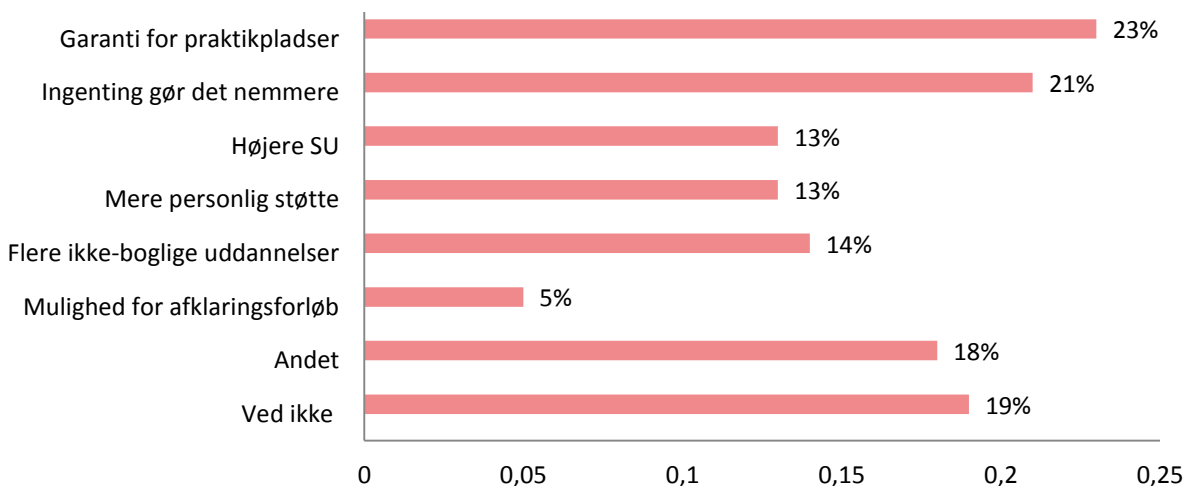
Ser vi på, hvilke behov for støtte de unge giver udtryk for, tegner der sig et billede, der understøtter perspektiverne, som de professionelle aktører fremhæver. De efterspørger primært mere vejledning, hjælp med det faglige samt hjælp til at finde en praktik-/læreplads. Kun en mindre gruppe af de unge efterspørger hjælp til personlige problemer (9 %), men ser vi på, hvad de unge, der har svaret 'andet' (12 %) angiver som grund, er tendensen, at de efterspørger personlig støtte og hjælp – samt hjælp til at finde arbejde og/eller praktikplads.

Figur 19. Hvad kunne hjælpe dig videre (15-17-årige)?

Dette billede går igen, hvis vi ser på, hvad de unge oplever, kan gøre det nemmere for dem at gennemføre en ungdomsuddannelse. En del (23 %) svarer garanti for praktikpladser, 14 % efterspørger flere ikke boglige uddannelsesmuligheder og 13 % vil gerne have mere personlig støtte, mens en lige så stor gruppe (13 %) efterspørger højere SU. En relativt stor gruppe (18 %) svarer 'andet', en kategori der dækker over en del, der peger på, at mindre transporttid/at bo tættere på skolen vil gøre det nemmere, ligesom flere anfører at de gerne vil arbejde eller have en praktikplads. Desuden fremhæver en del faglig og personlig støtte og vejledning, ligesom nogle fremhæver vigtigheden af at finde noget, man interesserer sig for. Samtidig oplever en stor gruppe tilsyneladende, at 'ingenting gør det nemmere' (21 %). Der er altså tale om, at omkring hver femte har en lidt opgivende holdning til, hvordan deres uddannelsesmuligheder kan forbedres, hvilket må siges at være tankevækkende.

Figur 20. Hvad kunne gøre det nemmere for dig at gennemføre en ungdomsuddannelse (15-17-årige)?

5.2.7 Hvad er årsagerne til, at der mangler tilbud særligt rettet til de ikke-uddannelsesparate?

Ser vi på, hvad der efter de professionelle aktørers vurdering er årsager til, at der mangler tilbud, tegner der sig et gennemgående mønster. Mange henviser til (manglende) økonomi som væsentlig årsag til, at der mangler tilbud, fx i sammenhæng med for lille elevgrundlag. Flere fremhæver, at ungegruppen er præget af forskellighed, hvilket vanskeliggør holdforløb, og at de unge er præget af sammensatte og komplekse problemstillinger, der kræver mangesidet indsats. Som en UU-vejleder pointerer:

”Hvor mange initiativer skal vi sætte i gang? Vi kender ikke størrelsen af de unge 15-17-årige, der er langt færre, end vi regnede med. Det er om at finde niveauet af initiativer, når det er så forholdsvist få unge, det handler om.” (UU-vejleder)

Samtidig peger flere i det kvalitative materiale på, at det er en udfordring at identificere og få kontakt til disse unge.

Gruppen af 15-17-årige, som ikke er i gang med ordinær uddannelse, udgør en meget lille del af den samlede ungegruppe, hvilket umiddelbart fremstår det som positivt. Men som det fremgår af ovenstående analyser, oplever de professionelle aktører, at gruppen reelt set er større, fordi en del unge sendes videre i ordinære uddannelses tilbud på grund af manglende, relevante, forberedende tilbud.

5.2.8 Er det muligt at give den unge tilbud om ny, relevant aktivitet inden for den berammede periode (30 dage)?

På spørgsmålet om det er muligt at give den unge tilbud om ny, relevant aktivitet inden for den berammede periode, er vurderingen fra UU-ledere og UU-vejledere forskellig – idet UU-lederne er mere positive end UU-vejlederne. 84 % af UU-lederne svarer ja, mens det kun gør sig gældende for 54 % af UU-vejlederne.

Tabel 18. Er det muligt at give den unge tilbud om ny, relevant aktivitet inden for den berammede periode (30 dage)?

	UU-LEDER	UU-VEJLEDER	TOTAL
Ja	84 %	54 %	70 %
Nej	14 %	30 %	21 %
Ved ikke	2 %	16 %	9 %
Total	100 %	100 %	100 %

Begge respondentgrupper anfører, at der dels mangler relevante tilbud til de unge, dels at det kan være vanskeligt, hvis den unge ikke er indstillet på det, samt at sagsbehandlingen er for lang.

6. NYE MULIGHEDER FOR 10. KLASSE

6.1 Implementering og organisering

I dette afsnit behandles evalueringskriterierne implementering og organisering, hvilket vil sige omfanget af de nye 10. klasseforløb og aktørernes vurdering af samarbejdet omkring de nye 10. klasseforløb. Først behandles 20/20-modellen og derefter 10. klasse på erhvervsskole, som der desværre kun findes begrænsede data om.

6.1.1 20/20-modellen

I alt har 339 elever påbegyndt et **20/20-forløb** – 16 elever i 2010, 117 elever i 2011 og 206 elever i 2012. Eleverne er i alderen 15 til 26 år med en klar overvægt af unge i alderen 16-17 år (91 %) og af mænd (64 %). Som det fremgår af nedenstående tabel, har 28 elever fuldført grundforløb, 116 har fuldført kurset (ÅU, AMU, IV og lignende), 4 er udmeldt men fortsætter forløbet på en anden skole, 149 er fortsat i gang og 42 er frafaldet. Den største andel af frafaldene skyldes, at den unge har fortrudt uddannelsesvalget (76 %), og de resterende spænder fra personlige forhold og sygdom til, at eleven ikke var uddannelsesparat, eller at det faglige niveau var for lavt¹¹.

¹¹ Der er på nuværende tidspunkt så få unge, der har haft mulighed for at fuldføre 20/20-forløbet, hvorfor statistisk analyse af deres fortsatte forløb vil være forbundet med for stor usikkerhed.

Tabel 19. 20/20-elevernes afgangårsager

Afgangårsag	Antal
Fuldført grundforløb	28
Fuldført kurset (ÅU, AMU, IV o. lign.)	116
Udmeldt (fortsætter uddannelsen på anden skole)	4
Er fortsat i gang	149
Frafaldet, heraf:	42
<i>Fortruet uddannelsesvalg</i>	32
<i>Personlige forhold</i>	4
<i>Eleven kunne ikke kontaktes</i>	3
<i>Ikke uddannelsesparat</i>	1
<i>Sygdom</i>	1
<i>Uddannelsens faglige niveau for lavt</i>	1
Total	339

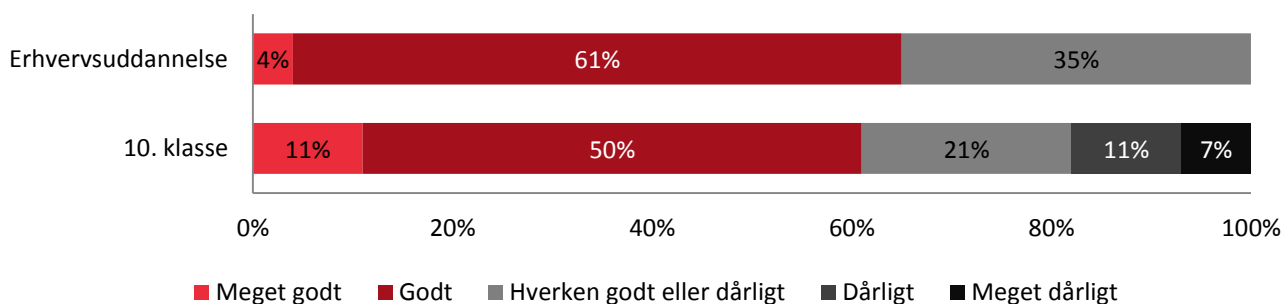
Som det fremgår af tabel 20, er de største andele af elever på uddannelsesretningerne Merkantil og Bygge og anlæg (ca. en femtedel på hver).

Tabel 20. Fordeling af 20/20-elever på uddannelsesretninger

Uddannelsesretning	Antal
Merkantil	23 %
Bygge og anlæg	20 %
Produktion og udvikling	14 %
Sundhed, omsorg og pædagogik	14 %
Strøm, styring og it	12 %
Mad til mennesker	9 %
Bil, fly og andre transportmidler	5 %
Transport og logistik	4 %
Total	100 % (339)

Som det fremgår af figur 21, vurderes samarbejdet om 20/20-modellen overvejende positivt af ledere og medarbejdere på de erhvervsskoler og 10. klasser, som gennemfører 20/20-forløb. Det er ca. to tredjedele af lederne og medarbejderne på erhvervsuddannelserne (65 %) og i 10. klasserne (61 %), som vurderer, at samarbejdet omkring 20/20-modellen fungerer godt eller meget godt. Blandt lederne og medarbejderne i 10. klasserne er der dog også knap en femtedel (18 %), der vurderer, at samarbejdet fungerer dårligt eller meget dårligt.

Figur 21. Hvordan vil du vurdere samarbejdet om 20/20-modellen? (kun institutioner som gennemfører 20/20-forløb)

6.1.2 10. klasse på erhvervsskole

Der har ikke været tilgængelige registerdata om muligheden for at omlægge 10. klasse til erhvervsskolen, men af institutionssurveyen fremgår, at der gennemføres 10. klasse på en femtedel af de erhvervsskoler, som har deltaget. Der er i undersøgelsen ikke skelnet mellem 10. klasse ved overenskomst og 20/20-forløb.

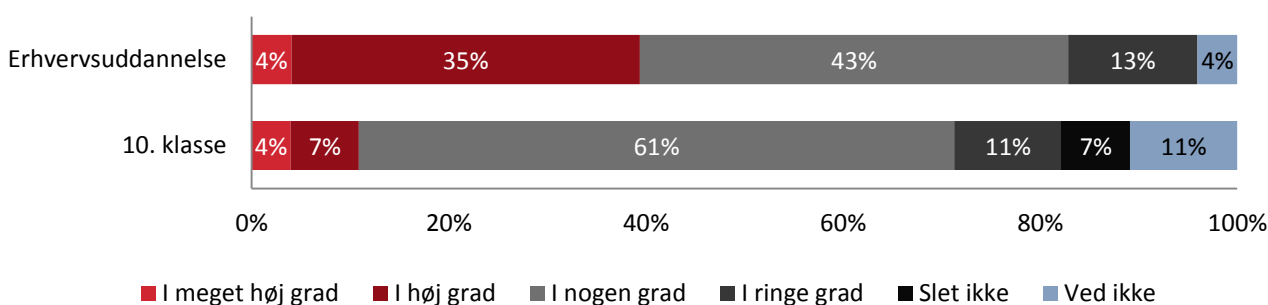
6.2 Resultater og effekter

I dette afsnit vurderes først resultaterne af 20/20-modellen og dernæst af muligheden for at omlægge 10. klasse til en erhvervsskole. Evalueringen af resultater og effekter er baseret på de implicerede aktørers vurdering i surveyen, dvs. erhvervsuddannelser og 10. klasser, som samarbejder om 20/20-modellen, erhvervsskoler som tilbyder 10. klasse og UU-vejledere.

6.2.1 20/20-modellen

Ser vi på aktørernes vurdering af **20/20-modellen**, viser nedenstående figur, at lederne og medarbejderne på erhvervsuddannelserne vurderer sandsynligheden for, at 20/20-modellen skaber bedre mulighed for, at de unge senere kan gennemføre en ungdomsuddannelse, mest positivt (39 % vurderer i meget høj grad eller i høj grad), mens de mindst positive er ledere og medarbejdere i 10. klasserne (11 % vurderer i meget høj eller høj grad).

Figur 22. I hvilken grad vurderer du, at 20/20-modellen skaber bedre mulighed for, at de unge senere kan gennemføre en ungdomsuddannelse? (kun institutioner som gennemfører 20/20-forløb).

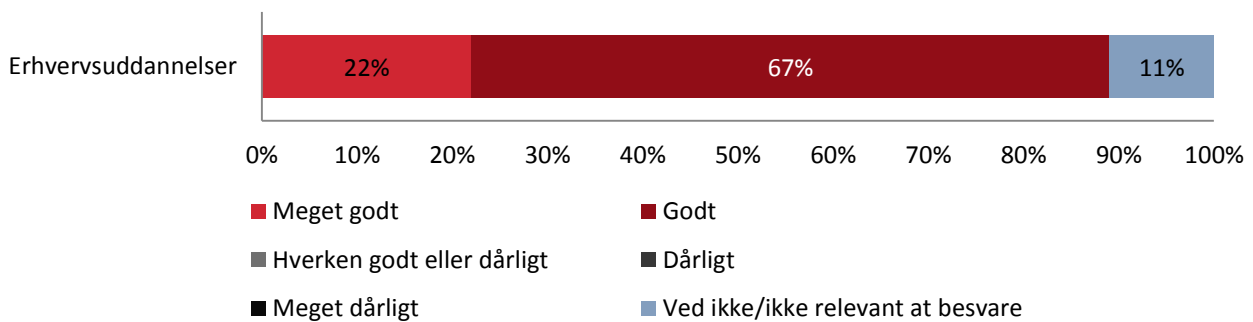

6.2.2 10. klasse på erhvervsskole

Muligheden for, at kommunalbestyrelsen kan indgå overenskomst med en erhvervsskole om varetagelsen af **10. klasse på erhvervsskolen**, vurderes overvejende positivt.

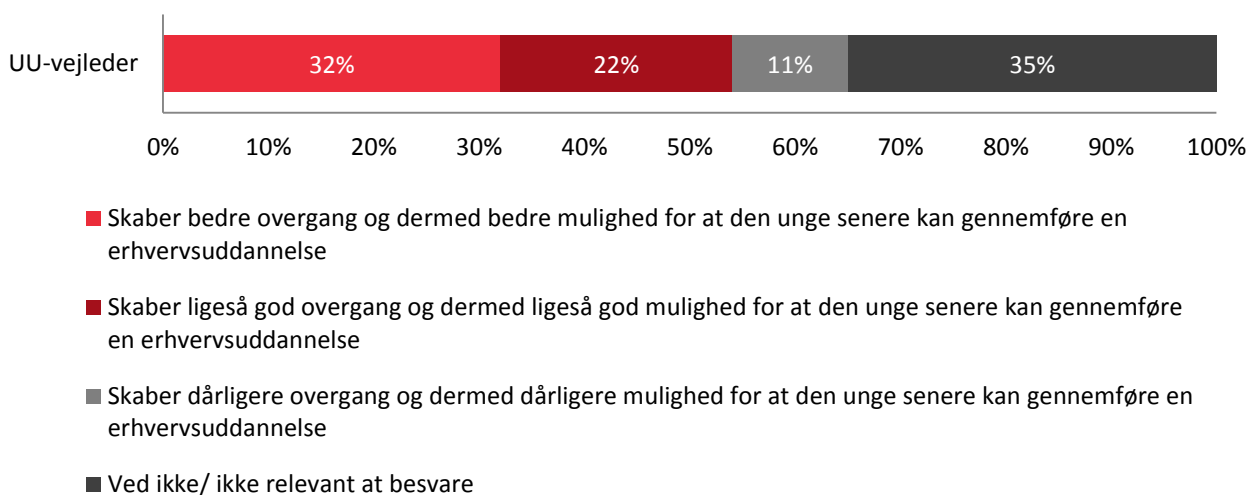
Som nedenstående figur viser, vurderer de fleste (89 %) ledere og medarbejdere på de erhvervsuddannelser, som gennemfører 10. klasse, at den nye mulighed for 10. klasse på erhvervsskolerne fungerer godt eller meget godt. De resterende svarer 'ved ikke'.

Figur 23. Hvordan fungerer den nye mulighed for 10. klasse på erhvervsskole? (kun erhvervsskoler, der gennemfører 10. klasse)

Sammenlignes den nye type 10. klasse med de traditionelle 10. klasser (nedenstående figur 24), vurderer knap en tredjedel af UU-vejlederne (32 %), at den nye mulighed for 10. klasse på erhvervsskole skaber bedre overgang og dermed bedre mulighed for, at den unge senere kan gennemføre en erhvervsuddannelse, mens en tiendedel (11 %) vurderer, at den skaber dårligere overgang.

Figur 24. Hvordan vurderer du muligheden for 10. klasse på en erhvervsskole i forhold til de traditionelle 10. klasser?

7. BORTFALD AF KRAV OM ANVENDELSE AF INTRODUKTIONSKURSER, NEDSAT OBLIGATORISK BROBYGNING I 10. KLASSE, BORTFALD AF KRAV OM VEJLEDNING I 6. KLASSE OG GENETABLERING AF MULIGHEDEN FOR ERHVERVSPRAKTIK I 8. KLASSE

7.1 Implementering og organisering

I dette afsnit evalueres initiativets implementering og organisering.

7.1.1 Introduktionskurser

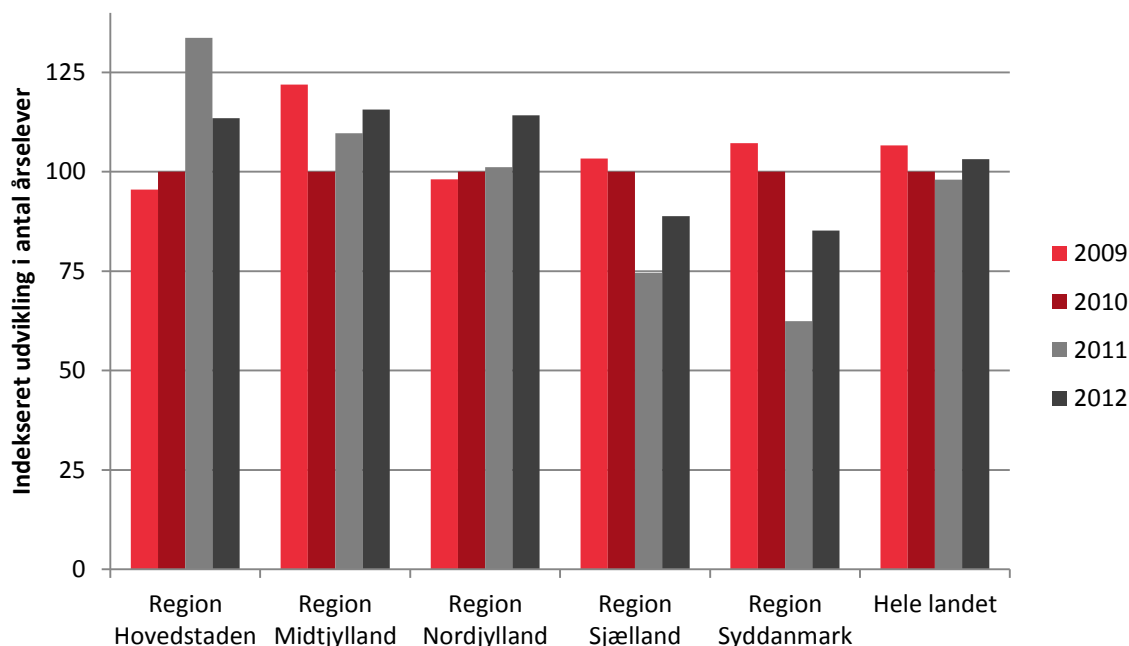
Samlet er antallet af årselever på introduktionskurser nogenlunde stabilt fra 2009 til 2011.

Tabel 21. Antal årselever på introduktionskurser i 2009, 2010, 2011 og første kvartal af 2012.

	2009	2010	2011	Ændring fra 2009 til 2011	Q1 2012
Introduktionskurser	1.513	1.562	1.472	-3 %	588

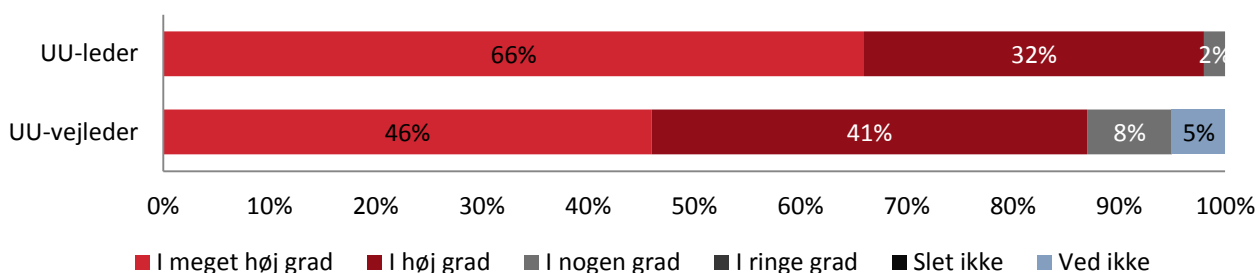
I figuren nedenfor ses den indekserede udvikling i antallet af årselever på introduktionskursus i første kvartal af årene 2009-2012. Lovændringen, som betyder, at kravet om 8. klasseselevers deltagelse i 5-dages introduktionskurser gøres til en frivillig mulighed for kommunerne, forventes at føre til et fald i antallet af årselever mellem 2009-2010 og 2011-2012.

Figur 25. Indekseret udvikling i antallet af årselever på introduktionskursus i første kvartal af 2009, 2010, 2011 og 2012.

Figuren viser, at der ikke umiddelbart sker et fald på landsplan, der er dog variation mellem regionerne. Analysen underbygger resultaterne i tabel 22, som viser en stabil udvikling fra 2009 til 2011. Lovændringen synes således ikke at have haft den store effekt på udviklingen i antallet af årselever på introduktionskursus.

Som det fremgår af nedenstående figur vurderer flertallet af de adspurgte UU-ledere og UU-vejledere (98 % og 87 %), at introduktionskurser i 8. klasse understøtter de unges afklaring med hensyn til valg af ungdomsuddannelse.

Figur 26. I hvilken grad vurderer du, at introduktionskurser i 8. klasse understøtter de unges afklaring med hensyn til valg af ungdomsuddannelse¹²?

¹² Efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler er ikke medtaget i figuren, da der er tale om så få relevante svar, at de er forbundet med for stor usikkerhed.

Dette underbygges af de kvalitative data. Både vejledere og lærere oplever, at de unge er meget nysgerrige og åbne i 8. klasse, og at introkurserne derfor er meget vellykkede.

7.1.2 Brobygning

Samlet er antallet af årselever på brobygning i 10. klasse faldet fra 1642 årselever i 2009 til 1273 årselever i 2011. Som det fremgår af nedenstående tabel repræsenterer udviklingen særligt et fald i antal årselever i obligatorisk brobygning, hvilket afspejler lovændringen, som medfører, at den obligatoriske brobygning i 10. klasse fra 2010 er reduceret fra to til en uge. Til gengæld er brobygning, tilbud (brobygning ud over den obligatoriske uge) på erhvervsuddannelserne steget fra 161 årselever i 2010 til 249 årselever i 2011 på erhvervsuddannelserne (fra 161 årselever til 249 årselever), mens den på de gymnasiale uddannelser er faldet fra 41 årselever i 2010 til 32 årselever i 2011.

Tabel 22. Antal årselever på brobygning i 2009, 2010, og 2011¹³.

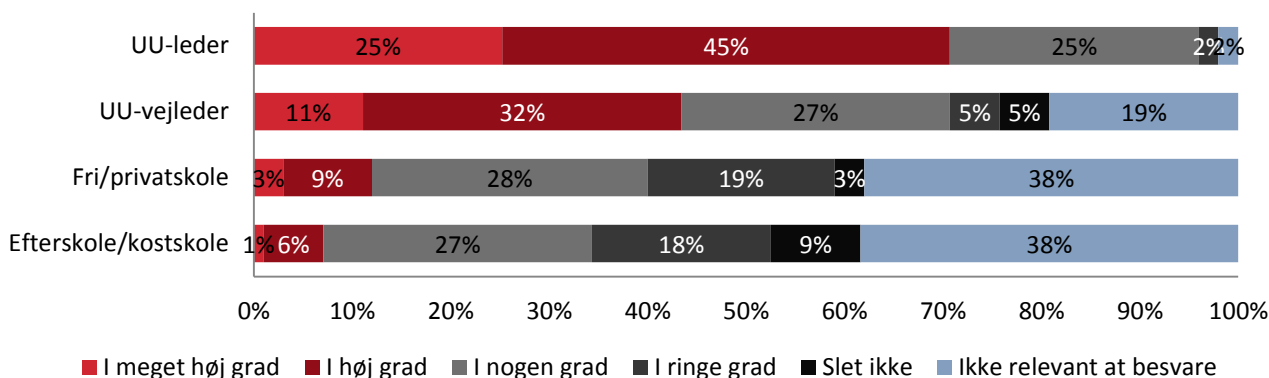
Brobygning i 10. klasse	Type	2009	2010	2011
Brobygning til gymnasiale uddannelser	Obligatorisk	685	424	431
	Tilbud	0	41	32
	Andet	85	57	43
	Total	770	522	506
Brobygning til merkantile EUD	Obligatorisk	82	49	42
	Tilbud	0	22	38
	Andet	33	18	10
	Total	115	89	89
Brobygning til tekniske EUD	Obligatorisk	630	368	398
	Tilbud	0	139	211
	Andet	126	98	69
	Total	756	605	678

Betydningen af de længerevarende brobygningsforløb for de unges muligheder for at gennemføre en ungdomsuddannelse (nedenstående figur 27) vurderes en del mere positivt af UU-lederne og vejlederne end af de frie/private skoler og efterskoler/kostskoler. 70 % af UU-lederne vurderer således, at brobygningsforløb i høj eller meget høj grad fremmer de unges muligheder for at gennemføre en ungdomsuddannelse. UU-

¹³ Kategorien "andet" dækker bl.a. over kategorierne "Særlig undervisning (§9)", "Øvrig undervisning (§10) og "(§9) Særlige forløb"

vejlederne er også overvejende positive (43 % vurderer i høj eller meget høj grad), mens det kun er omkring en tiendedel (henholdsvis 11 % og 7 %) af de frie/private skoler samt efterskoler/kostskoler, der vurderer, at det i høj eller meget høj grad er tilfældet. Dog svarer 38 % af både frie/private skoler og efterskoler/kostskoler, at spørgsmålet ikke er relevant for dem, hvilket muligvis kan skyldes, at disse skoler ikke tilbyder 10. klasse¹⁴.

Figur 27. I hvilken grad vurderer du, at de længerevarende brobygningsforløb fremmer de unges muligheder for at gennemføre en ungdomsuddannelse?

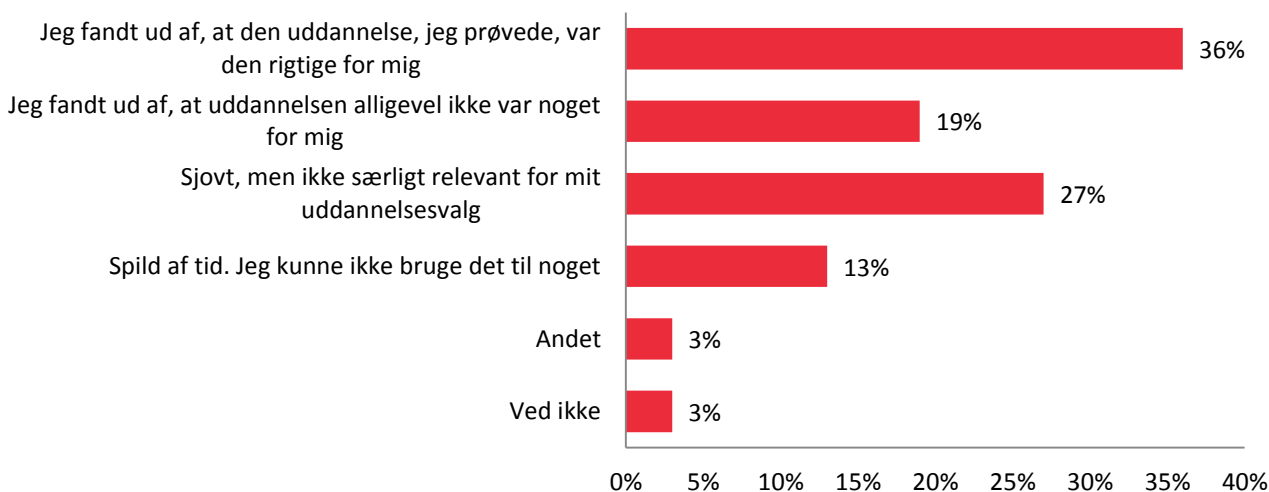

Efterskolernes besvarelse skal også ses i relation til den udbredte praksis, at man sender elever på brobygning på uddannelsesinstitutioner i lokalområdet, hvor de unge ikke skal gå efterfølgende. Dette påvirker naturligt vurderingen af brobygningens relevans.

Blandt de 15-17-årige, som har været på besøg på ungdomsuddannelser i 9. og/eller 10. klasse¹⁵, svarer godt en tredjedel (36 %), at de gennem besøget fandt ud af, at den uddannelse, de prøvede, var den rigtige for dem, mens en femtedel (20 %) fandt ud af, at uddannelsen alligevel ikke var noget for dem. Undersøgelsen peger således på, at besøget for godt halvdelen (56 %) hjalp til at afklare, hvorvidt uddannelsen var den rigtige for dem. Godt en fjerdedel (26 %) syntes, det var sjovt, men ikke særligt relevant for deres uddannelsesvalg, mens godt en tiendedel (12 %) syntes, det var spild af tid (figur 28).

¹⁴ Der er ikke eksplicit dokumentation for, at besvarelsen kun gælder 10. kl. Men spørgsmålet lige inden er, "I hvilket omfang anvendes længerevarende brobygningsforløb (mere end én uge) i 10. klasse i forhold til før lovændringen?". Dette peger i retning af, at der alene er svaret for 10. kl. vedkommende.

¹⁵ I dataindsamlingen blandt de unge er betegnelsen "besøg på ungdomsuddannelser i 9. og 10. klasse" brugt som betegnelse for brobygning.

Figur 28. Hvilke af følgende udsagn passer bedst på din oplevelse af besøget [på ungdomsuddannelser]?

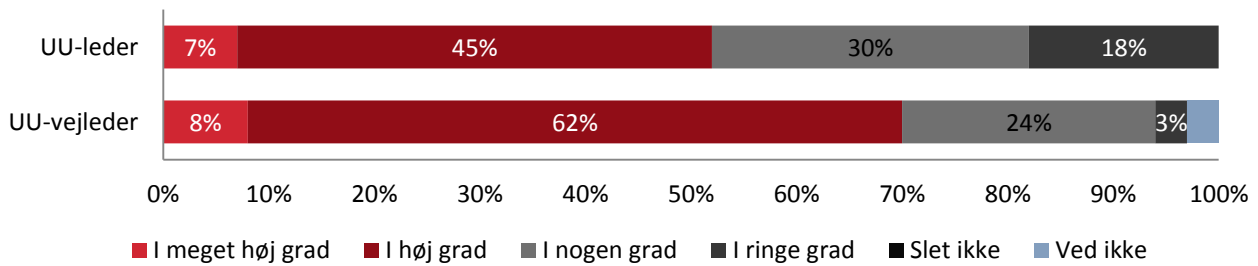
7.1.3 Erhvervspraktik i 8. klasse

Et erhvervspraktikforløb i 8. klasse varer ifølge UU-vejlederne typisk en uge (tabelbilag 16.5, tabel 69). I surveyen skelnes mellem klassebaseret erhvervspraktik, hvor hele klassen er i samme praktik og individuel erhvervspraktik, hvor alle elever i en klasse er i praktik på samme tidspunkt, men ikke nødvendigvis samme sted. Klassebaseret erhvervspraktik anvendes ifølge UU-vejlederne relativt sjældent: Knap halvdelen (43 %) svarer, at det slet ikke anvendes, og godt en tiendedel (11 %) svarer, at det anvendes i høj eller meget høj grad (tabelbilag 16.5, tabel 70). Anderledes ser det ud med individuel erhvervspraktik, som ifølge godt en femtedel af UU-vejlederne (22 %) anvendes i høj eller meget høj grad, mens kun 5 % svarer, at det slet ikke anvendes (tabelbilag 16.5, tabel 72).

7.1.4 Vejledning i 6. og 7. klasse

Selvom antagelsen bag ændringerne i vejledningsindsatsen kritiseres af UU-ledere og UU-vejledere, så er det alligevel generelt vurderingen hos UU-ledere og UU-vejledere, at alle elever får den nødvendige vejledning (figur 29). UU-lederne har den mest negative vurdering heraf, idet knap en femtedel (18 %) svarer, at det kun sker i ringe grad, mens knap en tredjedel (30 %) vurderer, at alle elever i nogen grad får den nødvendige vejledning. Blandt UU-vejledere er det ca. en fjerdedel (24 %), der svarer, at det sker i nogen grad, mens knap tre fjerdedel (70 %) svarer, at det i meget høj eller høj grad er tilfældet.

Figur 29. I hvilken grad vurderer du, at alle elever får den nødvendige vejledning?

Også i de kvalitative interview tilkendegiver UU-vejlederne, at de ændrede rammer for vejledning er hensigtsmæssige. En UU-vejleder vurderer, at de unge generelt er for unge i 7. klasse.

Som det fremgår af tabel 23 nedenfor, mener en tredjedel (31 %) af de unge 15-17-årige, der ikke er i gang med eller har gennemført en ungdomsuddannelse, ikke, at de har fået nok vejledning fra deres UU-vejleder i 9./10. klasse for at kunne vælge uddannelse. Som det fremgår af nedenstående tabel 24, er billedet stort set det samme, hvis man ser på, hvorvidt de unge vurderer at have fået nok vejledning fra deres UU-vejleder, efter de gik ud af 9. eller 10. klasse.

Tabel 23. Har du fået nok vejledning i 9./10. klasse fra din UU-vejleder, for at kunne vælge en uddannelse (unge 15-17 år)?

	15 til 17 år
Ja	66 %
Nej	31 %
Ved ikke	2 %
Total	100 %

Tabel 24. Har du fået nok vejledning fra din UU-vejleder, efter du gik ud af 9. eller 10. klasse (unge 18-20 år)?

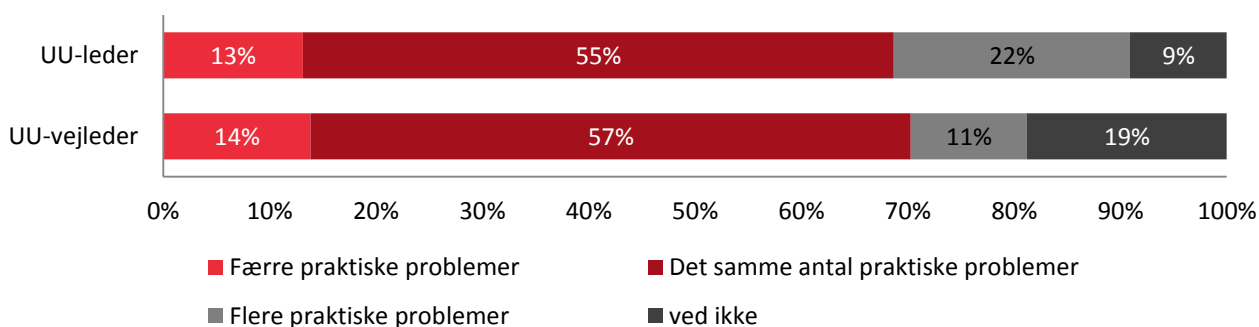
	18 til 20 år
Ja	60 %
Nej	34 %
Ved ikke	6 %
Total	100 %

7.2 Resultater og effekter

Da det overordnede formål med dette initiativ er at afbureaukratisere indsatsen, evalueres initiativets resultater og effekter i forhold hertil.

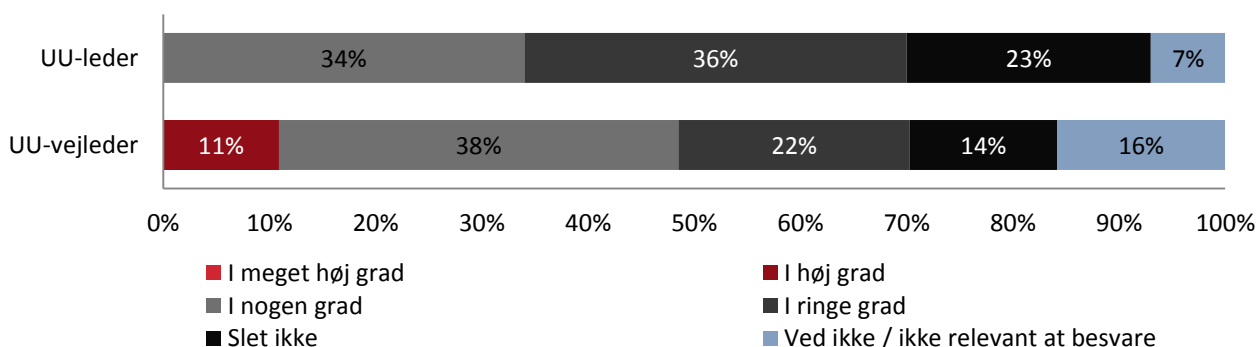
Jf. figur 30 nedenfor, mener UU-ledere og UU-vejledere generelt, at ændringerne indført med dette initiativ giver det samme antal praktiske problemer i den samlede vejledningsindsats som før ændringernes ikrafttræden (55 % og 57 %), og kun henholdsvis 13 % og 14 % vurderer, at ændringerne giver færre praktiske problemer.

Figur 30. Oplever du, at de omtalte ændringer af rammerne for vejledningsindsatsen giver flere eller færre praktiske problemer i den samlede vejledningsindsats?

UU-ledernes og UU-vejledernes vurdering af afbureaukratiseringseffekten er generelt negativ. Generelt mener flertallet af UU-ledere og UU-vejledere, som det fremgår af nedenstående figur 31, at det i nogen grad er lykkedes at afbureaukratisere vejledningsindsatsen (34-38 %), men meget få (11 % af UU-vejlederne og ingen af UU-lederne) vurderer, at det er lykkedes i høj grad og ingen svarer i meget høj grad.

Figur 31. I hvilken grad vurderer du, at det med de omtalte ændringer er lykkedes at afbureaukratisere vejledningsindsatsen?

De negative vurderinger begrundes bl.a. med, at krav til dokumentation og registrering ikke er mindre end tidligere, og at det ikke giver mindre bureaukrati, hvis færre elever skal i et givent tilbud, så længe tilbuddet stadig anvendes. En UU-vejleder nævner bl.a., at de friere brobygningsregler har gjort planlægningen vanskeligere. Flere UU-ledere pointerer, at ændringerne ikke har nogen effekt i relation til afbureaukratisering og anser heller ikke dette formål som reelt i relation til initiativets indhold.

8. ETABLERING AF EVEJLEDNING

8.1 Implementering og organisering

I dette afsnit evalueres initiativets implementering og organisering. Indledningsvis summeres op på 'volumen' i eVejledning i form af antal henvendelser, henvendelsestidspunkter, vejledningsslængde, ventetid mv. Dernæst ses på synlighed og henvisningspraksis fra UU og Studievalg og samarbejdet generelt i forhold til disse to helt centrale aktører.

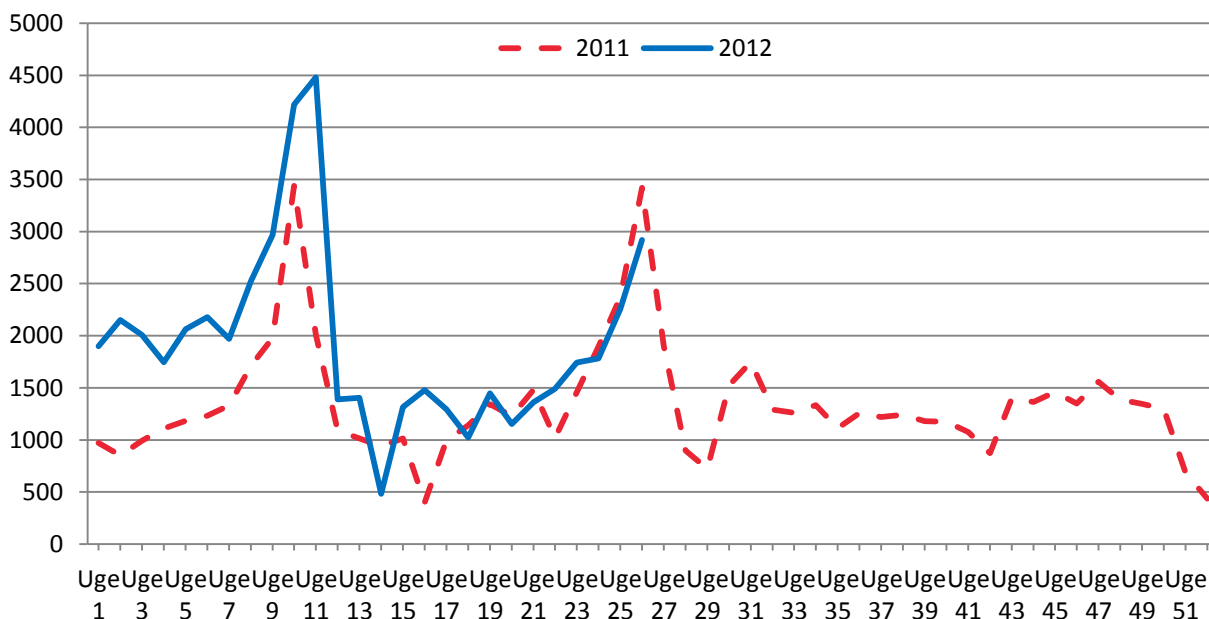
8.1.1 Volumen i eVejledning

På halvandet år, fra opstarten i januar 2011 og frem til udgangen af 2. kvartal 2012, har eVejledning behandlet 120.435 henvendelser. Nedenstående figur 32 viser udviklingen i antal henvendelser på ugebasis for henholdsvis hele 2011 og første halvår 2012. Udviklingen i vejledningsbehovet og den deraf afledte vejledningsindsats henover året er naturligt stærkt afhængig af den 'ansøgnings- og optagelsescyklus', som gælder i uddannelsessystemet. Særligt karakteriseret ved 'toppen' i henholdsvis marts og juni.

Ved sammenligning af 1. halvår i henholdsvis 2011 og 2012 er det generelle billede, at niveauet ligger højere i 2012. Særligt i første kvartal, hvilket dog til en vis grad må tilskrives, at eVejledning var nystartet i 1. kvartal 2011, og at kendskabet til enheden blandt de vejledningsøgende derfor til dels har været 'undervejs' på daværende tidspunkt. Sammenligningen af de to 2. kvartaler viser en langt større ensartethed, hvilket indikerer, at inkubationstiden for at få eVejledning helt op at køre i 2011 måske kun var et enkelt kvartal¹⁶.

¹⁶ At juni 2012 ikke når samme højde som i 2011 skyldes, at juni måned 2011 rent datamæssigt gik frem til 3. juli. Dermed var tallene for juni 2011 inklusiv hovedparten af vejledningerne op til 5. juli, hvor der i 2012 ligger fire store dage i juli måned (Kvartalsrapport eVejledning, 2. kvartal 2012).

Figur 32. Antal vejledninger pr. uge, hele 2011 samt 1. halvår 2012

Kilde: Kvartalrapport fra eVejledning, 2. kvartal 2012

Pointen om, at eVejlednings henvendelsesaktivitet i 1. kvartal 2011 formentlig er 'kunstigt lav' pga. opstart, illustreres også med stor tydelighed i tabel 7.1 nedenfor. Antallet af henvendelser i 1. kvartal 2012 er således mere end 12.000 højere (64 %) end tilsvarende i 2011, mens den tilsvarende forskel for 2. kvartal er på lidt over 1.000 (6 %).

Henvendelsernes fordeling på eVejlednings medier fremgår også af tabel 25. Samlet for hele den halvårslange periode er knapt halvdelen (47 %) af henvendelserne kommet via chat, mens kun 2 % er løbet ind via sms. Bedømt på sammenligning af 1. og 2. kvartal for de to år er tendensen, at chat er for opadgående (4 procentpoint op) mens telefoniske henvendelser er næsten tilsvarende for nedadgående (3 procentpoint ned). Der ses et lille fald på mail (1 procentpoint), mens sms ligger helt stabilt (lavt). Det bemærkes, at datagrundlaget i form af den begrænsede tidsserie stadig er ganske beskedent, hvorfor de omtalte tendenser bør læses og tolkes varsomt.

Tabel 25. Henvendelser pr. kvartal fordelt på medie, antals- og procentvis fordeling, Q1 2011 – Q2 2012

MEDIE	2011						2012						2011-2012	
	Q1		Q2		Q1 + Q2		Q1		Q2		Q1 + Q2		I ALT	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Telefon	5.600	30	6.109	33	11.709	31	9.041	29	5.392	27	14.433	28	34.296	28
Chat	8.373	44	7.931	42	16.304	43	14.461	47	9.528	48	23.989	47	56.246	47
Mail	4.630	24	4.407	24	9.037	24	7.030	23	4.501	23	11.531	23	28.074	23
SMS	308	2	261	1	569	2	464	1	318	2	782	2	1.819	2
I ALT	18.911	100	18.708	100	37.619	100	30.996	100	19.739	100	50.735	100	120.435	100

Kilde: eVejledning, Årsrapport 2011, Kvartalsrapport Q1 og Q2 2012

Et vigtigt formål med at introducere eVejledning som del af det samlede vejledningstilbud til de uddannelses-/vejledningssøgende har været at etablere en tidsmæssigt fleksibel vejledningsmulighed. Derfor har vejledningen åbent både om aftenen og i weekenden¹⁷.

Henvendelsernes fordeling på de tre 'vagttyper' fremgår af tabel 26 nedenfor, hvor også opdelingen på medierne chat og telefon er vist¹⁸. Tabellen viser for det første, at både aftenvagten og weekendvagten bruges relativt flittigt – tilsammen håndteres 43 % af henvendelserne på disse 'skæve' tidspunkter. For det andet ses en tydelig forskel på fordelingen mellem de tre vagttyper inden for de to medier. For chat falder lidt over halvdelen af henvendelserne om aftenen og i weekenden, mens det tilsvarende for telefon er lidt under 30 %. Dette skyldes især, at chat i højere grad bruges af de (helt) unge, mens voksne i højere grad henvender sig på hverdage i dagtimerne pr. telefon¹⁹.

Tabel 26. Henvendelser fordelt på vagttype (dag, aften, weekend) for hhv. chat og telefon, Q3 2011 – Q2 2012

VAGTTYPE	CHAT		TELEFON		I ALT	
	n	%	n	%	n	%
Dag (hverdag)	19.549	49	15.797	71	35.242	57
Aften (hverdag)	14.181	36	4.810	21	18.831	31
Weekend	5.952	15	1.772	8	7.672	12
I ALT	39.682	100	22.300	100	61.982	100

Kilde: eVejledning, Årsrapport 2011, Kvartalsrapport Q1 og Q2 2012

Som noget relativt nyt har eVejledning fået adgang til data vedr. vejledningstid og ventetid på henholdsvis chat og telefon. Pt. er data kun tilgængelig for 1. halvår 2012. Nøgletallene fremgår af tabel 27 nedenfor. Som det ses, varer en vejledning pr. chat (11,2 min.) i gennemsnit væsentligt længere end pr. telefon (6,7 min.). For både chat og telefon ses en ganske betydelig spredning i vejledningstiden.

Tabel 27. Vejledningstid for hhv. chat og telefon, 1. halvår 2012

MEDIE	Antal henvendelser	Gennemsnitlig vejledningstid (min.)	Vejledningstid i intervaller (min.)				
			0-5 min.	5-10 min.	10-15 min.	15-20 min.	Over 20 min.
Chat	23.373	11,2 min.	29 %	28 %	18 %	10 %	14 %
Telefon	13.879	6,7 min.	53 %	27 %	11 %	4 %	4 %

Kilde: eVejledning, kvartalsrapport for Q2 2012

¹⁷ Mandag-torsdag er en dagvagt kl. 10-16 og en aftenvagt kl. 16-22. Fredag er en dagvagt kl. 10-15 og en aftenvagt kl. 15-20. I weekenden er en dagvagt kl. 12-16 og en aftenvagt kl. 16-20.

¹⁸ Henvendelser pr. e-mail og sms fremgår ikke, da der ikke føres statistik over henvendelses- og svartidspunktet for disse.

¹⁹ For kortlægning af brugergruppens demografiske udseende samt fordeling på uddannelseskategori og mediepræferencer henvises til eVejlednings årsrapport 2011 samt løbende kvartalsrapporter.

I eVejlednings løbende kvartalsvise afrapportering indgår kortlægning af brugernes demografiske profil som et fast element²⁰. En opgørelse baseret på data fra fem kvartaler²¹ viser, at den største henvendelsesvolumen (50 %) kan henføres til de 'ældre unge' defineret som 'unge i ungdomsuddannelserne samt unge, der har afsluttet en ungdomsuddannelse og i naturlig forlængelse af denne overvejer valg af videregående uddannelse (16-23-årige)'. De 'unge' forstået som 'grundskoleunge, der typisk går i 8-10. kl. plus unge, der lige er startet i en ungdomsuddannelse og som genovervejer deres valg af ungdomsuddannelse (14-16-årige)' står for 22 % af henvendelserne. Denne fordeling indikerer, at eVejledning i særlig grad har støttet op om den vejledningsopgave, som ellers ville ligge hos Studievalgscentrene.

8.1.2 Synlighed og relationen til andre vejledningsenheder

En bærende hensigt med eVejledning har været, at denne i høj grad skal komplementere de eksisterende vejledningsinstitutioner – primært i form af Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU) og Studievalg samt vejledningen lokalt på visse uddannelsesinstitutionstyper (bl.a. efterskoler). I forbindelse med lanceringen har det været væsentligt at synliggøre og promovere eVejledning over for især de unge i grundskolen (inkl. forældre) samt i anden række de ældre unge samt voksengruppen.

Lanceringsinitiativerne er især gået via orienteringer og materialedistribution foretaget af UU-centrene samt generelle synlighedsaktiviteter via digital markedsføring på bl.a. Facebook og Google.

Som led i eVejlednings bestræbelser på at sikre gode og virksomme samarbejdsrelationer er der iværksat en række dialog- og mødeaktiviteter med de centrale aktører på området – herunder UU, Studievalg, uddannelsesinstitutioner og relevante interesseorganisationer. Af eVejlednings årsrapport 2011 samt de løbende kvartalsrapporter fremgår status og fremdrift på disse aktiviteter i forhold til de enkelte aktører.

8.2 Resultater og effekter

I dette afsnit analyseres resultater og effekter af eVejlednings indsats. Som basis for resultat- og effektindikatorer anvendes tre kategorier af input:

- Nøgletal vedr. ventetid og frafald i 'systemet'
- Brugernes vurdering
- Samarbejdspartners vurdering

²⁰ Brugerprofilen opgøres i kvartalsrapporterne på variablene køn, 'alder/brugertype' (ung, ældre ung, voksen, forældre, vejleder), uddannelsesniveau (som henvendelsen drejer sig om) og henvendelsestype (information, vejledning).

²¹ Perioden 2. kvartal 2011 til og med 2. kvartal 2012

8.2.1 Ventetid og frafald i 'systemet'

Statistik over ventetiden for de vejledningssøgende er kun etableret for 1. halvår 2012 – opdelt på de to kvartaler. Som det fremgår af tabel 28, lå den gennemsnitlige ventetid for 1. halvår på 2,7 minutter for chat og 2,2 minutter for telefon. Som det også ses, kommer ca. halvdelen igennem uden ventetid overhovedet på både chat (53 %) og telefon (50 %). Generelt er 'ventetidsprofilen' for chat og telefon relativt ens. Største forskel er, at 9 % på chatten ventede over 10 minutter på at komme igennem, mens kun 5 % på telefonen ventede så længe.

Sammenlignes første og andet kvartal, ses en markant forbedring i form af kortere ventetid. Således er ventetiden mere end halveret på begge medier. Jf. tidligere er vejledningsbehovet dog præget af markante sæsonudsving, hvilket realistisk set ikke kan undgå at påvirke ventetidens længde uagtet, at eVejledning i vid udstrækning søger at tilpasse sin kapacitet i forhold til den forventede aktivitet. Vi må derfor afvente statistikken for 1. kvartal 2013 for at have det første reelle sammenligningsgrundlag.

Tabel 28. Ventetid for hhv. chat og telefon på gennemførte vejledninger, 1. halvår 2012

MEDIE	Periode (2012)	Antal henvendelser	Gennemsnitlig ventetid (min.)	Ventetid i intervaller						
				Ingen	0-2 min.	2-4 min.	4-6 min.	6-8 min.	8-10 min.	>10 min.
Chat	Q1	13.845	3,5	46 %	17 %	10 %	7 %	5 %	4 %	12 %
	Q2	9.528	1,6	62 %	16 %	8 %	5 %	3 %	2 %	4 %
	Q1-Q2 (diff.)	4.317	1,9	-	-	-	-	-	-	-
	Q1+Q2	23.373	2,7	53 %	17 %	9 %	6 %	4 %	3 %	9 %
Telefon	Q1	8.527	2,8	44 %	18 %	12 %	9 %	6 %	5 %	7 %
	Q2	5.352	1,3	60 %	19 %	10 %	5 %	3 %	1 %	2 %
	Q1-Q2 (diff.)	3.175	1,5	-	-	-	-	-	-	-
	Q1+Q2	13.879	2,2	50 %	18 %	11 %	7 %	5 %	3 %	5 %

Kilde: eVejledning, kvartalsrapport for Q1 og Q2 2012

Er en ventetid på 2-3 minutter meget eller lidt? Det kommer naturligvis an på, hvem man spørger og i forhold til hvad. En brugbar vurdering af ventetiden må således bero på relevante sammenligninger. Hos SKAT var den gennemsnitlige ventetid i forbindelse med telefoniske henvendelser vedr. forskudsopgørelse og årsopgørelse ca. 6 minutter målt over perioden 1.juli 2011 til 30. juni 2012. I samme periode varierede ventetiden fra 30 sekunder til 27 minutter. Alt i alt en markant mindre 'brugervenlig' statistik end den tilsvarende for eVejledning. I Statens Administration er resultatkravet i 2012 – jf. resultatkontrakten – at 90 % af opkaldene maksimalt må have en ventetid på 3 minutter. I 2010 var den gennemsnitlige ventetid på 3,2 minutter, mens der ikke blev opgjort ventetidsstatistik i 2011. Hverken SKAT eller Statens Administration faciliterer henvendelser via chat.

En anden for eVejledning relevant indikator for tilgængelighed og brugervenlighed er besvarelsesrate/ frafald – dvs. den andel af de indgående henvendelser, som eVejledning når at besvare. Svarprocenten for 2. kvartal 2012, fordelt på medie og henvendelsestidspunkt (vagttpe), er vist i tabel 29 nedenfor. Samlet ligger den på 85 %. Det ses tydeligt, at frafalds-/afbrudstilbøjeligheden er klart mindre på chat (89 %) end telefon (79 %), og at gennemførelsesprocenten ligger lavest på hverdage i dagtimerne (83 %), højere om aftenen (88 %) og allerhøjest i weekenden (93 %).

Tabel 29. Svarprocenten fordelt på vagttpe (dag, aften, weekend) for hhv. chat og telefon, Q2 2012 (data fra øvrige kvartaler foreligger endnu ikke)

VAGTTPE	Chat	Telefon	I alt
Hverdag, dag	87	78	83
Hverdag, aften	90	81	88
Weekend	95	88	93
I alt	89	79	85

Kilde: eVejledning, kvartalsrapport for Q2 2012

Ventetiden inden afbrydelse (afbrudstiden) for de 15 %, der ikke kommer igennem, ligger gennemsnitligt på 2,1 og 1,75 minutter for henholdsvis telefon og chat. Det betyder, at den gennemsnitlige ventetid ligger lavere, såfremt de afbrudte inkluderes i ventetidsstatistikken som vist i tabel 29, hvor kun de gennemførte vejledninger er talt med.

8.2.2 Brugernes vurdering

På opdrag af Ministeriet for Børn og Undervisning har eVejledning siden sin etablering foretaget mindre undersøgelser af brugernes tilfredshed med vejledningstilbuddet. Opdraget har afsat i 'Måleprogram for effektmåling i eVejledning' og 'Kvalitetssikring i eVejledning'. Til dato er foretaget fire sådanne ensartede brugerundersøgelser blandt alle brugere uanset medie. De bagvedliggende overvejelser i forbindelse med udarbejdelsen samt metoden i dataindsamlingen på de respektive medier fremgår af 'Rapport om måling – forår 2011' fra eVejledning.

De fem gennemgående spørgsmål lyder som følger:

- Forstod vejlederen dine spørgsmål?
- Var vejledningen præcis og forståelig?
- Har du fået hjælp til at gå videre med dine planer for uddannelse?²²
- Ville du bruge eVejledning igen?
- Vil du anbefale eVejledning til andre?

²² Ved den første brugerundersøgelse i maj 2011 var dette spørgsmål formuleret således: "Ved du, hvad næste skridt er?". Sammenligning over tid på dette spørgsmål gøres således med forbehold.

I figur 33 nedenfor er resultaterne opsummeret i form af andel 'ja-svar' for hvert af de fem spørgsmål fordelt på medier (chat, telefon, mail og samlet for alle medier²³) og undersøgelsestidspunkt (maj 2011, oktober 2011, marts 2012, maj 2012). Desuden er nederst vist et gennemsnit for de fem spørgsmål (andel 'ja-svar') fordelt på medier og undersøgelsestidspunkt.

Som nævnt flere gange tidligere, er behovet for uddannelsesvejledning generelt – og således også eVejledning – stærkt underlagt sæsonmæssige udsving afstedkommet af den tilmeldings- og optagelsesmæssige cyklus. Direkte sammenligning mellem de enkelte undersøgelser er således kun relevant for de undersøgelser, der er foretaget inden for samme tidsrum de enkelte år. For nærværende gælder således, at kun udviklingen fra maj 2011 til maj 2012 er relevant at forholde sig til.

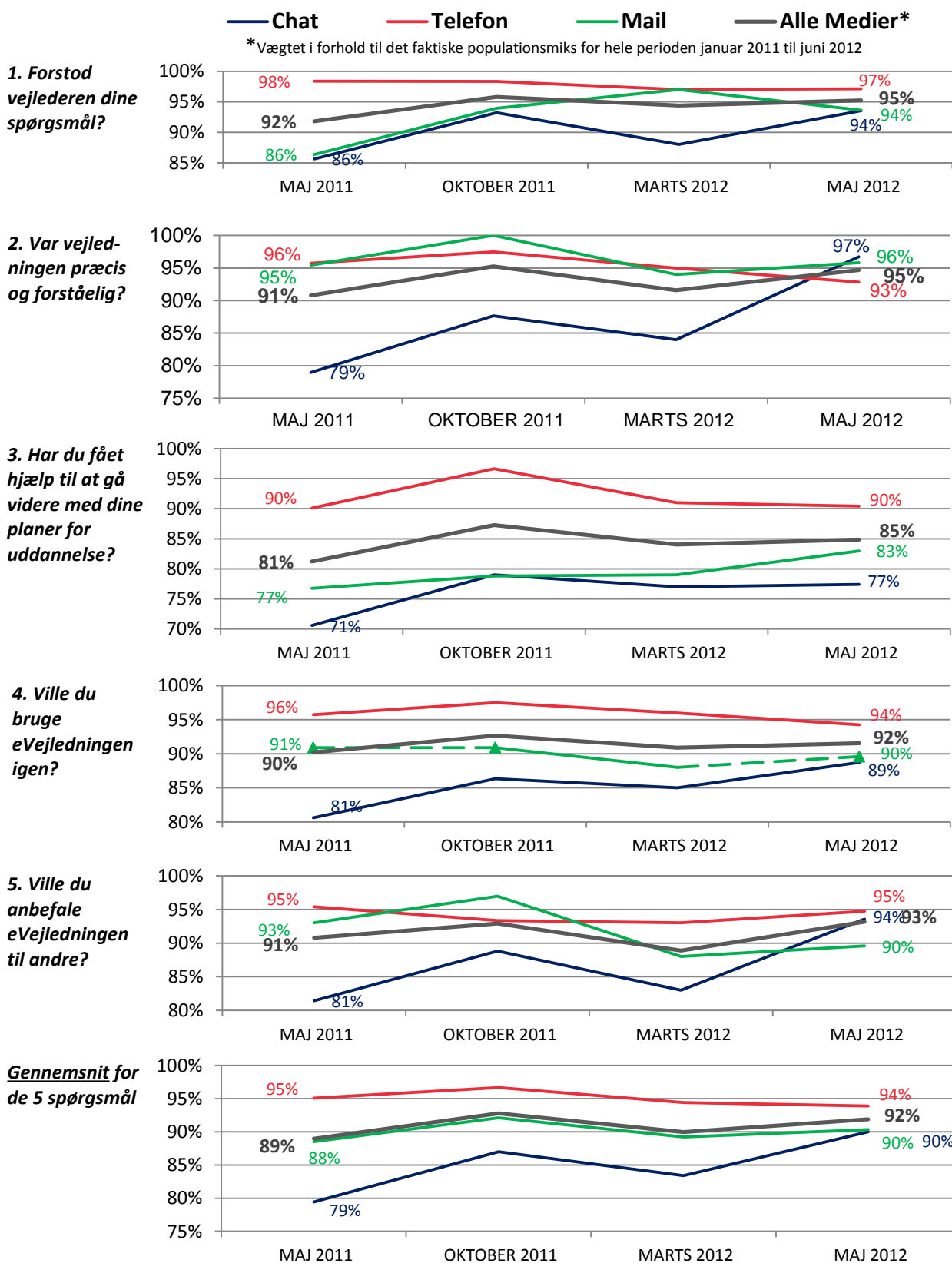
Det fremstår umiddelbart klart, at andelen af 'ja-svar' generelt er høj. Således ligger gennemsnittet for de fem spørgsmål på omkring 90 % for alle fire undersøgelser. Dog med en stigende tendens, eftersom andelen er voksende fra 89 % i maj 2011 til 92 % i maj 2012. I det samlede billede – gennemsnittet for de fem spørgsmål – fremgår ligeledes, at andel 'ja-svar' ligger højere på telefon (94 %) end på chat og e-mail (90 %). Der bemærkes også en meget kraftig stigning på chat (11 procentpoint), hvorimod udviklingen på telefon og e-mail er yderst beskeden.

Ved sammenligning af 'ja-andele' for de enkelte spørgsmål ses højeste score i forhold til spørgsmål 1 vedr. 'vejlederens forståelse' og spørgsmål 2 vedr. 'vejledningens præcision og forståelighed'. Begge ligger ved seneste måling på 95 % med en opadgående tendens på 3-4 procentpoint i forhold til samme tidspunkt året før. Spørgsmål 3 vedr. '... hjælp til at komme videre...' ligger med 85 % markant under de øvrige, men med en tilsvarende opadgående tendens.

Som nævnt skiller chat-mediet sig ud ved at ligge markant lavere end de øvrige medier i den første måling fra maj 2011 og samtidig have haft en opadgående tendens, der er 3-4 gange stærkere end de øvrige medier. Den opadgående tendens for chat er især udpræget i forhold til spørgsmål 2 vedr. 'præcision og forståelse', hvor 'ja-andelen' vokser fra 79 til 97 %. Det er en udvikling, som formentlig afspejler en stejl stigende læringskurve hos e-vejlederne, når det gælder chat-mediet. Og når det samtidig erindres, at chat er det klart mest anvendte e-vejledningsmedie blandt de unge, tegner der sig et stort potentiale her.

²³ Det bemærkes, at svarandelene for 'alle medier' er vægtet i forhold til det faktiske 'medie-miks' i populationen for de vejledningssøgende, der har henvendt sig til eVejledning.

Figur 33. Spørgsmålene fra brugerundersøgelsen, fordelt på medier pr. undersøgelse, andel 'JA-svar'

Kilde: Beregninger baseret på data fra eVejlednings brugerundersøgelser

8.2.3 Samarbejdspartners vurdering

Som en del af den generelle survey blandt interessenter/institutioner berørt af Ungepakke 2 er stillet fire spørgsmål om eVejledning til de vigtigste samarbejdspartnere: UU og Studievalg samt til dels de frie skoler (henholdsvis med og uden vejledningsansvar). Formålet med disse spørgsmål har været at afdække samarbejdspartners vurdering af eVejlednings indsats og rolle i det samlede vejledningslandskab.

I tabel 30 nedenfor ses fordelingsmæssigt samarbejdspartners svar på, 'i hvilken grad de har oplevet, at eVejledning dækker den brede gruppe af unges vejledningsbehov'. For UU-aktørerne (henholdsvis ledere og vejledere) og Studievalg²⁴ er temperaturen taget ad tre omgange, mens spørgsmålet kun er stillet til de frie skoler i forbindelse med slutmålingen. For UU – både ledere og vejledere – er billedet klart: Der er generelt ikke nogen oplevelse af, at eVejledning dækker den brede gruppe af unges vejledningsbehov – kun meget få (under 10 %) mener, at dette i (meget) høj grad er tilfældet. Tilmed er tendensen entydigt faldende fra baseline- til slutmåling. Vurderingen fra de frie skoler er væsentligt mere positiv – særligt fra de skoler, der har vejledningsansvar.

Tabel 30. "I hvilken grad oplever du, at eVejledning dækker den brede gruppe af unges vejledningsbehov?"

%vis andel	UU-leder			UU-vejleder			Studievalg			Frie skoler m. vejledningsansvar	Frie skoler u. vejledningsansvar
	BASE	MIDT	SLUT	BASE	MIDT	SLUT	BASE	MIDT	SLUT	SLUT	SLUT
I meget høj grad	0	0	0	0	4	3	0	0	0	6	0
I høj grad	9	2	0	8	4	0	50	17	0	23	18
I nogen grad	20	34	20	37	31	24	17	33	86	36	30
I ringe grad	42	39	57	25	51	41	17	33	14	9	7
Slet ikke	11	17	18	6	2	14	0	17	0	1	0
Ved ikke	18	7	5	25	7	19	17	0	0	25	45
Total (%)	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Antal (n)	45	41	44	52	45	37	6	6	7	150	44

UU (lederne) og Studievalg er også spurgt til 'i hvilken grad de mener, at eVejledning når ud til flere unge end den tidligere vejledning' (jf. tabel 31 nedenfor). For UU-lederne er billedet det samme som ved spørgsmålet i tabellen ovenfor: Ingen eller meget få mener, at dette i (meget) høj grad gør sig gældende. Ved både baseline- og slutmålingen svarede 73 %, at det i ringe grad eller slet ikke er tilfældet. Ved midtvejsmålingen var denne andel helt oppe på 83 %.

²⁴ Pga. Studievalgs antalsmæssigt beskedne volumen – 7 i alt – skal den procentvise fordeling læses og tolkes meget forsigtigt.

Tabel 31. "I hvilken grad mener du, at eVejledning når ud til flere unge end den tidligere vejledning?"

% -vis andel	UU-leder			Studievalg		
	BASE	MIDT	SLUT	BASE	MIDT	SLUT
I meget høj grad	0	0	0	0	0	0
I høj grad	2	0	0	50	33	14
I nogen grad	11	12	18	17	50	71
I ringe grad	49	59	48	0	0	14
Slet ikke	24	24	25	17	17	0
Ved ikke	13	5	9	17	0	0
Total (%)	100	100	100	100	100	100
Antal (n)	45	41	44	6	6	7

På spørgsmålet om, 'hvilke elever som primært benytter eVejledning' bemærkes især, at en meget betydelig del blandt de adspurgte samarbejdspartnere svarer 'ved ikke'. Desuden bemærkes, at UU-vejlederne typisk mener, at det er de unge uden særlige vejledningsbehov, der primært benytter eVejledning, mens de frie skoler, som har en mening om dette, i højere grad svarer, at det både er de unge med og uden særlige vejledningsbehov. Tabel 32 nedenfor giver det samlede billede af svarfordelingerne.

Tabel 32. "Hvilke elever benytter primært eVejledning?"

% -vis andel	UU-vejleder			Studievalg			Frie skoler m. vejledningsansvar	Frie skoler u. vejledningsansvar
	BASE	MIDT	SLUT	BASE	MIDT	SLUT	SLUT	SLUT
Unge uden særlige vejledningsbehov	52	62	51	17	33	43	21	18
Unge med særlige vejledningsbehov	2	0	0	0	0	0	5	2
Både unge med særlige vejledningsbehov og unge uden særlige vejledningsbehov	6	7	3	67	17	14	35	27
Ved ikke	40	31	46	17	50	43	39	52
Total (%)	100	100	100	100	100	100	100	100
Antal (n)	52	45	37	6	6	7	150	44

Jf. indledningen til afsnittet har en hensigt med eVejledning været at frigøre vejledningsressourcer i UU, Studievalg og på institutionerne, som kan målrettes indsatsen over for unge, der har vanskeligt ved at vælge, fastholde og gennemføre en uddannelse. Tabel 33 nedenfor viser UU-ledernes og Studievalgs mening om, i hvilken grad denne hensigt er realiseret. For UU-ledernes vedkommende er svaret ensidigt afkræftende. Langt de fleste svarer i ringe grad eller ved ikke og oveni købet med en markant tendens mod stærkere grad af afkræftelse fra baselinemåling over midtvejs- til slutmåling.

Tabel 33. "I hvilken grad har indførelsen af eVejledning frigjort tid til vejledning af de unge, der har vanskeligt ved at vælge, fastholde og gennemføre en uddannelse?"

%vis andel	UU-leder			Studievalg		
	BASE	MIDT	SLUT	BASE	MIDT	SLUT
I meget høj grad	0	0	0	0	0	0
I høj grad	2	2	5	17	0	0
I nogen grad	20	20	7	17	3	43
I ringe grad	42	44	30	17	17	43
Slet ikke	29	34	57	33	33	14
Ved ikke	7	0	2	17	17	0
Total (%)	100	100	100	100	100	100
Antal (n)	45	41	44	6	6	7

Langt de fleste aktører i casestudierne (ledere, lærere og vejledere) er positive over for ideen om eVejledning som et supplement til den almindelige vejledning. Både UU og de adspurgte lærere i grundskolen lægger dog meget vægt på værdien af den personlige 'ansigt-til-ansigt kontakt' i vejledningen og påpeger en risiko for, at man med ændringerne i vejledningsindsatsten på længere sigt vil opleve langt flere omvalg blandt de mere ressourcestærke unge, som ikke prioriteres i den ændrede vejledningsindsats. Ændringerne betegnes bredt af alle aktørerne som '70-30 pct.-problematikken' under henvisning til en opfattet intention om, at UU's vejledning primært skal tage sig af de svageste 30 pct. af de unge.

"Det er en ressourceforskydning fra skolevejledning til eVejledning. Vi har mindre tid til de unge, fordi ressourcerne er flyttet væk. Der er næsten ikke nogen, som bruger eVejledning. De, som bruger dem, går i gymnasierne. Det er spildt." (UU-vejleder)

"eVejledning er et supplement. Den har ikke slået igennem i Udkantsdanmark. Når de vil snakke om noget vigtigt, uddannelse, så vil de gerne snakke med en person. Ellers får de slet ikke snakket med nogen." (UU-vejleder).

Særligt UU er kritiske over for antagelsen, at eVejledning kan frigøre tid til vejledning af unge, der har vanskeligt ved at vælge og gennemføre en uddannelse:

"eVejledning skulle tage 70 %, mens vi skal tage de 30 %, men sådan forholder det sig ikke." (UU-vejleder)

"Det kan godt være, at der er en efterspørgsel, men det frigiver desværre ikke mere tid." (UU-vejleder)

Endelig oplever vejlederne et manglende kendskab til eVejledning blandt eleverne. Det er oplevelsen, at eleverne ikke kender til eVejledning, og at de ikke benytter den, selvom de informeres om mulighederne:

"Jeg præsenterer det for eleverne i 8., 9. og 10. klasse og siger, hvad det er. Mange ved ikke, hvad det er."
(Lærer grundskole)

"Vores elever bruger den ikke. Vi har plakater hængende, men alligevel benytter de sig ikke af tilbuddet."
(UU-vejleder).

9. UDVIKLING OG DRIFT AF SYSTEM TIL SAMKØRING AF DATA (UNGEDATABASEN)

Mange aktører har set Ungedatabasen som muligheden for at gøre den nødvendige tætte viden om især de udsatte unges uddannelsesmæssige (manglende) færden 'personuafhængig' forstået således, at man nu indfører en systemmæssig understøttelse af et højt niveau af videndeling.

Den samstemmende tilbagemelding er, at Ungedatabasen er et helt centralt redskab, og at databasen fremadrettet vil være af meget stor værdi i det daglige arbejde. Særligt UU giver udtryk for et presserende behov for at kunne følge de unge meget tæt for at kunne være i rette tid med optagelse af kontakt og efterfølgende vejledning. Aktørerne er således enige om behovet og støtter op omkring intentionen bag initiativet.

Når det kommer til erfaringerne med implementeringsfasen, er det indtrykket, at processen har været præget af en række forsinkelser, og brugerne har i forskellig grad oplevet systemmæssige udfordringer. Præcist hvor meget der skyldes egentlige systemmæssige uhensigtsmæssigheder og lav datakvalitet, og hvor meget der kan henføres under helt forventelige opstartsmæssige udfordringer på brugersiden, er svært at komme til bunds i og næppe heller interessant i et videre perspektiv. Det mest interessante og opbyggelige i denne sammenhæng er, at tendensen over evalueringsperioden – fra baselinemåling over midt- til slutmåling – har været en stigende erkendelse og værdsættelse af Ungedatabasens virke og eksistensberettigelse.

Overordnet har vi i løbet af arbejdet med Ungedatabasen konstateret, at den løbende og systematiske drift omkring kvalitetssikring og opdatering af data fortsat ikke er helt i mål, og det vil kræve en prioriteret indsats at nå det sidste stykke. Samtidig har vi kunnet konstatere en støt stigende performance på driftssiden, hvilket har resulteret i, at UU'erne i dag har adgang til en dagligt opdateret status på de unges færden i uddannelsessystemet og på arbejdsmarkedet. Desuden foreligger der på løbende månedsbasis samlede statistiske opgørelser, der tegner såvel tværnsnitsstatus som udvikling for de unges færden i uddannelsessystemet.

Som en konkret indikator på status for Ungedatabasens anvendelse og anvendelighed har vi set nærmere på UU's registreringspraksis, hvad angår kontakt til de unge. Fra den unge falder fra en uddannelse eller en anden aftalt aktivitet, og indtil UU tager kontakt til den pågældende, skal der gå så kort tid som muligt og højst fem dage. UU skal registrere, når de tager kontakt til en ung, og når den unge placeres i en ny aktivitet. I 2011 var der tekniske problemer med registreringsmodulet, men de er blevet løst, således at UU har kunnet registrere i 2012. Analysen nedenfor er foretaget på baggrund af et udtræk af alle registreringer i 2012.

UU blev i perioden 1. januar til 31. juli 2012 gjort bekendt med, at 7.279 unge var faldet fra en uddannelse eller en anden aftalt aktivitet via oplysninger fra Ungedatabasen. Når UU-vejlederen bliver gjort bekendt med, at en ung er faldet fra, skal vedkommende tage kontakt til den unge og registrere kontaktdatoen i systemet. Der er i alt registreret kontakt med 635 unge, hvilket svarer til knapt 9 % af alle de unge, som faldt fra en uddannelse eller en anden aktivitet i perioden. Dette er først og fremmest udtryk for system-

mæssige udfordringer og måske til dels utilstrækkelig registreringspraksis, snarere end at de unge ikke bliver kontaktet af UU. Vores vurdering er, at disse data næppe kan bære en nærmere analyse af henholdsvis kontakt- og placeringsperiodens længde.

10. MÅLRETNING AF RESSOURCER TIL INSTITUTIONERNES INDSATSER FOR FRAFALDSTRUUDE

10.1 Implementering og organisering

I dette afsnit fokuseres på evalueringskriterierne implementering og organisering. Indledningsvis følger en beskrivelse af ungdomsuddannelsernes strategier for fastholdelse og dernæst en evaluering af samarbejdet mellem aktørerne.

10.1.1 Strategier for fastholdelse

Langt størstedelen af ungdomsuddannelserne har udarbejdet strategier og/eller procedurer for at fastholde elever i uddannelse (tabel 34). Der er ingen signifikant forskel fra baselinemålingen i maj 2011, ligesom der heller ikke er forskelle mellem uddannelsestyperne. Tilsvarende vurderer stort set alle UU-ledere (98 %), at uddannelsesinstitutionerne aktivt arbejder med strategier for fastholdelse af elever (tabelbilag **Fejl! Henvisningskilde ikke fundet.**, tabel 75). Der er tale om en lille stigning fra 93 % ved evalueringens første måling i maj 2011.

Tabel 34. Har din institution udarbejdet strategier og/eller procedurer for at fastholde elever i uddannelse?

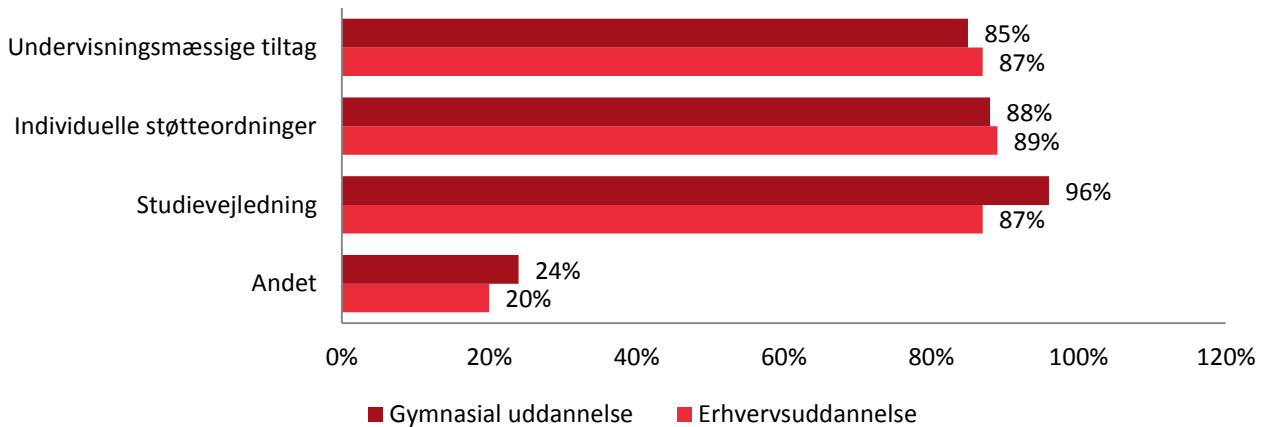
	GYMNASIAL UDD.	ERHVERVSUDD.
Ja	97 %	96 %
Nej	3 %	2 %
Ved ikke	0 %	2 %
Total	100 % (116)	100 % (48)

Midtvejsevalueringen og casestudierne viser dog, at der er stor forskel på karakteren af strategier og procedurer for fastholdelse – varierende fra detaljerede beskrivelser af strategi, procedurer og konkrete ansvarsfordelinger til mere overordnede beskrivelser af eksempelvis en fastholdelsespolitik. Erhvervsuddannelsernes arbejde med handlingsplaner siden 2008 har medført, at skolerne generelt har mere detaljerede strategier og handlingsplaner.

Stort set alle de gymnasiale uddannelser (96 %) har fokus på studievejledning i deres strategier/procedurer, mens det er tilfældet hos 87 % af erhvervsuddannelserne (figur 34 nedenfor). Dette billede gjorde sig også gældende i 2011. Både erhvervsuddannelser (88 %) og gymnasiale uddannelser (89 %) har desuden fokus

på individuelle støtteordninger. Hvor det i 2011 primært var erhvervsuddannelserne, der havde fokus på individuelle støtteordninger (93 % mod 84 % af de gymnasiale uddannelser), er forskellene på dette område nu udlignet.

Figur 34. Hvilke af nedenstående muligheder har I fokus på i jeres strategier/procedurer?

Mange respondenter fra ungdomsuddannelserne (20-24 %) har også angivet, at andre tiltag er i fokus i fastholdelsesarbejdet og har uddybet i spørgeskemaet. Ligeledes er indholdet i fastholdelsesstrategierne undersøgt i forbindelse med casestudierne.

Respondenterne fra erhvervsuddannelserne fremhæver tre overordnede områder:

- Sociale tiltag – herunder styrkelse af forpligtende fællesskaber
- Fokus på organisering og tilrettelæggelse – nye grundforløbspakker, differentierede og målrettede forløb, fokus på overgange til hovedforløb, praktik mv.
- Undervisningsmæssige tiltag – herunder kompetenceudvikling af lærere.

Respondenterne fra de gymnasiale uddannelser fremhæver tilsvarende:

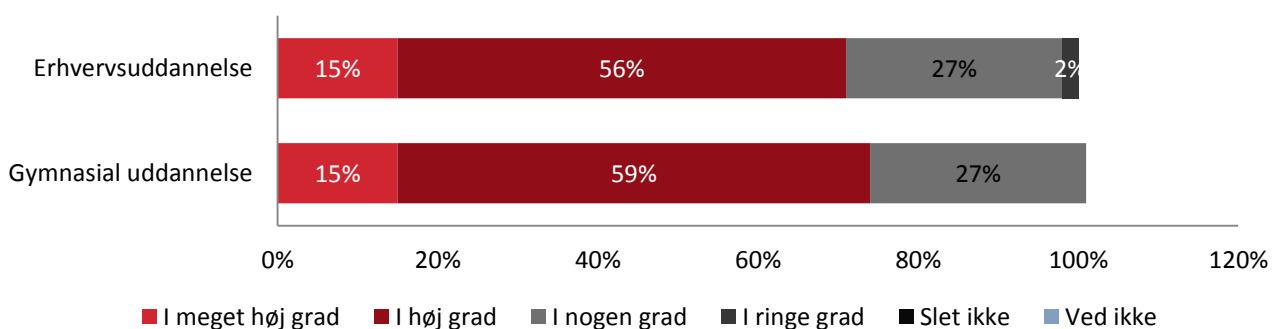
- Sociale tiltag – herunder fokus på trivsel og forbedring af skolemiljøer
- Mere konsekvens og hurtigere indsatser ved fravær og manglende afleveringer – herunder skærpede regler, fokus på "konsekvenspædagogik", skrivefængsler/værksteder, mødekontrakter, SU-fratagelse mv.
- Mere differentieret undervisning og herunder særlige indsatser for dygtige elever.

Lovændringen giver mulighed for at inddrage andre medarbejdertyper i fastholdelsesarbejdet. Baggrunden har været, at nogle uddannelsesinstitutioner, især de almene gymnasier, ikke har haft den nødvendige fleksibilitet, når de skal prioritere, hvilke fastholdelsesredskaber de vil anvende. Det skyldes, at ressourcerne til gennemførelsesvejledningen har været bundet i de centrale arbejdstidsaftaler. Det har derfor ikke været muligt at anvende ressourcen til specialistfunktioner inden for andre faggrupper.

Det er ikke muligt på baggrund af den aktuelle dataindsamling at give et kvantitativt overblik over anvendelse af nye medarbejdertyper, men det er vurderingen, at denne mulighed anvendes i vid udstrækning – på de gymnasiale uddannelser som supplement til ordinær studievejledning. Det gælder medarbejdertyper som læsevejledere, it-vejledere, mentorer, særlige teamlærerfunktioner og kontaktlærerordninger, psykologer, socialrådgivere, coaches mv.

Surveyen viser i forlængelse heraf (figur 35 nedenfor), at langt de fleste (73 %) af respondenterne fra ungdomsuddannelserne i høj eller meget høj grad vurderer, at fastholdelsesarbejdet er hensigtsmæssigt organiseret i relation til anvendelsen af medarbejdernes ressourcer. Knap en tredjedel svarer i nogen grad. Der er ikke signifikante forskelle mellem uddannelsesretningerne eller i forhold til målingen fra maj 2011.

Figur 35. I hvilken grad vurderer du, at arbejdet omkring fastholdelse er hensigtsmæssigt organiseret i din institution i relation til anvendelsen af medarbejdernes ressourcer?

10.1.2 Samarbejdet mellem aktørerne

Som en del af lovændringen forpligtes uddannelsesinstitutionerne til at tilrettelægge fastholdelsesindsatsen i samarbejde med UU og de regionale vejledningscentre (Studievalg), som tager sig af hhv. vejledning til omvalg og vejledning til videregående uddannelser.

Nedenstående tabel 35 viser, at 48 % af respondenterne fra de gymnasiale uddannelser og 85 % af respondenterne fra erhvervsuddannelserne i foråret 2012 havde udarbejdet en strategi eller procedure for samarbejdet med UU omkring frafaldstruede. Fra UU's side er det vurderingen, at de almene gymnasier er de sværeste at få i tale i relation til samarbejde om frafaldstruede, hvilket også afspejles i den noget lavere andel udarbejdede strategier/procedurer.

Kun 14 % af de gymnasiale uddannelser og 19 % af erhvervsuddannelserne har udarbejdet tilsvarende strategier eller procedurer for samarbejdet med Studievalg, jf. tabel 36.

Tabel 35. Har din institution udarbejdet strategier/procedurer for samarbejdet med UU omkring frafaldstruede elever?

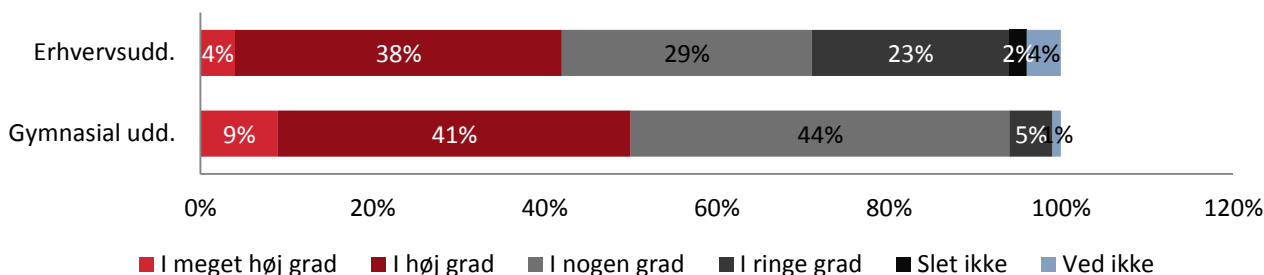
	GYMNASIAL UDD.	ERHVERVSUDD.
Ja	48 %	85 %
Nej	48 %	13 %
Ved ikke	3 %	2 %
Total	100 % (116)	100 % (48)

Tabel 36. Har din institution udarbejdet strategier/procedurer for samarbejdet med Studievalg omkring frafaldstruede elever?

	GYMNASIAL UDD.	ERHVERVSUDD.
Ja	14 %	19 %
Nej	82 %	60 %
Ved ikke	4 %	21 %
Total	100 % (116)	100 % (48)

Svarerne skal også ses i relation til spørgsmålet om, i hvilken grad uddannelsesinstitutionerne samarbejder med Studievalgscentrene. Tendensen er, at samarbejdet med Studievalg særligt for erhvervsuddannelserne opleves som perifært, mens der er stor forskel på, i hvor stort omfang de gymnasiale uddannelser samarbejder med Studievalg. 50 % af respondenter fra de gymnasiale uddannelser og 42 % af respondenterne fra erhvervsuddannelserne angiver, at man i høj eller meget høj grad samarbejder med Studievalg, mens henholdsvis 44 % og 29 % angiver, at man i nogen grad samarbejder. Knap en fjerdedel af respondenterne fra erhvervsuddannelserne angiver, at man i ringe grad samarbejder med Studievalg.

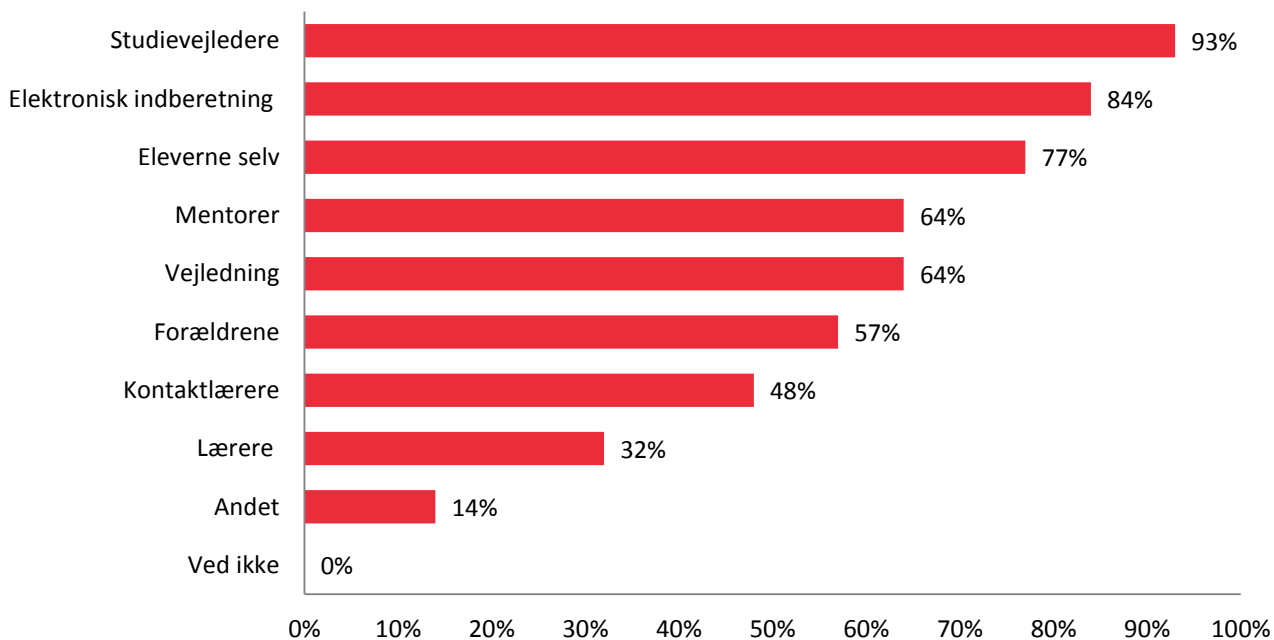
Figur 36. I hvilken grad samarbejder din uddannelsesinstitution med Studievalg?

Hvis vi ser nærmere på, hvordan samarbejdet mellem UU og uddannelsesinstitutionerne helt konkret foregår, så viser data, at det er meget forskelligt, hvordan UU opnår viden om frafaldstruede elever.

Som det fremgår af figur 37 nedenfor, er det særligt studievejlederne, der sikrer, at UU får kontakt til frafaldstruede elever (93 %). Som tidligere beskrevet er studievejledningen ofte en meget central del af institutionernes fastholdelsesindsats. Der skabes dog også ofte kontakt til UU via eleverne selv (77 %), mens vejledning (64 %) og mentorer (64 %) også gør UU opmærksom på frafaldstruede elever. Endelig får UU besked via Ungedatabasen (elektronisk indberetning), efter eleven er udmeldt af uddannelsesinstitutionen (84 %).

Figur 37. Hvordan får UU konkret kendskab til frafaldstruede unge? (UU-ledernes besvarelser)

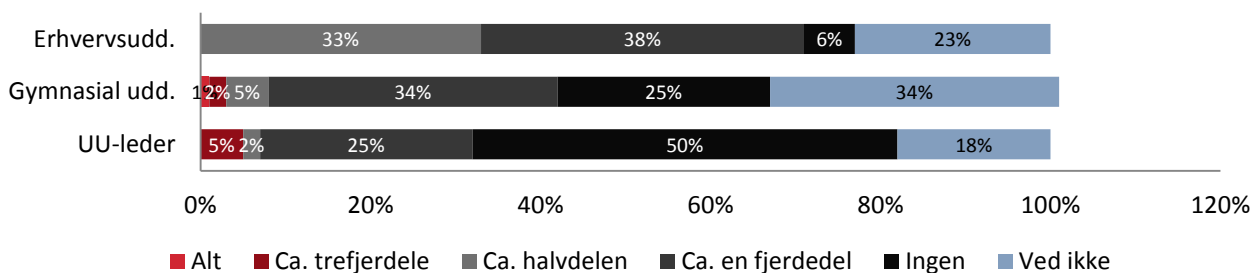
Note: Kategorien "Lærere" angiver lærere fra uddannelsesinstitutionerne.

10.1.3 Overlappende vejledningsindsatser

Hensigten bag kravet om samarbejde mellem aktørerne har været at undgå en del af den overlappende vejledningsindsats, der foregår på institutionerne, men som reelt er UU's og/eller Studievejlederes ansvar. Spørgsmålet er vanskeligt at belyse fuldt ud, men både survey og kvalitative data indikerer, at der fortsat er tale om overlappende indsatser.

Som det fremgår af nedenstående figur, vurderer 34 % af respondenterne på de gymnasiale uddannelser, at ca. en fjerdedel af den vejledning, der foregår på institutionen, reelt er UU's ansvar. På erhvervsuddannelserne vurderer 38 % af respondenterne, at en fjerdedel af vejledningen reelt er UU's ansvar, mens 33 % vurderer, at der er tale om halvdelen af vejledningen.

Figur 38. Hvor meget af den vejledning, der foregår på uddannelsesinstitutionerne, vurderer du, der reelt er UU's ansvar?

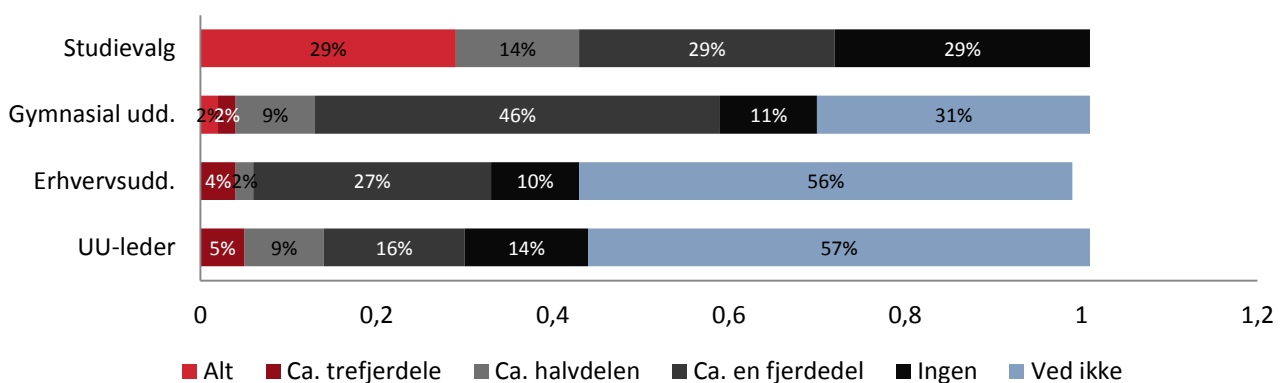

Note. Kvalitative kommentarer i surveyen tyder på, at formuleringen "vejledning på uddannelsesinstitutionerne" i spørgsmålet er for upræcis, hvilket gør resultaterne usikre.

Ser vi på Studievalgs vejledning, viser tallene i figuren neden for, at særligt respondenterne på de gymnasiale uddannelser (46 %) oplever, at ca. en fjerdedel af vejledningen på uddannelsesinstitutionen reelt er Studievalgs ansvar.

Blandt de syv eksisterende Studievalgscentre er der markant forskel på vurderingerne – fra vurderingen af, at al den vejledning, der foregår på uddannelsesinstitutionerne, reelt er studievalgs ansvar, til at intet af den vejledning, der foregår, reelt er studievalgs ansvar. Med forbehold for at respondenterne med spørgsmålet bliver bedt om en meget generel vurdering af et komplekst felt, er der tale om markante forskelle, som tyder på, at praksis er meget forskellig blandt de syv Studievalgscentre.

Figur 39. Hvor meget af den vejledning, der foregår på uddannelsesinstitutionerne, vurderer du, der reelt er Studievalgs ansvar?

Også på baggrund af det kvalitative datamateriale er det tydeligt, at der er gråzoner i forhold til den specifikke arbejdsdeling mellem aktørerne. Mange oplever, at de forskellige aspekter ved vejledning og fastholdelse er vanskelige at skille ad i praksis, og at indsætterne derfor næsten per definition må være overlappende:

"Fastholdelse hænger sammen med fremtidsperspektiv og derfor er det svært at skille ad." (Leder Studievalg)

"Vejledning er i UU, og fastholdelse hos os. Men det smelter jo sammen!" (Studievejleder gymnasial uddannelse)

Dette forhold skal ses i kombination med elevernes behov for tryghed i vejledningen og deres manglende mobilitet, jf. afstanden til særligt Studievalgscentre, men også i et vist omfang UU-centrene:

"Eleverne kontakter studievejlederen - som vi stadig kalder det - når de er i tvivl. Afstanden til kontoret er for stor, så der er kun mulighed på besøgsdage." (Leder gymnasial uddannelse)

"UU og Studievalg kan aldrig have den daglige kontakt med eleverne i et sådant omfang og af en sådan tæthed, at studievejlederne kan undgå at give det nødvendige – de gode råd." (Leder gymnasial uddannelse)

Flere UU-ledere og UU-vejledere understreger, at UU's mere synlige tilstedeværelse på ungdomsuddannelserne (fx i forbindelse med overgange) per automatik medfører en øget efterspørgsel efter vejledning fra elevernes og studievejledernes side, mens vejlederne på ungdomsuddannelserne oplever, at eleverne sø-

ger vejledning der, hvor de er, og som noget naturligt tager fat i den "nærmeste voksne". Det er dermed ikke entydigt, hvilke aktører der "tager sig af hinandens arbejde":

"Vi har mentorer på alle ungdomsuddannelserne, og UU-vejlederne kommer ofte på ungdomsuddannelserne. Vores tætte opfølgning betyder, at de unge oftere kontakter deres UU-vejleder." (UU-leder)

"Ja, det har ændret noget [lovændringen] – bortset fra, at jeg aldrig vil sige nej til en elev. Jeg ved meget mindre end hende, der kommer hver 14. dag, men til gengæld vil eleverne hellere tale med mig, fordi de føler sig trygge." (Studievejleder gymnasial uddannelse)

"Eleverne har ofte akut brug for at tale med en voksen – og UU-vejlederne er ikke i huset. Derfor kommer vores studievejledere til at tage sig af deres arbejde." (Studievejleder erhvervsuddannelse)

Særligt erhvervsuddannelserne oplever desuden et stort behov for vejledning af unge, der reelt ikke er afklarede, selvom de er gået i gang med en erhvervsuddannelse. Det betyder, at disse unge har et stort behov for vejledning, som ligger udover institutionernes fastholdelsesindsatser: "Ca. 25 % af eleverne er stadig i tvivl om deres valg af uddannelse, efter de er startet på en erhvervsuddannelse. Der mangler generel vejledning inden og i forbindelse med overgangen til ungdomsuddannelse," som en leder af en erhvervsuddannelse påpeger.

Dette forhold afspejler de generelle problematikker forbundet med uddannelsesparathedsvurderingerne og særlige tilbud til ikke-parate, som belyst i kapitel 3 og 5, men det er desuden en tendens, at en del respondenter fra erhvervsuddannelserne oplever, at UU er for "langt væk" fra uddannelserne. Det gælder både fysisk og i forhold til indsigten i erhvervsuddannelserne. Det understreges, at UU ikke har ressourcerne – og i nogle tilfælde heller ikke kompetencerne – til at vejlede på erhvervsuddannelsesområdet i fornødent omfang. Som beskrevet i kapitel 4 om overgange, prioriterer visse UU'ere dog en markant tilstedeværelse på erhvervsuddannelserne (fx med fast kontor). Disse UU-centre oplever en stor effekt af indsatsen.

På trods af udfordringerne beskrevet ovenfor, viser surveyen dog, at samarbejdet mellem uddannelsesinstitutioner, UU og Studievalg i overvejende grad opleves som tilfredsstillende, som det ses i figur 40. Både respondenter fra Studievalg (71 %) og UU (88 %) oplever tilfredsstillende eller meget tilfredsstillende samarbejde med uddannelsesinstitutionerne omkring vejledning og fastholdelse.

Tilsvarende oplever en stor andel af respondenterne fra Studievalgscentre (57 %), de gymnasiale uddannelser (67 %) og erhvervsuddannelserne (88 %) et tilfredsstillende eller meget tilfredsstillende samarbejde med UU. En vis andel af respondenterne på de gymnasiale uddannelser (22 %) svarer "hverken eller", mens 8 % svarer, at samarbejdet med UU er utilfredsstillende eller meget utilfredsstillende.

Figur 40. Samarbejde mellem UU, uddannelsesinstitutioner og studievalg omkring vejledning og fastholdelse

Samarbejdet med Studievalg vurderes blandet – ca. halvdelen (48 %) af respondenterne på de gymnasiale uddannelser oplever samarbejdet som tilfredsstillende eller meget tilfredsstillende, mens 30 % svarer ”hverken eller” og en lille del (6 %) er decideret utilfredse. En stor del af respondenterne på erhvervsuddannelserne (42 %) svarer ved ikke/ikke relevant. Svarerne understøtter en generel konklusion om, at samarbejdet mellem uddannelsesinstitutioner og Studievalgscentre fungerer meget forskelligt i de syv områder.

Generelt er det desuden tydeligt, at samarbejdet på tværs af aktører fortsat er meget afhængig af netværk og traditioner for samarbejde i den enkelte kommune. Meget samarbejde og koordinering foregår uformelt og er afhængigt af de enkelte medarbejders indbyrdes netværk og mere eller mindre personlige relationer:

”Vi har ikke et fuldbårent sikkerhedsnet. Det er personafhængigt. Det er svagheden. Den, der er tæt på den unge, tager fat. Det er ret smidigt. Folk har været her i mange år. Netværkene er afgørende. Man skal vide, hvem man skal kontakte. Vi supplerer hinanden ret fornuftigt, og vi er gode til at give overleveringer af de unge. Vi har en god tradition for fx mundtlige overleveringer. Så det holder her i vores lokale netværk.” (UU-leder)

”Vi har et godt samspil. Det er ikke formaliseret, men vi kender hinanden godt fra forskellige møder. Bl.a. kvartalsmøder, hvor vi vender de generelle ting. Det har vi haft i fire år. Det er rigtig godt, når der kommer nye vejledere til.” (Studievejleder gymnasial uddannelse)

Flere kommuner og UU-centre har generelt opprioriteret tværgående netværksmøder, kvartalsmøder og lignende for at styrke aktørernes indbyrdes kendskab til hinanden. Samarbejds- og netværksaktiviteterne fungerer som helt afgørende supplement til og grundlag for den reelle implementering og værdi af diverse strategier og samarbejdsaftaler.

10.2 Resultater og effekter

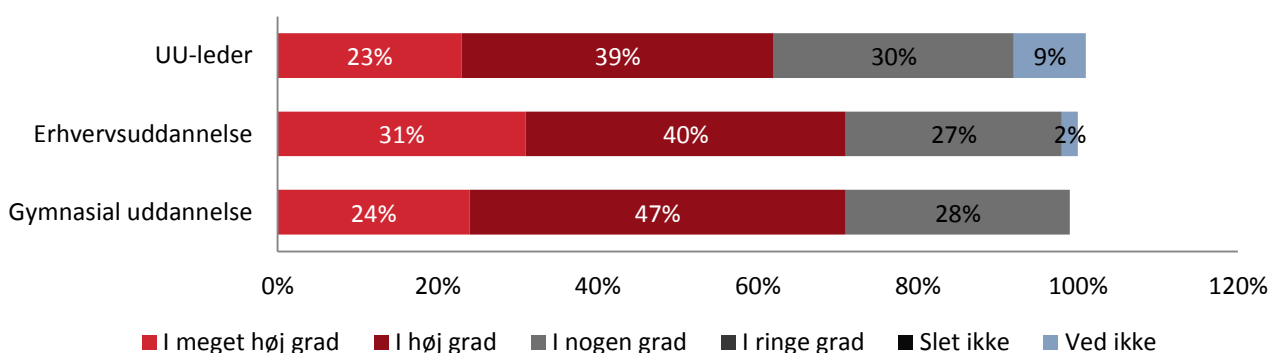
I dette afsnit ser vi på aktørernes vurdering af resultater og effekter af initiativet.

10.2.1 Aktørernes vurdering

Overordnet er det opfattelsen blandt aktørerne, at fastholdelsesindsatsen *har* en afgørende betydning for, at eleverne gennemfører uddannelsen. 71 % af respondenterne fra både de gymnasiale og erhvervsuddannelserne og 62 % af UU-lederne mener, at indsatsen i høj eller meget høj grad har en betydning. Ingen vurderer, at indsatsen *ikke* har betydning.

Særligt UU-lederne er siden 2011 blevet mere positive i deres vurdering af fastholdelsesindsatsernes betydning (fra 53-62 % der vurderer, at indsatsen i høj eller meget høj grad har betydning).

Figur 41. I hvilken grad vurderer du, at skolens/ungdomsuddannelsernes fastholdelsesindsats har betydning for, at eleverne gennemfører uddannelsen?

27-30 % af respondenterne vurderer, at fastholdelsesindsatsen i nogen grad har betydning for, om eleverne gennemfører uddannelsen. Dette skal ses i relation til en meget udbredt oplevelse af, at en del unge har så store problemer, at effekten af fastholdelsesindsatsen er begrænset, og at svaret på udfordringen ikke nødvendigvis er flere "fastholdelsestilbud", som en UU-vejleder understreger: *"Når eleverne præsenterer deres familieproblemer, er det groteske historier. Flere tilbud vil ikke gøre forskellen."*

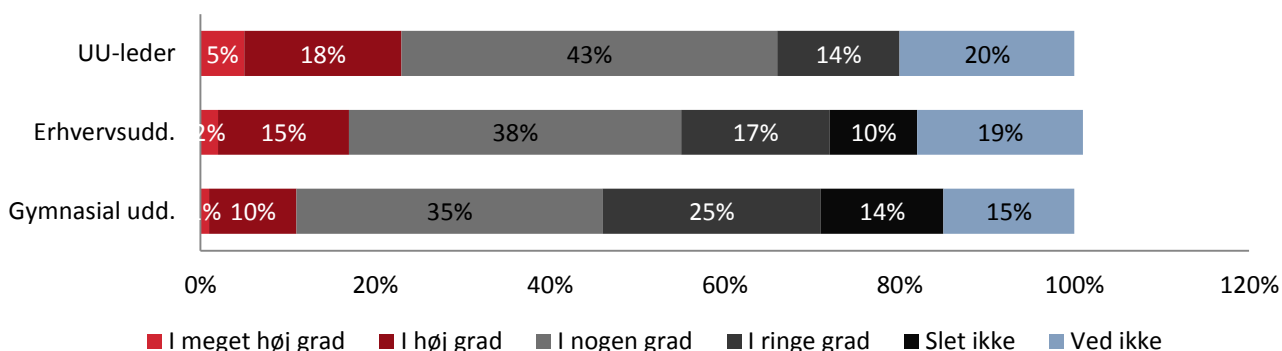
Ledere og vejledere fra både gymnasiale uddannelser og erhvervsuddannelser understreger, at fastholdelsesarbejdet fylder meget i skolernes dagligdag, og flere understreger, at der bruges mange ressourcer på fastholdelse, som også ligger udover "det normale", og som i bund og grund ikke hører hjemme på uddannelsesområdet, men på det sociale område:

"Vi gør meget for at fastholde eleverne. Men det ligger jo egentlig ikke i Undervisningsministeriets regi. Eleverne har meget tunge problemer – det er utroligt, at disse elever overhovedet kommer til undervisningen. Det koster meget at have dem, men pengene følger ikke med." (Studievejleder erhvervsuddannelse)

"Vi påtager os en større og større samfundsmæssig opgave." (Leder gymnasial uddannelse)

Som det fremgår af nedenstående figur 42, er aktørerne dog delte i vurderingen af, om vejlednings- og fastholdelsesindsatsen på ungdomsuddannelserne er blevet forbedret efter afskaffelsen af gennemførelsesvejledningen og indførelsen af nye principper for fastholdelse.

Figur 42. I hvilken grad vurderer du, at vejlednings- og fastholdelsesindsatsen på ungdomsuddannelserne er blevet forbedret efter afskaffelsen af gennemførelsesvejledningen og indførelsen af nye principper for fastholdelse?

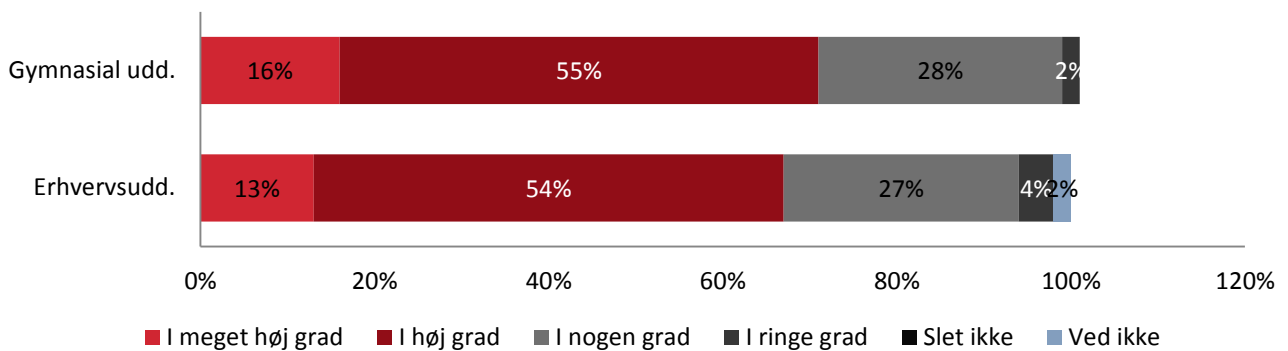

UU-lederne er mest positive – her svarer 23 % i meget høj eller høj grad. Det gælder 17 % af respondenterne fra erhvervsuddannelserne og 11 % af respondenterne fra de gymnasiale uddannelser. Respondenterne fra de gymnasiale uddannelser er generelt langt mere kritiske, og 39 % svarer, at indsatsen i ringe grad eller slet ikke er forbedret. Det gælder tilsvarende for 27 % af erhvervsuddannelserne og kun 14 % af UU-lederne. En stor midtergruppe (35-43 %) svarer i nogen grad.

Et af formålene med initiativet har også været at give institutionerne større lokalt ledelsesrum til at beslutte, hvilke fastholdelsesindsatser man ønsker at tilbyde, samt beslutte hvilke kompetencer og personalegrupper der bedst løser denne opgave. Dermed er det målet, at den enkelte institution i højere grad kan tilpasse indsats og ressourcer til vilkårene på den enkelte skole. Som et positivt resultat af lovændringen fremhæver langt de fleste respondenter da også, at der er skabt bedre mulighed for, at den enkelte institution kan tilpasse fastholdelsesindsatsen til egne vilkår. Som det ses i figur 43 nedenfor, vurderer 71 % af

respondenterne på de gymnasiale uddannelser og 67 % af respondenternes på erhvervsuddannelserne, at de i høj eller i meget høj grad har mulighed for at tilpasse fastholdelsesindsatsen efter vilkårene på deres institutioner. For erhvervsuddannelserne er der tale om en lille stigning ift. målingen i maj 2011 (fra 62 % til 67 %).

Figur 43. I hvilken grad vurderer du, at I kan tilpasse vejlednings- og fastholdelsesindsatsen til vilkårene på netop jeres institution?

Casestudiet viser, at relativt få aktører fokuserer på den takstbesparelse, som er implementeret i forbindelse med initiativet. Enkelte oplever dog, at den generelle studievejledning nedprioriteres til fordel for særlige indsats, så en gruppe elever dermed mangler vejledning. Det er vurderingen, at denne mangel på almen vejledning fører til en stigning i uhensigtsmæssige omvalg:

”Vi må bruge pengene på de særlige, og det generelle studievalg nedprioriteres. Mange elever vil ikke få noget [vejledning red.]. Ligeledes skal vi selv finde midler til en bedre kontakt med grundskolerne. Kvaliteten af det, som foregår, er ikke som tidligere, og dermed er mængden af fejlvalg også større.” (Leder gymnasial uddannelse)

Det er en problemstilling, som også behandles yderligere under kapitel 8.

11. FLEKSIBLE EUD-FORLØB (EUX)

11.1 ORGANISERING OG IMPLEMENTERING

De følgende afsnit vil fokusere på evalueringskriterierne implementering og organisering og fremstille de professionelle og de unges oplevelser og vurderinger af, hvor langt man er kommet med at organisere, implementere samt udbrede forløbene.

11.1.1 EUX i tal

Ifølge registerdata (tabel 37) var der i oktober 2011 382 elever, der havde påbegyndt et EUX-forløb på landsbasis. På daværende tidspunkt var 380 elever stadig i gang, mens 2 elever havde afbrudt uddannelsen. Det lave frafald skal ses i lyset af, at der er tale om elever, som påbegyndte grundforløbet i august 2011.

Tabel 37 siger også noget om, inden for hvilke områder der tilbydes EUX forløb, og det fremstår tydeligt, at EUX-forløb hovedsageligt udbydes inden for områderne "Bygge og anlæg", "Strøm, styring og IT" og "Produktion og udvikling".

Tabel 37. Antal elever i gang med EUX

Sum af antal	Afgangsart		
udd5tx	Afbrudt	Igang	Hovedtotal
Bygge og anlæg	1	249	250
Maskinsnedker m.m		1	1
Procesoperatør		4	4
Produktion og udvikling		18	18
Strøm styring og IT	1	99	100
Træfagenes byggeuddannelse		9	9
Hovedtotal	2	380	382

På trods af det snævre udbud af uddannelsesretninger, som tilbyder EUX-forløb, er der ikke umiddelbart planer om at udvide tilbuddet til andre områder. Når UU-lederne skal svare på, inden for hvilke områder der er planer om opstart af EUX-forløb, fremgår det nemlig, at det er nogle af de samme områder. 83 % af UU-lederne angiver, at der er planer om opstart af EUX-forløb inden for området "Bygge og anlæg", og 67 % svarer, at der skal starte nye EUX-forløb inden for "Strøm, styring og it" (tabelbilag 16.6,

tabel 79).

Samtidig viser registerdata i tabel 38 en skævridding i antallet af henholdsvis mænd og kvinder, der i oktober 2011 havde påbegyndt et EUX-forløb. Ud af de 382 elever, der var startet på EUX, var 370 elever unge mænd og kun 12 var unge kvinder. Tabellen viser også, at de kvindelige elever (10) hovedsageligt vælger/valgte et EUX-forløb inden for området "Bygge og anlæg", mens 2 havde påbegyndt et EUX-forløb inden for "Produktion og udvikling". Langt størstedelen af de mandlige elever (240), som har påbegyndt et EUX-forløb, placerer sig ligeledes inden for området "Bygge og anlæg", samt en større gruppe (100) inden for "Strøm, Styring og IT".

Tabel 38. Køn

Sum af antal	Koentx		
udd5tx	Kvinder	Mænd	Hovedtotal
Bygge og anlæg	10	240	250
Maskinsnedker m.m		1	1
Procesoperatør		4	4
Produktion og udvikling	2	16	18
Strøm styring og IT		100	100
Træfagenes byggeuddannelse		9	9
Hovedtotal	12	370	382

Nedenstående tabel viser en fordeling af, hvor gamle eleverne er, når de påbegynder et EUX-forløb. Langt størstedelen af eleverne, nemlig 276 elever ud af de 382, er mellem 15 og 17 år, når de begynder, mens 95 elever er 18-24 år, og kun en lille gruppe på 11 elever er 25 år og derover.

Tabel 39. Alder

Sum af antal	Aldersgruppe			
udd5tx	15-17 år	18-24 år	25 år og derover	Hovedtotal
Bygge og anlæg	201	45	4	250
Maskinsnedker m.m	1			1
Procesoperatør	2	2		4
Produktion og udvikling	7	9	2	18
Strøm styring og IT	57	38	5	100
Træfagenes byggeuddannelse	8	1		9
Hovedtotal	276	95	11	382

Tallene viser tydeligt, at uddannelsen primært appellerer til den gruppe unge, der lige har færdiggjort grundskolen og som står overfor at skulle vælge mellem en gymnasial uddannelse eller en erhvervsuddannelse. Ud fra disse tal lever uddannelsen således op til dets intenderede mål.

Fokus på udbredelse

Når man spørger respondenterne fra erhvervsuddannelserne selv, om de har igangsat EUX-forløb, er der stadig kun 25 %, der svarer "ja" hertil i maj 2012, mens hele 65 % svarer "nej", og 10 % angiver, at der er planer om opstart til næste skoleår. Tabel 40 viser, at det stadig er størstedelen af landets erhvervsskoler, som endnu ikke har implementeret det nye EUX-forløb.

Tabel 40. Gennemfører I EUX-forløb på din skole?

	ERHVERVSUDD.	TOTAL
Ja	25 %	25 %
Nej	65 %	65 %
Der er planer om opstart til næste skoleår	10 %	10 %
Total	100 % (48)	100 % (48)

Sammenligner vi tallene i tabel 40 med en lignende måling i juli 2011, viser tallene dog, at der er sket en markant stigning af erhvervsuddannelser, der tilbyder EUX. I baselineundersøgelsen i juli 2011 (tabelbilag 16.6, tabel 77) svarede blot 9 % af respondenterne, at man gennemførte EUX-forløb, mens 61 % svarede nej, og 30 % anførte, at man havde planer om opstart til næste skoleår.

Tallene angiver, at på trods af at der stadig er mange erhvervsuddannelser, der endnu ikke tilbyder EUX-forløb, så er andelen af erhvervsuddannelser, der gør det, steget markant inden for blot et år. Således viser tallene, at man er rigtig godt på vej med at udbrede og implementere EUX-forløb på landets erhvervsuddannelser, men ser vi på de kvalitative data, er det tydeligt, at lige netop dette også er en af udfordringerne ved etableringen af EUX.

De professionelle påpeger blandt andet, at det er vigtigt at udbrede budskabet om, at EUX kan være et godt alternativ til en gymnasial uddannelse for fagligt stærke elever, og de vurderer, at en af de største udfordringer lige netop er, at det er svært at få de fagligt stærke elever til at fravælge en gymnasial uddannelse til fordel for EUX.

De unge selv er også opmærksomme på udfordringen i, at EUX er en relativt ny uddannelse, og at der er behov for at udbrede budskabet herom. Tre elever, der på hver deres måde fandt frem til, at EUX eksisterer, fortæller her om vigtigheden i, at budskabet om EUX som et nyt uddannelsestilbud bliver spredt ud i verden:

"A: Men det er heller ikke umiddelbart som om, der er mange der har hørt om det. Dem, der startede sidste år, det første hold, det var nogle, der var blevet flyttet over fra et andet hold. Så det er ikke fordi, det har været så meget ude umiddelbart. (Elev)

B: De har vist sendt en reklame ud til folk i området. Men personligt havde jeg ikke fået en. Men jeg synes, at det er ærgerligt, at de ikke har gjort mere. (Elev)

C: Ja, det er en helt ny uddannelse, så derfor var den slet ikke nået at blive spredt til folkeskolen. Det var kun, fordi min farmor fandt det tilfældigt, og jeg havde fortalt hende, at jeg var i tvivl, om jeg skulle i gymnasiet eller på grundforløb. Så fandt hun så det, men ellers er den slet ikke udbredt nok, der er ikke nok information om det. Det er så det, de er i gang med.” (Elev)

Både de kvalitative og de kvantitative data markerer således vigtigheden i, at de nye EUX-forløb promoveres, og at såvel de unge som de ressourcepersoner, der er omkring de unge, gøres opmærksomme på, at uddannelsen eksisterer.

Flere områder og større hold

Ifølge de professionelle er en af de store udfordringer lige nu også at få udbredt EUX-forløb til flere områder og samtidig sikre en acceptabel holdstørrelse.

En UU-leder angiver, at den største udfordring er at få uddannelsen implementeret til flere områder. Ligeledes giver respondenterne i et interview med vejledere i Køge udtryk for, at de ønsker EUX-forløb på det merkantile område, fordi et sådan forløb vil være et godt alternativ for elever, der gerne vil tage en HHX, men oplever store faglige udfordringer ved fag som fx tysk og spansk.

Samtidig med at en del af de professionelle ønsker at udbrede EUX til flere områder, kæmper nogle erhvervsskoler med, at elevvolumen på de forskellige forløb ikke er stort nok. En leder fra EUC giver udtryk for lige netop denne bekymring:

”Hvert fagområde, som er med i EUX, har lavet forskellige planer centralt. Hos os [i provinsen] har vi ikke nok elever til at lave store nok hold, fordi de er så snævre. Behovene kan ikke matches, fordi vi har så få [elever] og vi må ikke samle dem. Volumenet er en stor udfordring.” (Leder erhvervsskole)

EUX-uddannelsen står således over for en større strukturel udfordring i forhold til dels at sikre, at uddannelsen tilbydes inden for så mange områder som muligt, dels at organisere forløbene, så der er elever nok på hvert hold. Udfordringen ligger også i en uheldig ensretning af, at forløbene alene udbydes inden for traditionelle mandefag, hvilket både fremgår af tabel 38 og af de kvalitative data, hvor respondenterne næsten udelukkende har bestået af drenge.

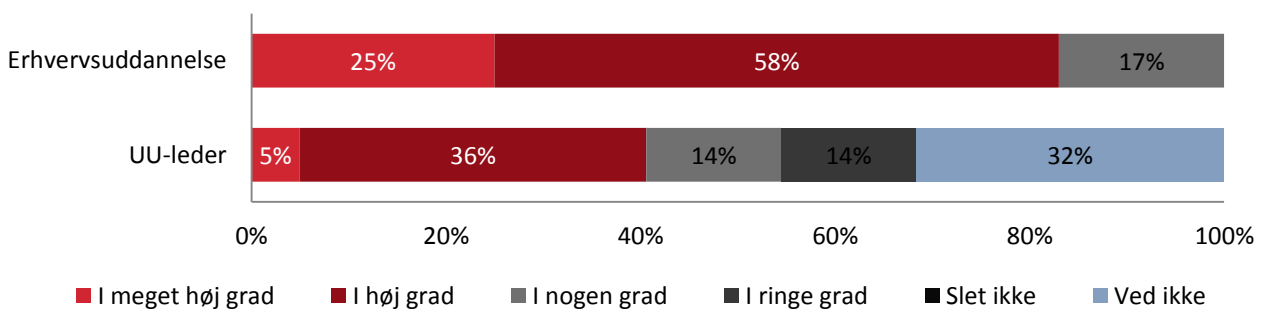
I det videre arbejde med at organisere og implementere EUX på landets erhvervsskoler må man derfor tage højde for, at nogle skoler ikke har elever nok til at oprette et EUX-forløb, og der må således arbejdes for en fleksibel ordning, der sikrer, at EUX-uddannelsen spredes til flere områder, samt at der kan rekrutteres elever til holdene.

11.1.2 Vurdering af organisering og implementering

Langt de fleste professionelle oplever i nogen eller høj grad, at EUX er implementeret og organiseret hensigtsmæssigt, men med tallene i figur 44 kan vi tegne et lidt mere nuanceret billede af henholdsvis UU-ledernes og respondenterne fra erhvervsuddannelsernes vurderinger.

Størstedelen af respondenterne fra erhvervsuddannelserne (83 %) mener, at uddannelsen i meget høj eller høj grad er implementeret og organiseret hensigtsmæssigt i forhold til det, der er formålet med EUX-uddannelsen. Dog er UU-lederne mere skeptiske i deres vurderinger, idet kun 41 % af UU-lederne tilsvarende angiver, at dette er tilfældet.

Figur 44. I hvilken grad vurderer du, at EUX er implementeret og organiseret hensigtsmæssigt i forhold til målet om at muliggøre, at fagligt stærke elever kan kombinere erhvervsuddannelsen med hel eller delvis studiekompetence?

Sammenlignes tallene med baselineundersøgelsen i juli 2011 (tabelbilag 16.6, tabel 80) viser udviklingen, at repræsentanterne for erhvervsuddannelserne ikke er helt så positive i dag som for et år siden, mens UU-lederne er lidt mere positive i dag end ved baselineundersøgelsen. Dengang angav 100 % af respondenterne fra erhvervsskolerne, at ordningen i meget høj eller høj grad er implementeret og organiseret hensigtsmæssigt, mens 25 % af UU-lederne svarede, at EUX i høj grad er hensigtsmæssigt organiseret og implementeret.

Overordnet tegner der sig et billede af, at det en relativt stor andel af både UU-ledere og repræsentanter fra erhvervsskolerne, som mener, at EUX er implementeret og organiseret hensigtsmæssigt i forhold til målet om at muliggøre, at fagligt stærke elever kan kombinere erhvervsuddannelsen med hel eller delvis studiekompetence. Generelt er respondenterne fra erhvervsuddannelsernes vurderinger en smule mere positive end UU-ledernes, men mens UU-ledernes vurdering har udviklet sig i en mere positiv retning, er respondenterne fra erhvervsuddannelserne en smule mere skeptiske i dag end for et år siden.

Den udvikling, som ses i erhvervsskolernes vurderinger fra baselineundersøgelsen til i dag, kommer ligeledes til udtryk i de kvalitative data, hvor en repræsentant for erhvervsskolerne udtaler:

"Da uddannelsen startede, kunne jeg næsten ikke få armene ned - de er kommet lidt længere ned nu." (Repræsentant erhvervsskolerne)

For erhvervsskolerne kan det måske forklares med den begrænsede erfaring, de trods alt havde med EUX-uddannelsen i forbindelse med baselineundersøgelsen i juli 2011, og at en del af de udfordringer, der kan opstå ved organisering og implementering af ny praksis, nu er kommet frem i lyset.

At finde en læreplads

En af de større organisatoriske udfordringer, som både opleves af vejledere, UU-ledere, erhvervsskoler og de unge selv, kredser omkring lærepladsordningen. Dels den kendte problematik med, at der mangler lærepladser, dels at strukturen på EUX er en udfordring i forhold til at erhverve en læreplads.

En stor del af eleverne gav under interviewene udtryk for frustration og bekymring over de manglende praktikpladser – i en sådan grad at det for en stor del af de unge er noget, de tænker på næsten dagligt. Eleverne oplever bl.a., at den ekstra indsats, som de har lagt i uddannelsen, er spildt, hvis de ikke får en læreplads. En elev siger om lærepladsudfordringerne:

”Altså, vi står jo tilbage med en helt almindelig grundforløbsuddannelse, hvis det er, at vi ikke kommer i skolepraktik eller får en læreplads. Så har vi... det ekstra halve år, vi har knoklet, er jo så bare smidt ud ad vinduet. Vi har ikke chance for at følge op på det.” (Elev)

For en anden elev handler frustrationen i højere grad om, at EUX-uddannelsen stadig er så ny, at forløbet på nogle områder ikke er endeligt tilrettelagt:

”Ja, men jeg synes stadig at det... nu har vi været ude og søge praktikpladser, og det er stadigvæk et problem, fordi virksomhederne ikke kan underskrive en kontrakt, fordi der ikke er lavet et papir på, hvordan EUX forløber.” (Elev)

Og to elever oplever, at selve strukturen ved EUX kan være en barriere for at indgå en lærepladsaftale med en virksomhed:

”A: Altså en af de ting, jeg synes er noget lort, det er, at i forhold til normale tømrere og så er EUX ... nu har jeg svært ved at finde en læreplads i øjeblikket, og når jeg så skal søge... [hvis de] i stedet for at tage en normal tømrer, så tager en EUX'er, så er det jo 27 uger (6 måneder) vi er mindre ude ved mester end en normal tømrer. Så de fleste sætter selvfølgelig spørgsmålstegn ved det, og så tager de en normal tømrer.” (Elev)

B: Nej, så på den måde er det 20 gange sværere at finde en læreplads. Jeg synes det er underligt, at de ikke bare har gjort uddannelsen et halvt år længere, hvis det er det. Om den tager fire år eller om den tager fire år og 7 måneder, det er jeg sgu ligeglad med, hvis jeg får en læreplads på den måde. I stedet for at jeg skal kæmpe så meget og tænke på at droppe ud, pis og lort.” (Elev)

Der er dog også enkelte elever, som giver udtryk for, at det er en fordel, at de kommer fra EUX-uddannelsen, når de skal søge læreplads, fordi de bliver anset for at være mere seriøse og teoretisk stærke elever.

Også de professionelle åbne svar på spørgsmålet om, hvilke udfordringer de oplever, stemmer godt overens med elevernes udtalelser. De angiver hovedsageligt manglen på lærepladser og EUXs struktur i forhold til lærepladser som den største udfordring. Men også hos de professionelle er der uenighed om, hvorvidt det er en fordel eller en ulempe at være EUX-elev, når der skal søges praktikplads. I en samtale med en vejleder er det ikke kun manglen på lærepladser, der bliver talt om, men også at elever på de ordi-

nære grundforløb får sværere ved at få en praktikplads, fordi EUX-eleverne bliver anset for dygtigere og derfor står forrest i køen.

Som det fremgår, bliver forskellige ræsonnementer taget i brug, når lærepladsudfordringen på EUX skal begrundes, men det gennemgående argument er, at manglen på lærepladser er en af de største barrierer for EUX-uddannelsens videre eksistens. Det er selvfølgelig ikke en udfordring, som er afgrænset til EUX, men en problematik, der berører hele erhvervsuddannelsessystemet. Ikke desto mindre må der gøres noget, så man ikke risikerer at tabe uddannelsen på gulvet, fordi de unge fravælger at yde den ekstra indsats, et EUX-forløb kræver pga. manglende udsigter til at komme i praktik.

11.2 Resultater og effekter

I de følgende afsnit sættes fokus på evalueringskriterierne resultater og effekter ved først at belyse de professionelles syn på EUX-uddannelsens særkende, og hvorvidt den lever op til sit mål. De efterfølgende afsnit tegner, ud fra de unges eget perspektiv, et billede af, hvilke unge der vælger at tage en EUX, og deres egne begrundelser for netop at vælge et EUX-forløb.

11.2.1 Særligt for de fagligt stærke elever?

Initiativets formål er at skabe fleksible uddannelsesforløb på erhvervsuddannelserne, som muliggør, at fagligt stærke elever kan kombinere erhvervsuddannelsen med hel eller delvis studiekompetence. I det følgende belyses de professionelles vurdering af, om EUX lever op til netop denne intention.

En stor del af de professionelle mener, at uddannelsen er velfungerende i forhold til at kunne udfordre de fagligt stærke elever, men både de kvantitative og kvalitative data peger også på, at uddannelsen ikke *kun* henvender sig til fagligt stærke elever på erhvervsuddannelserne, men også til de elever, som gerne vil have en EUX-uddannelse og er klar til at kæmpe for den.

Sidstnævnte blev talt frem under et interview med repræsentanter fra erhvervsskolerne:

”Det der er kendetegnende ved den ”typiske EUX-elev” er, at eleven er klar til at kæmpe. De er fightere. Ikke nødvendigvis ”bedre” elever end andre på EUD, men de er klar til at kæmpe for deres uddannelse. Det gør, at de er en elevgruppe, som det er rart at arbejde med - men det er også det, der gør det svært, hvis det viser sig, at de, på trods af at de kæmper, ikke kan klare uddannelsen.” (Repræsentant erhvervsuddannelserne)

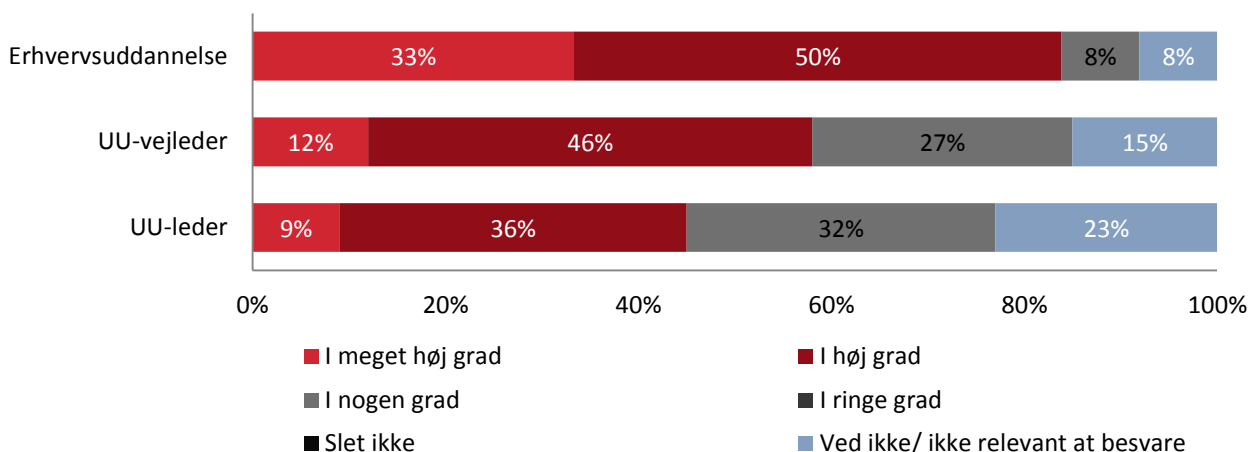
Men også pointen om, at det er en attraktiv og velfungerende ordning for netop de fagligt stærke elever, bliver fremhævet blandt en del af respondenterne, her en vejleder:

”Den er populær blandt eleverne. Blandt de drenge, som kan erhvervsskolen, men mener, at de ikke kan klare gymnasiet. Eleverne har meget fokus på ikke at spille tiden.” (Vejleder)

Heller ikke de kvantitative data viser et entydigt billede af, om ordningen er særligt velfungerende i forhold til at udfordre de fagligt stærke elever. Figur 45 viser, at lige under halvdelen af UU-lederne (45 %) vurde-

rer, at EUX i meget høj eller høj grad er en velfungerende ordning i forhold til at kunne udfordre de fagligt stærke elever på erhvervsuddannelserne, mens det tilsvarende vurderes af 83 % af respondenterne fra erhvervsuddannelserne.

Figur 45. I hvilken grad vurderer du, at EUX er en velfungerende ordning i forhold til at kunne udfordre de fagligt stærke elever på erhvervsuddannelserne?

Sammenlignet med tallene fra baselineundersøgelsen et år tidligere (tabelbilag 16.6, tabel 81) ses det, at UU-lederne dengang havde en mere negativ vurdering af ordningen end i dag, idet 25 % af UU-lederne svarede, at EUX i meget høj eller høj grad” er en velfungerende ordning i forhold til at kunne udfordre de fagligt stærke elever. Erhvervsuddannelsernes vurdering var en smule mere positiv dengang i forhold til i dag, idet hele 100 % mente, at dette gjaldt i meget høj eller høj grad.

Der er således ikke nogen tvivl om, at uddannelsen, ifølge de professionelle, er en velfungerende og attraktiv uddannelse for en del af de fagligt stærke elever på erhvervsuddannelserne, og EUX-uddannelsen lever således langt hen ad vejen op til det intenderede mål om at kunne udfordre og være et særligt tilbud til de fagligt stærke elever, som gerne vil tage en studiekompetencegivende erhvervsuddannelse. Men evalueringen giver et mere nuanceret billede og peger på, at uddannelsen også er velfungerende og henvender sig til andre elevtyper end de fagligt stærke.

I de senere afsnit vil vi brede dette ud og tegne et billede af, hvem de unge på EUX egentlig er og tydeliggøre de unges egne bevæggrunde for at gå på EUX, men først vil vi kort belyse tanken bag EUX, og hvilken elevprofil de professionelle gerne vil visitere til uddannelsen.

EUX er eliten på erhvervsuddannelserne

Da EUX er en relativt ny uddannelse, er det også en ny opgave for UU-centrene at vurdere, hvilke elever der skal visiteres til EUX. Det er naturligvis ikke ubetydeligt, da elevsegmentet – og uddannelsens omdømme – afhænger af, hvilke unge der vælger at tage en EUX-uddannelse.

De professionelle har generelt meget positivt at sige om de nye EUX-forløb, og de oplever, at det er et kvalitetsløft til erhvervsuddannelserne. Den nye uddannelse er således med til at give erhvervsuddannelserne status, og uddannelsens særlige omstændigheder er med til at give eleverne en følelse af at være "eliten" eller "de seje". En repræsentant for erhvervsuddannelserne beskriver EUXs betydning sådan:

"EUX medvirker til at give erhvervsskolerne et yderligere tilbud, som løfter de samlede erhvervsuddannelser, og som virker positivt på synet på erhvervsuddannelserne. Samtidig tiltrækker uddannelsen et andet elevsegment, som kan skabe et andet fokus på erhvervsuddannelserne." (Repræsentant for erhvervsuddannelserne)

Også en elevs beskrivelse af den første dag på EUX er med til at konstituere dette billede:

"Jeg kan huske, at vi mødte op i kantinen, og så var der rigtig mange mennesker. Man vidste ikke, hvor man skulle sætte sig. Jeg satte mig bare og begyndte at snakke med en. Han skulle så gå på noget, der hedder BMT. Så blev der jo kaldt hold op, elektrikere eller hvad det nu var. Så blev der kaldt 4, 5 eller 6 almindelige grundforløbshold op til tømmer bare. Jeg sad og tænkte 'hold da op, hvor er der mange'. Og så da alle lige som var gået, sad jeg tilbage med nogle andre folk omkring mig, og så siger inspektøren noget med, "Så har vi jo eliten tilbage. Ja, det er jo EUX'erne, jeg snakker om." Så tænkte man 'hold da op, hvad nu?'. Så blev vi samlet i en gruppe, og så siger han så "I er så skolens elite, og det er jer, vi alle sammen ser op til." Så følte man pludselig, at man var sat op på sådan en piedestal og skulle vise vejen for alle de andre på skolen." (Elev)

EUX-uddannelsen bliver således italesat som eliteuddannelse på erhvervsuddannelserne – en uddannelse, der skal være med til at give prestige og et godt image. De professionelle billeder af "den rigtige EUX-elev" er derfor også en seriøs og fagligt stærk elev, som bevidst har valgt en EUX-uddannelse. Men visitationsmulighederne, hvor eleven parathedsvurderes til EUD, ligger også op til en bred rekruttering. Det giver de professionelle en særlig udfordring i forhold til visitationen af elever til EUX. De unge bliver nemlig parathedsvurderet til EUD, selvom de på andet år overgår til bekendtgørelsen for de gymnasiale fag. Tanken bag EUX lægger således både op til, at det er en krævende uddannelse målrettet de fagligt stærke elever, men samtidig en uddannelse, der burde kunne rekruttere bredt. Det stiller således store krav til, at visitation og optagelseskrav skal sikre et elevoptag, der hverken modsvarer "ideen bag" EUX og kravene i uddannelsen.

11.2.2 Hvilke unge tiltrækkes af EUX – og hvorfor?

I det følgende vil vi tegne et billede af, hvilke unge der rent faktisk tiltrækkes af EUX og deres begrundelser herfor. I virkeligheden ligger de unges perspektiver ikke langt fra de professionelle. Selvom billedet af, hvem der tiltrækkes af en EUX-uddannelse, ikke er entydigt, er det gennemgående, at de unge bevidst vælger en uddannelse, der giver dem en række muligheder, og at de er motiverede og klar til "at kæmpe for det." Samtidig er det typisk for de elever, som vælger EUX, at de godt kan lide at "arbejde med hænderne."

Som udgangspunkt er det interessant at belyse, "hvor de unge kommer fra" – altså hvad de ville have valgt, hvis de ikke var startet på EUX, og her er svarene mangeartede.

En elev ville have valgt gymnasiet (STX), mens en anden havde valgt HTX, fordi den indeholder flere praktiske fag end STX:

"I: Hvis I ikke gik her, hvad ville I så lave?"

A: Jeg ville gå i gymnasiet. (Elev)

B: Jeg var taget på HTX. Jeg kan ikke sidde stille fem dage i træk. På HTX er der jo også praktiske fag ind imellem. Ikke så meget, men der er da lidt." (Elev)

Tre andre elever fortæller, at de var startet på et ordinært grundforløb som henholdsvis smed, elektriker og tømrer, mens en fjerde elev ville have påbegyndt en HG:

"I: (...) Hvad tror I, at I ville lave, hvis ikke der var EUX?"

A: Så tror jeg, at jeg havde valgt noget smed... for at gøre mig klar til min dykkerskole. (Elev)

B: Jeg tror, jeg havde læst erhvervsøkonomi på Niels Brock. En HG. Det er bare en med praktik, jeg kan ikke huske, hvad den hedder. HHG, tror jeg. Handseksamen. (Elev)

C: Jeg havde gjort det samme. Jeg havde bare taget en normal elektrikeruddannelse. (Elev)

D: Jeg tror, jeg havde – valget stod imellem tømrer og elektriker for mig. Så det var nok en af dem, bare på normal EUD." (Elev)

Ifølge eleverne selv tiltrækker EUX-uddannelsen altså både elever, som ellers have valgt en gymnasial uddannelse, og elever, der havde valgt et ordinært grundforløb på EUD.

Men hvorfor valgte de unge så at springe fra deres oprindelige planer og påbegynde en EUX-uddannelse? Der er mange forskellige begrundelser for, hvorfor EUX var særligt attraktiv, men fælles for de unges bevæggrunde er, at de ser EUX som en uddannelse, der åbner døre og giver dem flere muligheder. Når de skal sætte ord på deres valg, bruger mange formuleringer som "med en EUX får man to uddannelser i en" eller "man slår to fluer med et smæk". Således ser de det som en fornuftig beslutning, der efterlader dem med flere handlemuligheder. Samtidig oplever de unge det som en stor fordel, at uddannelsen indeholder en kombination af praktiske og teoretiske fag, og det bliver dermed en oplagt uddannelse for en gruppe unge, som gerne vil bruge deres hænder, men som samtidig ønsker en generel studiekompetence.

Elevernes overordnede bevæggrunde kan siges at udspille sig inden for to gennemgående tematikker, som vil blive uddybet i det følgende.

Flere muligheder

For rigtig mange kredser deres begrundelser om det, at EUX-uddannelsen giver dem flere muligheder. Det kan være muligheden for at kunne læse videre, og at EUX er adgangsgivende til en række videregående uddannelser, som kræver studiekompetence.

"A: Jeg havde tænkt lidt det samme. Jeg tog den for at spare nogle år, for jeg vil helt klart gerne læse videre efter denne her uddannelse. Så er det jo en god grundbasis også at have en gymnasial uddannelse. Og du sparer jo to år på det. (Elev)

I: Ved du hvad du vil læse videre til?

A: Jeg har kigget på noget ingeniør og maskinmester." (Elev)

På samme måde bliver EUX talt frem som den "perfekte løsning", hvis man er i tvivl, om man skal tage en gymnasial uddannelse eller en erhvervsuddannelse. Igen oplever de unge det som en mulighed for at tage begge uddannelser på samme tid og på den måde øge deres muligheder og udskyde deres valg.

"Det var fordi, i starten var jeg i tvivl, om jeg skulle tage en håndværkeruddannelse eller gå i gymnasiet. Hvis jeg kunne tage begge ting samtidig, så var det jo den perfekte løsning." (Elev)

Alt i alt er eleverne enige om, at det er en uddannelse med muligheder og fremtidsperspektiv, som vil gøre dem attraktive på arbejdsmarkedet og give adgang til at læse videre – fx til ingeniør eller arkitekt.

"A: Vi kan jo lave, hvad der passer os, når vi er færdige her. (Elev)

B: Det er nemmere at læse videre bagefter. Ingeniør eller arkitekt. (Elev)

C: Det ser også pisse godt ud, når vi kommer ud, altså. Vi er attraktive på arbejdsmarkedet bagefter." (Elev)

Kombinationen af teori og praksis

En anden vigtig begrundelse, som bliver talt frem af en meget stor del af eleverne, er, at EUX er en uddannelse, hvor man også "laver noget med hænderne."

For flere af eleverne handler det om glæden ved at arbejde med deres hænder og lave noget praktisk, men samtidig at de oplever, at de *bør* udnytte, at de har gode faglige forudsætninger for at studere de boglige og teoretiske fag. Andre elever oplever det i højere grad som en nødvendighed, at uddannelsen indeholder en kombination af praktiske og teoretiske fag, for ikke at blive skoletræt og/eller for at kunne følge med.

"Jeg har altid godt kunnet lide at lave noget med mine hænder, noget håndværksmæssigt, eller hvad man kan sige. Hver gang når der skulle sættes en hylde op derhjemme, så ville jeg gerne være med til det. På min efterskole kunne jeg også godt lide at hjælpe pedellerne med alt muligt. Så havde jeg prøvet at gå og lave noget med min far. Så tænkte jeg, at det bare skulle være noget håndværksmæssigt. Så var jeg først tilmeldt et grundforløb. Da jeg gik i de mindre klasser, havde jeg lovet min mor, at jeg skulle på gymnasiet. Pludselig fandt mine forældre ud af, at dette her EUX fandtes, og så sagde de: "Ville det ikke være en idé at tage EUX, hvor du så tager begge ting?". Så sad vi og snakkede om det, og så blev jeg meldt til." (Elev)

En anden elev fortæller ligesom forrige om glæden ved at "arbejde med hænderne", men samtidig at han blev opfordret til at udnytte sine gode faglige forudsætninger:

"Jeg har også, siden jeg var helt lille, gerne villet arbejde med hænderne. Men så fik jeg at vide af rigtig mange, at det var spild af mine boglige evner. Så jeg burde nok tage en gymnasieuddannelse. Og så fandt min farmor den der uddannelse i en avis og sendte mig artiklen. Så begyndte jeg bare at finde ud af det, gik til min studievejleder for at finde ud af mere, var inde til møder, osv. Det var bare der, jeg skulle være. Det var en god kombination af det hele." (Elev)

For nedenstående elev er kombinationen af praktisk og teoretisk arbejde en nødvendighed for ikke at blive "skoletræt":

"Ja, jeg var også ved at blive skoletræt, da jeg skulle til at vælge en uddannelse. Kombinationen af bogligt og praktisk arbejde er genialt for sådan en som mig, som er ved at blive skoletræt, men gerne vil have noget gymnasialt som en god mulighed i livet. Men når man er ved at være skoletræt, så gider man det jo slet ikke." (Elev)

Men glæden ved at kombinere det praktiske og det teoretiske arbejde handler ikke *kun* om glæden ved at arbejde med hænderne eller en strategi for at undgå skoletræthed; eleverne oplever ligeledes, at det har stor betydning for deres tilegnelse af viden.

"Jeg har skrevet om det øjeblik, hvor man får lov at kombinere teoretisk arbejde med noget praktisk arbejde. Nogle tværfaglige projekter, hvor man får lov til at drage nytte af en masse af de ting, man lærer inde i teorilokalet og gå ud og bruge det." (Elev)

Også de professionelle peger på, at den største gevinst ved EUX er den særlige kombination af at få en uddannelse, som er studiekompetencegivende og erhvervsfaglig, og de fremhæver ligeledes det "at bruge hænderne" som et meget vigtigt argument for, at de unge vælger en EUX. En UU-vejleder siger:

"Uddannelsen imødekommer den ungegruppe, som gerne vil arbejde med hænder og samtidig have uddannelsesmæssige udfordringer og status." (UU-vejleder)

Og en anden vejleder fremhæver, at EUX er en oplagt mulighed for, at unge med gode faglige forudsætninger, men som ikke har så meget lyst til skolen, kan få en praktisk uddannelse og samtidig nogle gymnasiale fag, der gør, at vedkommende kan søge videre i uddannelsessystemet.

Som det fremgår af dette samt ovenstående afsnit, er de unges orienteringer i valget af EUX præget af et ønske om at tage en uddannelse med muligheder – muligheden for at læse videre, tilegne sig studiekompetencer, adgang til attraktivt arbejde, men også muligheden for at bruge hænderne og arbejde med såvel praktiske som teoretiske problematikker. Der er således mange grunde til at vælge EUX som det rigtige uddannelsesvalg, og derfor kan gruppen af unge, der vælger at påbegynde et EUX-forløb, heller ikke betegnes som en homogen gruppe. EUX er en attraktiv uddannelse for en gruppe unge, for hvem hverken en gymnasial uddannelse eller en ordinær erhvervsuddannelse er det helt rigtige. En gruppe unge, som kan være fagligt stærke og derfor gerne vil have flere udfordringer som en del af deres erhvervsuddannelse, men også unge, som ønsker at tage en uddannelse med flere muligheder, selv om det måske kræver rigtig meget af dem.

12. PRODUKTIONSSKOLEBASERET ERHVERVSUDDANNELSE

12.1 Implementering og organisering

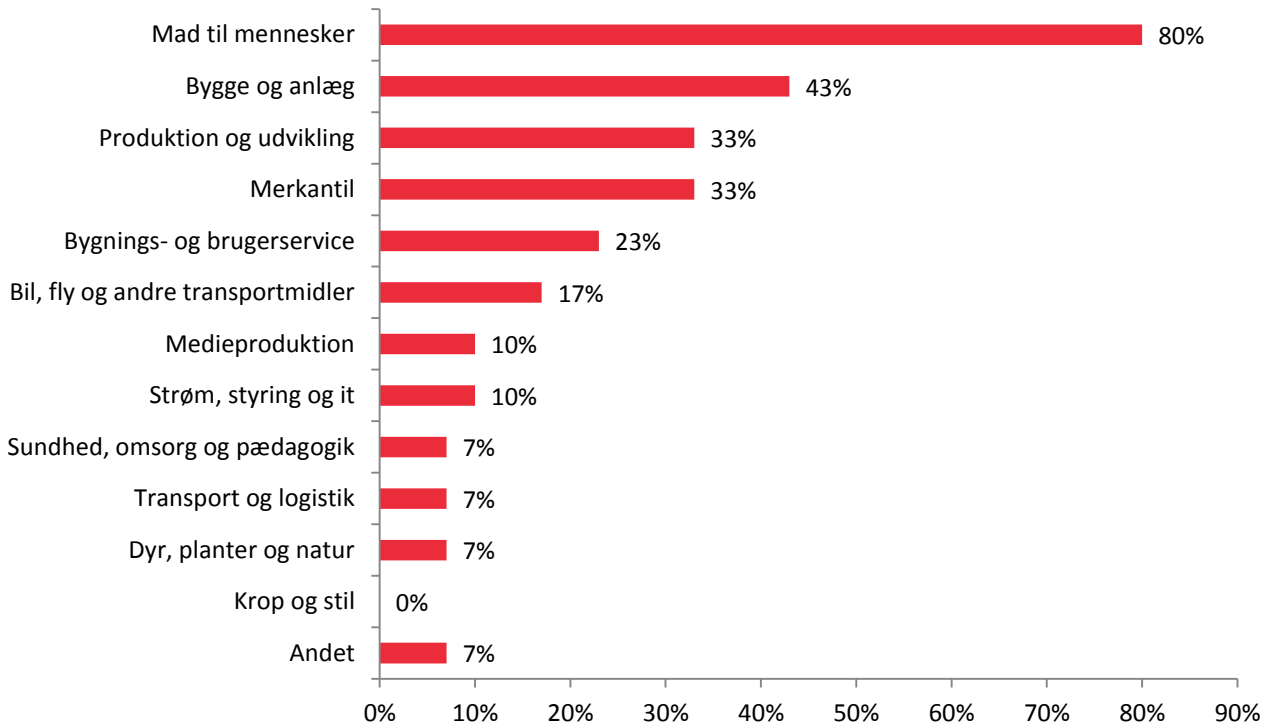
Ifølge registerdata har der i perioden fra 1. august 2010 til 18. maj 2012 været 141 elever på produktions-skolebaseret erhvervsuddannelse. De 141 elever har været fordelt på 29 produktionsskoler, som geografisk er fordelt på 24 kommuner. 18 af de 141 elever – som det fremgår af nedenstående tabel – har afbrudt forløbet uden at gennemføre, 9 har gennemført, og 114 var på datoen stadig i gang med forløbet. 11 af de 141 elever har tidligere været i aftale/skolepraktik.

Tabel 41. Gennemførte, afbrudte og igangværende produktionsskolebaserede erhvervsuddannelsesforløb pr. 31. maj 2012

	Antal	Andel
Gennemførte forløb	9	6 %
Afbrudte forløb	18	13 %
Igangværende forløb	114	81 %
I alt	141	100 %

Knap halvdelen (45 %) af respondenterne fra de adspurgte produktionsskoler i surveyen samarbejder med erhvervsuddannelser om produktionsskolebaseret erhvervsuddannelse, mens det er 33 % af respondenterne fra erhvervsuddannelserne, der tilsvarende samarbejder med produktionsskoler (tabelbilag 16.6, tabel 82). Som det fremgår af nedenstående figur, er der særligt tale om forløb indenfor fagområderne ”mad til mennesker”, ”bygge-anlæg”, ”produktion og udvikling” samt ”merkantil”.

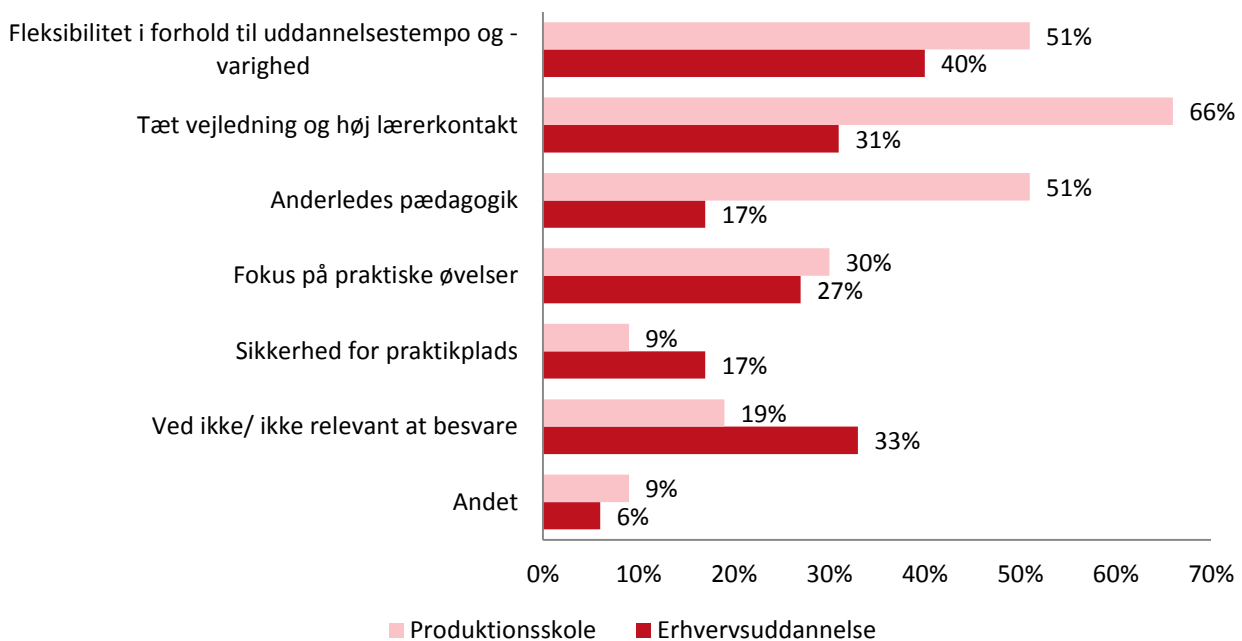
Figur 46. Inden for hvilke fagområder gennemføres produktionsskolebaseret erhvervsuddannelse på din produktionsskole? (ledere og medarbejdere på produktionsskoler, der samarbejder om produktionsskolebaseret erhvervsuddannelse)

Ifølge respondenterne fra produktionsskolerne er der i mere end 9 ud af ti tilfælde (93 %) mulighed for, at eleven kan overgå til ordinær uddannelse undervejs i forløbet (tabelbilag 16.6, tabel 83).

Nedenstående figur 47 viser ledere og medarbejdere på produktionsskoler og erhvervsuddannelsers vurdering af, hvad der er de største styrker ved den produktionsskolebaserede erhvervsuddannelse. Generelt vurderes fleksibilitet i forhold til uddannelsestempo og -varighed samt tæt vejledning og høj lærerkontakt som de største styrker. Repræsentanterne fra produktionsskolerne vurderer desuden en anderledes pædagogik som en stor styrke.

Figur 47. Hvad vurderer du som de største styrker ved den produktionsskolebaserede erhvervsuddannelse? (alle produktionsskoler og erhvervsuddannelser)

Blandt de åbne 'andet'-besvarelser fremhæver særligt respondenterne fra produktionsskolerne, at der er et godt samarbejde omkring den enkelte elev med mere opfølgning, at eleven får hjælp til at håndtere personlige og sociale problemstillinger under uddannelsen, og at det er en styrke, at eleven på forhånd har en tæt relation til skolen og lederen af det pågældende værksted. Det betyder, at uddannelsen foregår i trygge og velkendte rammer for elever, der har svært ved nye mennesker og sammenhænge. På den negative side nævnes det dog samtidig, at fleksibilitet i uddannelsestempo og -varighed er betydeligt forringet i forhold til forsøgsperioden.

Mere end otte ud af ti respondenter fra produktionsskoler (88 %) og halvdelen af respondenterne fra erhvervsskolerne (50 %) vurderer desuden, at den produktionsskolebaserede erhvervsuddannelse bidrager til, at erhvervsskolen og produktionsskolen gensidigt får større indsigt i krav og indhold de to steder (tabelbilag 16.6, tabel 84).

12.2 Resultater og effekter

Det er endnu for tidligt at vurdere effekterne af den produktionsskolebaserede erhvervsuddannelse, men de UU-ledere og UU-vejledere, som er ansat i et område, hvor uddannelsen udbydes, vurderer generelt den produktionsskolebaserede erhvervsuddannelse meget positivt i forhold til at fastholde unge i uddannelsen. Som det fremgår af tabel 42 nedenfor, vurderer ca. to tredjedele af UU-lederne (67 %) og mere end tre fjerdedele af UU-vejlederne (83 %), at den produktionsskolebaserede erhvervsuddannelse i meget høj eller høj grad bidrager til at fastholde frafaldstruede unge i uddannelse. Kun meget få af UU-lederne (14 %) vurderer, at den produktionsskolebaserede erhvervsuddannelse i ringe grad bidrager til at fastholde unge i uddannelsen.

Tabel 42. I hvilken grad vurderer du, at den produktionsskolebaserede erhvervsuddannelse bidrager til at fastholde unge i uddannelse?

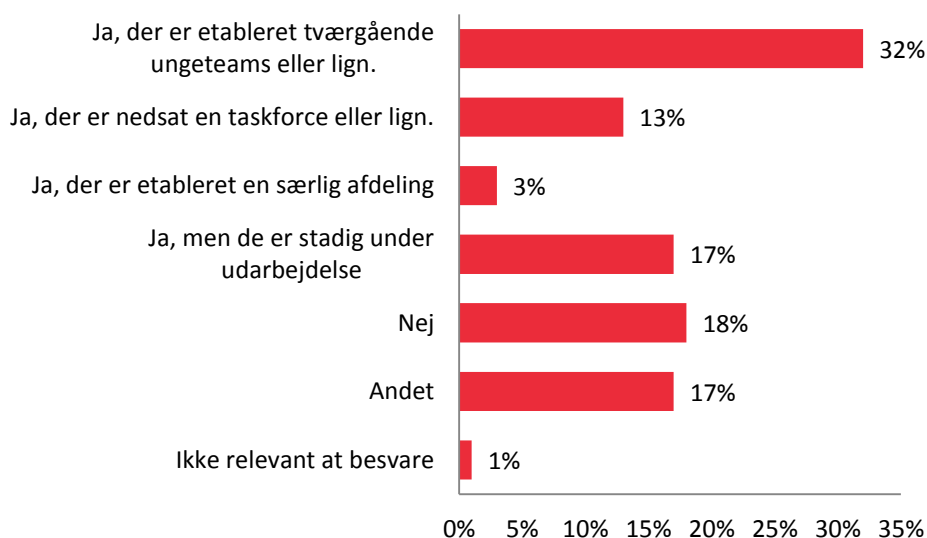
	UU-LEDER	UU-VEJLEDER	Total
I meget høj grad	24 %	25 %	24 %
I høj grad	43 %	58 %	48 %
I nogen grad	19 %	8 %	15 %
I ringe grad	14 %	0 %	9 %
Slet ikke	0 %	0 %	0 %
Ved ikke	0 %	8 %	3 %
Total	100 % (21)	100 % (12)	100 % (33)

13. DEN LOKALE IMPLEMENTERING

13.1 Implementering og organisering

Hovedparten af respondenterne fra kommunerne i undersøgelsen (81 %) angiver, jf. figur 48, at der er etableret nye organisationsformer i kommunen i forbindelse med implementeringen af Ungepakken. Det drejer sig fx om tværgående ungeteams, som er ganske udbredt, taskforces eller lign., netværk, deltagelse i tværgående projekter eller i enkelte tilfælde helt nye afdelinger, der samler indsatsen omkring de 15-25-årige.

Figur 48. Er der etableret nye organisationsformer i kommunen i forbindelse med implementeringen af Ungepakken? (kommunale forvaltningers besvarelser)

En række respondenter fra de kommunale forvaltninger uddyber og illustrerer dermed bredden i organisationsformerne:

"Vi deltager i flere tværfaglige projekter med 15-17-årige som omdrejningspunkt." (Respondent kommunal forvaltning)

"Der er kommet en ungecoach i kommunen, som er ansat i jobcenteret, og som prioriterer koordineringen." (Respondent kommunal forvaltning)

"Der er etableret 'Ungestrategiens ledergruppe', der er et overordnet strategisk arbejdende forum med repræsentanter fra alle ungdomsområder i kommunen." (Respondent kommunal forvaltning)

"Vi har en koordineringsgruppe mellem arbejdsmarkedsafdeling og børne- og ungeforvaltning." (Respondent kommunal forvaltning)

"Samarbejdet mellem UU og Jobcenteret er styrket med samarbejdsprojekt vedr. 15-17-årige. Der er etableret ungeteam i Jobcenteret, der samarbejder med bl.a. socialafdelingen og UU." (Respondent kommunal forvaltning)

"Vi har haft særlig organisering i Tværgående Ungeteam, men arbejder pt. på at lave en Ungeenhed med én indgang for alle unge – medarbejdere omkring unge 15-25-årige samlet på samme sted – med fælles økonomi." (Respondent kommunal forvaltning)

Det er således en gennemgående tendens, at kommunerne har opprioriteret samarbejdet omkring de unge. Som flere aktører påpeger, så foregår en stor del af samarbejdet dog også mere uformelt, hvilket evalueringen også løbende har illustreret:

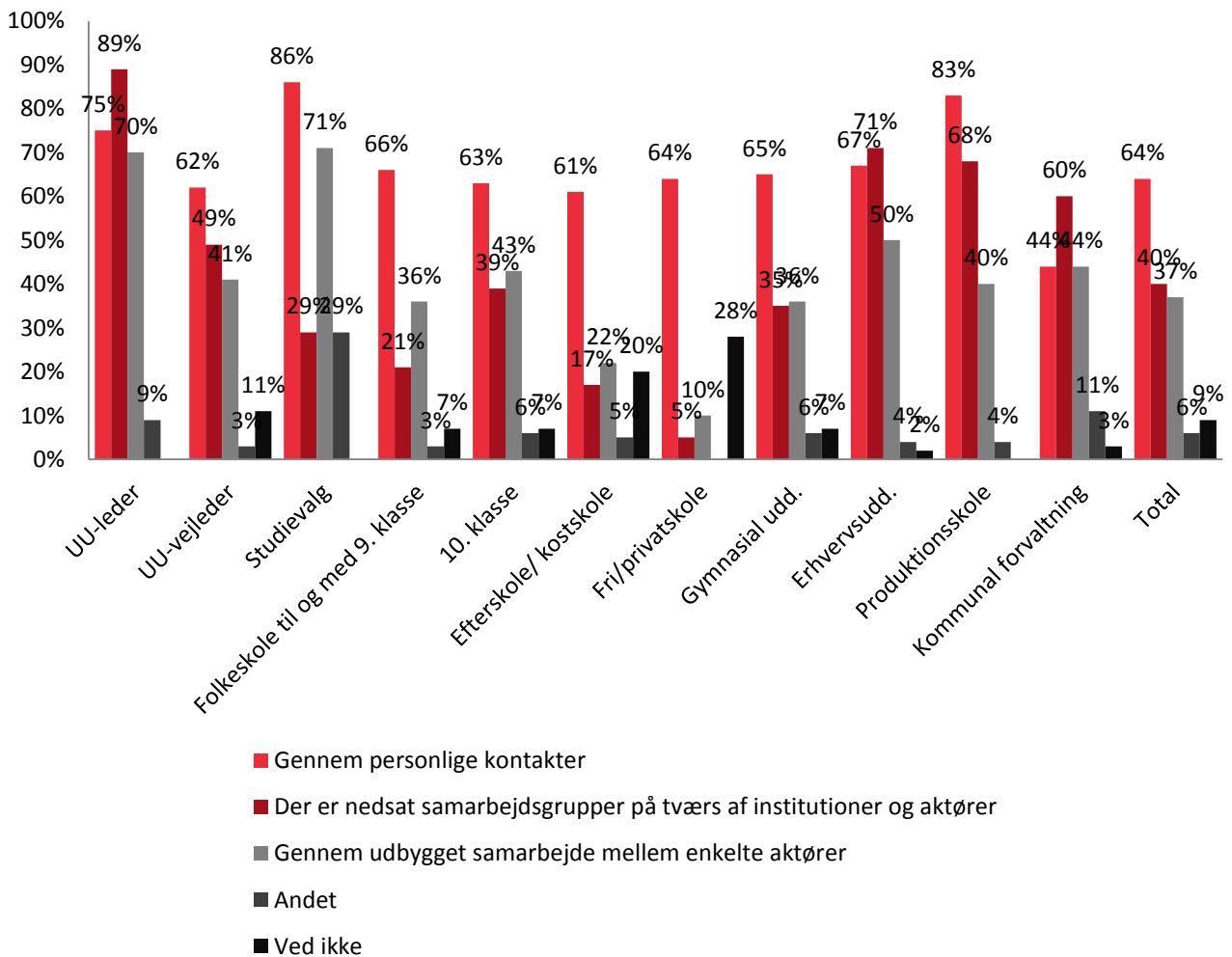
"Vi har formelle møder 4 gange om året. Men vi mødes derudover i mange sammenhænge. Der er både en dialog på ledelsesplan og i det praktiske. Samarbejdet fungerer godt, og vi er gode til at samarbejde uformelt." (UU-leder)

"Men det fungerer i høj grad på personlige kontakter og gennem en lang proces med at afstemme forventninger og kultur." (Ansæt kommunal forvaltning)

På spørgsmålet om, hvordan det daglige samarbejde er organiseret, svarer hovedparten af respondenterne (64 %) da også, at samarbejdet er organiseret gennem personlige kontakter. 40 % svarer, at der er nedsat samarbejdsgrupper på tværs af institutioner, mens 37 % svarer, at samarbejdet er organiseret gennem udbygget samarbejde mellem enkelte aktører (se figur 49 nedenfor).

Som afspejlet er der netop ofte tale om en kombination af formelt og uformelt samarbejde, hvor netværk og personligt kendskab er en styrke og en forudsætning for velfungerede samarbejde på mere strategisk niveau. En tendens er desuden, at grundskolerne – særligt efterskoler og frie/private skoler – samt gymnasierne primært samarbejder via personlige kontakter, mens det for de andre aktører tilsyneladende er suppleret af et mere formaliseret samarbejde. Særligt respondenterne fra erhvervsuddannelser og produktionskoler angiver, at de har et relativt udbygget, formaliseret samarbejde.

Figur 49. Hvordan er samarbejdet organiseret?

13.2 Resultater og effekter

I afsnittet ser vi på vurderede resultater og effekter i forhold til både styrket samarbejde og graden af administrative byrder.

13.2.1 Samarbejde mellem aktørerne

Det er som udgangspunkt vanskeligt at påvise en direkte sammenhæng mellem Ungepakken og resultater/effekter i form af styrket indbyrdes samarbejde mellem aktørerne. Både survey og det kvalitative materiale peger dog på, at Ungepakken er et samarbejdsprojekt, som har engageret og forpligtet alle aktører på feltet.

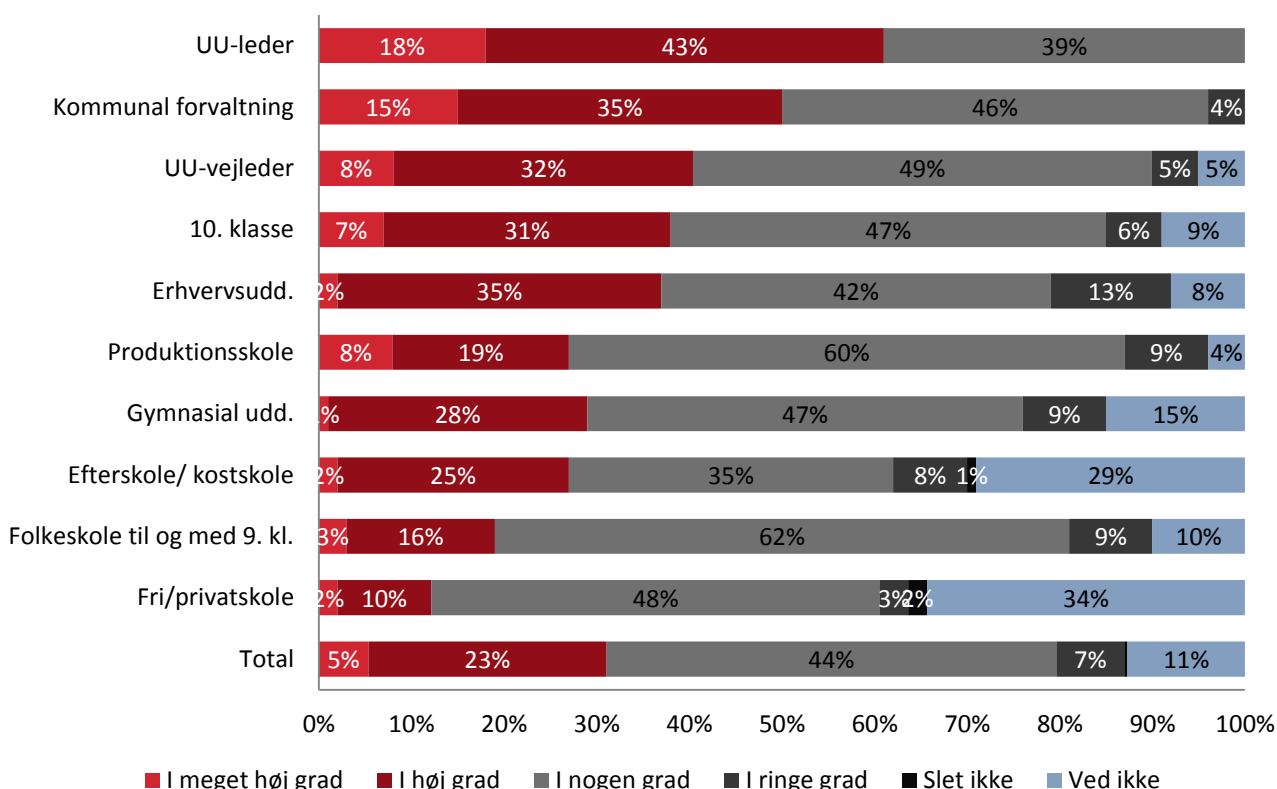
Casestudiet viser, at det er en gennemgående oplevelse hos aktørerne, at Ungepakken i positiv forstand har tvunget aktørerne tættere sammen, og at samarbejde og netværksdannelse på tværs af aktører

prioriteres højt. Det er dog også tydeligt, at samarbejdet primært er centreret omkring UU-centrene, og at Ungepakken har styrket UU-centrenes rolle som koordinator og samlingspunkt markant.

I afsnit 13.3. ses en række grafiske oversigter over aktørernes oplevelse af, hvordan Ungepakken har påvirket samarbejdet med øvrige aktører i kommunen. Heraf fremgår det, at UU generelt oplever et styrket samarbejde med de øvrige aktører – det gælder særligt erhvervsuddannelser, jobcentre/beskæftigelsesforvaltning, folkeskoler og produktionsskoler. Tilsvarende oplever disse et styrket samarbejde med UU. Oversigterne viser desuden et styrket samarbejde mellem erhvervsuddannelser og produktionsskoler, og mellem forvaltningerne internt i kommunerne. Aktørernes samarbejdsrelationer til frie/private skoler, kostskoler og efterskoler er overvejende uændrede med Ungepakken. Meget få oplever dog et dårligere samarbejde.

Ser vi på den samlede indsats under Ungepakken, vurderer 28 % af aktørerne, at der i høj eller meget høj grad er et tæt og hensigtsmæssigt samarbejde mellem de relevante aktører. 44 % svarer i nogen grad, mens 7 % svarer i ringe grad. UU-lederne er igen mest positive – 61 % svarer i høj eller meget høj grad, mod 12 % af de frie/private skoler og 19 % af folkeskolerne.

Figur 50. I hvilken grad vurderer du generelt, at der er et tæt og hensigtsmæssigt samarbejde mellem de relevante aktører i kommunen i forhold til den samlede indsats under Ungepakke II?

Som det ses i figuren ovenfor, så vurderes samarbejdet bedst af de aktører, der i dagligdagen er tæt på UU. Det gælder den kommunale forvaltning, 10. klasser og erhvervsuddannelser. Frie/private skoler, folkeskoler og kostskoler er mindst positive og er i praksis også længst væk fra det ofte formaliserede samarbejde mellem UU, forvaltninger og ungdomsuddannelser.

Også casestudierne viser, at der internt i kommuner/forvaltninger mange steder opleves en udvikling i forhold til øget samarbejde på tværs. Blandt andet udbredelsen af de såkaldte "tværgående ungeteams" er en nyskabelse, som viser sig perspektivrig og som er med til at nedbryde grænser mellem forvaltningsområderne. Mange aktører understreger, at der særligt er udviklet et bedre samarbejde mellem jobcentre/beskæftigelsesforvaltning og UU – om end udviklingen har været undervejs også før implementeringen af ungepakken. Som en UU-leder understreger:

"Samarbejdet med jobcenteret er intensiveret. Fra næsten ingenting, har vi i dag et rigtig godt samarbejde. Det virker godt. Ungestrategien, som kommunen vedtog, har medført mange ændringer. Ungepakken har så været katalysator, fordi den kom samtidig." (UU-leder)

Data viser dog også, at der fortsat er et potentiale i et styrket samarbejde mellem alle involverede parter. Flere efterlyser yderligere samarbejde og gerne elementer af "tvang":

"I beskæftigelsescentret er vi blevet tvunget til at løfte blikket og se på, hvilke samarbejdsflader der kan udvikles. Det er indlysende, at vi skal den vej rundt. De fleste, vi får ind, kommer fra uddannelserne. En tvungen bane, hvor vi skal samarbejde, er rigtig god. Vi skal have flere aktører ind, fx erhvervslivet. Det er en afgørende faktor. Afbrudte grundforløb eller manglende praktikplads er den næststørste gruppe af kontanthjælpsmodtagere. Og de slår lejr." (Leder jobcenter)

En central udfordring relaterer sig til samspillet med det sociale område. Som også tidligere nævnt oplever lærere og vejledere, at de svageste unges problemer ofte er af en sådan karakter, at de ikke kan løses med eksisterende redskaber i uddannelsesmæssigt regi. Der kan fx være tale om svære familiære vilkår, misbrug og psykiske problemer, som falder mellem to stole eller strander i tunge sagsgange i socialforvaltningen. De tværgående ungeteams har her vist sig at være et redskab, der kan sikre et bedre samspil og en mere helhedsorienteret indsats over for den unge.

Ser vi på institutionsniveauet, er det tydeligt, at der *mellem* institutionerne trives en del fordomme og antagelser, som også påvirker samarbejdsrelationerne – uanset det reelle indhold. Grundskolerne opleves af ungdomsuddannelserne (lærere, vejledere og ledere) ofte som lukkede, og ikke mindst folkeskolen beskrives som svær at komme i dialog med. Blandt andet skolernes lange planlægningshorisont og en presset hverdag opleves således som forhindringer for samarbejde. Efterskoler, private og frie skoler er i dagligdagen længere væk fra UU, og her viser de kvantitative data også, at der er et potentiale i et styrket samarbejde – ikke mindst om uddannelsespartahedsvurderingen, hvor efterskoler/kostskoler og de frie/private skoler oplever at være dårligere klædt på til opgaven, jf. kapitel 3.

Der er dog fra langt de fleste institutioner et gensidigt ønske om styrket samarbejde, som det også kommer til udtryk i citaterne nedenfor:

"Vi har det bedste og tætteste samarbejde med UU, som vi kunne ønske. Hvor det kan forbedres, er mellem skolerne/institutionerne. Når vi har direkte samarbejde med enten en folkeskole eller en erhvervsskole, så rykker det. Vi skal selv knytte bedre kontakt mellem institutionerne." (Leder produktionsskole)

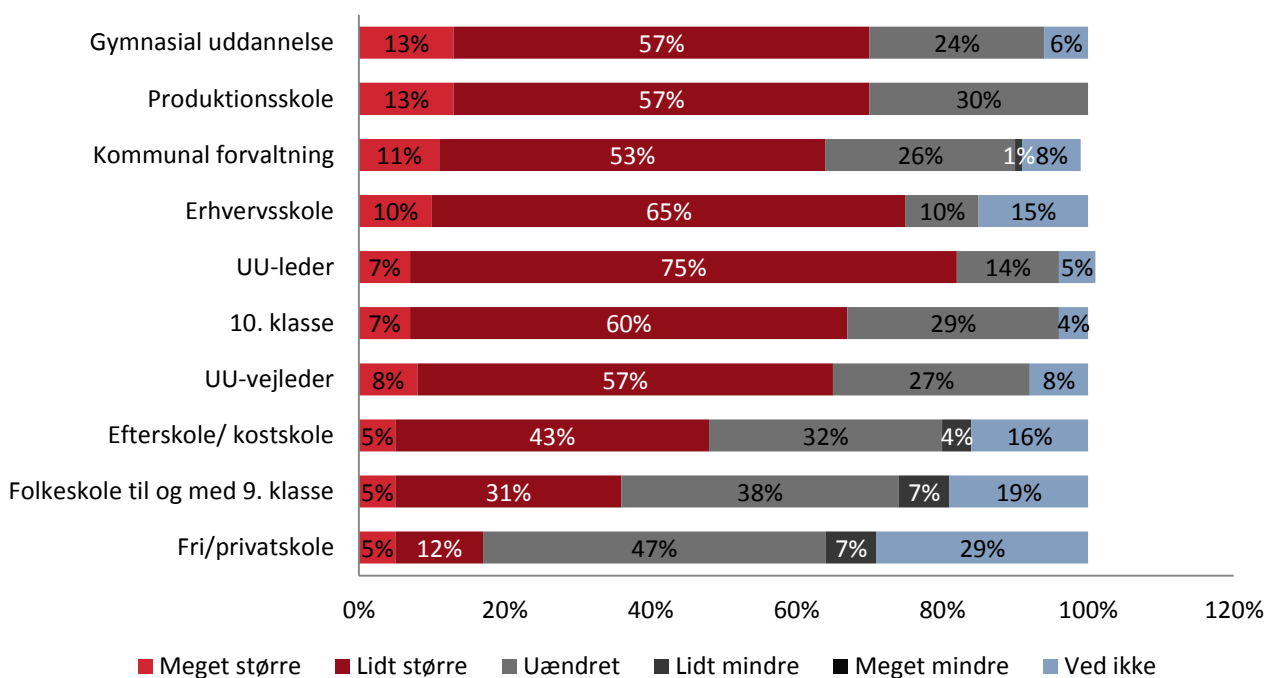
"Vi har et godt samarbejde med den konkrete vejleder på vores skole. Han er vores kontakt udadtil. Vi oplever meget det uformelle, men det formelle system, der er skolerne ikke meget med, og det kan man arbejde på." (Leder folkeskole)

"Mødet [tværgående netværksmøde red] i mandags var udtryk for, at vi vil gerne vil endnu tættere på. Vi som ungdomsuddannelse vil gerne se, hvad der sker, at det sker, og hvordan det sker i grundskolen." (Leder gymnasial uddannelse)

13.2.2 Administrative byrder

Et særligt aspekt i implementeringen af Ungepakken vedrører omfanget af administrative byrder. Særligt for ungdomsuddannelserne, 10. classesentrene, produktionsskolerne og UU-centrene har implementeringen af Ungepakken resulteret i større administrative byrder. Aktørerne oplever i overvejende grad, at den administrative byrde er *lidt større* end før implementeringen. Men blandt de gymnasiale uddannelser og produktionsskolerne oplever 13 %, at byrderne er meget større end tidligere, jf. figur 51 nedenfor.

Figur 51. Hvordan vil du vurdere den administrative byrde efter indførelsen af initiativerne under Ungepakke II?

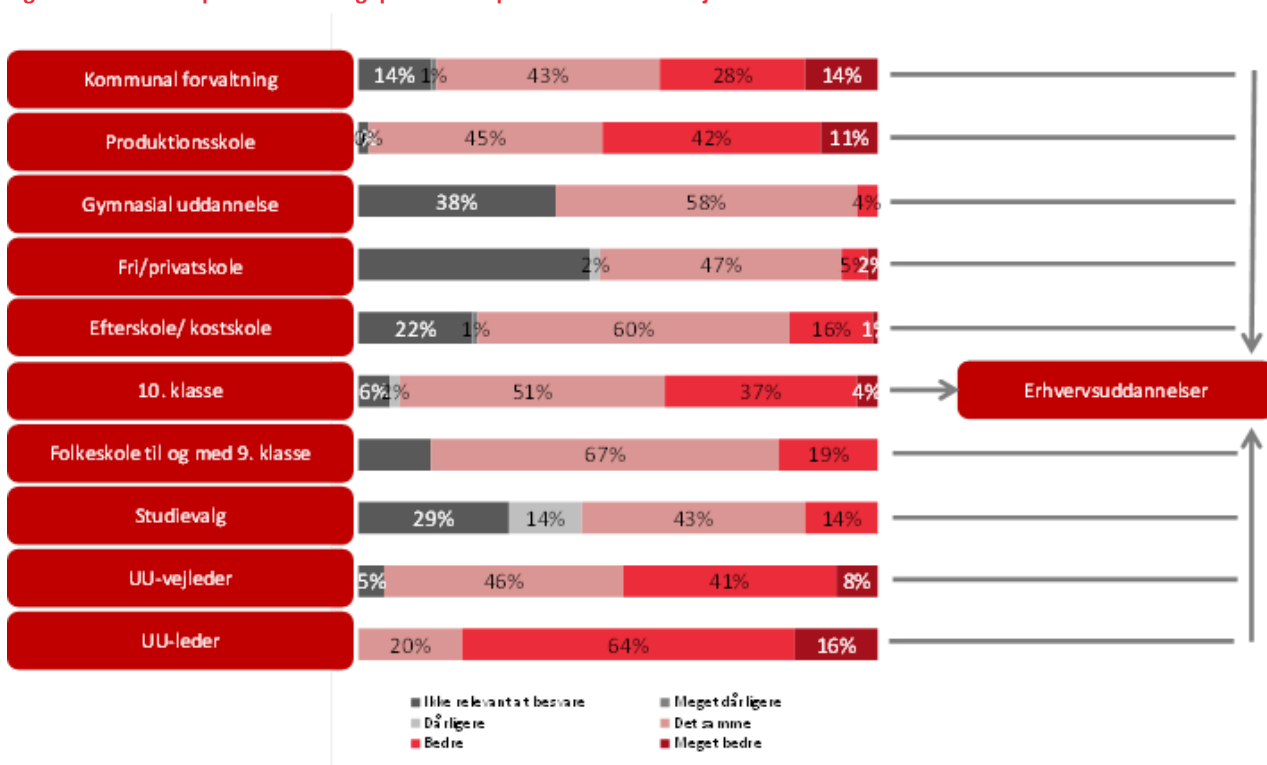

Med udgangspunkt i det kvalitative datamateriale er vurderingen, at de administrative byrder primært knytter sig til arbejdet med uddannelsesparathedsvurderingen og uddannelsesplanen. Som nævnt i kapitel 2 om uddannelsesplanen er der desuden delte meninger om uddannelsesplanernes relevans og nytte som redskab i optagelsen og overgangen.

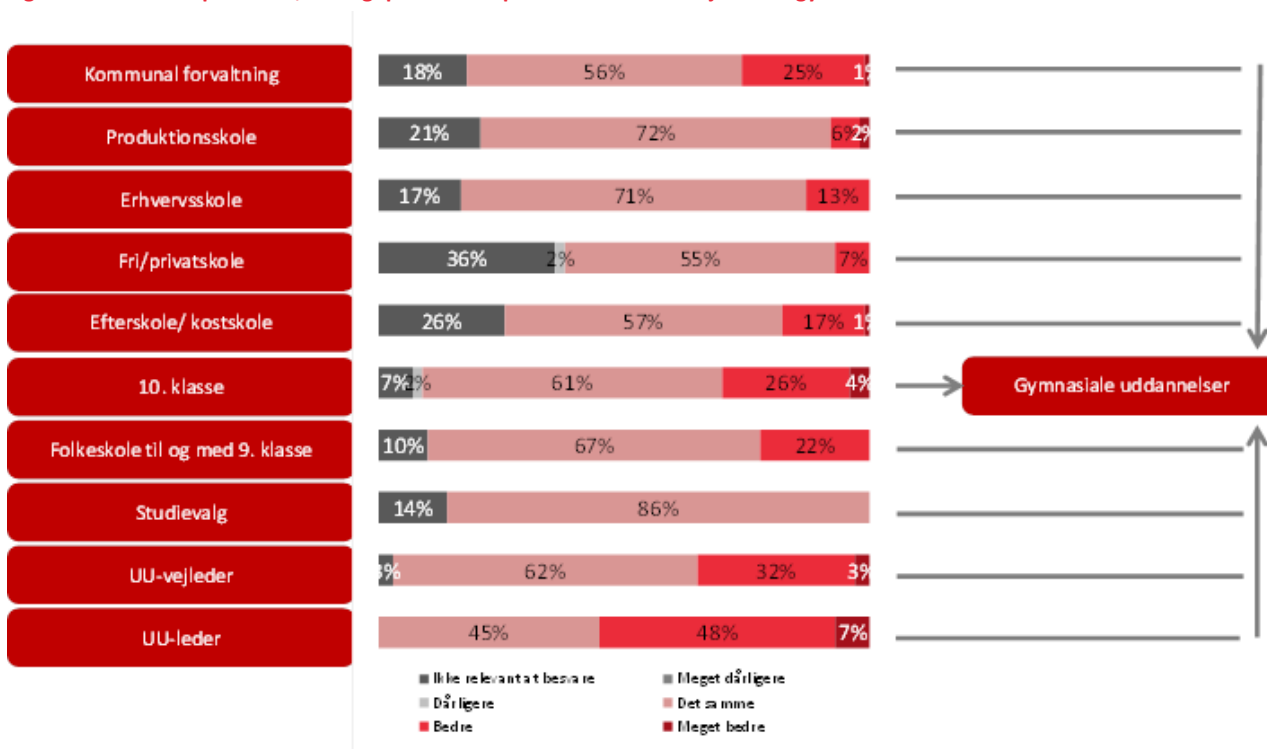
Aktørerne oplever desuden en større administrativ byrde i forbindelse med nye krav om dokumentation. Det gælder fx kontaktdatoer, der skal registreres eksplicit for at bevise, at kontakten er sket inden for de lovfastsatte antal dage. Flere UU-ledere og UU-vejledere nævner, at de oplever det som manglende tillid til og råderum for deres faglighed. Endelige nævnes mange tekniske problemer i forbindelse med registrering og dokumentation som en årsag til manglende afbureaukratisering – fx problemer med tilmelding til ungdomsuddannelse samt problemer med Ungedatabasen og optagelse.dk.

13.3 Oversigtsfigurer med samarbejdsrelationer

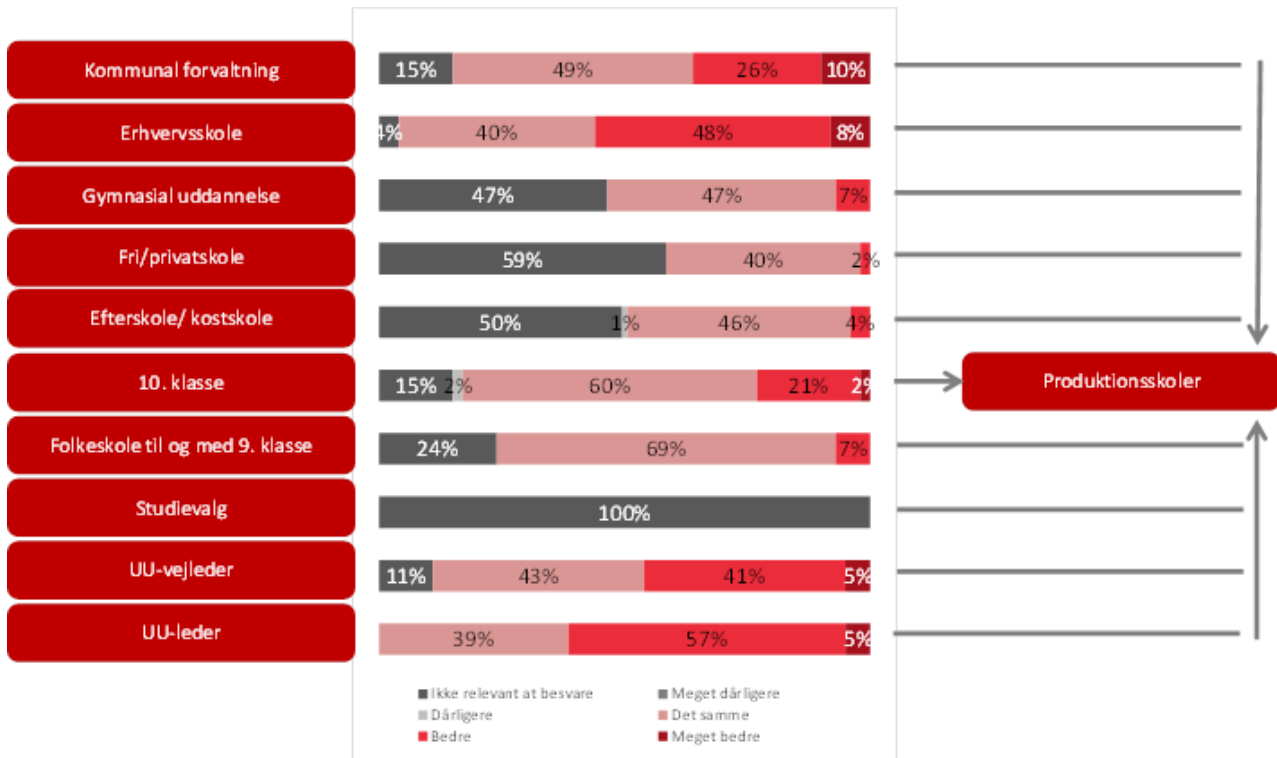
Figur 52. Hvordan oplever du at Ungepakken har påvirket dit samarbejde med Erhvervsuddannelser?

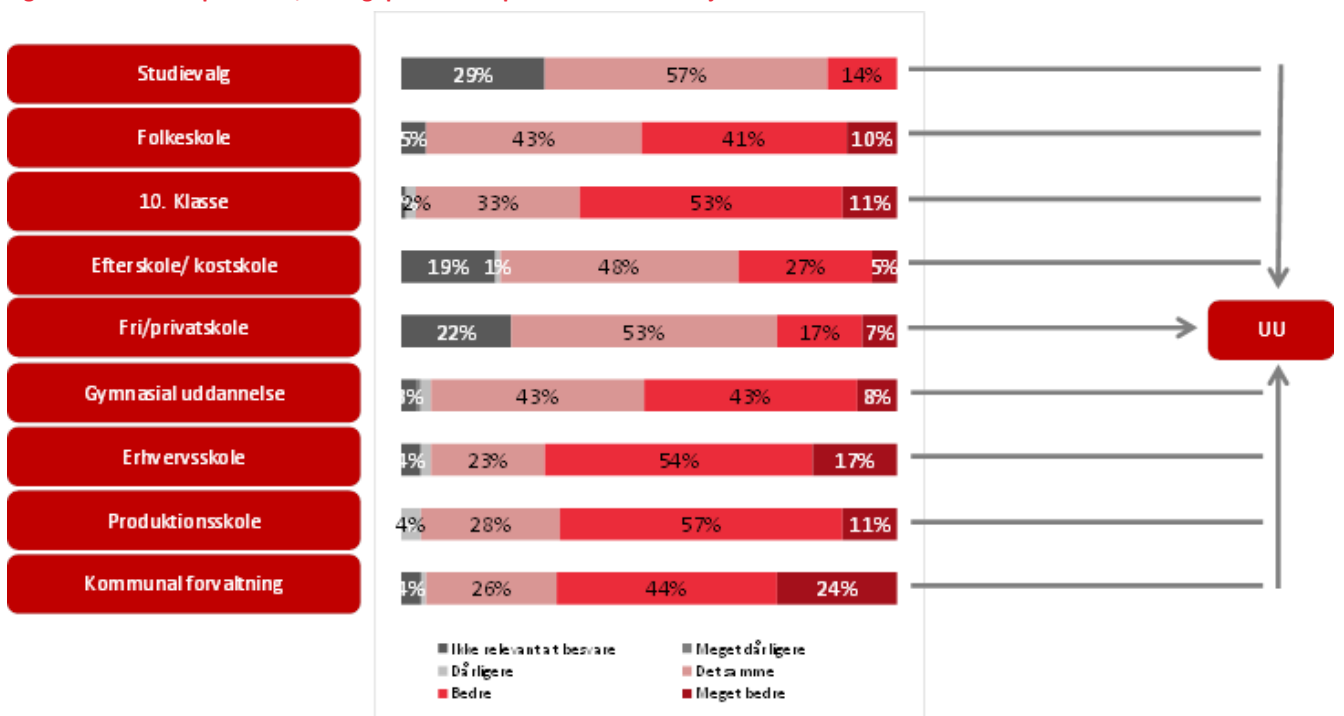
Figur 53. Hvordan oplever du, at Ungepakken har påvirket dit samarbejde med gymnasiale uddannelser?

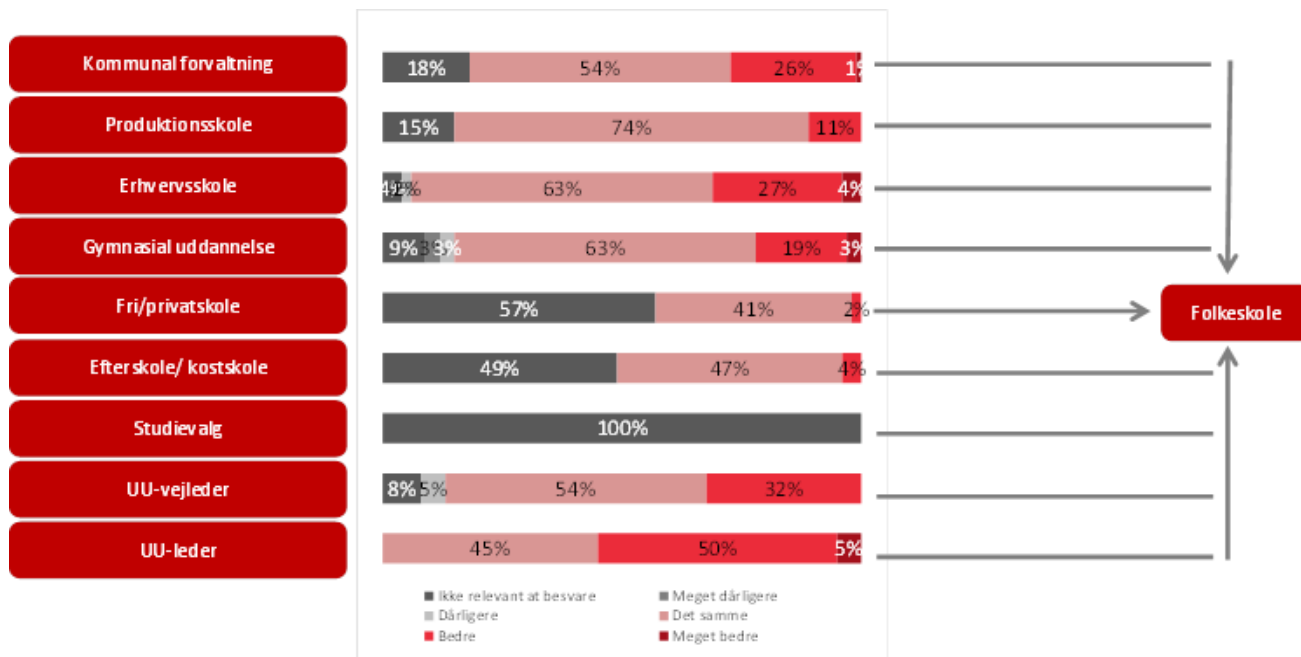
Figur 54. Hvordan oplever du, at Ungepakken har påvirket dit samarbejde med produktionsskoler?

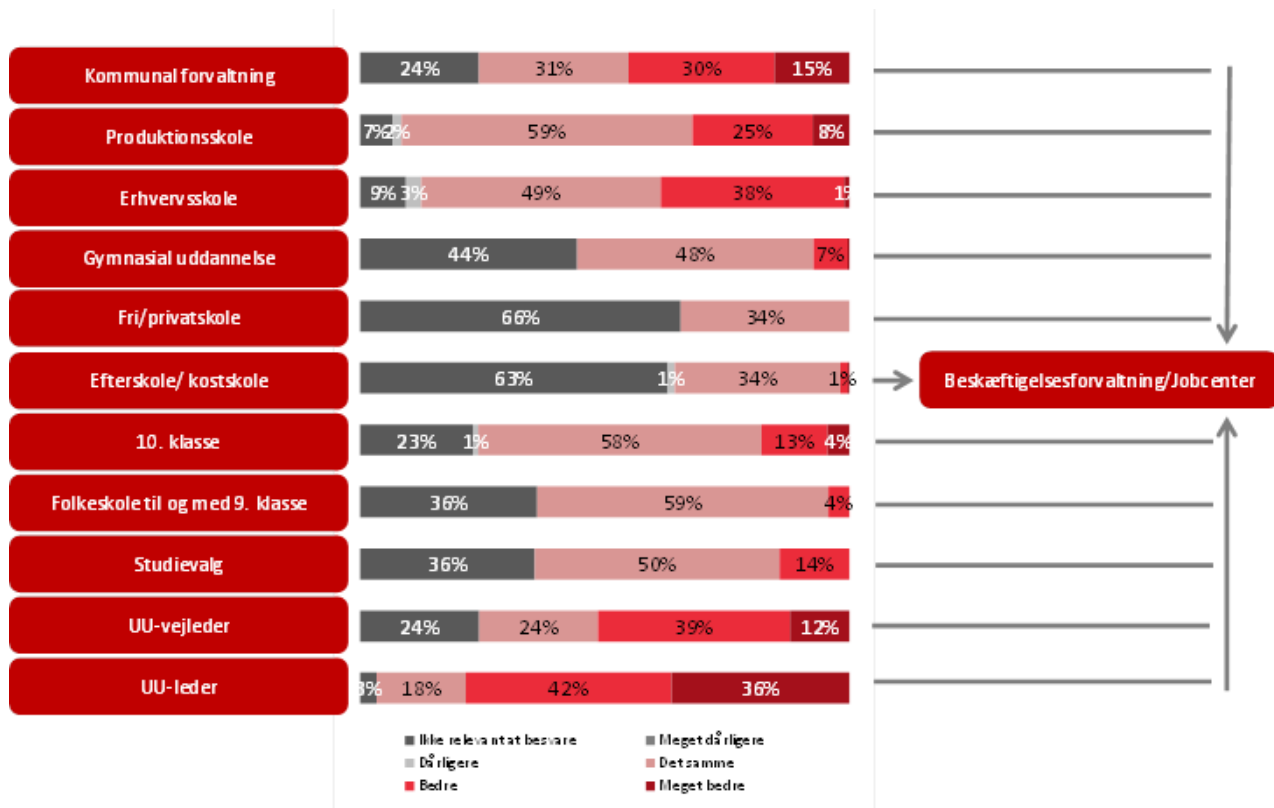
Figur 55. Hvordan oplever du, at Ungepakken har påvirket dit samarbejde med UU?

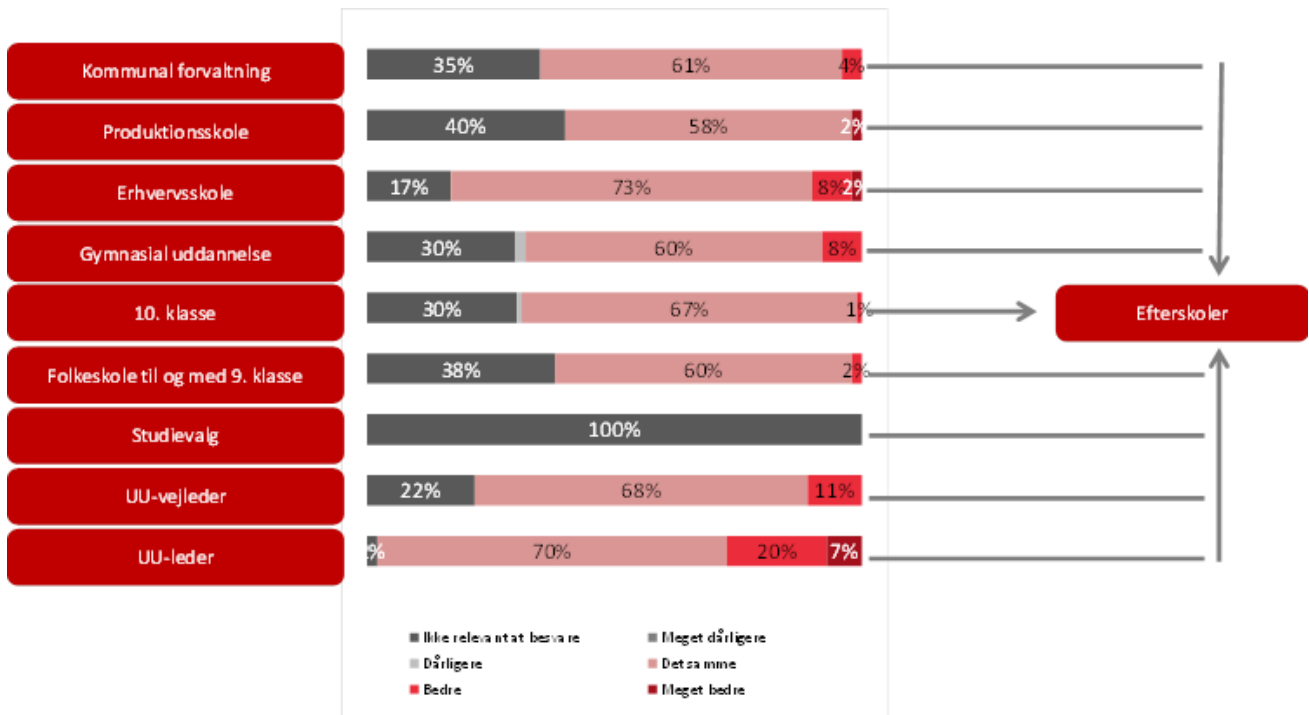
Figur 56. Hvordan oplever du, at Ungepakken har påvirket dit samarbejde med folkeskolen?

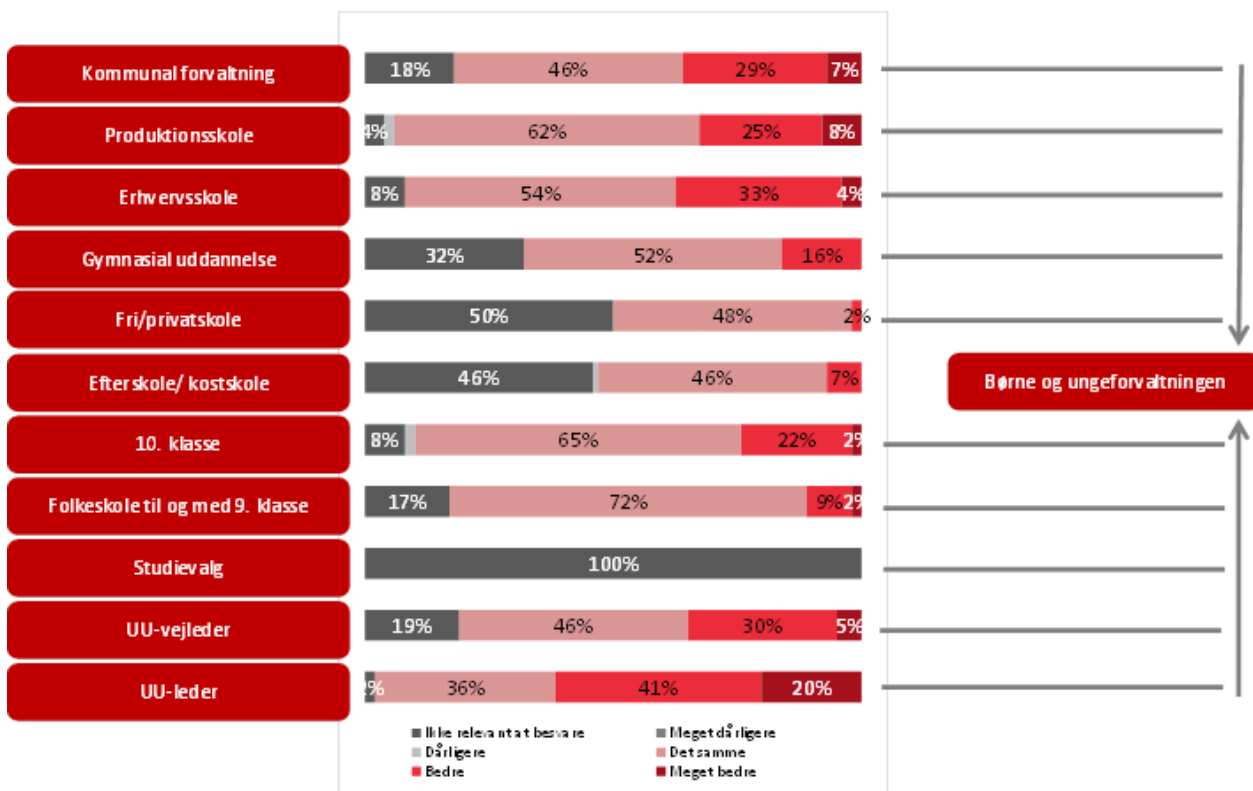
Figur 57. Hvordan oplever du, at Ungepakken har påvirket dit samarbejde med Beskæftigelsesforvaltningen/Jobcentret?

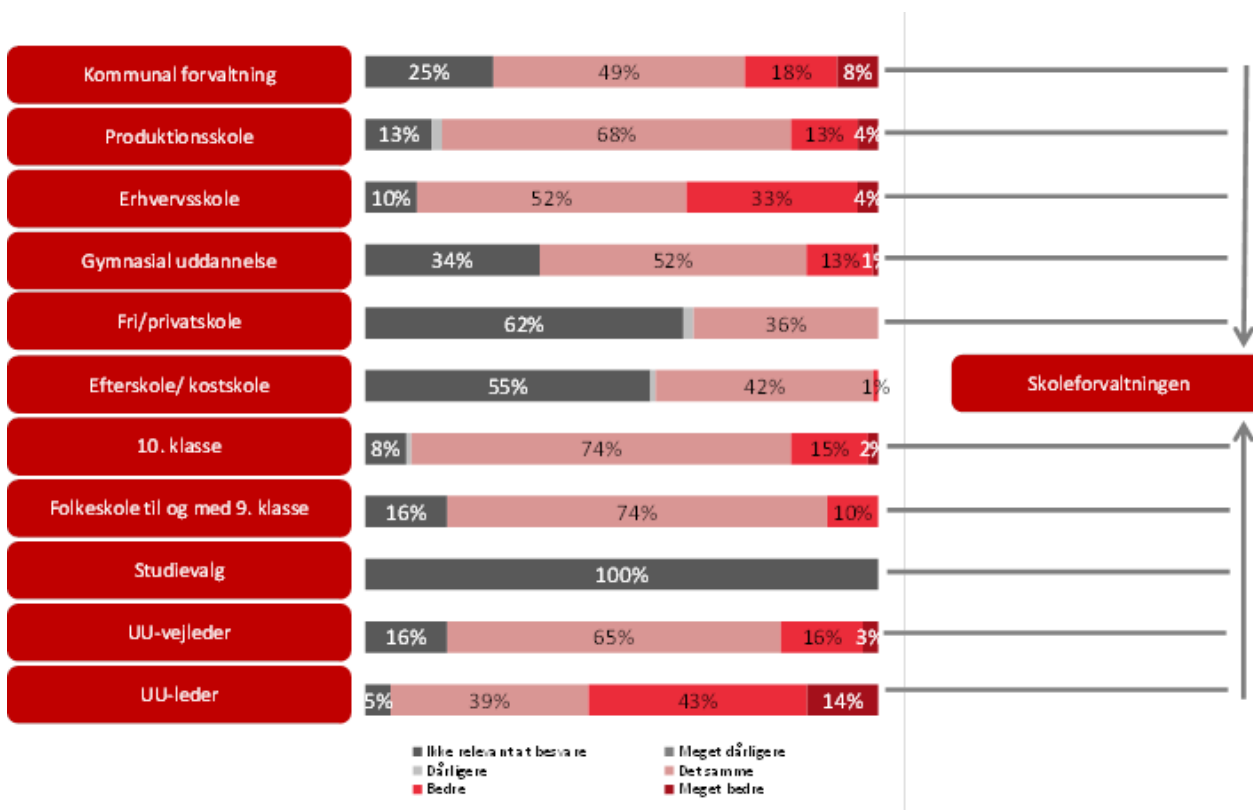
Figur 58. Hvordan oplever du at Ungepakken har påvirket dit samarbejde med Efterskoler?

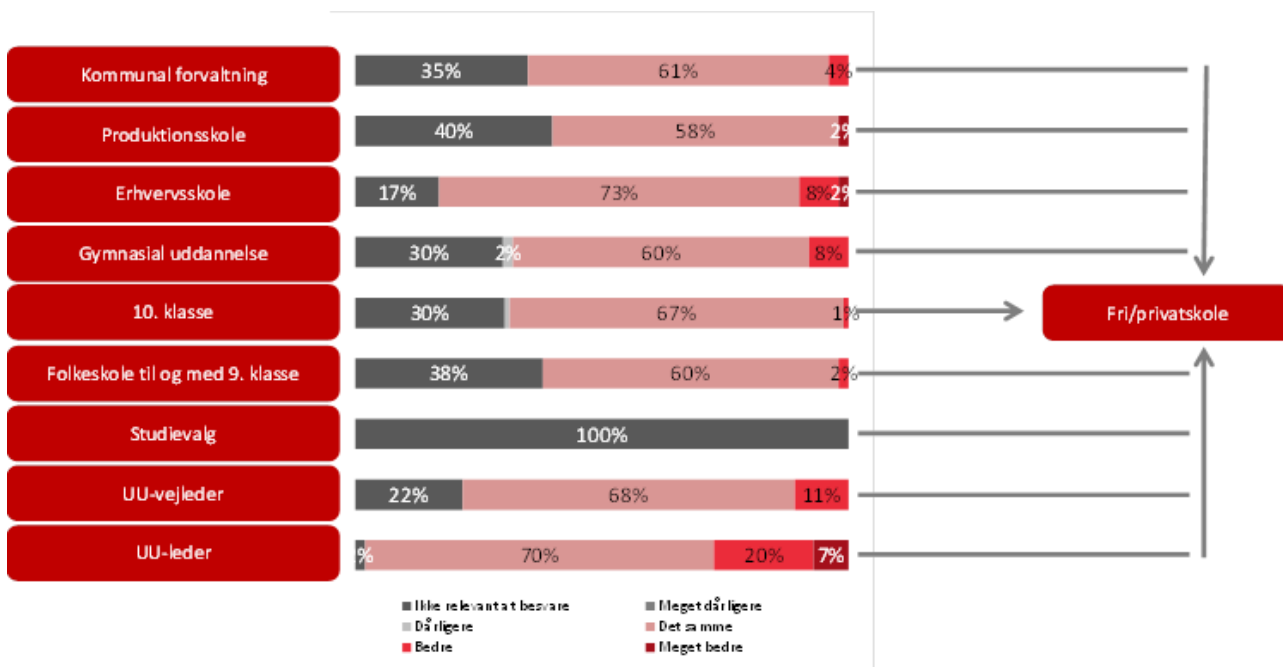
Figur 59. Hvordan oplever du at Ungepakken har påvirket dit samarbejde med Børne og ungeforvaltningen?

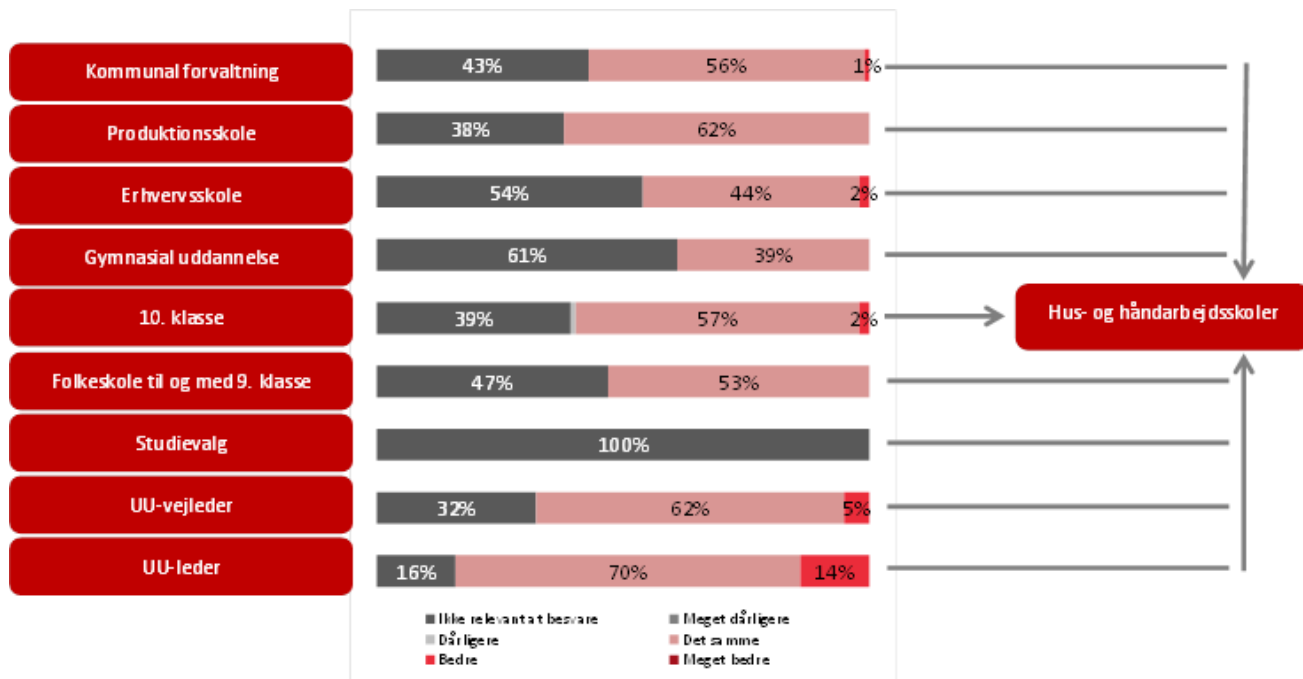
Figur 60. Hvordan oplever du at Ugepakken har påvirket dit samarbejde med Skoleforvaltningen?

Figur 61. Hvordan oplever du at Ugepakken har påvirket dit samarbejde med Fri- og privatskolerne?

Figur 62. Hvordan oplever du at Ungepakken har påvirket dit samarbejde med Hus- og håndarbejdsskoler?

TVÆRGÅENDE ANALYSER

Med de to følgende afsnit er det hensigten at give et tværgående indblik i evalueringens væsentligste resultater.

I afsnit 14 fokuseres på de helt overordnede resultat- og effektmål i forhold til vurdering af målopfyldelse:

- Andelen af unge i restgruppen – udviklingen over tid.
 - o Deskriptiv analyse.
 - o Inddragelse af socioøkonomiske forhold og implementering af Ungepakke II.
 - o Samlet statistisk analysemodel.
- Overgangen til ungdomsuddannelserne – udviklingen over tid.
- Frafald – forløbsanalyse på individniveau 'måned for måned'.

Derefter gives i afsnit 15 en samlet analyse af relevante aktørers vurdering af initiativernes implementering, organisering, forankring og foreløbige resultater 'samlet set'. Fokus er her:

- Samlet vurdering af implementeringen.
- Organisatorisk forankring – virker den understøttende?
- Synergi mellem initiativerne?
 - o Understøtter og supplerer de hinanden?
 - o Eller modarbejder visse initiativer hinanden i forhold til den samlede indsats?
- Vejlederne – er de fortrolige med de nye initiativer og rammer for vejledningen i Ungepakken?
- Vurdering af Ungepakkens foreløbige resultater.

14. EFFEKTANALYSE

Her i afsnit 14 analyseres på 'samlede' resultater og effekter af Ungepakken. Analysen er delt i to:

- Først analyseres resultaterne og effekterne i forhold til Ungepakkens mål om at reducere antallet af unge, som er uden for uddannelse og beskæftigelse – restgruppen.
- Anden del af analysen omhandler ungdomsuddannelserne – herunder søgning, overgang og frafald.

14.1 Restgruppen

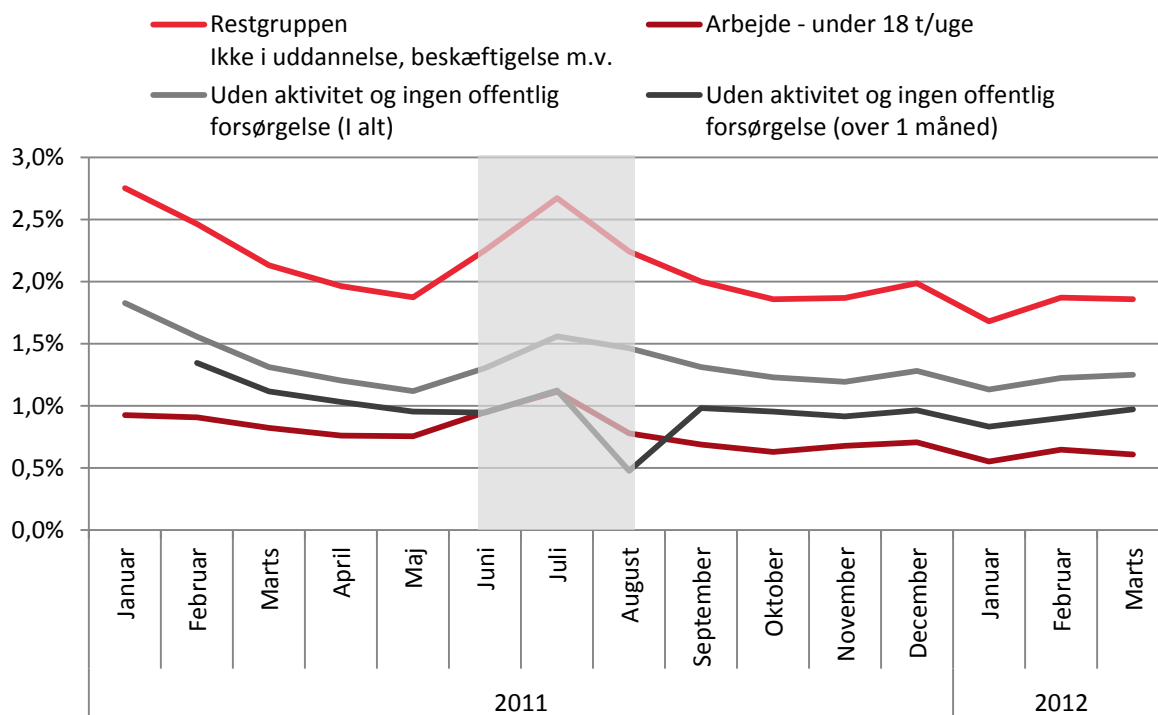
Restgruppen er her defineret som unge i alderen 15-17 år, der ikke er under uddannelse, i beskæftigelse eller anden aktivitet. Fra januar 2011, hvor Ungedatabasen gik i luften, til juni 2012 er antallet af unge i restgruppen faldet fra 5.611 til 3.411. En umiddelbar sammenligning leder til, at restgruppen er reduceret meget væsentligt (ca. 39 pct.) siden iværksættelsen af Ungepakken. Fra juni 2011 til juni 2012 har reduktionen i restgruppen været på 1.223 personer svarende til 26 pct.

I det følgende analyseres udviklingen nærmere, dels ved at analysere 'sæsonudsving' hen over året, dels ved at sammenligne månederne i første kvartal 2011 og 2012²⁵. I figuren nedenfor ses andelen af de 15-17-årige, som ikke følger pligten og derfor betragtes som restgruppen. Restgruppen kan deles op i to undergrupper – dem, der arbejder under 18 timer om ugen, og dem, som er uden aktivitet og ikke får offentlig forsørgelse. En gruppe, som antages at være særlig marginaliseret, er dem, der har været uden aktivitet og ikke får offentlig forsørgelse i mere end en måned.

Figuren viser tydelige sæsonvariationer. Det ses således, at andelen af unge i restgruppen falder fra januar til maj i 2011, hvilket skyldes, at de unge gradvist kommer i uddannelse eller finder beskæftigelse. En del af faldet kan også forklares med den måde, som Ungedatabasen fungerer på. Der vil således være en overrepræsentation af personer i restgruppen blandt de 17-årige, som bliver 18 i løbet af foråret, mens antallet af personer i restgruppen blandt de 14-årige, som bliver 15 i løbet af foråret, er relativt beskedent, da de fleste stadig går i grundskolen. Fra maj til juli 2011 vokser restgruppen igen, hvilket skyldes frafald i forbindelse med prøver og eksamener i juni. Derudover skyldes det, at flere bliver færdige med folkeskolen og ikke finder noget nyt at lave lige med det samme. Det sker dog i løbet af sensommeren og efteråret, hvor en stadig større andel af de unge finder beskæftigelse eller starter på en ungdomsuddannelse. Det fald, der sker fra juli til august i andel af unge, som er uden for aktivitet og offentlig forsørgelse i mere end en måned, skyldes, at mange unge starter på en ungdomsuddannelse. Det grå område i figuren angiver sommerferien, hvor de unge er i overgangen fra folkeskolen til ungdomsuddannelsessystemet. Tallene for denne periode skal tolkes varsomt, da registreringspraksis for denne periode generelt kan være usikker.

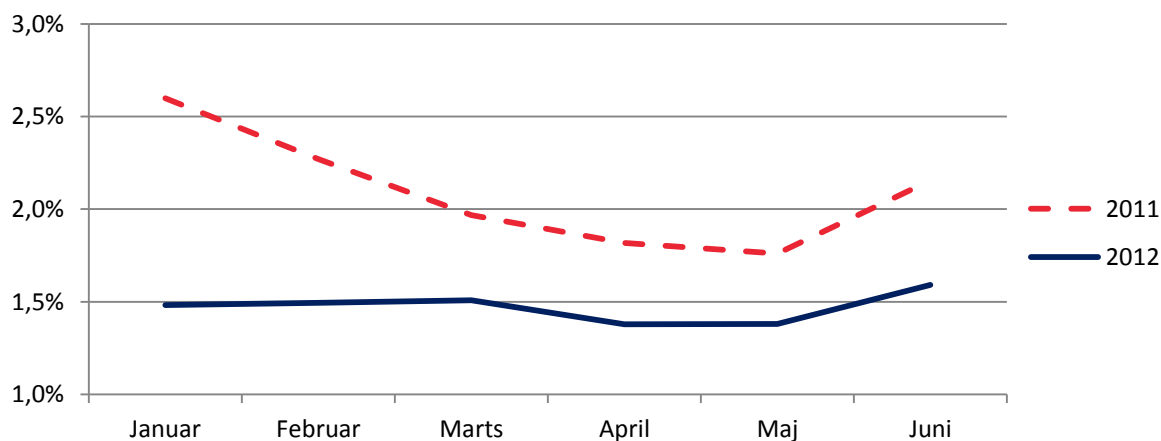
²⁵ Pga. forsinket flow i dataleverancer har det ikke været muligt at udarbejde denne analyse på basis af data frem til juni 2012. Dette har dog ingen betydning for fortolkning af resultaterne i forhold til Ungepakkens resultater og effekt – jf. at den positive udvikling er accelereret yderligere i perioden marts-juni 2012. Det bemærkes, at alle månedstal justeres/korrigeres bagud i forbindelse med hver opgørelse.

Figur 63. Månedlig udvikling i andelen af unge mellem 15 og 17 år i restgruppen. Januar 2011 til marts 2012.

Figuren nedenfor viser udviklingen i restgruppen i de første seks måneder af henholdsvis 2011 og 2012. Det ses, at kurverne for 2011 og 2012 udvikler sig parallelt med hinanden fra marts til juni, hvor kurven for 2012 ligger 0,5 procentpoint lavere. Med andre ord, så er restgruppen blevet reduceret med et halvt procentpoint fra 2011 til 2012, hvilket svarer til ca. 1.100 unge. Dette er en betydelig reduktion, hvilken i høj grad kan forklares med, at flere unge er i forberedende aktiviteter.

Figur 64. Andel af unge mellem 15 og 17 år, som er i restgruppen. Januar-juni i 2011 og 2012.

14.1.1 Socioøkonomiske forhold i kommunerne

Der er gennemført en statistisk analyse²⁶ med det formål at afdække, hvorvidt og i hvilket omfang de socioøkonomiske forhold i kommunerne har en betydning for effekten af de initiativer, som implementeres med Ungepakke 2 i relation til gruppen af 15-17-årige.

For at undersøge dette er kommunerne opdelt i tre grupper efter socioøkonomisk belastning. Inddelingen er foretaget ud fra det socioøkonomiske indeks²⁷, som ligger til grund for udligningen mellem kommunerne. De 98 kommuner er inddelt i forhold til det socioøkonomiske indeks, så de 25 % mest belastede kommuner er i gruppen *høj*, og de 25 % mindst belastede er i gruppe *lav*, mens de resterende 50 % er i gruppen *mid-del*. De højt socioøkonomisk belastede kommuner omfatter eksempelvis de store byer København, Odense og Aarhus og såkaldte udkantkommuner som fx Guldborgsund og Lolland. Dertil kommer en række omegnkommuner vest for København. De lavt belastede kommuner omfatter bl.a. kommuner i Nordsjælland, Hillerød og Hørsholm samt en række kommuner i Øst- og Midtjylland, herunder Silkeborg, Favrskov og Skanderborg²⁸.

Med udgangspunkt i tredelingen af kommunerne foretages en analyse af udviklingen i restgruppen over tid på baggrund af data fra Ungedatabasen. Figuren nedenfor viser udviklingen i restgruppens andel af alle 15-17-årige for kommuner med høj, middel og lav socioøkonomisk belastning. Det ses tydeligt, at andelen er større i de højt socioøkonomisk belastede kommuner i forhold til kommunerne med middel eller lav belastning.

Udviklingen over tid kan illustreres ved hjælp af de tre regressionslinjer. Linjen er beskrevet dels ved skæringen med y-aksen, dels ved hældningen. Eksempelvis har linjen, som beskriver udviklingen over tid for de højt socioøkonomisk belastede kommuner en skæring ved 0,0276 og en hældning på -0,0003. Når man sammenligner hældningerne for de tre grupper af kommuner, kan det konstateres, at hældningen er stejle-re for kommuner med middel og lav socioøkonomisk belastning end for kommunerne med høj socioøko-nomisk belastning. Faktisk er hældningen omtrent dobbelt så stejl. Det betyder, at andelen af unge, som ikke er i uddannelse, beskæftigelse eller anden aktivitet, falder hurtigere i de mindre belastede kommuner end i de mere belastede kommuner over den viste periode. Denne udvikling betyder endvidere, at afstan-den mellem de højt belastede og middel/lavt belastede kommuner bliver større over tid, hvilket også kan ses ved, at afstanden mellem den røde linje (høj belastning) og de blå og gule linjer (middel og lav belastning) bliver større over tid.

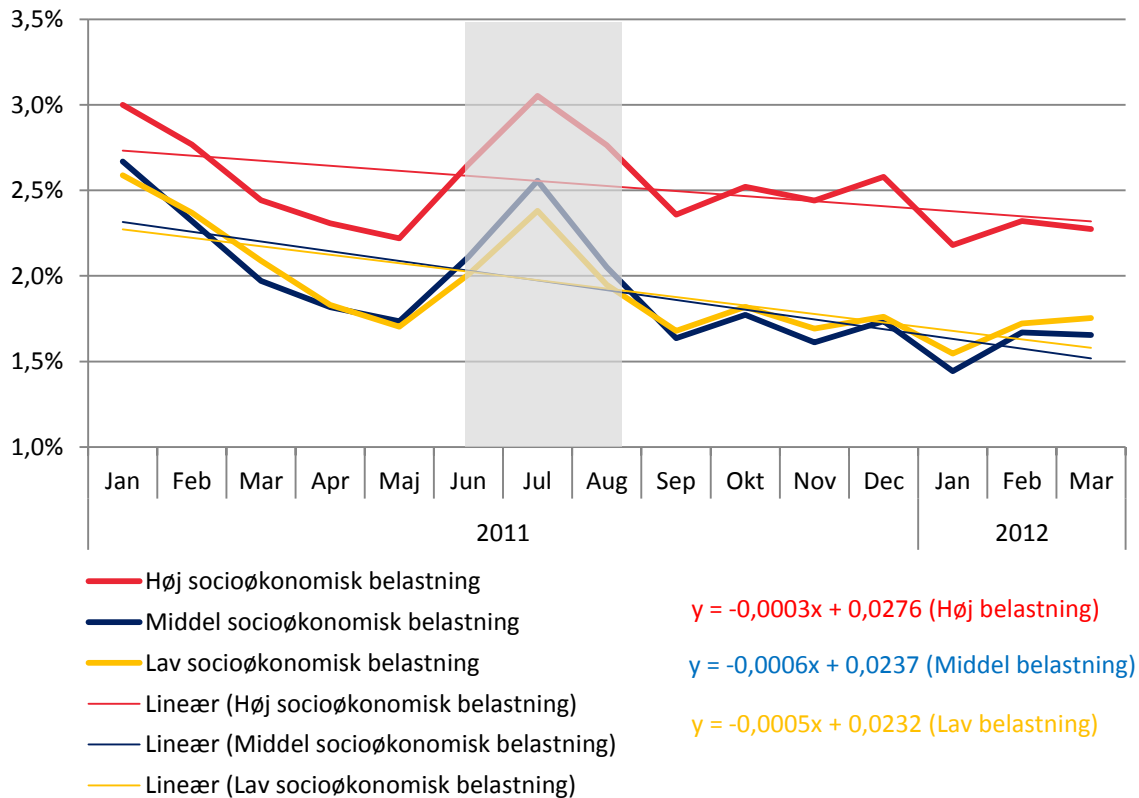
Det tyder altså på, at Ungepakken haft en større effekt i de lavt og middel socioøkonomisk belastede kom-muner end i de højt socioøkonomisk belastede kommuner, hvor andelen af unge i restgruppen i udgangs-punktet er større.

²⁶ Se afsnit 14.X for nærmere specifikation af analysemodellen.

²⁷ Se præcis definition i publikationen, 'Kommunal Udligning og Generelle Tilskud 2008', http://im.dk/Aktuelt/Publikationer/Publikationer_IN/~media/Files-Publikationer-IN/Kommuner%20og%20Regioner/2007/Kommunal-udligning-generelle-tilskud-2008/kommunal-udl-2008.ashx

²⁸ Operationaliseringen af indekset fremgår af afsnit 14.X.

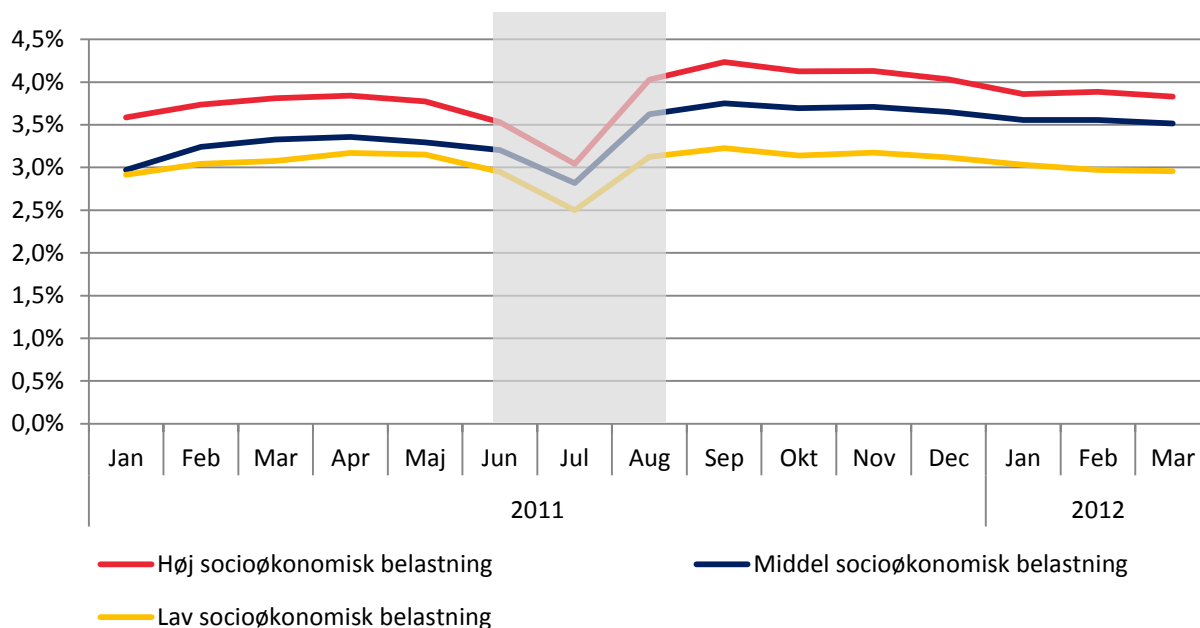
Figur 65. Udvikling i restgruppens andel af unge mellem 15-17 år, opdelt i forhold til kommunetype.

En af de indsatser, som Ungepakken giver mulighed for at sætte i værk, er forberedende aktiviteter mv. Disse aktiviteter skal gøre de unge klar til at uddanne sig eller komme i beskæftigelse. Figuren nedenfor viser, hvor stor en andel af alle unge som deltagere i forberedende aktiviteter opdelt på kommunetype.

Det ses, at en større andel af de unge mellem 15 og 17 år er i forberedende aktiviteter i de kommuner, som har en høj socioøkonomisk belastning i forhold til kommunerne med middel eller lav socioøkonomisk belastning. Over tid sker der en stigning i andelen af unge i forberedende aktiviteter i kommuner med høj og middel socioøkonomisk belastning, mens udviklingen i de lavt belastede kommuner er neutral. Den relativt høje andel af unge i forberedende aktiviteter i de kommuner, som har en middel socioøkonomisk belastning, kan være med til at forklare den relativt lave andel af unge i restgruppen. Det tyder altså på, at disse kommuner i høj grad anvender de forberedende aktiviteter til at reducere antallet af unge i restgruppen. Der er således en tæt sammenhæng mellem antallet af unge i forberedende aktiviteter mv. og antallet af unge i restgruppen.

Figur 66. Udvikling i andelen af unge mellem 15-17 år, som er i forberedende aktiviteter, fordelt på kommunetype.

14.1.2 Implementeringsstatus i kommunerne

Ud fra spørgeskemaundersøgelsen blandt de professionelle aktører er der konstrueret et indeks til angivelse af, i hvor høj grad kommunerne har implementeret de enkelte initiativer i Ungepakke II. I den samlede statistiske analyse konstateres det, at graden af implementering ikke har nogen statistisk signifikant effekt på den unges risiko for at komme i restgruppen. Men når man sammenligner kommunerne med høj, middel og lav implementeringsgrad (uden at tage højde for andre forhold), er der en negativ sammenhæng med udviklingen i andelen af unge i restgruppen, således at dem, der implementerer mest, har den 'dårligste' performance. Dette resultat tyder på, at kausalforholdet er 'omvendt': Flere unge i restgruppen får kommunerne til i højere grad at implementere Ungepakkens initiativer. Det bekræftes også af figuren ovenfor, hvor det fremgår, at de højt og middel socioøkonomisk belastede kommuner i højere grad end de lavt socioøkonomisk belastede kommuner sender unge i forberedende aktiviteter.

For at komme lidt dybere i denne problemstilling er de unges deltagelse i forberedende aktiviteter analyseret nærmere. Tabellen nedenfor viser, hvilke forberedende aktiviteter de unge benytter, opdelt på kommunernes socioøkonomiske belastning. Netop den forskellige socioøkonomiske belastning af kommunerne gør, at man kan forvente en forskellig anvendelse af forberedende aktiviteter, idet de unges behov er forskellige.

Tabellen viser den gennemsnitlige placering af unge i perioden januar 2011 til marts 2012. I kommuner med høj socioøkonomisk belastning er der 2.408 unge, som deltager i forberedende aktiviteter, mens det er 3.829 og 1.239 i kommuner med henholdsvis middel og lav socioøkonomisk belastning.

Tabellen viser nogle interessante forskelle mellem de tre typer af kommuner. Fordelingen mellem unge i kategorierne 'forberedende aktiviteter' og 'andet' varierer således meget. I kommuner med høj socioøkonomisk belastning er 51 % af de unge i forberedende aktiviteter (49 % i andet), mens det gælder for 42 % af

de unge i kommuner med lav socioøkonomisk belastning (58 % i andet). I de lavt socioøkonomisk belastede kommuner er en relativt stor andel af de unge i såkaldte 'Andre udviklende og forberedende aktiviteter', som bl.a. omfatter 'ophold i udlandet' (22 %). I de højt socioøkonomisk belastede kommunerne er denne andel kun ca. halvt så stor (12 %), mens en større andel er på 'forberedende uddannelse', herunder '10.-13. skoleår' (8 %) og produktionsskole (35 %). Andelen af unge, som er i beskæftigelse i over 18 timer om ugen som en forberedende aktivitet mv., varierer ikke mellem de tre kommunetyper. Godt 20 % af de unge er således i beskæftigelse.

Tabel 43: Unge i forberedende aktiviteter mv., opdelt på kommunernes socioøkonomiske belastning, procentvis andel.

Socioøkonomisk belastning:	Høj	Middel	Lav
Forberedende aktiviteter mv.	100	100	100
FORBEREDENDE UDDANNELSE	51	48	42
- 10.-13. skoleår	8	4	5
Ungdomsskole	5	2	3
Efterskole, Husholdnings- eller håndarbejdsskole	3	2	3
- Øvrige forløb	2	1	1
Musikalsk Grundkursus	0	0	0
Øvrige uddannelser og kurser	2	1	1
- Adgangsgivende undervisning	4	5	5
Almen voksenuddannelse (AVU)	2	2	2
HF enkeltfag	3	2	3
- Højskoler mv.	1	1	2
Folke- og ungdomshøjskoler	1	1	2
- Voksenundervisning	1	3	1
Ordblindeundervisning	0	0	0
Forberedende voksenundervisning (FVU)	0	0	0
Danskundervisning for udlændinge	0	2	1
Voksenspecialundervisning	0	0	0
- Produktionsskoler	35	33	27
ANDET	49	52	58
- Andre udviklende og forberedende aktiviteter	21	25	34
Andre udviklende og forberedende aktiviteter aftalt med UU	5	8	8
Ophold i udlandet	12	13	22
Praktik i ungevejledningen	2	3	2
Vejledning og opkvalificering efter LAB-loven (lov om aktiv beskæftigelsesindsats)	1	1	1
Virksomhedspraktik efter LAB-loven	0	0	0
- Midlertidige aktiviteter	8	8	5
Foranstaltning på fuld tid efter Serviceloven	3	3	1
Fritagelse for uddannelsespligt i henhold til Vejledningsloven	2	2	2
Sygdom, orlov mv.	3	3	2
- Beskæftigelse mv.	19	20	19
Arbejde - over 18 t/uge	19	20	19

Analysen viser, at andelen af unge i restgruppen, falder kraftigere i kommuner med lav eller middel socioøkonomisk belastning end i kommuner med høj socioøkonomisk belastning. Dette sker på trods af, at kommunerne i sidstnævnte gruppe anvender forberedende aktiviteter mv. i højere grad end de øvrige kommuner.

Analysen viser endelig, at karakteren af de forberedende aktiviteter varierer mellem kommunerne i forhold til niveauet af socioøkonomisk belastning. Det viser sig specielt i fordelingen mellem unge i *forberedende uddannelse og andre aktiviteter*. I de højt socioøkonomisk belastede kommuner er en større andel af de unge i forberedende uddannelse, herunder 10.-13. skoleår og på produktionsskole. I de lavt socioøkonomisk belastede kommuner er en større andel af de unge derimod i andre aktiviteter, herunder på ophold i udlandet. Den forberedende uddannelse har i høj grad karakter af opkvalificering, hvorimod de andre aktiviteter i nogen grad har karakter af personlig udvikling. Dermed synes de unge i de højt socioøkonomisk belastede kommuner at have andre (større) behov for forberedende tilbud end unge i lavt socioøkonomisk belastede kommuner.

14.2 Ungdomsuddannelse

Flere unge skal fuldføre en ungdomsuddannelse. Ungepakkens betydning for opfyldelse af denne målsætning kan måles ved se på udviklingen i tilmeldingen og overgangen til ungdomsuddannelserne samt frafaldet i løbet af ungdomsuddannelsen.

Tabellen nedenfor viser tilmeldingen til ungdomsuddannelserne i marts 2010, 2011 og 2012. Tilmeldingen til erhvervsuddannelserne er generelt faldende, mens tilmeldingen til de gymnasiale uddannelser er stigende. Tilmeldingen til erhvervsuddannelserne ligger i 2012 på et historisk lavt niveau. Der er sket en svag stigning i andelen af unge, som tilmelder sig en ungdomsuddannelse i 2012 (62,3 %) i forhold til 2011 (61,6 %), men niveauet er dog lavere end i 2010 (63 %). Så alt i alt ingen entydig udvikling hvad angår tilmelding.

Tabel 44: Tilmelding i marts 2010, 2011 og 2012 opdelt på 9. eller 10. klasse.

Fra-uddannelse	Tilmelding	Antal			Pct.		
		2010	2011	2012	2010	2011	2012
9. klasse	10. klasse	31.358	33.320	32.040	47,6	49,1	48,8
	Erhvervsuddannelser	6.985	6.120	5.367	10,6	9,0	8,2
	Gymnasiale uddannelser	25.288	25.800	25.703	38,4	38,0	39,1
	Særligt tilrettelagte ungdomsuddannelser	160	243	215	0,2	0,4	0,3
	Uoplyst/ukendt				0,0	0,0	0,0
	Øvrigt	2.069	2.365	2.392	3,1	3,5	3,6
	Total	65.860	67.848	65.717	100,0	100,0	100,0
10. klasse	10. klasse	551	585	546	1,7	1,7	1,6
	Erhvervsuddannelser	8.633	8.604	8.575	27,1	25,5	24,5
	Gymnasiale uddannelser	20.635	22.043	23.097	64,7	65,3	65,9
	Særligt tilrettelagte ungdomsuddannelser	407	646	779	1,3	1,9	2,2
	Uoplyst/ukendt				0,0	0,0	0,0
	Øvrigt	1.665	1.857	2.066	5,2	5,5	5,9
	Total	31.891	33.735	35.063	100,0	100,0	100,0
Total		97.751	101.589	100.786			

Kilde: FTU statistikken

Overgangen til ungdomsuddannelserne kan dels belyses med UIU statistikken (Unge i uddannelse), som beskriver overgangen fra marts til oktober, dels ved EOU statistikken, som beskriver overgangen fra 9. og 10. klasse efter 3, 6, 15 og 27 måneder. I det følgende foretages der en sammenligning mellem overgangen fra folkeskolen (9. og 10. klasse) til ungdomsuddannelsessystemet for 2009 og 2011 (2010-data foreligger ikke). Resultaterne indikerer, at overgangen fungerede væsentligt bedre i 2011 end i 2009.

Tabellerne nedenfor viser status i oktober i forhold til, hvilken uddannelse den unge tilmeldte sig i marts, og hvilken klasse vedkommende kommer fra. Status i oktober kan være 'i gang med tilmeldingsuddannelse', 'i gang med ungdomsuddannelse', 'afbrudt ungdomsuddannelse' og 'anden status'. De tre sidstnævnte statusser summerer til 100 %. Forskellen mellem at være 'i gang med tilmeldingsuddannelse' og 'i gang med ungdomsuddannelse' er, om man i løbet af sommerferie har foretaget et *omvalg* fra en ungdomsuddannelse til en anden.

Tabel 45: Overgang til uddannelse fra tilmelding i marts 2011 til status i oktober 2011.

Fra-uddannelse	Tilmelding	Marts 2011	Status i oktober 2011			
			I gang med tilmeldingsuddannelse	I gang med ungdomsuddannelse	Afbrudt ungdomsuddannelse	Anden status
9.klasse	Gymnasiale uddannelser	25.800	23.920	24.044	84	1.672
			92,7%	93,2%	0,3%	6,5%
	Erhvervsuddannelser	6.120	5.398	5.513	118	489
			88,2%	90,1%	1,9%	8,0%
10.klasse	Gymnasiale uddannelser	22.043	20.775	21.456	163	424
			94,2%	97,3%	0,7%	1,9%
	Erhvervsuddannelser	8.604	7.694	7.973	225	406
			89,4%	92,7%	2,6%	4,7%
	Total	62.567	57.790	58.989	590	2.991
			92,4%	94,3%	0,9%	4,8%

Kilde: UIU statistikken (2011)

Tabel 46: Overgang til uddannelse fra tilmelding i marts 2009 til status i oktober 2009.

Fra-uddannelse	Tilmelding	Marts 2009	Status i oktober 2009			
			I gang med samme uddannelse	I gang med ungdomsuddannelse	Afbrudt ungdomsuddannelse	Anden status
9.klasse	Gymnasiale uddannelser	23.501	21.227	21.419	72	2.010
			90,3%	91,1%	0,3%	8,6%
	Erhvervsuddannelser	7.077	5.594	5.802	241	1.034
			79,0%	82,0%	3,4%	14,6%
10.klasse	Gymnasiale uddannelser	19.141	17.559	18.238	144	759
			91,7%	95,3%	0,8%	4,0%
	Erhvervsuddannelser	7.591	6.176	6.520	263	808
			81,4%	85,9%	3,5%	10,6%
	Total	57.310	50.559	51.982	720	4.611
			88,2%	90,7%	1,3%	8,0%

Kilde: UIU statistikken (2009)

I analysen af overgangen fra grundskole til ungdomsuddannelse er formålet at sammenligne tallene for 2011 og 2009 for at få et billede af udviklingen. Der er sket fremgang på alle parametre – flere kommer i gang med en ungdomsuddannelse, færre falder fra og færre foretager et omvalg i løbet af sommerferien. I 2011 er 94,3 % af dem, som tilmeldte sig en ungdomsuddannelse i marts, også i gang med en ungdomsuddannelse i oktober. Til sammenligning var det 90,7 % i 2009. Frafaldet omfatter de unge, der har påbegyndt en ungdomsuddannelse, men som er droppet ud inden 1. oktober samme år, hvilket typisk er 1-2 måneder efter undervisningsforløbet start. Dette frafald er reduceret fra 1,3 % (720) i 2009 til 0,9 % (590) i 2011. Der er tale om relativt få personer, men samtidig er det en type af frafald, som sandsynligvis kan reduceres med bedre vejledning, hvilket kan være forklaringen på den aktuelle udvikling. Endelig er der omfanget af omvalg, som ikke nødvendigvis er problematisk, men som alligevel er interessant. Man kan således have en

hypotese om, at forbedret vejledning og anvendelse af parathedsvurderinger i højere grad får de unge til at vælge 'rigtigt' første gang. Andelen af unge, som foretager et omvalg, er forskellen mellem dem, der er 'i gang med tilmeldingsuddannelse' og 'i gang med en ungdomsuddannelse'. Andelen af omvælgere blev reduceret fra 2,5 % i 2009 til 2,1 % i 2011.

På baggrund af EOU statistikken (Overgang til uddannelse) viser tabellen nedenfor, hvor stor en andel som overgår til henholdsvis en gymnasial og en erhvervsfaglig uddannelse 3 og 6 måneder efter at have afsluttet henholdsvis 9. eller 10. klasse. Tendenserne fra perioden 2007-2010 fortsætter i 2011. Der sker således en øget overgang til de gymnasiale uddannelser både fra 9. og 10. klasse, mens overgangen til de erhvervsfaglige uddannelser er faldende.

Tabellen viser eksempelvis, at 34,8 % af de, der afsluttede 9. klasse i sommeren 2011, gik på en gymnasial uddannelse 3 måneder efter, mens 8,8 % gik på en erhvervsfaglig uddannelse. Størstedelen af de øvrige unge gik i 10. klasse.

Tablet 47: Andelen og antallet af unge fra 9. og 10. klasse, som er tilgået en gymnasial eller erhvervsfaglig uddannelse.

Uddannelse		Overgang 3 mdr					Overgang 6 mdr				
Fra	Til	2007	2008	2009	2010	2011*	2007	2008	2009	2010**	2011***
9. klasse	Gym	29,8%	29,5%	31,2%	32,2%	34,8%	28,9%	28,5%	30,8%	-	34,2%
		19.303	20.704	21.644	22.530	23.924	18.719	20.067	21.383	-	23.472
	Erh.	11,8%	11,6%	10,5%	8,9%	8,8%	11,5%	11,4%	10,2%	-	9,6%
		7.630	8.154	7.249	6.220	6.065	7.420	7.991	7.099	-	6.596
10. klasse	Gym	45,7%	47,3%	48,5%	49,3%	56,8%	43,7%	45,3%	47,1%	-	54,9%
		15.974	16.571	17.580	18.492	20.741	15.250	15.866	17.065	-	20.047
	Erh.	28,5%	26,2%	24,5%	23,7%	23,6%	27,9%	25,7%	24,2%	-	23,2%
		9.961	9.183	8.881	8.880	8.613	9.732	9.010	8.767	-	8.468

Kilde: EOU statistikken - <http://statweb.uni-c.dk/Databanken/>

* Overgange er estimeret på baggrund af forløbsanalysen. Overgang fra 30.6.2011 til 30.9.2011.

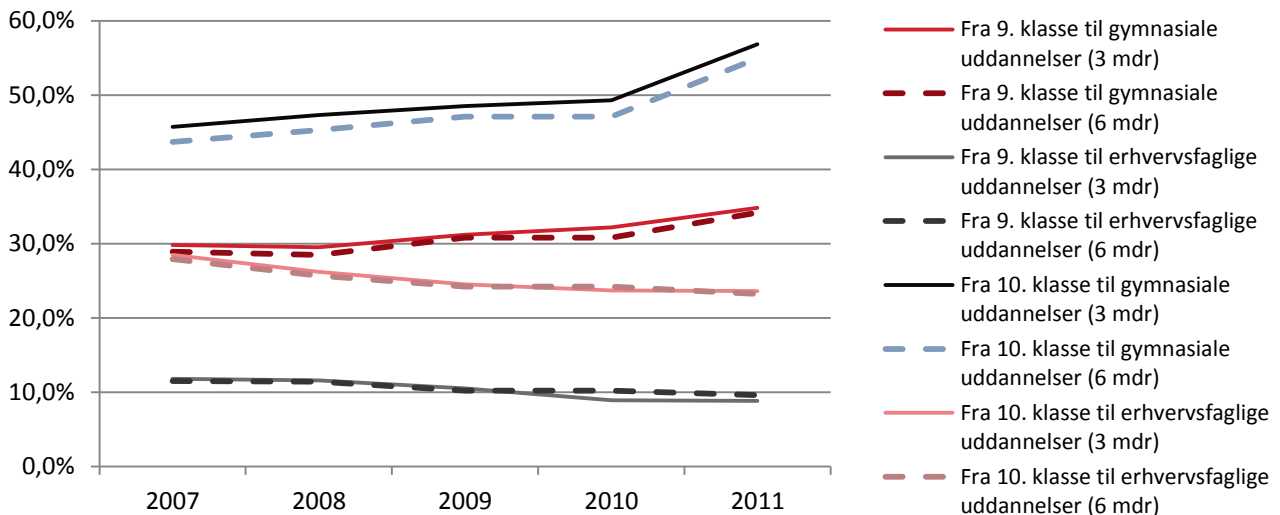
** Tal er ikke opdateret i UNI-C's databank.

*** Overgange er estimeret på baggrund af forløbsanalysen. Overgang fra 30.6.2011 til 31.12.2011.

Forskellen mellem overgangen efter 3 og 6 måneder kan indikere niveau af frafald på de gymnasiale uddannelser, fordi der ikke finder tilgang sted i denne periode. Frafaldet synes ikke at være reduceret, når man sammenligner 2009 med 2011. For erhvervsuddannelserne kan tabellen ikke sige noget om frafald, da tilgangen til uddannelsen er mere fleksibel.

Tabellen illustreres grafisk i figuren nedenfor, hvilket får udviklingen til at træde tydeligere frem. De fulde linjer viser udviklingen i andelen, som er på en ungdomsuddannelse 3 måneder efter endt 9. eller 10. klasse, mens den stiplede linjer viser andelen efter 6 måneder.

Figur 67. Andelen af unge fra 9. og 10. klasse, som overgår til en gymnasial eller erhvervsfaglig uddannelse. Status efter 3 og 6 måneder i perioden 2007-2011.

Kilde: EOU statistikken

Note: Da EOU statistikken ikke er opdateret med tal for overgangen efter 6 mdr. i 2010, er tallene for 2009 sat ind i stedet for bedre at illustrere udviklingstendensen.

Som det sidste element i analysen ses nærmere på frafaldet i løbet af ungdomsuddannelsen. Normalt taler man om frafald, når en person er droppet ud af en uddannelse og ikke er startet igen inden for en periode af 15 måneder (et år og en sommerferie). Hvis en person påbegynder en ny uddannelse inden for denne periode, er der tale om et studieskifte. Pga. evalueringsperiodens længde er det ikke muligt at gennemføre en sådan analyse, og det er derfor heller ikke muligt at lave en analyse, som kan sammenlignes med den gængse frafaldsstatistik.

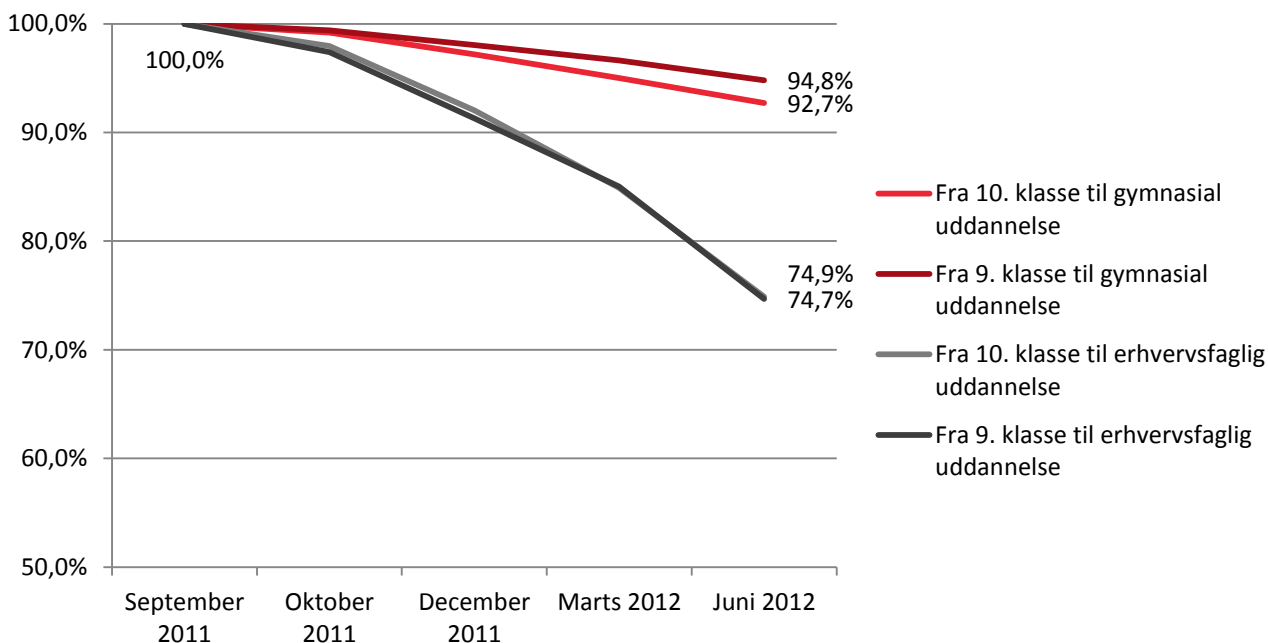
For at analysere frafaldet i løbet af ungdomsuddannelsen gennemføres der i stedet en forløbsanalyse. Udgangspunktet for analysen er den population af unge, som gik i 9. eller 10. klasse i marts 2011 og som var i gang med enten en gymnasial eller en erhvervsfaglig uddannelse i september 2011. Det drejer sig sammenlagt om ca. 57.000 personer. Denne population analyseres fra september 2011 til juni 2012 og giver dermed et billede af studieadfærden det første hele skoleår.

Tabellen neden for viser forløbsanalysens resultater i form af udviklingen i andelen, som fortsætter på samme uddannelse. Eksempelvis ses det, at 94,8 % af dem, som startede på gymnasiet i 9. klasse i 2011, fortsat er på uddannelsen i juni 2012. De resterende 5,2 % er faldet fra uddannelsen og er enten påbegyndt en erhvervsfaglig uddannelse, 10. klasse eller andet (herunder i restgruppen).

Tabel 48. Forløbsanalyse. Udvikling i andelen af unge, som fortsætter med at studere på den uddannelse, de var indskrevet på i september 2011 i forhold til klassetrin i marts samme år.

Klassetrin i marts 2011	Uddannelse i September 2011	Studieadfærd: Elever som fortsætter på samme uddannelse				
		September 2011	Oktober 2011	December 2011	Marts 2012	Juni 2012
9. klasse	Gym	100,0%	99,4%	98,0%	96,6%	94,8%
		23.803	23.657	23.334	23.000	22.568
	Erh.	100,0%	97,4%	91,3%	85,0%	74,7%
		5.404	5.263	4.934	4.594	4.035
10. klasse	Gym	100,0%	99,2%	97,2%	95,0%	92,7%
		20.190	20.025	19.624	19.180	18.716
	Erh.	100,0%	97,9%	92,0%	84,9%	74,9%
		7.819	7.658	7.195	6.639	5.854

Figur 68. Udvikling i andelen af unge, som fortsætter med at studere på den uddannelse, de var indskrevet på i september 2011, opdelt på uddannelse og klassetrin i marts 2011.

Kilde: Forløbsanalyse på basis af data fra Ungedatabasen

Figuren viser, at frafaldet på de gymnasiale uddannelser er væsentligt lavere end på de erhvervsfaglige uddannelser i løbet af skoleåret 2011/2012. 94,8 % af dem, som påbegyndte en gymnasial uddannelse fra 9. klasse i 2011, er også at finde på uddannelsen i juni 2012 ved skoleårets slutning. Det svarer til et frafald på 5,2 %. Blandt dem, som kom fra 10. klasse, er frafaldet lidt højere, nemlig 7,3 %. Helt anderledes ser det ud på de erhvervsfaglige uddannelser, hvor henholdsvis 74,9 % og 74,7 % fortsat er at finde på uddannelsen

i juni 2012, efter at være kommet fra 10. og 9. klasse året før. Det kan altså (igen) konstateres, at der er stor forskel i frafaldet fra de gymnasiale og de erhvervsfaglige uddannelser.

Samlet set tyder analysen på, at overgangen fra folkeskolen til ungdomsuddannelserne er på rette vej, men at der stadig er et særdeles stort forbedringspotentiale, når det gælder fastholdelse under uddannelse – særligt på de erhvervsfaglige uddannelser.

14.3 Uddybende om den statistiske analyse

14.3.1 Multilevel analyse

For at afgøre, om Ungepakken har haft en effekt, som kan påvises statistisk, er der gennemført en analyse af, hvilke forhold der har betydning for, om den unge er en del af restgruppen eller ej. Der er implementeret en såkaldt multilevel model, som tager højde for, at der både er forhold på individniveau og på kommuneniveau, der bidrager til at forklare, om den unge er i restgruppen eller ej. Individniveauet er de unge – dels beskrevet ved deres personlige karakteristika – såsom køn, alder, herkomst og parathedsvurdering – og dels ved deres forældres karakteristika – såsom uddannelse, beskæftigelse og indkomst. Kommuniveauet er beskrevet ved indbyggertal, udgifter til undervisning og folkeskolen for 7-16-årige og socioøkonomisk belastning²⁹. Kommunerne er derudover beskrevet med et indeks for samarbejde og et indeks for implementering, som er konstrueret ud fra UU-ledernes besvarelser af spørgeskemaundersøgelserne. For hver ung er der tre observationer på tre forskellige tidspunkter relateret til henholdsvis baseline-, midtvejs- og slutmåling (1.3.2011, 1.10.2011 og 1.3.2012).

For at afgøre, om Ungepakken har haft en effekt, er der tilføjet to variable, som angiver, om en observation henholdsvis er midtvejs i implementeringsperioden (1.10.2011) eller i slutningen af implementeringsperioden (1.3.2012). Begge variable er dummy-variable med værdierne Ja/nej. Hvis disse to variable er statistisk signifikante i modellen, kan det med forbehold konkluderes, at Ungepakken har haft en effekt på de unges risiko for at komme i restgruppen. Forbeholdet består i, at også andre ting, der ændrer sig over tid, kan påvirke variabelens signifikansniveau. Her tænkes eksempelvis på de unges øgede bevidsthed om uddannelse mv.

Tabellen viser analysens resultat med modellens variable og angivelse af variabelens statistiske signifikans og evt. retning (ved fortegn). Eksempelvis viser det sig, at drenge har større sandsynlighed for at komme i restgruppen, mens unge af højt uddannede forældre har mindre sandsynlighed for at komme i restgruppen end unge af lavt uddannede. Det ses ligeledes, at der ikke er nogen statistisk signifikant effekt af kommunens socioøkonomiske belastning, hvilket sandsynligvis hænger sammen med, at variationen forklares ved forældrenes karakteristika. Modellen er samlet set statistisk signifikant.

²⁹ Informationer om disse forhold er hentet på www.noegletal.dk for året 2011.

Tabel 49. Modellens variable og angivelse af statistisk signifikans

Variable med indikation af risiko for at være i målgruppen
De unge + Køn (Mand) + Alder - Herkomst (indvandre/efterkommer) - Parathedsvurdering (Parat)
Forældre - Uddannelse - Indkomst - Beskæftigelse
Kommunen Størrelse (indbyggertal) Socioøkonomisk belastning Udgifter til undervisning 7-16 årige Udgifter til folkeskolen 7-16 årige
Tid - Midtvejs - Slut

Det konstateres, at de to tidsvariable er signifikante, hvilket betyder, at der er sket en ændring over tid, som ikke kan forklares af de øvrige variable i modellen. Der er altså sket en ændring over tid, som har påvirket risikoen for, at en ung kommer i restgruppen i nedadgående retning. To forklaringsfaktorer er umiddelbart oplagte at fremhæve: Ungepakken og finanskrisen.

Analysen kan naturligvis ikke stå alene. Vurderingen af Ungepakkens effekt bør hvile på en samlet vurdering af alle initiativerne. Analysen giver dog en klar indikation på, at Ungepakken har haft en effekt, og analysen viser endvidere, hvilke forhold der relaterer sig til den unge, den unges forældre og bopælskommune, som har betydning for at komme i restgruppen. Det noteres i den sammenhæng, at der var en stærk sammenhæng mellem vurderingen 'Ikke parat' og risikoen for at være i restgruppen, hvilket understøtter konklusionerne i analysen af parathedsvurdering.

14.3.2 Socioøkonomisk belastning

Indekset ligger offentligt tilgængeligt på Økonomi- og Indenrigsministeriets hjemmeside *Kommunale Nøgletal*³⁰. Det socioøkonomiske indeks bygger på følgende faktorer om kommunerne:

- Antal 20-59-årige uden beskæftigelse ud over 5 % af 20-59-årige
- Antal 25-49-årige uden erhvervsuddannelse
- Antal diagnosticerede psykiatriske patienter

³⁰ Det socioøkonomiske indeks er trukket fra www.noegletal.dk.

- Antal familier i visse boligtyper
- Antal børn i familier med lav uddannelse
- Antal enlige over 65 år
- Antal personer med lav indkomst
- Antal handicappede uden for arbejdsstyrken
- Antal indvandrere og efterkommere
- Antal tabte leveår
- Nedgang i befolkningstallet

Indekset siger således noget om den generelle socioøkonomiske belastning i kommunen. Det er samtidigt defineret uafhængig af de 15-17-årige. Selve operationaliseringen fremgår af tabellen nedenfor.

Tabel 50: Kommuner opdelt på socioøkonomisk belastning (2011).

<i>Socioøkonomisk belastning</i>			
Lav	Middel		Høj
Allerød	Assens	Middelfart	Albertslund
Dragør	Billund	Norddjurs	Ballerup
Egedal	Brønderslev	Nordfyns	Bornholms
Fanø	Faxe	Nyborg	Brøndby
Favrskov	Fredensborg	Næstved	Esbjerg
Frederikssund	Frederiksberg	Odsherred	Fredericia
Furesø	Faaborg-Midtfyn	Randers	Frederikshavn
Gentofte	Gladsaxe	Ring Købing-Skjern	Glostrup
Gribskov	Greve	Ringsted	Guldborgsund
Hedensted	Haderslev	Roskilde	Herlev
Hillerød	Halsnæs	Skive	Hvidovre
Hørsholm	Helsingør	Sorø	Høje-Taastrup
Kerteminde	Herning	Struer	Ishøj
Lejre	Hjørring	Svendborg	Københavns
Odder	Holbæk	Sønderborg	Langeland
Rebild	Holstebro	Thisted	Lolland
Rudersdal	Horsens	Tårnby	Læsø
Silkeborg	Ikast-Brande	Varde	Morsø
Skanderborg	Jammerbugt	Vejle	Odense
Solrød	Kalundborg	Vejle	Rødovre
Stevns	Kolding	Vesthimmerlands	Samsø
Syddjurs	Køge	Vordingborg	Slagelse
Vallensbæk	Lemvig	Ærø	Tønder
Viborg	Lyngby-Taarbæk	Aabenraa	Aarhus
	Mariagerfjord	Aalborg	

15. INTERESSENTERNES SAMLEDE VURDERING

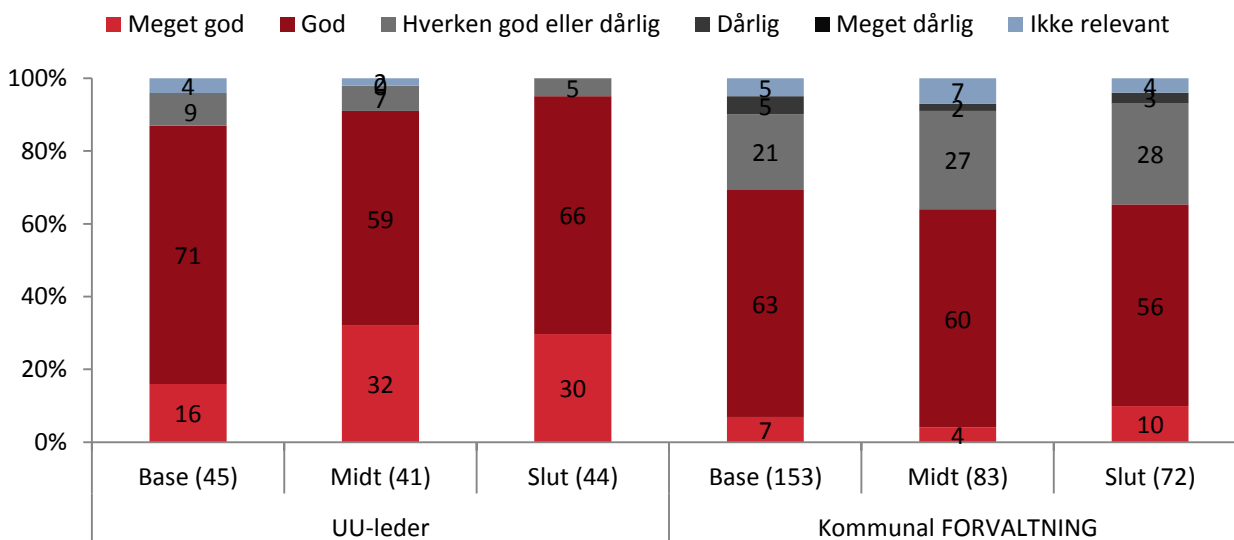
15.1 Implementering, organisering og forankring

Som nævnt er Ungepakke II bl.a. karakteriseret ved at være sammensat af adskillige initiativer, hvoraf nogle umiddelbart spiller sammen og er komplementære, mens andre kan synes mere isolerede og 'frit svævende' i forhold til den samlede tyngde i indsatsen. Det er oplagt, at en sådan bredde og sammensætning kan give særskilte udfordringer i forhold til at organisere og implementere de enkelte initiativer, så de forankres mest hensigtsmæssigt i forhold til at trække sammen mod det fælles mål: At nedbringe restgruppen og få flere unge i uddannelse.

Samlet set fremstår UU-centrene som den centrale aktør i forhold til implementering og indløsning af potentialet i Ungepakke 2. UU repræsenteret ved henholdsvis ledere og vejledere er derfor det naturlige omdrejningspunkt for dette afsnit.

Som det fremgår af figur 69 nedenfor, er UU-ledernes samlede vurdering af Ungepakke 2 implementeringen særdeles positiv. Således ligger andelen af positive tilkendegivelser ('meget god' + 'god') på omkring 90 % med en stigende tendens over perioden fra baseline- til slutmåling. Det er karakteristisk for de tværgående vurderinger af Ungepakken, at UU-lederne er den klart mest positive gruppe. I forhold til den samlede vurdering ses, at de kommunale forvaltninger ligger væsentligt lavere i deres vurdering, om end de også i overvejende grad er positive.

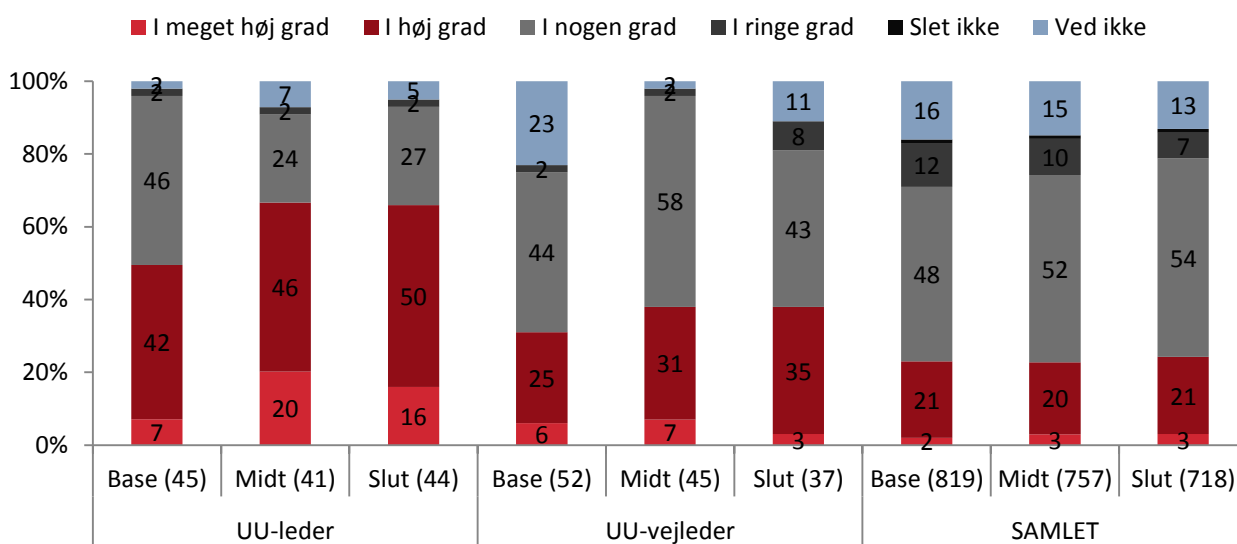
Figur 69. "Hvordan vil du samlet set vurdere implementeringen af Ungepakke 2?"

En nærmere udspecificering af implementeringen af Ungepakke 2 giver et væsentligt mere broget billede af, hvordan initiativerne samlet set er 'faldet i hak' organisatorisk og forankringsmæssigt. Jf. figur 70 nedenfor er der spurgt ind til aktørernes vurdering af, om den organisatoriske forankring af initiativerne virker

understøttende for den samlede indsats. UU-lederne er overvejende positive, men på et væsentligt lavere niveau end i forhold til 'den samlede vurdering' (jf. figur 69). Der ses et løft fra baseline- til midtvejsmålingen, men ingen betydelig udvikling videre frem til slutmålingen. UU-vejledernes bedømmelse ligger væsentligt lavere, og den samlede opgørelse for alle aktørerne³¹ ligger lavere endnu.

Figur 70. "I hvilken grad vurderer du, at den organisatoriske forankring af initiativerne under Ungepakke 2 virker understøttende for den samlede indsats for at bringe flere unge i uddannelse?"

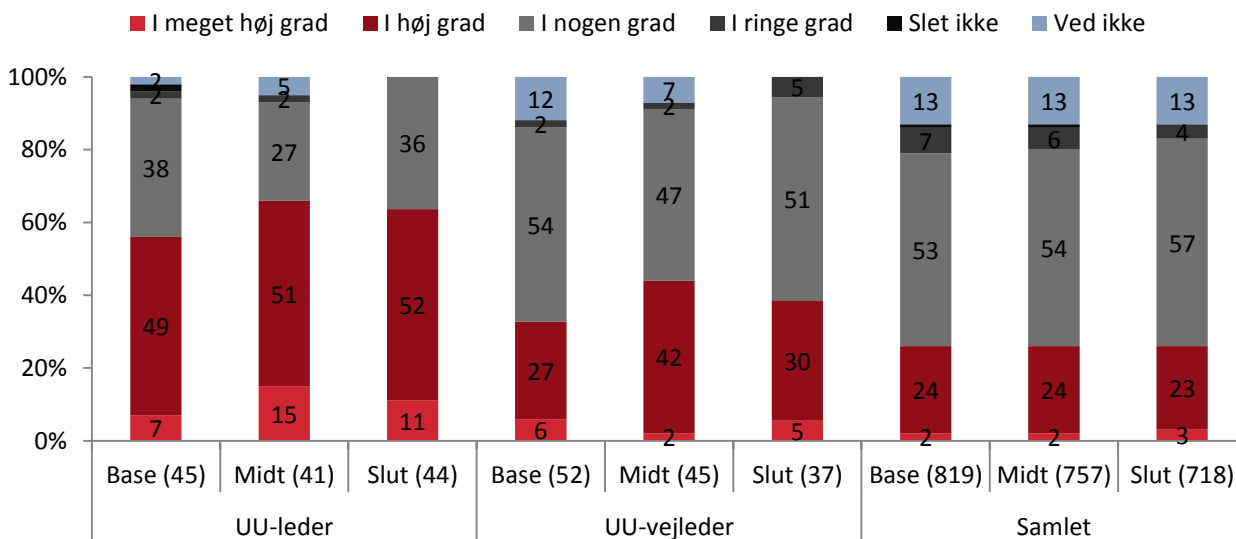
En anden væsentlig problemstilling i implementeringsfasen går på, hvorvidt initiativerne understøtter og supplerer hinanden – er der synergi eller evt. det modsatte i form af initiativer, der i praksis u-intenderet kommer til at modarbejde/-virke hinanden?

Af figur 71 nedenfor ses svarfordelingen på, i hvilken grad initiativerne vurderes at understøtte og supplere hinanden. Billedet er det samme som ovenfor (jf. figur II.2): UU-lederne er overvejende positive og væsentligt mere positive end UU-vejlederne, som igen er mere positive end den samlede aktørgruppe. For ingen af grupperne ses en entydig udviklingstendens over tid.

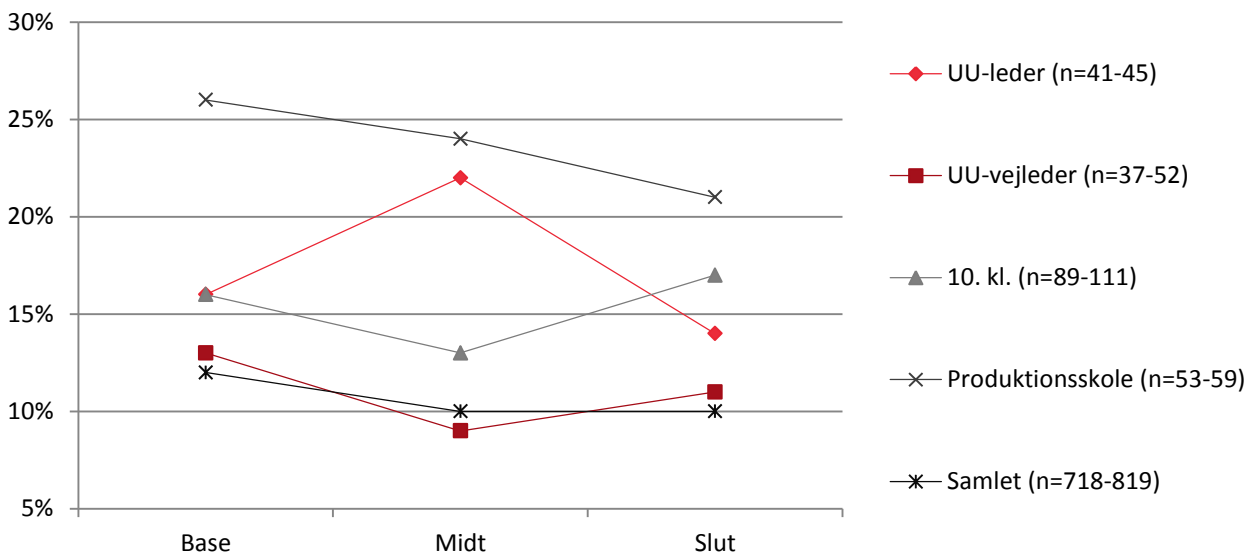
I forlængelse er interessenterne – jf. figur 72 – blevet spurgt, om et eller flere af initiativerne modarbejder hinanden til skade for effekten af den samlede indsats. Som det fremgår, har især produktionsskolerne oplevet dette – dog med en støt faldende tendens over implementeringsperioden fra 26 til 21 %. Også UU-lederne og lederne af 10. kl. centre (inkl. skoler med 10. kl.) ligger relativt højt. Sidstnævnte fremfører især problemer omkring manglende fleksibilitet i 20-20 modellen, mens produktionsskolerne bl.a. anfører, at kommunerne pga. kassetænkning i for høj grad placerer de unge i kommunal aktivering eller 10. kl.

³¹ Udover UU tæller det interviewede aktørfelt følgende: Studievalg, Folkeskole 0-9. kl., 10. kl., Frie skoler hhv. m. og u. vejledningsansvar, gymnasiale uddannelser, erhvervsuddannelser, produktionsskoler, kommunal forvaltning.

Figur 71. "I hvilken grad vurderer du, at de initiativer i Ungepakke 2, som du kender til, understøtter og supplerer hinanden?"

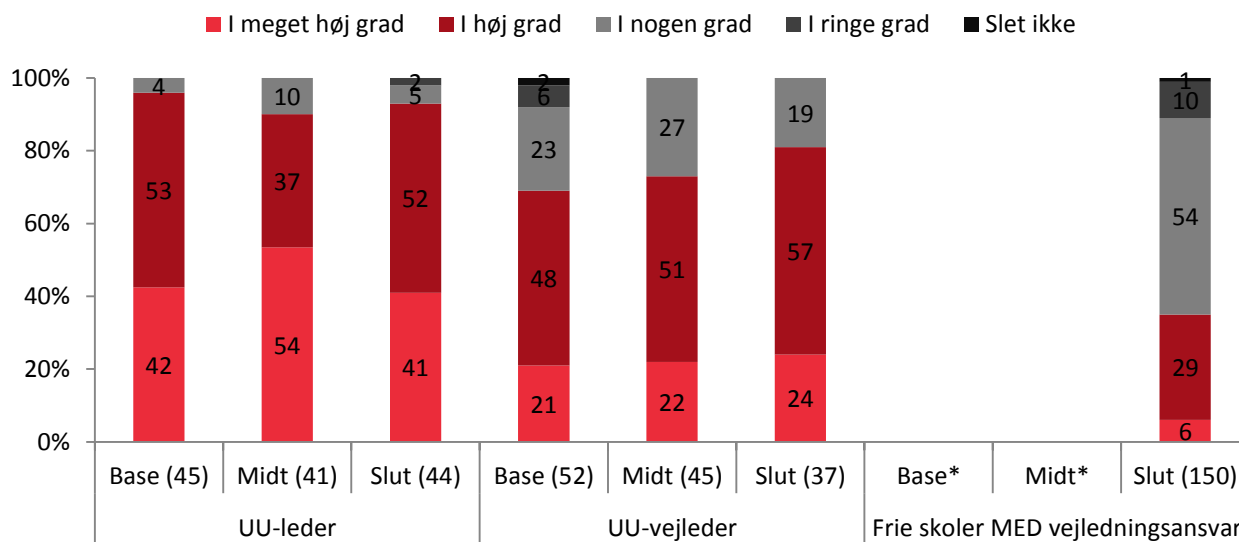

Figur 72. "Vurderer du, at et eller flere initiativer modarbejder hinanden og dermed den samlede indsats for at bringe flere unge i uddannelse?" Andel 'JA-svar'

Med Ungepakke 2 er det også et afgørende element i implementeringen, at vejlederne er fortrolige med de nye initiativer og rammerne for vejledning i Ungepakke 2. Billedet i figur 73 er ganske bekendt i forhold til det generelle billede. UU-lederne er overordentligt positive, hvad dette angår – over 90 % mener, at dette i (meget) høj grad gør sig gældende. UU-vejlederne er også overvejende positive, men på et klart lavere niveau. Der ses dog en svag, men støt stigende tendens over de tre målinger for denne gruppe, hvilket nærliggende kan tilskrives den øgede erfaring med Ungepakken i praksis. Som den sidste gruppe er inkluderet skoler med vejledningsansvar, hvor niveauet er meget markant lavere. Her er det ca. en tredjedel, der svarer i (meget) høj grad.

Figur 73. "I hvilken grad vil du vurdere, at vejlederne er fortrolige med de nye initiativer og rammer for vejledningen i Ungepakke 2?" (UU-leder) / "I hvilken grad mener du, at du er fortrolig med de nye initiativer og rammer for vejledningen i Ungepakke 2?" (UU-vejleder, Frie skoler m. vejledningsansvar)

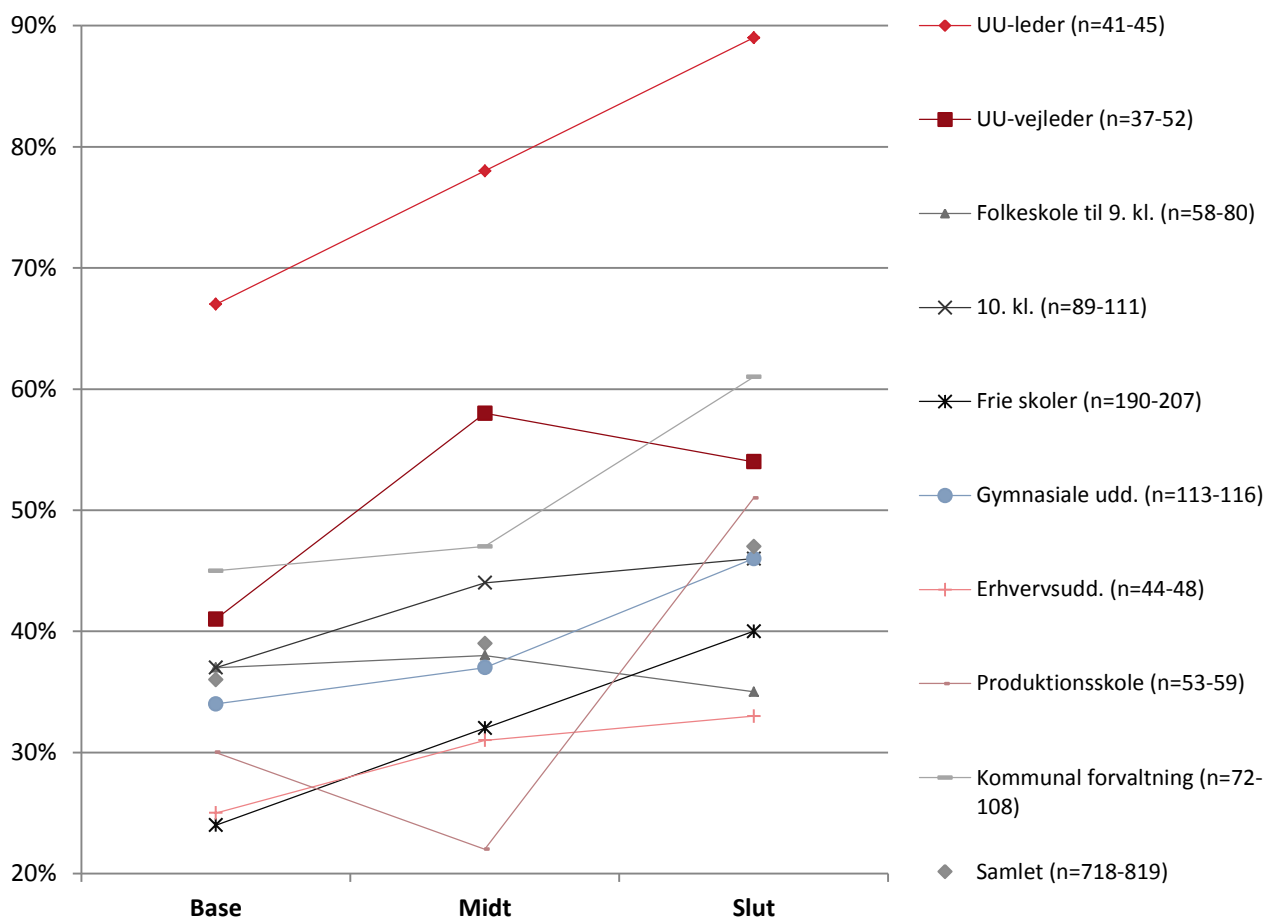
*Datagrundlag ikke tilgængelig for baseline- og midtvejsmåling

15.2 Resultater af den samlede indsats

I figur 74 nedenfor er vist andelen af positive svar ('meget tilfredsstillende' + 'tilfredsstillende') for samtlige interessentgrupper. UU-lederne skiller sig atter ud som den i særklasse mest positive interessentgruppe. Tilmed er udviklingstendensen meget markant i positiv retning. De næstmest positive er UU-vejlederne og den kommunale forvaltning – begge ligger i slutmålingen 'sikkert' med over halvdelen positive svar. Det bemærkes også, at produktionsskolerne hæver sig meget kraftigt i slutmålingen, så også de når lige over 50 pct. Positive svar.

Som led i det fulde billede skal det fremhæves, at tyngden i svarandele for alle øvrige interessentgrupper ligger i kategorien 'hverken eller' og 'ved ikke'. Der er således kun en mindre andel, der ligger i de negative kategorier ('utilfredsstillende' og 'meget utilfredsstillende') – samlet set er det 5 %, der placerer sig her, og kun 1 % vurderer de foreløbige resultater som meget utilfredsstillende. Alt i alt peger interessenternes vurdering således i positiv retning for resultaterne af den samlede indsats under Ungepakken. Uagtet relevansen af interessenternes kvalitative vurdering kan den dog ingenlunde stå alene i forhold til den samlede vurdering af målopfyldelesgraden.

Figur 74. "Hvordan vil du vurdere de foreløbige resultater af den samlede indsats under Ungepakke 2 i relation til formålet om, at flere unge skal gennemføre en ungdomsuddannelse?" (Procentandel 'meget tilfredsstillende' + 'tilfredsstillende')

TABELLER

16. TABELBILAG

16.1 Alle 15-17-årige skal følge uddannelsesplanen, og kommunerne skal følge op

Tabel 51. Har arbejdet med uddannelsesplanen hjulpet dig til at finde ud af, hvilken uddannelse eller arbejde du skal vælge?

	9. KL.	10. KL.	TOTAL
Ja, meget	17 %	17 %	17 %
Ja, lidt	60 %	63 %	60 %
Nej, slet ikke	23 %	21 %	23 %
Total	100 % (1413)	100 % (126)	100 % (1539)

Tabel 52. Vidste du, at man kan få frataget børnechecken/ungeydelsen, hvis man ikke følger sin uddannelsesplan? (SLUTMÅLING)

	15 TIL 17 ÅR
Ja	21 %
Nej	79 %
Total	100 % (384)

Tabel 53. Vidste du, at man kan få frataget børnechecken/ungeydelse, hvis man ikke følger sin uddannelsesplan? (BASELINE)

	9. og 10. KLASSEELEV
Ja	22 %
Nej	78 %
Total	100 % (1666)

Tabel 54. I hvilken grad vurderer du, at UU-vejlederne er fortrolige med at bruge og følge op på uddannelsesplanerne? [Mangler rigtig henvisning]

	UU-leder	Total
I meget høj grad	59 %	59 %
I høj grad	41 %	41 %
I nogen grad	0 %	0 %
I ringe grad	0 %	0 %
Slet ikke	0 %	0 %
Ved ikke	0 %	0 %
Total	100 % (44)	100 % (44)

Table 55. I hvilken grad vurderer du, at unges sammenlagte tid uden et uddannelses/beskæftigelsestilbud er mindsket efter ændringerne af uddannelsesplanen?

	UU-leder
I meget høj grad	18 %
I høj grad	23 %
I nogen grad	50 %
I ringe grad	2 %
Slet ikke	0 %
Ved ikke/ ikke relevant at besvare	7 %
Total	100 % (44)

16.2 Vurdering af de unges uddannelsesparathed (UPV)

Tabel 56. Midtvejsevalueringen af Ungepakke 2 viste, at gruppen af elever, der erklæres ikke-uddannelsesparate

	UU- leder	UU- vejleder	Frie skoler m. vejledningsansvar	Frie skoler u. vej- ledningsansvar	Gymnasial uddannelse	Erhvervsuddannelse	Total
I løbet af proces- sen vejledes de unge hen på ud- dannelsesforløb og tilbud de vurderes at kunne magte, eller som kan gøre dem uddannelses- parate på længere sigt	86 %	86 %	59 %	55 %	45 %	35 %	57 %
Kriterierne for at vurdere en ung ikke-parat er for uklare	2 %	3 %	9 %	2 %	5 %	17 %	7 %
Mange vejlede- re/lærere er uvilli- ge til at vurdere en ung ikke-parat, fx fordi der mangler alternative tilbud til de unge	5 %	0 %	12 %	11 %	13 %	31 %	13 %
Der er uenighed omkring hvad der skal til for, at en ung kan erklæres ikke- uddannelsesparat	0 %	3 %	7 %	5 %	12 %	8 %	7 %
Andet:	7 %	8 %	4 %	7 %	3 %	0 %	4 %
Ved ikke	0 %	0 %	9 %	20 %	22 %	8 %	12 %
Total	100 % (44)	100 % (37)	100 % (150)	100 % (44)	100 % (116)	100 % (48)	100 % (439)

Tabel 57. Er du enig i vurderingen af, at du ikke er uddannelsesparat?

	15 TIL 17 ÅR	18 TIL 20 ÅR	TOTAL
Ja	58 %	63 %	60 %
Nej	42 %	38 %	40 %
Ved ikke	0 %	0 %	0 %
Total	100 % (12)	100 % (8)	100 % (20)

Tabel 58. Er du enig i vurderingen af, at du ikke er uddannelsesparat? (BASELINE)

	ELEVER I 9. OG 10. KLASSE
Ja	37 %
Nej	49 %
Ved ikke	14 %
Total	100 % (143)

Tabel 59. I hvilken grad vurderer du, at alle parter (vejledere, uddannelsesinstitutioner og grundskoler/frie skoler) har en fælles forståelse af uddannelsesparathed og de faglige, sociale og personlige forudsætninger, der indgår i vurderingen? (BASELINE)

	UU-LEDER	PRIVAT/FRISKOLE, EFTERSKOLE ELLER HUSHOLDNINGS OG HÅNDARBEJDSKOLE	GYMNASIAL UDD.	ERHVERVSUDD.	TOTAL
I meget høj grad	9 %	3 %	8 %	7 %	5 %
I høj grad	29 %	28 %	30 %	18 %	28 %
I nogen grad	60 %	49 %	50 %	66 %	52 %
I ringe grad	2 %	14 %	8 %	7 %	11 %
Slet ikke	0 %	0 %	1 %	0 %	0 %
Ved ikke	0 %	5 %	4 %	2 %	4 %
Total	100 % (45)	100 % (207)	100 % (113)	100 % (44)	100 % (409)

Tabel 60. I hvilken grad vurderer du, at alle parter (vejledere, uddannelsesinstitutioner og grundskoler/frie skoler) har en fælles forståelse af uddannelsesparathed og de faglige, sociale og personlige forudsætninger, der indgår i vurderingen? (SLUTMÅLING)

	UU-LEDER	FOLKESKO- LE T.O.M. 9. KL.	10. KL.	FRIE SKO- LER M. VEJ- LEDNINGS- ANSVAR	FRIE SKO- LER U. VEJ- LEDNINGS- ANSVAR	GYMNASIAL UDD.	ERHVERVS- UDD.	TOTAL
I meget høj grad	9 %	3 %	2 %	1 %	7 %	5 %	0 %	3 %
I høj grad	43 %	34 %	39 %	39 %	39 %	38 %	23 %	37 %
I nogen grad	43 %	50 %	48 %	46 %	43 %	52 %	63 %	49 %
I ringe grad	5 %	7 %	8 %	9 %	7 %	4 %	10 %	7 %
Slet ikke	0 %	0 %	1 %	0 %	0 %	0 %	2 %	0 %
Ved ikke	0 %	5 %	1 %	5 %	5 %	1 %	2 %	3 %
Total	100 % (44)	100 % (58)	100 % (89)	100 % (150)	100 % (44)	100 % (116)	100 % (48)	100 % (549)

Tabel 61. I hvilken grad har du overblik over den samlede proces i forbindelse med uddannelsesparathedsvurderingen? (BASELINE)

	UU-VEJLEDER
I meget høj grad	40 %
I høj grad	46 %
I nogen grad	12 %
I ringe grad	2 %
Slet ikke	0 %
Ved ikke	0 %
Total	100 % (52)

Tabel 62. I hvilken grad har du overblik over den samlede proces i forbindelse med uddannelsesparathedsvurderingen? (SLUTMÅLING)

	UU-VEJLEDER
I meget høj grad	62 %
I høj grad	30 %
I nogen grad	8 %
I ringe grad	0 %
Slet ikke	0 %
Ved ikke	0 %
Total	100 % (37)

Tabel 63. Hvor mange af de unge, der erklæres uddannelsesparate til en gymnasial uddannelse vurderer du vil kunne gennemføre ungdomsuddannelsen?

	UU-VEJLEDER	FRIE SKOLER M. VEJLEDNINGSANSVAR	FRIE SKOLER U. VEJLEDNINGSANSVAR	GYMNASIAL UDD.	TOTAL
Over 75 %	89 %	81 %	91 %	84 %	84 %
50-75 %	8 %	8 %	0 %	6 %	6 %
25-49 %	0 %	1 %	0 %	6 %	3 %
Mindre end 25 %	0 %	2 %	2 %	1 %	1 %
Ved ikke	3 %	7 %	7 %	3 %	5 %
Total	100 % (37)	100 % (150)	100 % (44)	100 % (116)	100 % (347)

Tabel 64. Hvor mange af de unge, der erklæres uddannelsesparate til en gymnasial uddannelse vurderer du vil kunne gennemføre ungdomsuddannelsen? (BASELINE)

	UU-VEJLEDER	PRIVAT/FRISKOLE, EFTER-SKOLER ELLER HUSHOLDNINGSG- OG HÅNDARBEJDSKOLE	GYMNASIAL UDD.	TOTAL
Over 75 %	90 %	73 %	88 %	80 %
50-75 %	6 %	6 %	8 %	6 %
25-49 %	0 %	2 %	0 %	1 %
Mindre 25 %	0 %	1 %	0 %	1 %
Ved ikke	4 %	17 %	4 %	11 %
Total	100 % (52)	100 % (207)	100 % (113)	100 % (372)

16.3 Etablering af kommunale tilbud for 15-17-årige

Tabel 65. Synes du, at det kan hjælpe dig videre mod uddannelse?

	15 TIL 17 ÅR	18 TIL 20 ÅR	TOTAL
Ja, meget	55 %	51 %	53 %
Ja, lidt	24 %	23 %	23 %
Nej, slet ikke	17 %	23 %	20 %
Ved ikke	3 %	3 %	3 %
Total	100 % (345)	100 % (293)	100 % (638)

Tabel 66. Vil du gerne have hjælp til at komme videre i uddannelse eller arbejde?

	15 til 17 år	18 til 20 år	Total
Ja	40 %	45 %	43 %
Nej	56 %	52 %	54 %
Ved ikke	4 %	3 %	3 %
Total	100 % (384)	100 % (398)	100 % (782)

Tabel 67. Synes du, at du får nok hjælp til at håndtere dine problemer uddannelse?

	15 til 17 år	18 til 20 år	Total
Ja	68 %	67 %	67 %
Nej	32 %	33 %	33 %
Total	100 % (115)	100 % (140)	100 % (255)

16.4 Nye muligheder for 10. klasse

Tabel 68. Hvordan fungerer den nye mulighed for 10. klasse?

	ERHVERVSUDD.
Meget godt	22 %
Godt	67 %
Hverken godt eller dårligt	0 %
Dårligt	0 %
Meget dårligt	0 %
Ved ikke/ikke relevant at besvare	11 %
Total	100 % (9)

16.5 Bortfald af krav

Tabel 69. Hvor langt er et typisk erhvervspraktikforløb i 8. klasse?

	UU-VEJLEDER	FRIE SKOLER M. VEJLEDNINGSANSVAR	FRIE SKOLER U. VEJLEDNINGSANSVAR	TOTAL
Under en uge	8 %	13 %	0 %	7 %
En uge	62 %	88 %	92 %	72 %
To uger	0 %	0 %	8 %	2 %
Mere end to uger	0 %	0 %	0 %	0 %
Ved ikke	30 %	0 %	0 %	19 %
Total	100 % (37)	100 % (8)	100 % (13)	100 % (58)

Tabel 70. I hvilken grad anvendes klassebaseret erhvervspraktik i 8. klasse?

	UU-LEDER	UU-VEJLEDER	TOTAL
I meget høj grad	9 %	8 %	9 %
I høj grad	7 %	3 %	5 %
I nogen grad	18 %	14 %	16 %
I ringe grad	30 %	19 %	25 %
Slet ikke	36 %	43 %	40 %
Ved ikke	0 %	14 %	6 %
Total	100 % (44)	100 % (37)	100 % (81)

Tabel 71. Anvendes klassebaseret erhvervspraktik i 8. klasse?

	FRIE SKOLER M. VEJLEDNINGSANSVAR	FRIE SKOLER U. VEJLEDNINGSANSVAR	TOTAL
Ja	5 %	30 %	11 %
Nej	33 %	57 %	38 %
Vi har ikke 8. klasse på den skole, jeg arbejder på	53 %	9 %	43 %
Ved ikke	9 %	5 %	8 %
Total	100 % (150)	100 % (44)	100 % (194)

Tabel 72. I hvilken grad anvendes individuel erhvervspraktik i 8. klasse?

	UU-LEDER	UU-VEJLEDER	TOTAL
I meget høj grad	7 %	3 %	5 %
I høj grad	11 %	19 %	15 %
I nogen grad	55 %	24 %	41 %
I ringe grad	25 %	35 %	30 %)
Slet ikke	2 %	5 %	4 %
Ved ikke	0 %	14 %	6 %)
Total	100 % (44)	100 % (37)	100 % (81)

Tabel 73. Anvendes individuel erhvervspraktik i 8. klasse?

	FRIE SKOLER M. VEJLEDNINGSANSVAR	FRIE SKOLER U. VEJLEDNINGSANSVAR	TOTAL
Ja	17 %	50 %	24 %
Nej	22 %	41 %	26 %
Vi har ikke 8. klasse på den skole, jeg arbejder på	61 %	9 %	49 %)
Total	100 % (150)	100 % (44)	100 % (194)

Tabel 74. Hvilke af følgende udsagn passer bedst på din oplevelse af besøget [på ungdomsuddannelser]?

	15 TIL 17 år	18 TIL 20 år	TOTAL
Jeg fandt ud af, at den uddannelse, jeg prøvede, var den rigtige for mig	36 %	0 %	36 %
Jeg fandt ud af, at uddannelsen alligevel ikke var noget for mig	19 %	0 %	19 %
Sjovt, men ikke særligt relevant for mit uddannelsesvalg	27 %	0 %	27 %
Spild af tid. Jeg kunne ikke bruge det til noget	13 %	0 %	13 %
Andet - notér venligst	3 %	0 %	3 %
Ved ikke	3 %	0 %	3 %)
Total	100 % (180)	0 % (0)	100 % (180)

16.6 Målretning af ressourcer til institutionernes indsatser for fraldstruede

Tabel 75. Er det din vurdering, at uddannelsesinstitutionerne arbejder aktivt med strategier for fastholdelse?

	UU-LEDER
Ja	98 %
Nej	2 %
Ved ikke	0 %
Total	100 % (44)

16.7 Fleksible EUD-forløb (EUX)

Tabel 76. Gennemføres der EUX-forløb i UU's område? (BASELINE)

	Ledre af UU	UU-vejleder	Leder af studievalgcenter	Leder eller ansat på 10. klassercenter eller folkeskole m.	Leder eller ansat på folkeskole u. 10. klasse	Leder eller ansat på privat/friskole, efterskole eller	GYMNASIAL UDD.	ERHVERVSUDD.	Leder eller ansat på produktions-skole	Ansats i en kommunal forvaltning	Total
Ja	44 %	44 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	44 %
Nej	31 %	15 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	23 %
Der er planer om opstart til næste skoleår	20 %	23 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	22 %
Ved ikke	4 %	17 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	11 %
Total	100 % (45)	100 % (52)	0 % (0)	0 % (0)	0 % (0)	0 % (0)	0 % (0)	0 % (0)	0 % (0)	0 % (0)	100 % (97)

Tabel 77. Gennemføres der EUX-forløb på din skole? (BASELINE)

	ERHVERVSUDD.
Ja	9 %
Nej	61 %
Der er planer om opstart til næste skoleår	30 %
Total	100 % (44)

Tabel 78. Indenfor hvilke områder gennemføres EUX-forløbet?

	ERHVERVSUDD.
Bygge og anlæg	75 %
Merkantil	0 %
Sundhed, omsorg og pædagogik	0 %
Strøm, styring og IT	50 %
Andet - noter venligst:	75 %
Ved ikke	0 %
Total	200 % (4)

Tabel 79. Inden for hvilke områder er der planer om opstart af EUX-forløb?

	UU-leder	Total
Bygge og anlæg	83 %	83 %
Merkantil	0 %	0 %
Sundhed, omsorg og pædagogik	0 %	0 %
Strøm, styring og IT	67 %	67 %
Produktion og udvikling	0 %	0 %
Andet - noter venligst:	0 %	0 %
Ved ikke	0 %	0 %
Total	150 % (6)	150 % (6)

Tabel 80. I hvilken grad vurderer du, at EUX er implementeret og organiseret hensigtsmæssigt i forhold til målet om at muliggøre, at fagligt stærke elever kan kombinere erhvervsuddannelsen med hel eller delvis studiekompetence?

	Ledre af UU	UU-vejleder	Leder af studievalgcenter	Leder eller ansat på 10. klasesescenter eller folkeskole m.	Leder eller ansat på folkeskole u. 10. klasse	Leder eller ansat på privatskole, efterskole eller	Leder eller ansat på gymnasie/uddannelse	Leder eller ansat på erhvervsuddannelse	Leder eller ansat på produktionskole	Ansats i en kommunal forvaltning	Total
I meget høj grad	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	75 %	0 %	0 %	12 %
I høj grad	25 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	25 %	0 %	0 %	25 %
I nogen grad	25 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	21 %
I ringe grad	25 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	21 %
Slet ikke	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Ved ikke	25 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	21 %
Total	100 % (20)	0 % (0)	0 % (0)	0 % (0)	0 % (0)	0 % (0)	0 % (0)	100 % (4)	0 % (0)	0 % (0)	100 % (24)

Tabel 81. I hvilken grad vurderer du, at EUX er en velfungerende ordning i forhold til at kunne udfordre de fagligt stærke elever på erhvervsuddannelserne?

	ERHVERVSUDD.
I meget høj grad	11 %
I høj grad	30 %
I nogen grad	26 %
I ringe grad	6 %
Slet ikke	0 %
Ved ikke/ ikke relevant at besvare	28 %
Total	100 % (47)

16.8 Produktionsskolebaseret erhvervsuddannelse

Tabel 82. Tilbyder skolen en produktionsskolebaseret lærlingeuddannelse?

	PRODUKTIONSSKOLE	ERHVERVSUDDANNELSE
Ja	45 %	33 %
Nej	43 %	54 %
Nej, men der er planer om opstarts næste skoleår	11 %	4 %
Ved ikke	0 %	8 %
Total	100 % (53)	100 % (48)

Tabel 83. Er det muligt for eleven at overgå til ordinær uddannelse undervejs i forløbet?

	ERHVERVSUDDANNELSE	PRODUKTIONSSKOLE	TOTAL
Ja	94 %	92 %	93 %
Nej	6 %	8 %	8 %
Total	100 % (16)	100 % (24)	100 % (40)

Tabel 84. I hvilken grad vurderer du, at produktionsbaseret lærlingeuddannelse bidrager til, at erhvervsskolen og produktions-skolen gensidigt får større indsigt i krav og indhold de to steder?

	ERHVERVSUDD.	PRODUKTIONSSKOLE	TOTAL
I meget høj grad	6 %	38 %	25 %
I høj grad	44 %	50 %	48 %)
I nogen grad	44 %	13 %	25 %
I ringe grad	6 %	0 %	3 %
Slet ikke	0 %	0 %	0 %
Ved ikke	0 %	0 %	0 %
Total	100 % (16)	100 % (24)	100 % (40)